

14-01152

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GENT

047

ORATIONES NICOLAI AVANCINI

è Societate JESU,

In tres Partes divisæ,

Quarum

PRIMA CONTINET ORATIONES

De Deo & Deo-homine;

SECUNDA,

De B. Virgine & Sanctis;

TERTIA.

Panegyres, Epicedia, Prolusiones,
& Exercitationes Oratorias.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Apud HERMANNUM DEMEN
ANNO M.DC.LXXXIII.

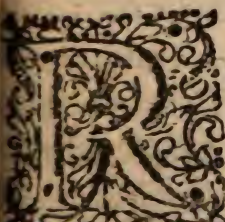
Cum Privilegio Sac. Cæs. Majestatis.

AUGUSTISSIMO
ROMANORUM
IMPERATORI
LEOPOLDO,
Hungariæ Bohemiæque
REGI,

Archi-Duci Austriæ &c.

Principi Clementissimo.

 Ara Principum, ac propè sola Austriacorum, indèq; Sac. Majestatis V. commendatio est, in summis Aulis amari Musas. Haufit id Sac. Majestas Vestra cum sanguine & Virtute, cum Regnis & Scepbris ab Augustissimo Parente FERDINANDO, qui nisi se odisset, Musas non potuit non amare. Ubi ubi FERDINANDUS apparebat, viva omnium scientiarum Bibliotheca videbatur. Hinc omnium ingenia & lucubrationes ad ejus Solium confugiebant, ubi se coli & diligere non ignorabant

rabant. Sublato inter Cœlites FERDINANDO, procul Aulâ migrâssent ſcientiæ, niſi & harum, & orbis ſolatio reliquiſſet *ſimilem ſibi* LEOPOLDUM : quem ut verecundâ adorant omnes, ita amant & ſequuntur. Neque enim Majeſtas V. Cæſarea honeſto conatus rejicit; ſed *Auſtriacâ* humanitate invitât, & allicit; ut quiſquis audent aliquid, a eandem reſpiciat. Tentavi Eloquentiæ ſtudio, quod in Auſtriacis Provinciis nondum quiſquam, tres Orationum Tomulos in lucem dare; non quod ſingulare in me quidquam agnoſcerem; ſed quod Majorum judicio ac poſtulationi acquieſcerem. Is verus qualis qualis labor, ut ſe ad Sacratiffimæ Majeſtatis Veſtræ pēdes proſterneret, addebat: non eo tantum nomine, cum cæteris communi, quod Majeſtas Veſtra omnium ingeniorum conatus & provocet, & admittat clementiſſimè; ſed eo potiſſimum quo aliarum Orationum Auguſtiſſimum argumentum ſit ipſa Sac. Majeſtas Veſtra; aliarum aut votum, aut ornamentum: alia Auguſtiſſimos Sereniſſimoſque Auſtriacæ ſanguinis Principes vel commendent, vel deplorent; aliæ aliorum vocibus declamatae, vel Majeſtatis Veſtræ, vel Glorioſiſſimi Parentis, vel Auguſti Fratriſ nomini olim
inſcri

inſcriptæ; ſingulis ſingulæ chartis impreſſæ
circumvolarent; quas acquiſitæ ſemel à tan-
tis Principibus poſſeſſioni eripere, ſacrile-
gium exiſtimabam. Alia demum paucæ
harum juri inſervire geſtiebant. Accedebat,
quòd ſi quid in ea Facultate ſum aſſecutus
(quod quàm exiguum ſit, equidem intelli-
go) id totum fontibus Auſtriacis debeam;
ut non ingratus profitear, me in eorum
Gymnaſiis & Academiis formatum. Sit er-
go Sac. Majeſtatis veſtræ hoc opuſculum,
quod tot titulis fecit ſuum. Cui hoc unum
addo, ut quot ſunt ſyllabæ, tot ſint in LEO-
POLDUM populorum vota; quot apices,
tot omnium nationum affectus; quot vo-
ces, tot victoriæ; quot periodi, tot annorum
ambitus; quibus, quam hæc ætas pollice-
tur, felicitatem aſſequatur: ut tandem vel
impletus victoriis, vel coronatus triumphis,
vel ſtabili firmatus pace,

TotVs orbis

LEOPOLDO IMPERATORE

Lætitiâ geſtat.

Ita voveo

Sac. Majeſtatis Veſtræ

Infimus Servus & Capellanus

Nicolaus Avancinus Soc. JESU.

A 3

PRI-

PRIVILEGIUM
CÆSAREUM
PP. Societatis Jesu.

EGo infra scriptus Societatis JESU per inferiorem Rheni provinciam præpositus Provincialis, potestate mihi factâ à Patre nostro Paulo Oliva, Societatis JESU Præposito Generali concedo HERMANNO DEMEN, Bibliopolæ Coloniensi facultatem recudendi opera Patris Nicolai Avancini, ex eadem Societate Sacerdotis ante hac censa probataque: nempe Viram Christi Latinè & Germanicè, Orationes, Lyrica & Tragœdias, eidemque jus Cæsarei privilegii usurpandi eatenus indulgeo, ut ipso invito libros hos nemo deinceps recudere, nemo intra Sac. Rom. Imperii fines, & hæreditarias Sac. CæC. Majestatis provincias importare aut venum exponere audeat, in cujus rei fidem has litteras manu nostrâ subscriptas & consueto officii sigillo munitas dedi Monasterii Westphaliæ, 1674. 15. Aprilis.

(.L.S.)

VVinandus VVeidefeld.

INDEX

Index Orationum

Primæ Partis.

- I. De S. Spiritu. *Spiritus Pacis.*
- II. De eodem. *Spiritus Veritatis.*
- III. De eodem. *Spiritus mundi vita.*
- IV. De natali D. *Natus Iesus, Sol salutis.*
- V. De eodem. *Nata felicitas.*
- VI. De eodem. *Factus est nobis à Deo Sapientia, & Iustitia. 1. Cor. 1.*
- VII. De eodem. *Viator Deus.*
- VIII. De eodem. *Semina Passionis in Christi Nativitate.*
- IX. De eod. *Apparuit Φιλανθρωπία.*
- X. De Passione Christi. *Tragædia.*
- XI. De eadem. *Orator in Cruce Iesus.*
- XII. De ead. *Pictura Amoris & Doloris.*
- XIII. De ead. *Deus per scelera nostra occisus.*
- XIV. De eadem. *Phase Domini.*
- XV. De ead. *Triumphans in Cruce Dominus*
- XVI. De eadem. *Amor dolore probatus.*
- XVII. De eadem. *Arca in Diluvio.*
- XVIII. De eadem. *Pœna peccati per Crucem soluta.*

ORATIO I. DE S. SPIRITU.

Spiritus Pacis.

Eflus repente de Cælo sonus, tanquam ad-
venientis Spiritus vehementis. Mugien-
tia inter nubes tonitrua, concussum in-
genti fremitu cælum, volantia per aërem
incendia, pluviae in linguis flammæ post speratam,
scilicet frustra, toties promissæ pacis serenitatem,
delusâ mortalium expectatione, in mundi trepi-
dantis excidium, nova bellorum & ingruentis de
cælo prælii adferunt argumenta, *Senatus Aca-
demice.* Præpropera nimium fuit nostra de indepta
tranquillitate latitia: quando advelantem sub in-
nocentis Columbæ specie Domini Spiritum exce-
pimus; qui hodie succensus in ignes, vindictam
Numinis *præcedere* videtur, ad *inflammandos in
circuitu inimicos.* Inconsulta damnemus gaudia,
quæ ad *sibillum auræ tenuis* sine turbine concep-
imus; qui hodie violento rursus turbine Spiritus
vehementis involvimur. Adverto tumultuantium
ventorum prælia, & animum incessit *Exercitus
grandis*: quem à quaternis mundi lateribus allap-
sus ventus de mortuorum ossibus excitavit: ut no-
vos à vento exercitus, nova ab exercitu bella meri-
tò possim formidare. Video exæltuantia ardore in-
cendia; & memoriæ insperguntur cineres, fune-
stissimæ, exustæ Pentapoleos reliquiæ: ut ab hodi-
erno incendio sua mundus excidia valeat præsagi-
re,

re. Specto diffusas per aërem linguas, & mente recogito *flammeum gladium atque versatilem*, quem excubitor Angelus ad Paradisi mœnia in scelerum nostrorum rotavit ultionem; ut non vano metu suspicari possim, multiplicatis mortalium criminibus multiplicatas quoque *linguas* Deum in vindictam *acuisse*, ut *gladium*. Intueor scissarum linguarum divortia; & menti sese violenter intrudit recordatio linguarum, quæ olim in discordes confusæ sonos finitimam cœlo turrim disturbârunt; ut ad evertendam mundi structuram novo prodigio discissas linguas auguremur. Omnia bellum spirant, excidium universa. Sonus, feralis tuba est, quæ Martem accendit. Tonitru, machinarum boatus est; quo meticulosi animi percelluntur. Ignis, fulgur est; quod è machinis micat ad terrorem. Linguae, excussa grando sunt; quæ sese mortalium verticibus insinuavit. Sed accendat sanè bella tubarum clangor: idem partâ pace servit ad triumphos. Servierint aliquando in pugas linguæ: eadem sunt amicitiarum pacisque conciliatrices. Incendat ignis urbes & oppida, ac latè regiones integras depopuletur; idem tamen hastas & gladios, parmas & acinaces, & universam Bellonæ suppellestem conflât in amica pacis instrumenta. Ut unde bellum metuebamus, inde securam augurari possimus tranquillitatem. Sperate bene Academici: Spiritus pacis est, qui tumultuatur in ventro, rotatur in turbine, minatur in tonitru, exardescit in flammis, urit in ignibus, torret in calore, terret in fragore, concutit in vehementia, vibratur in linguis, & per incendia latè omnia populatur. Quod ego ut demonstrarem clariùs, accensa tuo ab igne

igne lumina, Divine Spiritus, suppeditabis Oratori: ut persuadeam facundius, linguas; ut doceam, Spiritum Veritatis; ut moveam: tonitru, ut accendam, calorem; ut corda penetrem, vehementiam subministrabis.

Charistia ergo, vel si mavultis, tranquillæ Pacis Alcyonia, allapsæ in flammis: linguæ post sopitos bellorum metus eloquuntur. Bellum denunciet Spiritui sancto, qui Pacis Spiritum neget. Enimverò basium ipse est, quo Pater Filium, Filius Patrem jam inde ab æterno exosculatur. Ardor est, quo mutuos in amores effervescent: halitus est, quo se afflant: oculus est, quo se aspiciunt: complexus est, quo se amant: unio est, quâ se nectunt: vinculum est, quo se ligant: nodus est, quo se stringunt: ignis est, ad cujus incendia Pater in Filium, Filius in Patrem dilectione mutuâ eliquantur: lingua est, qua sese alloquuntur: Echo est, quæ Filio ex Patre, Patri ex Filio non alio respondet clamore, quàm amore. Basium amoris est tessera; ardor charitatis est nota; halitus est cordis communicatio; oculus est gratiæ sedes; complexus dilectionis est index; unio pacis est signum; vinculum concordiæ est indicium; nodus fœderis est firmamentum; ignis serenitatis est argumentum; lingua verbum bonum eructat; Echo dum alternante sono in pectora clamat, amat. Quicquid est divinissimus Spiritus, ardet, urit, spirat, unit, nectit, amat. Ad ipsa vel nascentis, vel renascentis mundi exordia vestras nonnihil revolvite cogitationes. Verbo Domini cœli firmati sunt; sed ut lucerent stellis & lunâ, radiarent amicâ Solis amœnitate, Spiritus Domini ornavit cœlos. Ipse dixit (Verbum unum)

& fa-

Et facta sunt omnia; sed ne sua solvantur compage, Spiritus, qui scientiam habet vocis, continet universa, Verbum in principio creavit cœlum & terram, sed quia erat inanis & vacua, ne periculô vacui dissociarentur compositæ naturæ vincula, Spiritus Domini replevit orbem terrarum. Verbum indigesto primum ordine terræ faciem super infusis aquis distinxit; sed ne tumultuosum cæteroquin elementum in tempestates consurgeret, *Spiritus Domini ferebatur super aquas; & ne rebellarent undæ, pacata quiete confovebat.* Sunt, qui avis speciem cõjam tempore induisse Spiritum arbitrentur. Si dicto est fides, ego Alcyonem suspicabor, quæ prima tunc edixerit orbi firmatæ pacis Alcyonia. Verbum ad sui prototypon, & ipsa Divinitatis lineamenta creavit hominem, cum quo amicitiaæ fœdere junctum deliciaretur: sed ruptâ pace rebellem ad arctiora pacis vincula, hypostaticamque omninõ cum Deo unionem reduxit Spiritus; quando immaculatæ Virgini *Virtus Altissimi obumbravit.* Verbum discordiæ ac jurgiorum incentores *Dæmones in digito Dei ejiciebat:* sed *dextera Dei tu digitus eras,* Augustissime Spiritus; qui ut pacem stabilires, pacis hostes æternum amandabas in exilium. Quod si jam inde à prima sui origine suavissimus auræ bonæ vapor, exspiratus è corde Patris, exspiratus è corde Filii, pronissimo semper studio ad pacem inclinavit; non est profectò, non est, quod de pari ejus voluntate hodierno die dubitemus; si vel loci memoria subeat, in quem de cœlo sese infudit; vel ejus, à quo in nostram tranquillitatem est missus, recordemur. Locus est, amplissimum illud Urbium ac orbis Emporium, Hierusalem,

lem, (liceat pace vestra interpretari.) *Beata pacis visio*. Qui proximo ad expirationem mundo Spiritum immittit, *Ipse est pax nostra*, quem hanc intellexisse vitalis auram Numinis non vanè suspicor, cum *pacem suam* se nobis *daturum* est pollicitus. Atque inde fortassis est, quod, quem olim in Columbæ specie, vel sub imagine fluvii evolâsse effluxisseque à Deo accepimus; hodie Deus sub illustri cœlestis ignis splendore *super omnem carnem effuderit*. Cum enim ferreum sæculum ita teneret orbem, ut & ipsa mortalium corda in duritiem ferream gelarentur; voluit & immissi amoris æstu cordium gelu dissolvere, & ferri duritiem eliquare. Et felici omnium successu votum tenuit. Nam vix ignis illuxit, jam gelu diffluxit: vix cordibus sese insinuavit credentium, jam eliquantis caloris *vi factum est credentium cor unum & anima una*. Fabula est, nescio quem, apud Lucianum, cum suâ fundantem in Lypara, & occulta flammarum efficacia dissociata ferri fragmina in unum copulantem spectâisset Vulcanum, ab eo calcentissimis postulâsse voris; ut pari artificio sese cum suo dilecto maritaret. Debebat inconsulta vota ad nostra usque tempora differre, dum mundo illaberetur Amor, cujus vi multorum corda in unum confluant, & dissociatæ animæ componuntur in unam. Habet (non diffitebor) habet ignis, quo minatur; sed habet & quo blanditur: ut terrere quantum vis possit, possit tamen & animare. Si fortè vos terret, quod Spartanorum aliquando ritu pugnaturis prælatus est ignis; me ad spem vivam serenæ pacis animat, quod vetusta Romanorum lege ad Concordiæ aras accensa flamma Sponsus nuptiali festo prælucebat. Si

vos terret, quod imis Vesuvii, aut Æthnæ visceribus inclusus ignis violento impetu disjectas rupes in procul distitas regiones effundat; me ad spem pacis animat, quod idem ignis sub opulentis Dalmariæ montibus aurum excoquat ad maturitatem. Si vos terret, quod in suprema aëris regione coactos vapores in fatales accendat cometas: me in spem pacis animat, quod idem in Sole cœlum serenet, & amœnissimâ ludat in stellis serenitate. Si vos terret, quod deliciosarum sæpè silvarum voluptates unico incendio deponat in cineres: me in spem pacis animat, quod eandem terram fecunditate donec, quam flammis exussit. Si vos terret, quod militari obsidione coronatas in urbes postremum excidium injiciatur: me in spem pacis animat, quod ad religiosas Vestæ Concordiæque aras conservabatur immortalis. Si vos terret, quod amplissima aliquando regna exundante flammarum voracitate devastaverit: me ad spem pacis animat, quod innoxio circum Ascanii crines affluxu Regiam portenderit dignitatem. Si vos terret, quod fulguritæ fruges afflentur veneno: me in spem pacis animat, quod tactis cœlesti flammâ serpentibus, virus omne consumatur. Si vos terret, quod eliso de nubibus igne exusta loca desolentur in vastitatem: me ad spem pacis animat, quod iisdem in locis fulgorem siderum imitata gemma, Plinio teste, enascatur. Si vos terret, quod bellorum antesignana Discordia facem rotet: me ad spem pacis animat, quod suâ etiam amor ad innocentes delicias flammâ instruat. Si vos terret, quod nocturnus viator ignium fraude deducatur in devia: me ad spem pacis animat, quod peregrinus Israël ad terram lactis &

stelle manantem pervenit. Si vos terret, quod nun-
 quam extinguendo per æternitatem incendio tor-
 tor ignis infernum accendat ; me ad spem paciſ
 animat, quòd ad expellendas solo *potestates tene-*
brarum sola flamma subservit. Si denique vos ter-
 ret, quod ultrice criminum flammâ torqueantur
 Dæmones; me ad spem pacis animat, quod *Mini-*
stros quoque *suos Deus facit ignem urentem*, quos
Angelos esse pacis non ignoramus. Quate, si me
 magnopere non fallit cœlestis hodie pyromantia,
 luculenta ab Amoris igne desumo pacis argumen-
 ta. Neque vanum illud est, quod hæc ipsa flamma-
 rum pluvia, linguarum figuras induerit. An quia
 lingua communicandorum affectuum est instru-
 mentum, hac ipsâ voluit suos nobis Deus amores
 intimare? An quia mortalis generis è funestissimo
 prælio hiantia adhuc vulnera tabo sordebant ; hac
 linguâ voluit Amor lambere, ut ad perfectam coa-
 lescerent sanitatem? An quia ignitum eloquium
Verbum Dei Magistro Spiritu Veritatis dilaturi
 erant in orbem Apostoli; non alio potuerunt com-
 modius instrumento circumferre, quàm linguâ? Et
 quod (amabo) Verbum? *Verbum bonum* è Patris
 pectore *eructatum*. Verbum, quod dum *silentium*
tenent omnia, concipitur; dum quiete componitur
 orbis, gestatur; dum *pax hominibus* per Cœlestes
 Ephœbos accinitur, nascitur; cuius nomen est Pa-
 cis *Oleum effusum*, Verbum abbreviatum, quod nu-
 per solum erat Alpha & Omega, quando *primum*
 & *novissimum*, hominem & Deum, longo aliàs ele-
 mentorum numero interstingente, divisos con-
 iunxit occultato caractere, quem hodie tandem in
 trifida littera M. tertia inquam, in Divinitate per-
 sona

sona manifestat ; dum completâ literarum triade
diu elaboratum verbum AMO enunciat.

Vocales erant *Alpha & Omega*, quas *Vox clau-*
mantis evulgabat, sed *in deserto*, non satis completâ
harmonia suavitatem. At ubi *factus est de cœlo sonus*,
consonare cœperunt ; & unâ interjectâ consonan-
te, omnem vel in uno Verbo dulcissimæ melodix
consonantiam compleverunt. Nunc demum Pla-
toni credo, *Amorem Musicum esse*, quando hunc
Pacis Pæana ab eo compositum esse intelligo : quo
non modò vocum, sed rerum omnium concordem
facit harmoniam. Quin & verum illud intelligo,
quod ex Deorum symposio, abiit in proverbium :
Amor Musicam docet. Nec miror Pausaniam asse-
rere, lapides evasisse vocales, quos Appollinis lyra
terigisset ; quando vel *digito Dei* contracti Apostoli,
locuti sunt variis, sed concordibus *linguis* ; qui me-
tu & pavore prope in saxa obriguerant. Quid cæ-
tera commemorem hujus diei prodigia, quæ mun-
do omnia *Verbum Pacis* eloquuntur. Unde si om-
nes pariter Discipulos in eodem loco consedis-
se auditis ; congregatum pacis Concilium existimate. Si
lucem advenientis inspicitis ; ad pacis Iridem in ea
nube depingendam venisse concipite ; quæ nuper
Triumphatorem Deum cœlo intulit. Si *sedisse supra*
singulos eorum legitis ; hunc amatae pacis situm esse
credite, lubentesque annuite, ut vel sic Spiritus Do-
mini *requiescat in pace*. Si auram aspirasse animad-
vertitis ; eam vel suspirium Amoris esse vobis per-
suadete, vel in nunquam extinguendi ignis fomen-
ta administrant. Si violento impetu allapsam esse
ventum intelligitis ; eum credite, qui *ad dirigendos*
pedes nostros in viam pacis subserviret. Nam cum

recessissent aquæ, quæ universali diluvio terram involverant ; omnes mortalium vias ita infectas reliquerunt , ut viatores propè *demergeremur in limo profundi* , nec *viam pacis cognosceremus* : donec emissus cœlo *ventus siccans*, & à sociarum flammarum ardore calidus, vias nostras emendavit.

Procedamus ergo in Pace, fortunatissimi Viatores, dum terra faveret & aura. Si Currus est vestrum hoc Scientiarum omnium Athenæum, quo triumphatrix Sapientia circumvehitur, *Spiritus vitæ* rotas impellet ad celeritatem. Si Navis est, quæ Heroas ad aurei velleris illustre præmium deportat : in secundissimos cursus aspirat aura beatissimæ felicitatis. Si *Aquila grandis* est *magnarum alarum*, quæ se super humana tollit ad Divinitatis æmulationem : ventus & ignis suam in pennas ministrabunt velocitatem. I licet : *procedatis in pace*, *Spiritum pacis* affecuti : & quoties per itinerum molestias respiratis, hunc *Spiritum* respirate. Prius tamen quàm hinc abeatis, dicite Orationi meæ, quæ jam in Spiritu pacis expirat, *Requiescat in pace*,

Dicta Vienna Austria, nomine Facultatis Theologica in Basilica S. Stephani.

O R A T I O II.

D E S. S P I R I T U.

Spiritus Veritatis.

Academicum hodie Doctorem, *Spiritum Veritatis*, adoraturus adveni, *Senatus Academice*, *Sapientia* jam inde à primis nascentis mundi exordiis *edificavit sibi domum*, septenis innixam columnis, ad quas vel septem Liberalium Artium insti-

institutiones traderentur; vel septem venturi olim Magistri Spiritus dona explicarentur. Volumina deinde, muros Sapientiæ interpretes, conegessit; quando vel *complicuit. sicut librum cælos*; vel inferiorem hanc mundi machinam, *velut librum unum divinitate plenum* constituit. Tum Discipulos congregavit, quos vel à turpi telonii quæstu, vel à dilaceratis naviculis, & malè contextis retibus, ad Academiam suam evocavit. Intravit deum in hanc probè constitutam Universitatem *Magistra Veritas*; quando *de terra Virginali orta*, humanæ carnis vestita epomide in viminea Bethleemi cathedra consedit. Sed Pythagoricam tricennali silentio scholam visa est instituisse; quæ quamvis *Verbum* esset, semper tacuit. Donec tandem sublimiorem in edito monte sortita cathedram, *aperiens os suum cœpit docere*. Sed triennalem cursum nondum exegerat docendo veritas: *Vox* ei primùm sacrilego Herodis ferro adimitur, quâ *clamabat in deserto*. Tum in examen vocata oppugnatur mendaciis, & obruitur, condemnatur, & ad patibulum deducta *inclinato capite tradidit Spiritum* suum, hoc est, Veritatis; quem quia inter *mendaces filios hominum* permanere non posse non ignorabat, *in manus aterni Patris commendavit*. Remanserunt inde primi Christiani nominis Academici Discipuli sine Doctore, hoc est, corpus sine animâ, anima sine vita, vita sine vigore: cœlum sine Sole, Sol sine luce, lux sine radio, arbor sine ramo, ramus sine medulla, medulla sine fructu; ignis sine ardore, ardor sine flamma, flamma sine acie. Sed erigite animos, Veritatis Academici. Nondum spes omnis vestra est intercisa; non omnino felix

felicitas est adempta. Exspiravit Veritas; non diffiteor: sed Spiritus evasit in Patris manus, quas nunquam invidia clausit, semper beneficentia tenet apertas. Spiritus res liberrima est: *ubi vult spirat*; non diu hærebit in Divinis manibus, quæ nunquam concluduntur. Spiritus *Amor* est: *Amor pondus est*: Pondus à summis ad ima cogit. Quem ergo nuper Veritas in meridianis mundi tenebris ad cælum transmisit Spiritum, hodie suo in terras pondere relabentem excipite, Spiritum Veritatis.

Quidquid in hodierno miraculo portentosum est auribus, quicquid spectabile est oculis, quicquid amabile est animis; argumentum est liquidissimæ Veritatis. Ignis, fax est lucidissimæ Veritatis: Lingua, instrumentum est edicendæ Veritatis: Sonus, vox est loquentis Veritatis: Aura currit ad extremas mundi partes devehendæ Veritatis. Ut nulla jam suboriri possit dubitatio, Spiritum illum, qui in hanc Christiani nominis primam Academiam advenit hodie secundus Doctor, *docturum omnem veritatem*. Illud verò à vobis desiderari potissimum intelligo, quâ claritate doceat, quâ efficaciam moveat, quantum doctrinâ suâ impleat ac sustineat Auditorium. Ex lingua facundiam, ex flamma claritatem, ex igne efficaciam, ex sono immensitatem Auditorii intelligite. *Lingua scientiam habet vocis*. Flamma inextinctus est merities, quæ dum *Veritatem* in amplissima luce constituit, vetustas omnino fabulas exstinguit. Mendacii convincit antiquitatem; quæ semotam ab hominum commercio Veritatem in profundas hiantis putei tenebras abdiderat: dum in meridiana luce inter flammæ & ignes apparet Spiritus Veritatis, Non inficior

tunc

tunc primum à *Regalibus sedibus* sese in interiorem hanc mundi regionem infudisse Veritatem: quando *quietum silentium continebat omnia*, & *nox in suo cursu medium iter habebat*: sed ut nocturnis latere non posset tenebris consepulta, luculentissimus tandem in flammâ Spiritus advolavit. Fateor eo tempore, quo patibulata Veritas innocentem emisit spiritum, ipsum sese in densam caliginem precipitasse meridiem, & redivivas Canopi tenebras, super universam terram excurrisse: sed memini quoque cum Princeps tenebrarum factus esset *Demonium meridianum*, in ipsum rursus meridiem sese divinissimum Spiritum infudisse, ut *Demonium meridianum ejiceretur in tenebras exteriores*. Exinde jam suo semper sedet in meridie Magister Spiritus purissimæ Veritatis. Hinc ut loquatur, lingua est: ut lucem invehat animis, *Candor est lucis æterna*, & *emanatio quadam claritatis*. Non indignor Poëtis, qui Solem cœlorum linguam esse crediderunt, quâ ipsi fortè *enarrent gloriam Dei* clarissimo stylo, ad obfuscatas mortalium mentes erudendas. Illud ex Veritatis tripode fabulis addo, Spiritum Veritatis, sanctissimâ metamorphosi abiisse in linguam, ut se doceret, in ignem, ut clarissimo stylo rudibus animis loqueretur Veritatem. Si videris igitur sedentem hunc ignem in Apostolorum capitibus: *Clarissimum Doctorem* concipite ad exponendos Veritatis Aphorismos confedis-
se: cui non alia dignior cathedra possit inveniri, quàm vertex Apostolorum: vel, ut ubi primum anima ratiocinatur, ibi prima suæ lucis spargat argumenta: vel, ut ubi cœca potissimum voluntas laborat, ibi serenissimâ face præluceat. Quid jam de do-

centis

centis efficacia ad frangendam animorum duritiem dubitemus, qui ignito sese illapsu mentibus insinuantem perspeximus *Spiritum Veritatis*? Si in glaciem degeneres homines pectora nostra gelavimus: calor est, ut dissolvat. Si in marmora induimus; fulmen est, ut disjiciat. Si ferrea rursus sæcula mundo induimus; ignis est, ut liquefaciat. Si ænea corda induimus; ardor est, ut conflet: fiatque *cor unum & anima una*. Sit sanè delirantium Poëtarum fabula, primum humanæ societatis Auctore fuisse ignem, quem fortè excussum siliçe materies apra excepit, quem conspiciat eminus admiratique homines, & novo quasi prodigio tracti concurrerint primum: gestu deinde, nutu, ac voce conversari cœperint: tum amicitiam congregari, domos erigere, urbes condere, ac tandem Respublicas constituere: certè necdum est efficaciam illius umbra, qua *Spiritus Veritatis* ignem indutus, disjectam variasque per sectas pugnantem populorum congeriem *in unitate fidei congregavit*. Sit ingeniosæ commentum Antiquitatis, Gallicano Herculi aureas à lingua pependisse catenas, quibus vastam complexus hominum multitudinem colligaret: commenti extinguit memoriam *Spiritus Veritatis*, qui in asperum ingenium, incultum moribus, studiis adversum hominum genus illapsus id tandem efficit, ut esset *cor unum & anima una*. Sit è Poëtarum nundinis spectabile monstrum, efficaci vocis illecebrâ incantatos aliquando lapides in urbis formam coivisse: ex veritatis arcanis apertissimum est documentum, disseptum olim multiplici vocum confusione mundum unius vocis arcanâ vi in *Cor unum unamque animam* confluisse. Sit ex fabula,

bularum regione veritati confine , Promethei industriâ raptum de cœlo ignem valuisse tantum , ut artificiosam lutî congeriem animaret in homines: Veritatis ipsa est medulla , ubi hæc ardentissima lingua ex corde Divinitatis profiliit, efficaci persuasione , extinctam propè Humanitatem revixisse; effecisseque, ut qui pridem exspiraveramus ad mortem , respiraremus ad vitam, & felici cum Divinitate commercio , eundem , qui Patris est in Filium, Filii que in Patrem reflexus halitus , ipsi quoque halaremus. At illud omninò prodigiòsum est, in eadem corda , quibus receptus est Spiritus vitæ, mortis amorem subiisse. Hinc evolant primî Veritatis Discipuli in secures , prosiliunt in flammæ, præcipitantur in maria, constringuntur in vincula, congeruntur in carceres, aguntur in rotas, discerpuntur in frusta. Sed exanimantur secures, quia in ignes cadunt: retunduntur flammæ, quia in ardentiores incidunt: mitescunt maria, quia *spiritus fertur super aquas*: non stringunt vincula, quia igne exuruntur: extinguuntur carcerum tenebræ, quia lucem recipiunt: non enecant rotæ, quia *spiritus vita est in rotis*: discerpti denique non dividuntur, quos Spiritus Veritatis *in unitate congregavit*. Verum necdum hic obstupescite docentis efficaciam Spiritûs , nisi intelligatis, quemadmodum primâ nascentis naturæ origine dicentis voce vasta hæc rerum exiit Universitas ; ita delapsæ cœlitûs imperio linguæ deformatam mundi faciem pristino vigori restitutam. Nam si *semel locutus Deus dixit, & facta sunt* universa: ut diceret , *lingua fuit Spiritus* : ut faceret, *dextera Dei digitus*, quo appendit universum. Si *in principio Deus creavit cœ-*
lum

lum: Cœlum hodie instauravit Spiritus Veritatis. in quo Planetæ septem, septem sunt dona; duodena signa, totidem sunt Apostoli; *Luna* est *Maria*; Sol ipse Spiritus est, qui & Apostolis lucem infudit, & *Mariam* jam olim, cum obumbravit, Sole Justitiæ adimplevit. Si nascente mundo *terra erat inanis & vacua*; ne suâ periret inanitate, *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*. Si per omnem terræ regionem licentiosè fusus vagabatur Oceanus, *Spiritus Domini ferebatur super aquas*. Si primum fuit loquentis Dei imperium *Fiat lux*: primum in allapsu Spiritus quod vidit Orbis, est, *facta lux*. Si *divisit illic Deus lucem à tenebris*, hodie Spiritus lucem Veritatis ab errorum tenebris segregavit. Si demum *formavit Deus hominem ad imaginem suam*, ut animam viventem traheret, *Creator Spiritus inspiravit in faciem spiraculum vite*, O admirandam Academici Doctoris efficaciam! quâ non *Domus una adveniente spiritu vehemente concussa est*, sed universus Orbis fabricatus: quâ *vix notus in Iudæa Deus*, in omnes latè regiones est diffusus. Qui linguam animorum Imperatricem dixerunt; non negabunt diviniſſimo Spiritui animorum imperium, qui ad nostram omnium felicitatem transivit in linguam. Qui linguæ tenui venâ cor esse alligatum crediderunt; nisi se excordes sentiant, sua quoque corda à cœlesti linguâ pendere fateantur; vel suas ipsi linguas à Divinitatis corde suspendant. Qui linguam affectuum nundinatricem vocaverunt; suos illi vel affectus vendant universos, vel emant affectibus destituti. Qui linguam catenam cordium cum Homero appellarunt; sua illi erratica nimium & vagabunda cor-

da præbeant ad constantiam vincienda. Qui linguam calamus scribæ, cum Regio Vate nuncupaverunt; suas illi pectorum tabulas exponant Amoris lege inarandas. Qui linguam verbi modularicem intelligunt, & Verbum hac obumbrante linguâ carnem olim induisse intelligant, & sua hac linguâ Verba modulari addiscant, Qui linguam explanatricem Sapientiæ non ignorant, ignorant omnia, si hanc non audiant. Vos denique *Doctores Academici*, si linguam nobile olim Academicæ Sapientiæ insigne meministis, quam Majores Vestri, hujus Universitatis Doctores de pallio pendulam gestaverunt, redditam Vobis hodie linguam ab Academico Doctore Spiritu gratulemini. Quam dum accipitis, memineritis quoque hanc esse ipsum Divinitatis Cor: ut si non ignoratis, *ibi esse thesaurum, ubi cor est*; Vos pariter, dum Cor Dei recipitis, thesaurum esse Dei intelligatis.

Dicta Vienna Austria, nomine Facultatis Theologica in Basilica S. Stephani.

O R A T I O III.

D E S. S P I R I T U.

Spiritus Sanctus mundi vita.

ERgône triumphalis illa nubes, quæ decimo abhinc die Victorem Deum ad pridem merita cœlorum invexit Capitolia, hodie tandem in liberales quidem, sed inusitatas tamen pluvias resoluta, stupendo prodigio flammam parturit & incen-

cendia? Quis in æstuantium animorum caloribus,
 quos inflammata postabeuntem è terris Deum ac-
 cenderant desideria, non umbrosum aliquod à nu-
 be solatium sibi promississet? Quis in languentium
 pectorum ariditate rigatricem pluviam non expe-
 ctasset? Sed placuit sapientiori Cœlorum consilio
 animorum calores Diviniore igne temperare; ari-
 ditatem pectorum superinjectis flammis cumula-
 re. Quas dum inter mugientia tonitrua, & confi-
 gentium ventorum turbines cœlo labi animad-
 vertitis, nolite, vel repetita in orbis interitum Phaë-
 rontis incendia: vel armatos in Pentapolitarum
 excidium flammarum exercitus: vel incitata in
 reorum verrices fulmina animis vestris repræsentare.
 Fulmina sunt, sed Amoris: non acuta in tela, ut
 feriant: sed divisa in linguas, ut lambant: non ut ex-
 animent à Libitinæ funalibus accensa, sed ut ani-
 ment Lucinæ facibus animata. Ignem illum, quem
 ab instaurato mundo sua demisit à nube Trium-
 phator Deus: accendi priam jam voluit, & ad vi-
 tam exardere. Persarum Regum vel præivit, vel suâ
 æmulatione stabilivit instituta: qui post confecta
 feliciter bella ignem labaris præferri voluerunt: non
 Vastatorem populorum, sed vitæ nuntium, salutis
 Interpretem, felicitatis assertorem. Adoratas prio-
 ribus sæculis Promethei fabulas extrinxit omnino:
 dum unus in mortalium vitam ipsum Divinitatis
 ignem cœlo demisit. Quod dum apud vos jussus
 Orator explano: favere animis, cœlum linguis fa-
 vet: nec paritur vel de Eloquentiæ inopia sollicitum
 esse, dum linguas suppeditat: vel metuere in verbis
 frigus, dum linguis addit incendia: vel ad com-
 ptam orationis venustatem mendicare lumina,
 dum

dum flammæ suggerit: vel ad excitandos affectus calorem querere, dum sponte in pluvios ignes dissolvitur: vel ad flectendos animos, de vehementia dubitare, cum inter tonitruum mugitus factus est repente de cælo sonus, tanquam advenientis spiritus vehementis: nec de Auditorum angore formidare, dum singulorum mentibus vitæ Spiritus illabitur. Sic enim verò mihi non vanus Orator persuasi; tunc demum animam inferiori Mundo creptam, quando, qui se vitam profitebatur, à nobis avulsus patrias cæli sedes repetivit. Hinc revulsâ animâ jacet funerata Ecclesia, & unâ domo, uno dixerim sepulchro, tumulatur. Tenebræ illæ, quæ ab exclusâ luce nascuntur in ædibus, pullati sunt recentissimorum funerum colores Pallor ille, quem Judæorum metus in Apostolorum frontes induxit. certissimus index est animæ separatæ. Frigus illud, quod per singulorum pectora dispersit formido, mortis est rigor. Silentium illud, quod ora ligat, ademptam vitam prodit. Gemitus illi, qui exaudiuntur, postrema sunt tributa mortuorum. Lachrymæ illæ, quæ per vultus inerrant, vel funus deplorant, vel mortuales sunt sudores. O deploranda scenæ facies! ô spectaculum luctuosum! Jacebit ergo sine spiritu homo, sine vitâ Ecclesia, sine anima Mundus? Hæc nempe tua sunt promissa Servator Deus? Ego veni, ut vitam habeant & abundantius habeant. Hæc tua est in pollicitis fides Ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi? Sed bene habet Aud. Spiritus Domini fertur super aquas, quas Apostolorum vultibus dolor inspersit. Novam hinc Mundi creationem, & reviviscentis naturæ animam auguremur. Exoritur ab omni par-

teventus, illum crediderim, qui albertem olim ab ossibus campum Prophetæ advocatus iussu mundavit, sparsasque mortuorum exuvias in vivos exercitus animavit. Mortui à vento spiritum expectate. Cœlum collisis nubibus tonat undique: vel ut surdastras mortuorum aures increpet, & lænarum in morem rugitu suo ad vitam pariat: vel ut tonitrua illa parturientis cœli dolores esse intelligamus. Mortui à tonitru vitam sperate. Linguis de cœlo liberaliter pluit: an ut ursorum instar novi partus lambantur ad vitam? an ut sublatis veteribus linguis (in quibus infelicissimæ mortis causa malè atroci pomi gustus adhuc superstes residebat) nova sine mortis gustu lingua substituat? Mortui à linguis vitam præstolemur. Duas in partes ab una radice discedunt linguæ: an ut sublatis nuper sanctioris Ecclesiæ Parentis fiat in nobis *Spiritus duplex*? an ut index lingua cum corde, hoc est, cum vitæ fonte consentiat? Mortui à bifida linguarum sectione Spiritum expectate. Ignis è nube discissa ruit? an ut rigentes à mortis frigore calefaciat? an ut cum Metapontino Philosopho discamus, rerum omnium animatarum Ignem esse principium? an ut reviviscentibus oculis novam lucem affundat? Mortuis ab igne dies affulgebit. Ruptis veluti fulminibus dilaceratur ær: an, ut qui fugâ & timore cervos indueramus, veluti cervi fulminante cœlo novam ad vitam pariamur? an, ut Semeleio veluti partu, merinaſcantur Mercurii, Divinitatis Interpretes. Legati Apostolici, quibus Spiritus ipse, si fulmen est, cedat pennas in celeritatem: si columba est, donet alas in talaria; si lingua est, instillet facundiam;

am;

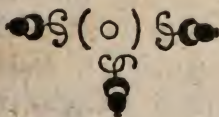
m; si ignis est, accendat ardorem. Mortui ab ipsis
 ulminibus auspiciū vitæ accipite. Quid verò est,
 quod sedere supra singulos eorum perhibetur? hoc
 est, immensus sese contrahit, ut singulorum se
 adaptet parvitati. Quid, quod verticibus insidet?
 hoc est, vel principalem vitæ sedem gaudet occu-
 pare; vel ad eam omnino rationem defunctum ho-
 minem vitæ restituere, qua primis nascentis Mundi
 Incunabulis ad vitam fuerat animatus. Inspira-
 tum ergo erat in faciem hominis spiraculum Vi-
 tæ; & qui nuper *inclinato capite* ad Vitæ mortem
missus erat Spiritus, debuit hodie ad mortis vi-
 tam erecto capiti insidere: vel ut regiam rationis
 sedem illustraret in cognitionem; vel ut languis-
 sam voluntatem accenderet in amorem. Est enim
 & ipse Divinissimus Spiritus, non Patris tantum
 Filii que in Augustissima Triade dilectio, sed in
 humanis quoque mentibus Amor Deus. Ut si
 Amorem aliquando credidimus vigoris fontem,
 animi vitam, fervorem mentis, motum cor-
 dis, animam animæ: credamus pariter hodie ab hoc
 fonte manare vigorem, hac unâ vitâ spirac-
 ulum animos, hoc fervore accendi mentes, hoc mo-
 tum promoveri corda, hac animâ animas nostras
 vivari. Si amorem intelleximus olim esse in pe-
 ctore flammam, cruorem in venis, in fronte serenū,
 in brachiis robur, constantiam in pedibus: intelli-
 gamus pariter ab hac Divinissimi Spiritûs flamma
 accendi pectora, cruore rigari venas, sereno amœna-
 ri frontes, robore firmari brachia, constantiâ pedes
 stabiliri. Si amorem diximus esse in oculis diem, in
 aure melos, in ore risum, in lingua eloquium,
 dicamus pariter hoc die irradiari oculos, melo re-
 creati

creari aures, risu perfundi ora, eloquio linguas fecundari. O Amor, quantus recentiore in vitam animis te nostris insinuas! Fabula est; eviduat quondam sagittis pharetrâ, post sagittas quoque semetipsum in Teji Poëtæ medullas Amorem infudisse: Veritas est, post innumera Amoris divini nuncia ipsum quoque Divinitatis Amorem pectoribus sese hominum immerfisse. Lingua illa quæ lucet in capite, ardentis in pectore Amoris est indicium, quæ per tectum erumpit tenuior flamma; de passcentis interiorum domum incendii est interpret, qui pyrio ex orbe micat subtilioris flammæ radius latentis in gremio ignis est index. Erratis A. A. Academici, erratis, si Stoicorum seducti opinionibus, Amorem in corde solum desiderare judicetis. Ita contribuamus Amori, ut linguam illi non negemus. Dicant ergo Stoici, dicant Amorem arderi in corde: dicemus nos eundem per linguam exspirare. Dicant illi Amorem latere in corde, dicemus nos patere in Lingua. Dicant illi eum corde suâ veluti nube sese invoivere; dicemus nos e linguâ fulminare. Dicant illi in corde tela eudere; dicemus nos per linguam jaculari. Dicant illi in corde, suo veluti in fonte, se jactare; dicemus nos linguam canalem esse, quo derivatur. Dicant illi sedem pacificum in corde Regem: dicemus nos pugnare belligerum in Lingua Imperatorem. Dicant illi Principem in corde leges scribere: dicemus nos scriptas linguâ promulgare. Dicemus, verbo, revivere in corde, ut per linguam indubitata vitæ prodantur argumenta. Atque utinam, quod dicere licuit, liceat experiri! Si ignis est sacerrimus Spiritus, addamus suspiria, ne extinguatur. Nihil est lucidum

dignum

dignum, ubi flamma hæc est extincta. Corde cedamus in cineres: ut qui in humilibus sese quieturum adpromisit, nostris quietem reperiat in cineribus. Si lingua est: nostris silentia imponamus, ut illa una audiat: vel si nefas sit silere, cum in munere sparguntur linguæ, indicio melioris vitæ non nisi *Magnalia Dei* eloquamur. Si aura est, & ventus: dabimus corda in arundines, hoc uno felicissimè agirandas: dabimus mentes in organa, cum *Spiritus supervenerit* in amicam Deo Musicam animanda. Dabimus animos in naves, affectus in vela, per sævientes emori pelagi tempestates inoffenso cursu beatum in portum propellenda. Veni ignis! veni lingua! veni aura! veni! & quod hoc calamitosissimo tempore votorum est primum, *insuffla super interfectos illos*, quos Martius nuper campus cumulavit: *reviviscant stentque super pedes suos* exercitus grandis Ferdinando Augustissimo Imperatori. Habes in tonitruis tuis bellorum machinas: habes ignes, quibus succendas: habes in fragore classicum, quo animata militum pectora ad victoriosa bella excitentur: habes exhortationes in lingua, iras in flamma, in fulmine Victoriæ: quam ut in Epithalamium idem gloriosus Triumphator, idemque Augustissimus Hymen, Ferdinando deferas, supplices advovemus.

Dicta Vienna Austriae, nomine Facultatis Theologicae in Basilica S. Stephani.

ORATIO IV. IN NATALI DOMINI

Sol Salutis; natus Jesus.

Bona dies, *Auditores*, Dum per licentiosam re-
tro fabularum ætatem nunquam audito specta-
culo, non unus hodie nova trabeatus in luce di-
es sese mundo videndum infundit; sed si Severo a
Terrulliano credimus, centuplicati Soles Romanæ
Senatori, ipsâ nascentis Dei celebritate, rotum cir-
cûm horizontem visi sunt coronare; licebit omni
no mihi repetitâ hac orientis in mortalitatem no-
stram immortalis Dei memoriâ, bonum vobis, fe-
licemque diem apprecari. Enimverò si matutinu-
diei præco, idemque serenitatis adprecator est Lu-
cifer, illustris Solis anteambulo; Si *Iustitia Solis*
Baptista antecurrit; debebam, agnomine fortassis
meo non infeliciter damnatus, Solem illum, qui *il-
luminat omnem hominem venientem in hunc mun-
dum*, unus ego huic Academicorum siderum Coro-
næ annunciare. Et verò felix Præco, cujus verbo
uno tota constabit eloquentia. Non laboro de
Inventione ejus, quod se ipsum in publica via eti-
am non quærenti mihi obtrudit. Non me ma-
gnopere angit orationis suæ in ordines concinna
dispositio, dum idem est mihi *exordium*, à quo ex-
ordium traxit rerum Universitas: idem *Confirma-
tio*, qui est, siue labantis, siue consistentis mundi
firmamentum: idem *Epilogus*, qui est Principium
& finis, *Verbum Dei*. Non inquirō pro elocutione

Meta-

Metaphoras, dum una in uno *Verbo* facta à propria
 cœlorum sede in alienam exilii nostri omnes sup-
 plet translationes. Non investigo flores Eloquen-
 tiz, dum *florem campi* propono. Non mendico ora-
 tioni colores, dum *candidus & rubicundus* spon-
 tē sese ingerit Homo Deus Oratori. Non diffi-
 do memoriæ, dum uno tantum *Verbo* totam com-
 plector orationem. In pronuntiationem vere-
 rer ut tota sese exoneraret difficultas; dum vel
 ineffabilem effari Deum, vel *absconditum à sæculis*
mysterium evolvendum suscipio; nisi, quod inter
 Thebanas antiquorum fabulas olim censebatur, ve-
 racius in me sentirem innovari, dum in opprobri-
 um vetusti Memnonis durum taciturnitatis mar-
 mor ardore Solis in verba liquatur. Quare audeo
 rursus, dum novus felicitati nostræ Sol enascitur,
 sapientissimo huic confessui *bonum diem* advovere.
 Quod dum pronâ, ut soletis, aure & amico ani-
 mo excipitis, quanquam velim vos eam novi Solis
 pectoribus vestris effingere Majestatem, quam ca-
 pitis augusta dignitas, aurati capillorum radii, ex-
 plicatæ frontis area, superciliorum rubicundæ Iri-
 des, oculorum gemella sidera, corallium labio-
 rum purpurissum, comis totius vultûs gratia ama-
 bilem reddat; nolim tamen eum electrino subli-
 mem in solio, peregrinis gemmarum sideribus ra-
 diatum, inter ambitiosa argenti, & auri certamina,
 inter deliciofa gemmarum & lucis prælia, inter
 gratas naturæ ac artis pugnas, inter sumptuosa opu-
 lentia, ac industriæ duella, flammeo equorum qua-
 ternione per augustos cœli campos provectum va-
 nâ illusionē mentibus ipsi vestris depingatis. Sine
 sui ad rapidam celeritatem flammei equi illustrissi-

mo illi Planetarum Principi. Dextero cœli oculo
 viventium nutritio, ac splendoris omnis parenti
Soli: *Soli* meo tardigrada animalia, Bos, A sinu-
 que lento ministerio longè ad orbis felicitatem
 melius obsequuntur. Dum velocitate præcipiti
 Cælorum crystalla percurrunt Pyrois, & Ætheron
 dubium relinquunt sui spectatorem, adducantne
 diem magis, an præcipiti velocitatè abripiant. Tar-
 da gemellæ animantis ministeria diei nostræ servi-
 ent ad prolixitatem. Sint sui fonti illi luminis, si-
 derum Imperatori, temporis mensuræ Soli, radian-
 tes ab auro currus, gyratæ crystallo rotæ, pretiosi
 sapphyro axes, virentes smaragdo temones, arden-
 tia pyropo solia: *Soli* meo, pro curru est præsepe,
 pro rotis sunt vimina, pro axibus junci, pro smarag-
 do scœnum, stramen pro pyropo. Sint sui Phœbo,
 per quos decurrat stellati campi, sint vultu cœlorum
 theatra, in quibus Actor Sol toto spectatore mun-
 do triumphet: Sunt *Soli* meo pro campis angustia;
 pro cœlis malè materiatur mapale. Sed non de-
 sunt tamen huic cœlo vel assistentes mentes Ange-
 licæ, dum *facta multitudo militia cœlestis* sese an-
 tro infundit; vel amica veris, ac altivantis Amoris
 signa, quæ novus Sol beatitati nostræ decurrat. Si
 quem amœna Veris delectat temperies, anni illa
 renascentis Juventus, reviviscentis mundi anima:
 revolve in antri cava cum mente oculos, & alendæ
 animorum jucunditati amica Veris signa novo pro-
 deuntia è Zodiaco intueri. Dum spectas *Agnum*
Dei, qui tollit peccata mundi, *Arietem* agnosce, pri-
 mum nascentis floræ ætatis genitorero. Dum assi-
 stentem cunis *bovem* spectas, *Taurum* intellige.
 Dum geminas in unam personam convenisse ho-
 minis

minis ac Dei naturas vides, *Geminos* reverenter adora. Si quem verò æstivantis Amoris calor sollicitat gravius, dum paulò minoratum ab Angelis adoras Deum, solemq; denis retrocessisse lineis animadvertis, *Cancerum* agnosce. Dum adstantem præsepi infantis Dei Matrem colis: *Virginem* reverere, neque alia, verna præter ac æstiva Amoris in Zodiaco signa require. Nescit Amor in hyemem cadere. Incendia semper vel facere assuetus, vel pati; quoquò vadit, æstatem trahit. Et tamen (audite fines ultimi utriusque mundi) & tamen Amor Deus, Sol renascens in brumam cadit. An ut frigentes mortalium animos concalefaciat? An ut adamantinam propè cordium glaciem colliquefaciat? An demum, ut hyemali circumseptus rigore antiperistaticâ tandem virtute coactis intra semetipsum caloris incrementis, aperta in æstatis incendia erumpat? Quid verò quod anticipato jure media noctis regna invadit, Sol novus, & tenebras mille radiorum jaculis expugnat? Dicetis prævenire futura quondam lucis dispendia, & nunc splendore suo mediæ noctis tenebras invadere; qui prævidet olim suum in Calvario monte meridiem interitus tenebris involvendum. Ego verò dicam in mediam procurrille potestatem tenebrarum, ut utrinque rotam configeret. Dicetis medium sese collocasse in tenebris; ut *Lux in tenebris luceat*. ego verò dicam diametralem ad lineam sese Dæmoni Principi tenebrarum opposuisse, qui vel suâ audaciâ, vel hominum desidiâ factus erat *meridianus*. Dicetis in nocte lucernam accendisse cœcis mortalium animis, ego verò dicam, dum sopiti dormimus omnes, unum illum cœli oculum Solem pro salute nostra

vigilare. Juvent ergo atrocem noctis exesæ rupis cava : ut in profundum antri discedentes tenebræ aliud non evincant , quàm ut per angustia rupium , per opticos veluti tubos fœliciùs videantur. Conveniant sacrilegâ in Solem conspiratione Urbes , & suis eum hospitiiis procul jubeant exterminari. Dicam ego Solem commune quoddam mortalibus esse beneficium ; nullis proinde mœnibus arrogatione juris detinendum ; ne quis ejus accessu prohibeatur. Ejiciatur Bethlemiticis turribus , ac palatiis : facient ut amœniùs splendeat in aperto. Deponatur in viam abjectus ; Unus pro certissimo erit viarum Mercurio ; unus , ne viarum erroribus abducamur , directore radio facem prælucebit. Abjiciatur in fœnum ; nempe , qui *venit ignem mittere in terram* , aptam incendiis nactus materiam , ardores ipse suos geminabit. Involvarur in fascias : nostræ consuletur oculorum imbecillitati , ne præstinguamur. Sed hoc cœne ad felicitatis nostræ cumulum facere , an triste forsitan incumbentium ærumnarum portentum dixerò ? quod vix in præsepe reclinatus , hoc est , virtutis in solum depositus Sol , geminis ex oculorum nubeculis in nimbos dissolvitur. Quisquis & lachrymas ex corde nasci dixit , & Solem *Cœli cor* appellavit ; dabit omninò , Solis nostri lachrymas ex ipsa Amoris sede nasas , in felicitatis nostræ tributum promanare. Quare si una Saturni lachryma per fabularum mendacia excrevit in mare ; una lachrymantis JESU guttula amplissimum dabit Oceanum , quo vel ad optatissimum portum dubitantes provehamur , vel nostra naufragium passâ impietas fluctibus involuta submergatur. Si lachrymæ sunt

vivum animi argentum, precium hoc nostris emendis cordibus Deus deponet. Si lachrymæ sunt lac pupillarum, tenellos adhuc animos nostros ad maturitatem nutriturus Infans Deus, hujus lactis irriguos nimbos ad satietatem suppeditabit. Si lachrymæ sunt vivi fontes, pessimo ardori nostro extinguendo subservient. Si lachrymæ sunt vel affectuū, vel cordis stillicidia ; vel cor, vel affectus suas per stillas in nos effusus puellus oculorum canales reserabit. Si lachrymæ sunt funebribus cadaverum Justis debitum tributum ; abluendis erratorum nostrorum cadaveribus balneum puelli fletus ministrabunt. Si lachrymæ sunt interiorū pectoris viscerum vapores ; in nostra jam sese corda evaporaturus Infans, totus abibit in vapores. Si denique lachrymæ salæ sunt ; valebunt ad amoris sitim in mortalibus animis accendendum. Quæ si etiam suffragio vestro vera pronuntiatis ; annunciate jam tandem palam cum singulari gratulantis animi significatione, anhelanti mundo felicissimum opatissimumque diem ; & communi affectuum consensu palam edicite, tarda novelli Solis jumenta, & cunas vimineas, & fœni lectum, & innovari Zodiaci signa, & anticipatam exortūs horam, & inusitatas lachrymas plurimum ad universi mundi facere prosperitatem. Quo uno & meum quoque abundè probaveritis institutum, quod ad exortum hujus noctis desideratissimum Solem, *Bonum diem* vobis, *Bonum* mundo sim apprecatus. Quem nemo sanè fugerit, nemo non gratulabundus exceperit, nisi tenebrio, & inter Vespertiliones, vel noctuarum incensum referendas. Una aliquando insequentem Solem vitavit Daphne ; sed fugæ datura pœnas in truncum est

transformata Solem qui fugerit, stipes esto. Quamquam qui & fugientem Daphnem persecutus est Sol, & lachrymis truncum irrigavit : spem omnino facit fore, ut si quisquam Solifuga haecenus in stipitem transit, lachrymis Solis irrigetur, efflorescat in Laurum. Sit ergo & Solifugis pariter, & pariter Solis Amatoribus Bona Dies.

Dicta Vienna Austria, nomine Facultatis Theologicae in Basilica S. Stephani.

ORATIO V.

IN NATALI DOMINI.

Nata felicitas.

Nescio, quoniam fate nostro evenisse dicam, ut quam diem felicissimam, & singulari affulgentis Dei beneficio optatissimam fore arbitrabamur; eadem nobis tantum attulerit infelicitatis ad maerorem, quantum ad communem omnium incolumitatem allatura boni sperabatur. Etenim recentissimum nascentis Dei spectaculum, & intempestivam Oratoris in dicendo temeritatem arguit. & praeposteram vestram in audiendo damnat attentionem. Nam si saxeo reclinatum in tugurio infantem, *Verbum Dei* esse credimus : illud & à me venerabundo silentio coli par erit : & à vobis Oratore polihabito unum decebit exaudiri. Inhumanum enim est, Divinum *Verbum* loquendo interpellare : aures eidem denegare, flagitium. Ne inane *Verbum* existimeretur, omnem filere decet eloquentiam : ut ejus vis, & efficacia intelligatur, omnem

omnem ei impendi convenit attentionem. Nemo enim de Verbo differturus aut compendio efficaciam, aut efficaciam compendium aptius conjunxerit, quam *Verbum* ipsum *abbreviatum*. Quid ergo Auditores? loquine honestius an tutius est silere? Par est profectò in utroque offendendi periculum: cum nec loqui liceat sine importuna Verbi interpellatione; nec tacere sine magno præproperæ in dicendo temeritatis argumento. Quod si ergo & loqui ver-
 tamur, & silere prohibemur, par est nos ita loqui, ut fileamus: ita silere, ut locuti esse censeamur. Et sanè si patente hodie rupis cavernâ excipi Verbum delectatur, en me rupem asperam & confragolam! è qua excepti Verbi ita enascetur Echo; ut & tacens locutus censeat, & loquens, tacuisse: hoc quia non meâ facundiâ disertus, sed unâ Verbi Eloquentiâ sum verbosus: illud, quia si non integrum, fractum certè & extremum Verbum in fine sæculorum genitum ad vos refundam, tantò audaciùs, quantò diversorium quaritanti Verbo benigniores aures, hoc est, proprium Verbi hospitium, vos concessuros esse intelligo. Atque ego quidem, dum cœlo delapsus puellum conspicio, in eam facilè adducor sententiam; ut existinem nos, non tam optatum nascentis Dei exordium, quàm nostræ felicitatis natalem obire diem; qui tantum nobis ad lætitiā afferat beatitudinis, quantum ejus absentia attulerat calamitatis ad luctum. Nam si felicitas, ut aiebat ille, propria est Amoris domus, si in bonitate portum, in prosperitate larem, hospitium in beatitudine, in gaudio carcerem, limen in divitiis, in voluptate semetipsum collocavit Amor: divinitus nobis datam, atque impetratam felicitatem fateamur

mur oportet, qui nato nobis, & lætatur, &
 riamur Amore. Enimverò Amor est puellus ille
 infantili vagitu rupem personat. Amor est, qui
 vem inter, & a sellum aspero reclinis fœno majer
 tis suæ splendorem tenui carnis nube velat, ne
 pientes mortalium oculos præstinguat. Amor
 Quò enim aut alio possit, aut debeat nomine apti
 compellari? Lachrymatur; non difficeor, sed Amo
 lachrymas, quæ rigente etiam Borea gelati ne
 possint in duritiem. Lachrymatur: sed Amoris
 nimbos diffluit, quibus saluberrimum patet ama
 tepidarium. Lachrymatur: sed non ad cœcitatem
 nimium quantum Divinus Amor oculatus. La
 chrymatur: sed ut timoris nubibus aliquando reso
 lutis, amoris serenitas inducatur. Quid verò quò
 assiduâ Boreæ flagellantis tempestate impetitur
 hoc est, ventus Amoris ignem flando animat, ne
 sacra incendia extinguantur. Quid quò prostrato
 corpore, & amissis propè, aut temperatis Divini
 tatis suæ viribus humi jaceret reclinatus? hoc est,
 alas suas sibi incidit Amor, ne à nobis possit avola
 re. Quid quò fasciis involvitur? hoc est, etiam com
 pedes sibi iniecit, ne possit abire. Quid quò hie
 me summâ, tempestate perfrigidâ urgetur undi
 que: hoc est, fovet æstuantem Amoris calorem vir
 tute antiperistaseos. Quid quò bovis aspectum va
 gitu increpat? execratur? hoc est, erecta cornua Di
 vinus Amor execratur. Quid quò totus in fœno
 puellus reclinatur? hoc est, totus transiit in amatum
 admirandâ prorsus metamorphosi, ut ubi omnis
 caro fœnum facta est in fœnum quoque transeat
 natus Amor. Adeò nihil est in hoc Divino Infante,
 quod non Amorem exprimat, nihil in Amore
 quod

Quod vivam infantis imaginem non repræsentet,
 Quod si verò etiam vetusta placeant Poëtarum, aut
 Philosophorum commenta, omnia Amoris elogia,
 elogia esse abjecti in antro puelli judicabitis. Di-
 cetis cum Phœdro Deorum antiquissimum, & om-
 nicarentem principio, in infantia senem, infantem
 in senectute, si qua potest cadere senectus in Amo-
 rem. Dicitis cum Agathone rerum omnium au-
 ctorem, effectoremque: *Per quem omnia facta sunt,*
& sine quo factum est nihil, quod factum est Dicitis
 cum fabulosa Platonis Philosophia; Pori & Pe-
 nix, hoc est, ditissimi Parentis, Matris egentissimæ
 Filium, qui Patrem de cœlo, Matrem nactus est
 ascendentem de deserto. Dicitis cum eruditis Poë-
 tarum fabulis in publica via jacere; qui cum lo-
 cum in diversorio non inveniret, ad publicam in
 suburbano viam decubuit: ut si non oculo, pede sal-
 tem impingeremus in Amorem, præcipientes ad ini-
 quitatem gradus stituri. Dicitis cum Hesiodo, in re-
 rum omnium nocte, quæ chaos veteribus diceba-
 tur, genitum; qui, cum nox in suo cursu esset, altissi-
 mumq; omnia silentium haberet, primam lucem as-
 pexit. Et sanè decebat Amorem Deum nocturnum
 esse, quando *Damonium* erat *meridianum*. Dece-
 bat eum à tenebris vitam ordiri, cujus propu-
 diosam mortem, ne videat, suum aliquando ocu-
 lum Sol ipse est averfurus. Decebat saltem cœlum
 vigiles nato Deo oculos impendere, cum geminos
 mortale genus gemino somno sopiisset. Non addu-
 cam jam Agathonis placitum, qui amorem fœdus
 existimabat Deos inter, & homines; nemo enim
 non credit vili exceptum stipulâ Deum stipulatum
 esse amicitiæ fœdus, post sedatam illam nefario ho-
 minum

minum scelere olim Deo intentatam rebellionem: Silebo diverbium illud, quo Amor res maximè futilis prædicatur; quis enim magnâ lachrymarum copiâ non videt Jesum diffluentem? Tacebo Dîotimæ opinionem, quæ Amorem Venatorem efficiebat. Venatorem Jesum is negaverit, qui ejus plagis non fuerit irretitus. Præteribo denique verus Ægyptiorum institutum, qui compendio omne Amoris elogium complexuri, solenne illud (*Vita & Mors*) ejus vestibulis inscribebant: quis enim Divinæ Aquilæ Joannis non audivit testimonium? *In ipso vita erat*: sed amore mortuatum enim vel maximè Amor vivit, cum moritur sibi. Phœnicem crediderim, qui è suo cinere exit redivivus. Non habet alios Amor cineres, quàm Amatum; in quem cum transivit, revixit. Illud tamen insanæ vetustatis statutum Amori monumentum non possum non improbare, quo Amorem inter Fortunæ amplexus, damnandâ omnino commendatione, proposuit: quasi verò non cœlestis magis, quàm Fortunæ orbis teneretur desiderio. Probâssem vestrum eruditi veritatis simulatores Poëtæ commentum, si superiorum potius orbium felicitatem Amoris brachiis implicuissetis. Nam terræ donatus Amor non alium certè, quàm cœlestem orbem amplexatur; quem in terras etiam (quæ maxima nostræ felicitatis est portio) crediderim protraxisse. Ludimur ne? an res ipsa sic se habet Auditores? ita profectò habet. Nam si cœlum aliud non est, quàm locus æviternæ beatitudini destinatus, hæc verò tota perenni Numinis visione continetur, quid est dura sub caute latitans puellus, si non Deus, qui nostris oculis sese exhibet intuendum? si cœlum est,

est, ubi multus Epheborum Dei, & in varios ordines distinctus est exercitus, quid terra erit, in qua *facta est multitudo Militia coelestis*? si cœlum est ubi immensa luminis affulget Majestas: quid terra erit, cujus gremio suscipitur. *Lux vera, qua illuminat omnem hominem in hunc mundum venientem?* si cœlum est, quod rosea Solis, filia, eademque & mater Aurora maturinâ purpurâ depingit: quid terra erit, in qua vicina Soli Mater, ad Aligerorum etiam stuporem, refulget *Aurora conjurgens*? si cœlum est, quod ab Oriente Luciferum promit, quid terra erit, in qua attoniti stupore Magi vident stellam ejus in Oriente? si cœlum est summa liquidissimorum gaudiorum, quid terra erit, cui Aligeri voce *magnum gaudium*, quod erit omni populo, annunciat? si cœlum est locus Dei claritate & gloriâ illultris, quid terra erit, in qua *vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti à Patre*? O summam temporum nostrorum felicitatem! Nihil, nihil omninò reliquum est, quàm ut (si umbratilis amore felicitatis irretimur) nosmetipsos explicemus, & à Fortunæ brachiis in Amoris amplexus provolemus. Avarissimi profectò omnium simus, si cœlum, si Amor, si Deus nostram non exsaret cupiditatem: ingratiissimi verò si debitum Amori Amoris vestigal non rependamus. Cætera diversâ merce compensari possunt: Amor non nisi Amore rependitur, pretio eò faciliore, quo vel voluisse tantum, est liberaliter reddidisse.

Dicta Vienna Austria, nomine Facultatis Theologicae in Basilica S. Stephani.

ORATIO VI.

IN NATALI DOMINI.

*Factus est nobis à Deo Sapiaientia &
Iustitia. I. Cor. I.*

QUod unum ad inflammanda sanctissimarum animarum studia, ad sublevandos hebetioris intellectûs conatus, ad universa Academicorum vota adimplenda desiderari posse videbatur; ut semel suscepti in Virtutis stadio itineris molestiæ, & per mille Tomorum vigilias in sapientiæ cursu ducendi labores aliquâ sui parte diminuti nobis compendiarentur: illud suprêmâ hac sive deficientis mundi ætate, sive plenitudine temporum, ut singulari misereris cœli beneficio, sic exuberanti omnium gaudio eodie sumus assecuti; quo sub malè materiato Bethleemi rugurio humanâ carne vestitus Deus adultam omnem in tenero Infante Virtutem, omnem in uno eoque abbreviato Verbo sapientiam explicavit. Convellite jam, licet Theologi, Lombardos & Aquinates: convolvite Jurisperiti Justinianos & Bartholos: disjicite Medicinæ sectatores Galenos & Hippocrates: exurite Philosophi Aristoteles & Platones: dammate Mathematici Ptolomæos & Archimedes: dilacerate Rhetores Tullios & Demosthenes: discerpite Poëtæ Marones & Ovidios: quando uno Verbo faciliùs longè, quàm uno Trismegisti cyatho omnem licet exhaustire sapientiam.

Dispen-

Dispendia sunt volumina, quando prolixitati præstat compendium: enerves sententiæ, quas unum Verbum supplet: quod unum si teneas, habes Universæ Theologiæ medullam, Compendium perfectionis. Unum Verbum cui mille laborârunt volumina, nullum elaboravit; mille vigilârunt sæcula, nullum elucubravit: cui jam inde à sui primordio studuerunt Angeli, & necdum cæperunt. Verbum, quod semel dictum semper dicitur; semper nascitur, semper concipitur: concipitur *sub umbra*, editur *in splendoribus*, semper novum, semper antiquum; semper operans, semper quietum. Verbum, quod *docet omnem veritatem*, & confundit sapientes: *illuminat omnem hominem*, & excæcat omnem intellectum: *linguas infantium facit esse disertas*, & *lingues reddit Oratores*: Verbum quod est in Trinitate *Filius*, in cœlestibus spiritibus *magni Consilii Angelus*, in Beatorum comitiis contemplationis argumentum, in stellarum Rep. primus motor, in aëre *lux mundi*, in mari *salutis arca*, in terra omnium centrum, in paradiso *arbor vite*, in campis *flos*, in convallibus *lilium*, in agris *frumentum electorum*, in segete *granum*, in collibus *vineæ*, in vinea *vitis*, in vite *botrus*, in botro *vinum*, in ædificiis *fundamentum*, in structuris *lapis angularis*, in urbibus *murus*, in propugnaculis *antemurale*, in regnis *Imperator*, in bellis *Pax nostra*, in pace Sapiencia carne rogata, in diffidiis *Mediator*, in litibus *amicitia*, in amicitia *Charitas*, in Charitate *vinculum*, in vinculo *nodus*, in tenebris *lumen*, in erroribus *via*, in via *Dux*, in disceptionibus *Veritas*, in cathedra *Doctor*, in senatu *Consiliarius*, in tribunali *Iudex*, in foro *Advocatus*, in templo

Sacer-

Sacerdos, in Altari *Hostia*, inter oves *Pastor bonus*, inter flores *Hortulanus*, inter mortuos *Vita*, inter bestias *Homo*, inter homines *Deus*. Verbum, quod dictum ab æterno resonuit in tempore, tunc primum auditum, cum *medium silentium tenerent omnia*; tunc primum visum, cum *nox in suo cursu medium iter haberet*; novissimus virorum & primogenitus ante omnem creaturam. Verbum, quod eructatur è corde Patris, excipitur in sinum Matris; in natura homo, in persona Deus; natus à Patre, coævus Patri; idem cum Patre, distinctus à Patre; Imago Patris, nec tamen aliud quàm Pater. Verbum, quod est incomprehensibile, & comprehendit omnia; invisibile, & videt universa; immortale & mortem induit; æternum, & Ecclesiæ annos auspicator; immotum, & de cœlo descendit; immensum, & bipalmaribus pannis involvitur; independens, & pender ab uberibus Matris; incircumscriptum, & infantibus membris definitur. Verbum quod est infans, & nihil ignorat; est Verbum, & nihil loquitur; tacet & per ipsum *dicuntur omnia*, est Rex, & in caulam abjicitur; est Dominus, & factus est obediens; est liber, & formam servi induit; est homo, & damnatur ad bestias; est Deus, & habitu inventus ut homo. Verbum, cujus Divinitatem non cognovit Arrius, distinctionem non vidit Sabellius, substantiam ignoravit Eunomius, consubstantialitatem nescivit Aërius, æqualitatem cum Patre non credidit Macedonius, perfectionem non est assecutus Varimundus, omnipotentiam non attigit Abailardus, cum Patre identitatem non intellexit Valentinus Verbum quod est *Veritas*, & tot erroribus est objectum; est ipsa *sapientia*, & stul-

Stultitia reputatur; quod loquuntur sæcula, nec exprimunt; meditantur Beati, nec assequuntur; Deus ab æternò generat, nec unquam concūdit generationem. Verbum quo uno dicto dicitur, quidquid potest Deus totā loqui æternitate. In hoc uno Verbo suam Deus compenditavit Sapientiam, Justitiam, sanctificationemque nostram delineavit. Adeste quos vel sapientiæ sitis accendit, vel sanctitatis desiderium inflammat, vel utriusque nobilissima trahit ambitio. Non jubeo vos, ut sanctimoniam reportetis, terram Sanctam penetrare, vel sacrilego quandoque etiam pede calcata Apostolorum limina basiare, non terrā sepultas Martyrum crypas subire: non antra Pauli, deserta Antonii, Pachomii Asceteria, Hieronymi solitudines inhabitare. Non volo (ut dudum amatā portamini Sapientia) vos cum Orpheo & Musæo, Melampo & Lycurgo, Solone & Thalete, Pythagorā & Anaxarxi per fastidiosos & rebellantes pelagi tractus in Ægyptum, aut in avulsas ab hominum commercio regiones peregrinari. Anima & sancta fit & sapiens quiescendo Non amando vos ad Assyriorum Chaldaeos, Indorum Gymnosophistas, Persarum Magos, Gallorum Druidas, Samanæorum Brachmanes, Lacedæmoniorum Hipparchos: *Sapientia hujus mundi stultitia est apud Deum.* Non invito vos ad Pœcilem Zenonis, Lycæum Aristotelis, Academiā Platonis, Gnossargen Aristippi, Lacidium Lacidis, Craneum Diogenis, & celeberrimas rotius orbis Universitates: ubi plus scholastici pulveris bibitur, quàm illimis sapientiæ hauriatur. Non aperio Ulpianam Trajani, Musæum Plinii, Amalthæum Attici, Bibliothecas Vaticanam Romæ, Constantinianam

in Oriente, Marcianam Venetiis, Susanam Persidos, Alexandrinam Ptolemæi: quarum partem non exiguam tineæ devorârunt, nec inde sapientiores evaserunt. Unum Verbum & Magistrorum omnium compensat defectum, & totius orbis Bibliothecas exhaurit. Videor mihi videre exundantes animorum vestrorum flammæ, & toties cum Sapientiæ amatore Jobo jam in cœlū extrasa, jam trans mare projecta audire desideria: *Sapientia ubi invenitur?* Si audivistis eam circa *cœli cardines* occupari, *gyrum cœli circuire*: succurrat & illud memoriæ, etiam cum hominibus esse conversatam: ut inde majores in æstus languentia animorum desideria suscitetis. Si audivistis *in altissimis eam habitare*, & thronum suum in columna nubis collocasse: non infringite gloriosam ejus obtinendæ cupiditatem, dum gravior hodie allapsus ad aures sonus eam *juxta portas civitatis in ipsis foribus loqui* enunciavit. Si audivistis ex Baruch eam totò disseptam Oceano ultra *Mariam* latitare: non extinguant aquæ multæ semel incensam in vobis charitatem; dum certum est hodie eam non ultra *Mariam* habitare. Si audistis vetustæ superstitionis fabulam, eam cavernis abstrusam hominum aspectibus occultari, & amatis in tenebris dignissimos luce commentarios meditari: transite animis à fabula ad historiam usque *Bethleem*, & videte Verbum quod factum est. Unum Verbum, sed ingens Increatæ Sapientiæ volumen. Unum Alpha & Omega, sed dignum totâ æternitate commentarium, cujus characteres paucissimi, sed mysteria infinita: momento pronunciatur, sed totâ non explicatur æternitate: dissyllabo sono clauditur, sed immensum & nullâ emetiendum

dum ætate cogitationum campum recludit. Ad-
 mirati quidem sumus aliquando, cum è Trisme-
 gisti ore explicatam hanc mundi mappam, li-
 brum Divinitate plenum audivimus, cujus Auctor
 Deus, manus quæ scripsit Verbum æternum, cala-
 mus Sapientia: cujus tot characteres, quot for-
 mæ. Sed nescio quibus legentium vitio depra-
 vatus erroribus, & malè utentium licentiâ fœda-
 tus maculis, ab ipso Auctore vix aliquid suæ operæ
 in illo recognoscente damnatus ad ignem, ut *cœli
 magno impetu transeant, terra autem & qua in ipsa
 sunt opera, calore exurantur.* Obstupuimus cum
 volubilem illam cœlorum machinam libri in mo-
 rem complicatam ex Isaia oraculis accepimus;
 cujus quot sphæræ, tot folia; quot motus, tot li-
 neæ; quot stellæ, tot verba; quot radii, tot ele-
 menta. Sed præterquam quod deviantes motuum
 erroribus per obliquum plurimæ ducantur lineæ,
 etiam cœli cœlorum capere non possunt ejus, quam
 vos quæritis, Sapientiæ vastitatem. At trifidus ali-
 quando Græcis, qui hominem τὸ θεῶν ποίημα,
Poëma à Deo descriptum nuncupaverunt, cu-
 jus in fronte imago Auctoris impressa, cujus ti-
 tulus, *Compendium Divinitatis.* Sed ô quantis
 ille mendaciis est corruptus; quando unius homi-
 nis errore factus est *omnis homo mendax!* quantis
 involutus est obscuritatibus, quando per intem-
 pestivam lucis ambitionem obscuratus est omni-
 um Intellectus! quantis respersus est maculis, quan-
 do per *unum hominem peccati maculâ ingressa in
 mundum, pertransiit in omnes!* quàm abomi-
 nandâ & plusquàm Uiyssæa Metamorphosi, plus-
 quam Pythagoricâ Metaplychosi deformatus est.
 quando

quando *comparatus iumentis insipientibus & similis* factus est illis: quando homines *versi in malitiam* (cum Boëtio loquor) *humanam quoque amisere naturam*; quando expunctâ sui Auctoris imagine pro varâ quisque degenerantis à Deo animi inclinatione ambiciosus Leonem, superbus equum, luxuriosus suem, invidus canem, dolosus vulpem, insidiator aspidem induere; ut Boëtii effato, *transformati vitiis non potuerint homines aestimari*! quando quem Deus præfixerat titulum, *Compendii Divinitatis*, fastidiosè dedignati, *Typum mundi*, inscripsere. Ut meritò Divina Justitia, cujus castigationi commissus fuerat, formidandam illam in ejus verticem fulminaverit censuram: *Delebo hominem, quem creavi*; dedissetque omninò æternis incendiis devorandum, nisi Misericordia Divina innocentissimi Agni sanguinem suggessisset, cujus beneficio eraderentur maculæ, corrigerentur errores, castigarentur menda, & totus pristinae restitueretur integritati. Sed ille, ille liber vestrorum ad se rapit desideriorum incendia, qui uno in Verbo sine obscuritate clarus, sine mendo purus, sine errore integer, ad lucem Spiritus Sancti conceptus, à Sapientia dictatus, digito Dei exaratus, sub umbra Spiritûs Virginis membranæ impressus, mediâ nocte in lucem editus, ossibus & nervis compactus, humanæ carnis pelle coopatus, hodie in Bethleemi officina sub signo Tauri venalis prostat. Cujus *fundamenta supra firmam Petram* fundant Ecclesiam, cujus conclusiones sunt pacis principia sine principio, rationes convellunt hæreses & enervant. Quem, per me licet, dicite vos dictante S. Paulo *Novum testamentum*; sed addam ego novo prorsus

ritu ante mortem testatoris confirmatum, quando universus orbis ad capiendam hereditatem salutis est admissus. Præfigite ei cum mellifluo Bernardo titulum *Liber Vita*: sed eradicare simul ex Paradiso arborem-Vitæ, de cujus philyris lectus est fructus mortis. Nominate eum cum S. Luca peregrinum in *Ierusalem*: sed delere fabulas peregrinantis Argemidis, commenta Arcadiæ, & errores Æthiopissæ: quæ in avia per ambages abductæ nunquam patriam attigerunt. Appellate ipsius Auctoris voce *Pastorem Bonum*: sed dilacerate momento *Pastorem Fidum* Guarini, Amintam Torquati Tassi, & Campeggii Philarmundum, qui suis in pascuis innocentes quamplurimas animas perdiderunt. Vocate cum S. Chrysostomo *Scholam Veritatis*: sed damna- te Ælopi fabulas, & omnem corruptæ Poëseos suppellectilem, in qua quod legitur, est mendacium, quod discitur, est umbra, quod tenetur, est nihil. Inscribe cum S. Joanne *Plenitudinem gratia*; sed exurite tam hodie detestandas, quam olim decantatas Demophoontis Phyllida, Paridis Helenam, Catulli Lesbiam, Italorum Chloridas, Germanorum Floras, Gallorum Erotillas. Dicite cum Doctore Gentium Paulo, *Thesaurum Sapientia & Scientia Dei*, sed addite, *ubi est thesaurus vester, ibi & cor vestrum* esse debere. Nuncupate denique eum Sacram Scripturam, dummodo in lino, in petra, in membrana, in pelle, in capite exaratam. Æmulatus est enim Sapientissimus libri Auctor Trajani consilium, qui in Augusta Bibliotheca; quam pro suo in eam amore, familiam suam nominare solebat, *gesta Principum* (verba sunt Volaterrani) *libris lintheis scribi iussit*: quando editum mundo Ver-

bum Virgineis manibus in viles lini panniculos involvi iussit. Imitatus est Samanæorum ritus, qui ut præclara sua animorum sensa ad posteros transmitterent, ea petreæ incidebant : quando Divinissimum *Verbum* in angustum Bethleemiticæ petreæ antrum coniecit. Revocavit Pergameno- rum instituta, qui tenuissimæ membranæ suas lit- teras inarabant ; quando *Verbum* Virgineo ex- ceptum utero innocente carnis membranâ conve- stivit. Excitavit memoriam Archimedis, qui ne in balneo ab amata rerum Mathematicarum tractatione animum dimitteret, per ipsa deli- buri sui corporis unguenta lines ducebat : quan- do, quem *unxit præ consortibus suis*, digito Dei descripsit. Excitavit memoriam *Hosii*, qui ita ipsis servorum capitibus literas per hostilia ca- stra transmittendas inscribebat, ut idem esset epi- stola, idem bajulus ; quando idem *formam ser- vi induit*, idem fuit *Caput nostrum*, idem *Verbum Dei*. O si vovere liceret ! Quam vellem ego librum illum, antiqua Jobi desideria æmulatus, *circumdari capiti meo* ! quam vellem vestro ! ut ubi resident Principis hominis facultates, Memoria, Intellectus, Voluntas, ibi una esset omnium nun- quam intermissa occupatio Unum Verbum expri- mere, speculari, intelligere, amare, complecti. Sed ô hebes nimium memoria nostra, quæ toties in- culcatum Unicum, idque abbreviatum Verbum non potes retinere ! O rudes intellectus, qui tot verba mentis ipsi sibi mentiuntur, unum Divi- næ mentis *Verbum* non possunt repræsentare ! ô malè feriata voluntates, quæ circa *stulta mundi* occupata, *Thesaurum sapientia & scientia Dei* non- dum

dum adamatis ! O si Alcibiades aliquis repente
 in confertam hanc multitudinem irrumperet,
 qui non jam Homeri commentarios à Magistro,
 sed rudibus olim gentibus desideratum *Verbi
 Incarnati* librum exigeret, parique in omnes,
 quico carent, accenderetur iracundiâ, quâ in
 destitutum Homero Magistrum exarsit ; quantis
 (Deum immortalem !) locus iste alapis resona-
 ret ! Certè si pectoribus nostris ea in sed sset opi-
 nio, quæ apud Xenophontem Socratis animum
 occupaverat, *Libros esse Thesauros Reip.* laudaremus
 Julium Cæsarem, quod propè Alexandriam in
 fugam actus, rerum aliarum sive oblitus, sive
 sponte incurius, Commentarium suum per me-
 dias fluminis undas elatâ manu detulerit : sed imi-
 taremur exemplum, postquam per tumultuosum
 hoc mundi pelagus *venimus in altitudinem & tem-
 pestas demersit nos*, majorque nobis animum servan-
 di libri, quàm vitæ cura sollicitaret. Lauderemus
Artaxerxem, quod Commentario suo augustissi-
 mum Regii palatii conclave assignaverit : sed æmu-
 laremur Sapientiæ amorem, & non minoris æ sti-
 matum inexhaustæ Sapientiæ librum Corde, prin-
 cipe animæ nostræ habitatione, recondere-
 mus. Commendaremus *Alexandri* affectum, quo in
 Homeri Poëmata ita ferebatur, ut cùm ea die per-
 volveret, nocte etiam sub cervicali repositis indor-
 mired : sed non minor nos stimulet sollicitudo, ut
 omnes uni Incarnatæ Sapientiæ libro vigilias im-
 penderemus, omnem in uno quietem caperemus.
 Celebraremus in *Friderico Imp.* librorum æ stima-
 tionem, qui cùm non minùs eos ad felicem Im-
 perii gubernationem adferre consilii censeret,

quàm exhiberent arma præsidii, domitori gentium gladio indivisa societate librum conjunxit, cui adjecit epigraphen : *Hic regit, ille tuetur* : sed & ipsi in paria animati studia ad parvæ Reip moderamen, in qua quisque sibi est plebs & Civis, Senator & Consul, miles & Imperator, Consiliarium adhiberemus Verbi Incarnati Commentarium. Non ridemus, insaum licèt, indulgendum tamen amorì, votum illius, qui pro eâ, quâ in Platonis de Rep. libros ferebatur animi propensione, in tineam migrare desiderabat, ut iis pasceretur; sed excitaremus quoque laudabilem appetitum; & avidam Sapientiæ famem ad instructissimas Unius Verbi epulas satiaremus. Recordaremur *Numæ Pompilii*, qui moriturus sacros libros sibi adferri curavit, eosque secum sepeliri : sed & ipsi quoque Sacratissimum Unius Verbi volumen ad suprema nostra funera non segnis votis ambiremus. Idque tantò impensius, quantò nobis certius est, tum ad expirantiùm supremam felicitatem, unam necessariam esse Justitiam, tum hoc ipsum Verbum *factum nobis esse Justitiam sanctitatemque nostram*, quod hæcenus *Sapientiam* intelleximus. Quam in rem non mendicabo è fabulis argumenta, ut qui Gratias Mnemosynes filias esse Poëticæ fidei articulo creditis, Verbum quoque Divinum fœcundæ Patris memoriæ unicum esse partum non dubitetis. Non accipiam à Matre augurium, ut qui eam vel Ecclesiæ suffragio *Matrem gratia*, vel cœlestis Paranymphei voce, *gratiâ plenam* millies salutatis, ejus quoque partum *plenum esse gratia* consentiatis. Non desumam fundamentum ex trito illo per Concilia & Patres, ac vulgo etiam jactato axiomate, *Grati*

Gratia justificat; *Gratia* expellit peccatum, ut persuadeam Bethleemiticum infantem esse Agnum, qui tollit peccata mundi, & nostram simul justificationem. Illud ex Theologiæ arcanis si vobis persuaderis *Gratiam* & *Charitatem* rem unam esse, duas ejusdem appellationes, ac quolibet amoris actu fontes animas ad integerrimam Justitiæ pulchritudinem expiari: ego quoque eundem esse *Iustitiam* vestram non ægrè persuasero, quem Amorem esse non potestis dubitare. Nam si Ovidio *Amor ignis* est, vos mundi purgatorium creditis: ego humili voto adoro:

Vre Deus mihi corda, volo cinis esse: sed isto

Ut mens æternum ferveat igne, cinis.

Si Amor Virgilio *Flamma* est: vos illam concipite, quæ veteri Platonis paræmiâ *sectionem non patitur*: ego ejus amore depereo:

O ego si muter! migremque pyrausta sub alas,

Hac ut sola mihi pectora flamma cremet!

Si Amor S. Augustinō *Noctis* est: vos illum credite, qui facit utraque unum: ego illi stringi exopto:

En sine lege vagus, sine frano liber oberro,

Materies nodo scilicet apta tuo.

Si Hesychio *Aquila* est: vos jam ad volatum ab ea provocari existimate: ego in me vetustas Reguli fabulas ad veritatem transire desidero:

O ego concessis si fiam Regulus alis:

Hujus ut in superas me ferat ala domos.

Si Amor Nazianzeno *Magnes* est: vos illum credite, qui polum respicit: ego qui ferrum trahit, ad quem millies replicato voto inclamo:

O mea si solido durentur pectora ferro,

Vnus ut illa trahat magnes amoris amor!

Tacebo , quod *Luſtator* ab Heſiodo nominetur, dum ex S Bernardo audio Bethleemiticum Infantem *armaturâ carnis indutum ſuo è præſepio , velut è propugnaculo , contra hoſtes noſtros dimicare* Non tacebo tamen , quod à Diotima fuerit Sophiſta nuncupatus , cùm ejus argumentis & me & orbem ſentio implicatum. Tacebo , quod *Auceps* à Poëtis fuerit nominatus ; dum ab eo videt Oſeas illos in domibus ſuis collocari , qui *avolant quaſi aves ex Ægypto , & quaſi columba de terra Aſſyriorum*. ſed non tacebo , quòd *Venatorem* vocaverit Agathocles ; qui feram per hujus mundi reſqua fugientem inſecutus, fecit, quod Indi conſuevère ; qui ut feram vel ad ſe alliciant , vel facilius eidem ſe inſinuent, conſimili ſe pelle convertiunt ; quando *in ſimilitudinem hominum factus eſt, & habitu inventus ut homo*. Dabo illi cum *Calloto* ingenioſo Pictore domitos in fixa leones : ſed revocabo in memoriam illum *conculcatum Leonem*, qui jam inde à primis mundi incunabulis pavendo *rugitu quarebat , quem devoraret*. Dabo illi cum Alciato fulmen, quod frangat ; ſed illud mihi animo depingam fulmen, quod æterno Patri in hominum excidium armato exuſſit. Dabo illi cum Orpheo *claves*, quibus ad reſeranda hominum corda utitur ; ſed ſimul meum , veſtra que omnium corda Divinæ gratiæ aperienda exhibebo. Dabo illi cum Pictoribus flammæ ; ſed proteſtabor non eſſe Libitinæ ad mortem , ſed Lucinæ ad vitam. Dabo cum vulgo ſagittas ; ſed ego cum obſeſſa per hoſtilem exercitum puella , cui ad Amasium aditus non patebat, caſtiſſimum Verbum *Amo* inſcribam. Non vacat perſequi univerſa quæ Amoris ſuggeruntur

argumenta : Vos tempus solum nascentis , & nati
 lachrymas considerate; ut in iis amoris magnitudi-
 nem, in Amore gratiam Justitiamque intelligatis.
 Nox erat: nescio an suis magis spectanda sideribus,
 an magis novo Sole superba. Nox tamen erat,
 an ut qui sub jugo Ægypti diu laboraveramus, tan-
 dem desideratâ quiete potiremur? An ut qui à fa-
 cie Dei sub meridiem in paradiso deambulantis fuge-
 rat homo , in tenebris ad eum accedere minùs
 verecundaretur? An ut qui in tenebris & umbra
 mortis sedebamus , ortam stellam ex Iacob salutis
 bajulam faciliùs videremus? Non assentior iis, qui
 nihil è tenebris illustre unquam prodisse existimân-
 runt; sed ut assentiar iis ; qui natum in tenebris
 Amorem crediderunt , evincit Amor Deus , qui
 sese in clarissima hujus noctis luce in præsepium
 reclinavit. Non adstipulor iis , qui noctem Lemu-
 rum spectrorumque Matrem edixerunt , sed ut ad-
 stipuler iis , qui Latonam eam dici parentem dixe-
 runt , cogit natus gratiæ meridiem in *vespera*
saeculorum. Non trahor ab iis qui noctes cœlo ex-
 olas consuerunt; sed ut trahar ab iis , qui gratissi-
 ma Diis sacrificia nocte peragi imperârunt , fa-
 cit hostia illa, quæ hac nocte ad Sacrificium Ves-
 perrinum præparatur. Non sequor eos, qui ut jugu-
 lent homines , surgunt de nocte; sed ut sequar eos,
 qui per noctem quarunt, quem diligit anima , invi-
 tant Bethleemici Pastores , qui per noctem ad
 tugurium deducti invenerunt Infantem positum in
praesepe. Non probor eos, qui mortem media no-
 cte mundum ingressam fabulantur; sed ut probem
 eos, qui Amorem nocte regnum mortis penetrâsse,
 eique fatale telum eripuisse comminiscuntur, effi-
 cit

cit peregrinus in terris Amor; qui hanc mundi regionem & umbram mortis nocturno tempore est ingressus *mortem nostram moriendo destructurus*. Sed transeamus usque in Bethleem, imò verò pertranseamus, quæ locus ille suggerit, amoris argumenta. Bethleem, si unquam aliàs, hodie sanè *Domus panis*; sive cum *frumentum Electorum* in paleis exhibet olim tricurandum, sive cum *Panem Angelorum* hominibus porrigit manducandum. Ephrata, si unquam aliàs, hodie sanè *Fructifera*, quando *benedictum fructum* salutis nostræ impendit. Prætereamus stabulum, in quo vel quærimur, qui *ut jumenta facti sumus*; vel colligimur ut *oves*, olim ad *dexteram* constituendæ. At lachrymas tamen vagientis infantuli, quæ in mare affectuum excreverunt, non possumus præterire. Jam enim, nisi inhumanâ prorsus laboremus obstinatione, *intra bunt aqua usque ad animas nostras*. Videtis illas in plusquam Angelico vultu turgentes, & *filiæ doloris* dicitis, quibus depravati mundi scelera deplorantur; sed addite etiam suas esse Amori lachrymas, in quas se sponte distillat, ut transfluat in amatum. Dicitis eas *genarum pretiosas esse gemmas*, quibus *speciosus formâ præ filiis hominum adornatur*: sed addite; si Cleopatraz una gemma cor Antonii emollivit, unam sufficere Christi gemmam, ut rigidum irati Dei pectus emolliatur. Dicitis eas *lac pupillarum*, quod Amori utpote infanti in cibum exhibetur: sed addite unam hujus guttam plusquam Poppeæ dolia ad nostram munditiam inservire. Dicitis eas cum Aristotele, *sudorem esse*, quem fatigato ab itineribus æternitatis Deo lassitudo extorquet, sed addite huic mercedem

cedem esse Patris benevolentiam. Dicitis eas *stillicidia affectuum*, quæ amoris coquente flammâ distillantur; sed addite, si gutta cavat lapidem, lapidea quoque hominum corda his stillicidiis excavanda. Dicitis eas *vapores viscerum Dei* sese in hominem eliquantis; sed addite hos ipsos vapores nubem moliri, quâ Duce in *terram promissionis* dirigamur. Dicitis eas *diluvium Divina Misericordia*; quod scelerum nostrorum universitatem demergit; sed addite eo etiam cordium nostrorum arcas cœlo propinquiores elevari. Dicitis eas esse *nubeculas*, quibus gemini oculorum Soles ad amicum aspectum refringuntur; sed addite, roscidas esse nubes, quibus amœnissima Iris inprimatur: Iris, clementiæ sedes, tribunal pietatis, cœli labium, risus olympi, tricolor cœli balthæus, pons ætheris alti, Dei brachia sese in terras protendentis. Sed addite, ad illam clementiæ sedem nostra judicari delicta; ad illud tribunal pietatis nostros absolvi reatus: illo cœli labio nobis imprimi pacis osculum; illo olympi ritu nos iterum amicitiz restitutos blandè arrideri; illo tricolore cœli balthæo triplici veluti funiculo nos Deo colligari; illum pontem nobis super tumultuoso hoc mundi pelago sterni, ut securiore solidioreque via cœum ingrediamur; illa Dei ad nos protensi brachia nobis dulcissimos in amplexus explicari. Quæ universa si eò à me dicta esse existimatis AA. ut quem reclinatum in præsepio infantem reverenter adoramus, eundem nobis factum esse Sapientiam & Justitiam non dubitemus; illud quoque desiderari à nobis sapienter hodie concludamus, ut non minus impendiosæ laboris sapientiæ studio

dedicemus , quàm non otiosi affectûs ad igne-
 scientis Amoris præsepe adferamus. Quod si vo-
 biscum statuaris, patiemini equidem tam inter vana
 Zenonis Citrici oracula numerari, quod ad eximi-
 am in Republ. dignitatem esset evasurus, si Juveni-
 lem ætatem legendis studiosè libris impenderet :
 quàm inter Parmenidis & Zoroastris fabulas recen-
 seri, universam hanc mundi machinam primum
 ex igne constituisse : sed tam illud inter sacrosancta
 oracula reponetis, qui vestrum Incarnatæ Sapien-
 tiæ *librum elucidant, vitam æternam habituros;*
 quàm inter inviolabiles Veritatis Aphorismos il-
 lud accensebitis, eo igne, quem *venit Deus in mun-
 dum mittere*, universum mortalium genus esse
 restauratum. Patiemini tam Joannem *flere, quod*
 non sit inventus, qui *librum posset aperire;* quàm
 exultare Promethea fictiles suas è terra statuas
 igne de cœlo raptò esse animatas : sed tam exulta-
 bitis librum vestrum corde clausum ac sigillatum
 retineri, quàm *igne vos examinari, ut non inveni-
 atur in vobis iniquitas*, gestietis Patiemini tam san-
 ctissimo Numinis imperio sumptum ab *Ezechiele*
 volumen in ore ejus mellis dulcedinem induere,
 quàm Caristria in Cypri fornacibus animalia igne
 vivere & delectari : sed & vos sanctâ quadam invi-
 diâ incitati ad librum illum provolabitis, in quo
 est *butyrum & mel, ut discatis reprobare malum, &*
eligere bonum, & *mitti ignem in ossibus vestris* ad
 novam animi eruditionem cum Jeremia Propheta
 desiderabitis. Patiemini demum tam proverbio
 circumferri, studiosos Sapientiæ libros devorare,
 quàm Æthiopum rideri Stoliditatem, qui cum
 primum ignem conspexissent, in ejus amplexus

convolârunt: sed illud quoque efficietis, tam ut avidâ fame sumptus à vobis Incarnatæ Sapientiæ Liberin vestram ipsorum substantiâ convertatur; quàm vitam vestram in sanctissimis hujus ignis amplexibus terminetis.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

O R A T I O VII.

IN NATALI DOMINI.

Viator Deus.

Factus *Viator* Deus Cœli semitam ingreditur, *Auditores* : quæ, quoniam edicente Veritate aspera, difficilis & ardua est, à puero teneros artus ad asperitatem informat. Arduum enim iter delictos odit Viatores. Qui olim prophetante Daniele futurus est *Vir dolorum*; noluit delicatam infantiam auspicari. Qui arundinem tractaturus pro sceptro est Vir; infans stramine, paleisque manus exercet. Cui diadema daturæ sunt spinæ, jam puellulum mitiores culmi coronant. Qui tritrandus est olim, *Fru mentum Electorum*, jam *granum frumenti* cadit in terram. Quem trabale Virum portabit lignum, vile puerum jam portat præsepe: nudandus in cruce, nudatur in paleis. Ut *Rex dolorum* sui olim sanguinis purpurâ vestiatur, jam exuitur, denudatur. Ut clariore appetur olim ad Crucis solium in meridie, jam submissiorem præsepîi sellam implet in nocte. Quia *regnabit à ligno Dominus*, à præsepîi vimine regnabit auspicium. Decursurus per aspera, non exer-

ceatur per mollia. Sybaritarum gaudia non parant
 ad Crucem. Luctaturus in Circo, non cubet in rosa.
 Campaniæ deliciæ non parant ad bellum. Non
 benè fert spinas, quisquis nutritur in rosa. Aptandus
 ad prælia, ab ungue tenero meditetur arma. Vix
 degenerat à tenero maturus vir. Consentit cum flo-
 re fructus, cum aurora meridies. Ne cogites natum
 ad ardua, quem cunæ molles exceperunt. Laconi-
 bus cunas dant clypei, quos Matres disponunt ad
 arma. Ne cogites erectum ad magna virum, quem
 puerum vides ad voluptates abjectum. Non pota-
 bit sine fœmineo sensu fel, qui antè virum melle
 victitavit. Ne cogites Annibalis Alpes emensu-
 rum, qui primævum ætatis ver exegit in Pæsto, vel
 absumpsit in Hymetto. Sardanapali non tentant
 ardua, nec aspera Adonides aggrediuntur. Qualis
 tyro, talis miles, stabit in acie vir, qui Lacedæmo-
 nias stetit ad aras puer. Par leoni irrumper in viros,
 qui pueros puer non formidavit. Ex ungue leones
 discas, ex infantia virum. Flores imbellem probant
 Adonidem, invictum Herculem gemini serpentes
 in cunis elisi. Principium est progressûs augurium.
 Asperam cœli viam ut decurrat vir Deus, puer via-
 tor Deus viam asperam ingreditur. Estnè de vobis
 unus, quem Viator Deus sui trahat in sequelam?
 Estnè quem laudabilis sequendi vestigia incedat
 cupido? Eja mecum itineris calcate principium, ut
 egressui non ignaros animos præparetis. Patiemi-
 ni non inviti, si hodiernæ materiæ sua accommode-
 tur eloquentia. Quæ saxa rupesque loquitur, quid
 mirum si dura sit, & confragosa? quæ exulantem
 urbibus proequitur *Viatores*, quid mirum si fuerit
 ipsa inurbana? quæ per stramen, & paleas incedit,
 quid

quid mirum si arida fuerit & infœcunda. Longam
 verò ne timueritis, cujus principium, finisque *uno*
stat Verbo, eoque *abbreviato* : in quo cùm dixerit
 Deus omnia, nisi hoc dixerò, dicam nihil. Subite
 ergo Viatores iter, quibus non tam stimulo sit ora-
 tio, quàm Christi stipulæ incitamento. Animos ve-
 stros iis stimulari non dubito, quibus Deus pungi-
 tur. Nam si *Verbum Caro factum, habitavit in no-*
bis, necesse est eodem vos pungi stramine, quo
 Deus Verbum. Subite mecum Academici : atque
 ne erremus in viæ capite, inde exoriamur iter, unde
 Deus incepit esse *Viator* : A stabulo, à fœno, à pa-
 leis, unde enim aliàs progrediatur Deus, idem
 Agnus, & Pastor? A stabulo procedit Agnus. Au-
 ditis, quibus jam nunc animus est, per beatam il-
 lam æternitatem sequi Agnum quocunque ierit?
 in stabulo natus Agnus sui sequaces educet ex sta-
 bulo. A stabulo procedit Pastor. Auditis oves, quæ
 ad *dexteram* olim *statuenda*, vel lupos rimetis, vel
 amatis Pastorem? A fœno procedit Pastor. Auditis
 jumenta, quæ degenerante homine brutalem de-
 clinastis in formam? A fœno lautam mendicate
 jentationem, ne pòst *deficiatis in via*. A culmis pro-
 greditur *Frumentum electorum*. Auditis quos in
 sui desideria trahit *panis vivus qui de cœlo descen-*
dit? A saxi fornice velut è cella promanat vinum
 Charitatis. Auditis, quos sobria delectat ebrietas,
 qui desideratis *in cellam vinariam induci*, ut in
vobis charitas ordinetur In itineris principio epu-
 lemini, *panem de cœlo descendantem*, *vinumque*
charitatis, ut in fortitudine cibi illius per viam aspe-
 ram & confragosam, & mille undique periculis ob-
 stam *ad montem Dei* perveniatis. Neque enim ca-

rere discrimine vias existimaverim, quas Dei filius mediâ nocte cogebatur adire. Non erat tutum ambulare in meridie, cum *Dæmonium esset meridianum*, & latè vias omnes teneret infernalis obsessor. Vidētis quos nimia lucis flagellat ambitio? In meridie vestro cavete Dæmonium. Tenebrarum Princeps eam plerumque lucem invadit. Hoc uno nomine secessisse in antrum crediderim Viatorem Deum, ut sese tegeret à Dæmonio meridiano: hoc ut eluderet, pauperibus fasciis, levibusque pannis involvi: hoc uno frigore Amorem, ne suis sese flammis proderet: hoc uno in parva membra contrahi immensitatem, ut assumpta non nosceretur in parvitate: hoc uno totum majestatis pondus reclinare in stipulam; ut ferentis levitate incubantis dissimularet dignitatem: hoc uno ancillæ sinu gestari, dissimularetur *Dominus Univerforum*; hoc infantilibus artubus convestiri, ne plusquam virilis *Sapientia Patris* agnosceretur: hoc trepidare frigore, ne vestrarum calor mentium, vel mundi firmamentum intelligeretur. Quid verò, quod subito facta est multitudo militia cœlestis? advenisse credo comitaturas conductivas copias, quæ per obsessum latronibus iter, Viatori præstent securitatem. Adverte periculum, cui avertendo multitudo militia cœlestis erat necessaria. Unus nocte unâ quot millibus occidendis suffecit Angelus: necesse est discrimen esse grave, cui avertendo militia cœlestis multitudo impenditur. Stolatus ille fortassis prædo, purpuratus latro, coronatus furcifer Herodes timetur, cujus furoribus *Viator Deus* quæritur ad internecionem. Non domus ulla tuta est, non recessus, non angulus, non matrum viscera,

non innocentum. Sed erras Stolate prædo, Deicida Herodes. Non benè per innocentum viscera quaris, qui pro nobis factus est peccatum. Non invenies *Pacem nostram* furore gladii: non invenies Agnum lupe rapax, qui jam tutas in stabuli latebras se reduxit. Sed ipsa etiam à nuditate itineris legite difficultatem. Tenera membra nudatur viator. An quia angusta est cœli semita, & amplâ circumflui amictûs dilatatos superbiâ non admittit? an quia itineris difficultas sarcinas omnes prohibet? an quia Amoris calor, quem pectore gestat, aliquod exigit refrigerium? an quia sine impedimento cursum expeditè, velociterque gestit consummare? Et evasisset profectò cœli Cursor, nisi collapsus jaceret ad saxum. Hic *Verbum Dei cecidit secus viam*. Lapidem nè offensionis suspicer rupem illam Bethleemiticam? an verò viarum lubrica sefellisse gradum interpreter? Habet certè suos via cœli lapides, qui cùm offendunt, accendunt. Octavam ab hinc diem testor, quo novus Viator in circumcisionis lapidem est offensurus; deindè quia lapis in cultrum acutus est, acuetur & ipse ad cursum. Habet suum hæc via lubricum, in quo etiam constantissimus Deus cadit: quam cùm ingrederis, illud Pauli tibi met inclamat: *Qui stat, videat ne cadat*. Oculis hic opus est, Viatorem Deum, ut sequaris; sed in pedibus. Elatus oculis vix Deum jacentem in terra videbit. Unde omnium elatos nimis fuisse suspicor oculos; quia parvum Deum propè nemo vidit, nisi illi, quibus in stella nova novum oculum cœlum dedit. Cupidus tamen ipse ab hominibus inveniri, publicam in viâ sese abjicit, ut pede saltem in eum impingas, quem superbo

oculo præterires. At qui supra se gradiuntur, dum magni sunt; quid mirum si in parvum Jesum neque pede offendant. Restat tamen abjectus: ut si viz asperitas terrer, ipse tibi fiat *Via*; quem dum calcas, in *Via* salutis vestigium figas. Verum patula licet, plana que sit *salutis via* in *Viatore IESU*; quàm pauci ambulant per eam! Nempè urbium vitia, qui ferunt, nesciunt *salutis Viam*. Extra frequentiam exeat, qui velit eam ambulare. Foris non invidia sui est. Ut pateret omnibus, in publico se locavit. Nec alio tecto voluit quam cœlo regi. *Viam* illam stella ostendit, sed pauci ambulant per eam. Multi videri volunt quærere, at paucissimi student invenire. Agnoscunt omnes & mirantur, nec tamen amant. Felix Virtus, si quot habet sui admiratores, totidem censeret amatores! *Arcta* quidem est *Via*, quam frigus constringit; ampplissimam tamen adgenita Immenfitas reddit: & quàm pauci ambulant per eam! Florea est, ex quo *Flos campi* in ea jacer reclinator: & quàm pauci ambulant per eam! Hoc miror quod cum flores alat, non placeat delicatis. Aurea est ex quo in eam sparsus est *Thesaurus Sapientia*, & *scientia Dei*: hoc miror quod avaris animis possit displicere Gemmea est, ex quo de geminis oculorum conchis lachrymularum gemmant: hoc miror, quod Indiarum sitibundis institutoribus ea possit non arridere Procumbe ergo *Via*, *Viator* que *Jesu*, *Cœli*, terrarumque *Amor* Potes ah! quia non est locus in diversorio: non est hic, ubi reclines caput, & fessus es ab itineribus aternitatus. Procumbit gravissima mole oppressus, qui peccata nostra suscepit portanda. Quàm sit onus grave peccatum, intellige; sub quo Deus ipse fatiscit. Procumbit ani-

mi, ut opinor, deliquio, quia infirmitates nostras ipse pertulit. Misereantur tamen jacentis belluæ, & vel anhelitus afflatu temperare deliquium allaborant: misereantur & venti, qui refrigerium collabenti ministrant. Misereantur jumenta, quæ forte sese offerunt lassato Viatori pro vehendo. Sed frustra boves. Ibi deprimitur, jacetque Deus, ubi tumidioris frontis cornua eriguntur. Frustra Asellivestrâ jam infames à tarditate, *nescit tarda molimina* Viator Amor. Misereatur & stabulum, quod heu! in amœnis nimium fatiscentem animum reficit odorem, Tu sola crudelis es Bethleem, quæ locum ei negas in diversorio. Ah urbis inurbanitas! ampla tibi in advenarum Judæorum hospitium assurgunt palatia: Civi tuo *non est locus in diversorio*. In exterorum quietem tibi Snyndridis plumâ turgescunt olivina strata: Viator Deus *non habet locum in diversorio*. Ergo Viator Jesu in Viâ durâ quiesce tantisper, ut discat orbis etiam quietem tuam non vacare dolore. Quid agimus Auditores? Ergone & nos crudeli Bethleemitarum à sanguine derivamur, ut nullum Viatori Deo præstemus solatium? Unicæ ejus in tanta viarum asperitate *delicia sunt, esse cum filiis hominum*. Ah dura nimis, Marpesiâque caute asperiora pectora! si Deum avitâ sede eliminamus. *Delicia ejus esse cum filiis hominum*. Ah ingrati nimis animi! si advenas, & peregrinos latrones non exturbamus, ut Civi nobiscum Deo locum faciamus, *Delicia ejus esse cum filiis hominum*. Quid inquilinæ faciunt apud te Sirenes? quid enervis Voluptas? Quid geniales Gratia hospitantur? *Delicia ejus esse cum filiis hominum*. Quid belluas, feras, & immania monstra

monstra depravatâ mente confovisti? *Delicia esse cum filiis hominum.* Quid ululas, tigridesque & omne vitiorum genus capaci pectore excepisti? Ah! si te aliqua in Viatorem puellum, in extorrem Deum tangit miseratio; inquilinas Sirenes ejice, habitatrices voluptates expelle; feras, & ululas striges & portenta toto procul animo exturba, ut vel angulus pauperrimo Deo aperiatur. Si porro etiam pergendum sit, *delicia ejus esse cum filiis hominum.* Properate Academici, & pio ad eum accessu festinate Jacet; ut insequentes expectet & (quantumvis lentè) tandem assequamur. Vagitur ut cum *Verbam* factum infans fari non possit, vagitu saltem revocet à via salutis aberrantes. Lachrymatur; ut itineris asperitatem emolliat. Pedes alligantur fasciis, ne velocitate cursus ab: eptu nos deferat segniùs insequentes. Post octavum deinde ab hinc diem sanguinem sparget; ut si quos retro remansisse contigerit, notatam sanguine viam reperiant. Properate Academici. Nunquam hæc via citò nimis, sæpè nimis tardè initur.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

ORATIO VIII.

IN NATALI DOMINI.

Semina Passionis in Christi Nativitate.

TRanſeamus usque Bethleem, & videamus hoc Verbum, quod factum est, Academici; Equidem cum medium silentium tenerent omnia, factum est.

est Verbum Domini, ut interstrepente nullo facilius ipsum mortalibus auribus exciperetur : quod audiri tunc demum potest , cum humani tumultus conticuerint. Extra urbem *secus viam cecidit Verbum caro factum* : ut vel extra hominum frequentiam exeat, si quem ejus tenuerit audiendi cupidus : vel ipsa palam salutis Via incedentibus occurrat, & in avia deflecentes revocet ; vel ut commune Verbum palam prostare in universorum salutem intelligamus. Sed si cui fortè mortales curæ, & intempestivi mundi tumultus liberam audiendi potestatem ademerunt , non est admodum hic auribus opus, ubi oculis Verbum novo portento sese exhibet intuemum. Fortassis & ipsum videri mavult, quàm audiri. Ne auditu perciperetur ; factum est *Verbum Infans* : ut oculis spectaretur ; hi manæ carnis indutus est mole , & vel ipso noctis in meridie non memorabili prodigio plenissimam lucem accendit. Oculos ergo date Spectatores Academici, illustre cœlum imitati ; quod, ut vivum hoc Verbi miraculum spectaret acutiùs, novâ sese stellâ oculavit. Oculos date: Amoris *Verbum* est: certius per geminos luminum orbes illabitur , quàm per inflexas aurium cavitates : segniùs irritant animos demissa per aures Amoris verba , quàm quæ oculis sunt spectata fidelibus. Oculos hodie date, olim etiam aures impensuri , cum suâ infantia ad maturitatem viri evolutum *Verbum*, voce magnâ exclamabit, & cum clamore valido spiritum reddet. Oculos date, ut in Verbi nascentis historia, historiæ quondam morituri præludium videatis ; veluti in semine spicam , in flore fructum , in fonte fluvium , in ingressu finem , vesperam in aurora.

Quod

Quod ego dum vobis hodierno die propono, illud esse *Verbum* concipite, in quo uno facundissimus Orator Deus dixit Univerſa. Ut mea proinde unico etiam Verbo absolvenda ſit Oratio: non indiga ulterius Exordii, ubi in Principio erat Verbum: non Confirmationis, ubi Verbo Domini etiam cœli firmati ſunt: non Epilogi, ubi Verbum eſt Alpha & Omega, Principium, & Finis: non Figuræ aut Tropi, ubi unica Metaphora Verbi reliquarum defectus ſupplet. Quid quod meæ plurimum, & veſtræ quoque conſulatur memoriæ? nemo enim tam hebes eſt, qui Verbum, idque abbreviatum non poſſit memoriâ continere. Atque ut in naſcentis Domini periodo nihil omnino conſpiciatis, quod non in auditu illi prodigio occaſui Numinis præludat: jam ego magnæ illi Cœnæ, quâ ſemetipſum traditurus eſt in eſcam, non abſimile prandium, aut dicam melius, jentationem præmitti animadverto. Diſcrimen cœnæ à jentatione non facit cibus, ſed tempus: idem, qui ad viræ veſperum dabitur Agnus in cœnam, nunc in Nativitatis aurora jentatur. Sed hodie fortasſe ſe dici Agnum patitur, tunc aries nominandus: ubi vel ingentia à fatali cruce increverint cornua, vel ſentibus hærebit implicatus. Utinam verò, qui nunc infans, liberam ſandi haberet poteſtatem! qui quondam ubi ad liberam loquelam maturuerit, dicturus eſt, *Hoc eſt Corpus meum*, idipſum, quod in fœno recline jacet, ſuum eſſe corpus non pernegaret: niſi quod olim fortasſis ſolis paſtoribus epulandus opponeretur, hodie etiam lupis, ac jumentis, vel quia teneris potiſſimum Agnis inſidiantur lupi, vel quia ut hominibus ſe daret, jumentis dare debuit, poſtquam homo com-

paratus est jumentis, & similis factus est illis. Sed & sanguinem olim per largissima fluentia facturus irriguum, hodie per tenues rivos florem sanguinis lachrymas à gemina oculorum crystallo dimanat: illum quondam daturus in potum, istas hodie in antecœnale lavacrum propinat. Denique frumentum electorum in culmis, & aristis jacet hodie, ex quo olim panis vitæ, panis Angelorum post multam triturationem in mortalium salutem conficiatur. Sed desideratis etiam sapientissimis Divini Verbi super cœna quondam institutionibus, quandam in apposito jentaculo spectare adumbrationem? Quamvis infans Verbum, sapientiam loquitur ad has dapes, ut non tam epulas, quam Gymnasium instituisse videatur. Hic sedem sapientiæ occupet, dum in sinu Matris collocatur. Facultatem non unam docet omnium Magister disciplinarum, Theologiam universam compendio tradit, dum in infantilia membra divinam contrahit immensitatem. De Deo ut tractet, seipsum exhibet. Beatam ut aperiat visionem, pastoribus se primum demonstrat: vel ut discas cum Pastoribus potissimum delicias suas esse Agno; vel Pastores olim præcipue secuturos Agnum; quocunque ierit. Ut Angelos, eorumque exponat ministeria, subito facta est multitudo militiæ cœlestis collaudantium. Ut medici nos erudiat institutis, ipsa salus nostra facta est infirma, & æstuantem amoris febrim in seipso flagellante circum Decembris gelu attemperat. Si non profecerit, septimâ abhinc die venam incidet, in suo sanguine infirmitatis nostræ daturus indicia. Nescio verò an non caloris impetus Patris Sapientiæ dolorem capitis excitârit, qui in impotente æstu debuit

debut panneis quasi vinculis alligari Instituti-
 onibus Juris ut nos imbueret, factus ipse est Justiti-
 nostra: factus est sub lege legum Conditor, & Do-
 minus universorum formam servi accepit, & sub
 agresti casa politicam instituit. Regum schola fa-
 ctum est prælepe: gubernandi artes excepturi Re-
 ges advolant ab Oriente, submittunt sua lachrymu-
 lis diademata, ut melioribus illa gemmis illustrent
 sceptræ sua, Dictatricesque Juris virgas inclinant in
 paleam, in qua mortalium ipsa procumbebat Justi-
 tia. Artes ut doceret, ab Alpha incepit, quod ineru-
 ditæ Juventuti tot indicibus ostendit, quot stipu-
 lis pungitur, quod quisquis didicerit, ipsum non
 poterit Omega ignorare. In Rhetoricam flores
 sparsurus, ipse se repræsentat *Flos campi*: in Elo-
 quentiam flumina immissurus, geminos oculo-
 rum orbis in flumina recludit, Dialecticam quon-
 dam traditurus in spinis, hodie à stipulis auspica-
 tur. Orbem universum ea Magistri dignitas in Au-
 ditorem merita, tres tantum habuit Auditores, ut
 quisquis in Academico pulpito eruditior sedes,
 non solo Auditorum numero gloriaris, sed & in
 ternatio numero bos unus est, alter asinus, ut
 animo non cadas Doctor, si plures tuâ Disci-
 plinâ eruditi sint eruditionis incapaces. Unica
 conservabat omnia conferens in corde suo Maria;
 ut si vei unum habeas ex discipulis accuratum,
 tuam bene impendi assiduitatem non dubites. Jam
 verò dum præfago vos animo trans torrentem Ce-
 dron effusum in amœno ad læticiam suburbano,
 mœrores inter pavoresque luctantem, salutemque
 irriguo sanguine Redemptorem conspiciamini, ego
 in suburbana Bethleem egressus, futuri quondam

amoris anteludium in rigida puelli cerno frigillatione. Concutitur hic primum, ut ibi toto pondere collabatur. Rorem hic stillat candidum, rubicundam olim tota corporis à nube pluviam dispersurus. Candidus ipse sponsus est: ut olim sit rubicundus, sanguinem daturus. Ut totus aliquando inter olivas homo cruorem sudet, totus in stipulis Deus sudat lachrymas. Deus totus oculus est: dum ocellos pupuli perfusos lachrymis intueris, totum dum lachrymis sudare crede. Sed mirum est sudare, dum riger, facile mihi mortis sudorem persuaderim in vitæ principio: facile quos morbos Vita nostra susceperit, animadverto; quibus à tam frigido sudore antidota fuere mendicanda, facile ex algente quondam ægritudine nostræ præparanda sanguinis balnea subodoror, quibus è lachrymis hodie tepidaria præparantur. Neque dolores flentis doloribus olim sanguinẽ sudantis Dei minores existimate. Cruciatũs magnitudinem aut ex sanguine arguire; aut ex solatiorum apparatu. Unus olim in Dei mœrentis solamen sufficiet Angelus; hodie ad iacentem in præsepio Deum *facta est multitudo militia cœlestis*, ut quantò per majora sanguinis iudicia, dum minora suppetunt solaminis pharmaca, sese proder in Oliveto doloris acerbitas; tantò eadem hodie per majorem necessariorum solaminum apparatus ostendatur, dum per minora è lachrymarum signa manifestat. Quid verò illud esse existimatis, quod nudus in stramine procumbat puer? hoc est ut tricenis vendatur argenteis, hodie venalis prostat in amoris officina. Quid illud, quod foetentem halitum geminæ bestię innocen-
tissimi puelli vultibus inspirant? nisi quod putrescentem

scentem quondam, & plusquam bestialem animam
 inhalaturus est Judas, dum sacrilego osculo filium
 hominis tradet, pulcherrimæ amicitiaë symbolo
 parricidiale sacrilegium abusus. Sequentur & vin-
 cula; proximus enim est gradus ab osculis ad am-
 plexus: sed quia crudelitatis est basium, non al-
 trahat amplexus, quam funium & catenarum: quod
 ego jam vilibus panniculis, pauperibusque fasciis
 video adumbrari. Nam vinculatur liberrimus De-
 us, ut evagatam nimis libertatis nostræ licentia
 compescat. Ligantur beneficia manus illæ, ut
 non impediuntur beneficia, dum illis nos vincula
 afferimur in libertatem. Vinciuntur Evangelii
 pedes, ut sequentium consulatur tarditati, & seg-
 nitiam nostram suâ Dux non nimium prævertat ve-
 locitate. Pectus quoque Amoris sedes involvit
 fasciis, ut amorem omnem vel coërcendum vincu-
 lo scias vel infantilibus fasciis recentem semper in-
 volvendum esse intelligas. Totus in vincula arctatur
 Deus, ut fasciculus myrrhæ colligatur. Totus
 vincitur Deus, ut servilem, quam acceperat ex an-
 cilla, conditionem fateatur. At victus ad tribu-
 nalia protrahetur; ut sistatur reus Deus, & hoc
 credo jam Herodes imperavit; dum puer per atro-
 cissimos lictores totâ Judeâ inquitur. Verum
 per innocentum tantummodo viscera severissimum
 examine investigetur; non mirabor olim, si nullam
 in eo pro tribunali stante Pilatus causam inveniat,
 quod si in tumultuaria accusatione respondebit ni-
 hil, iterum infantiam induisse cogitabo. Si sub
 flagellorum ictibus crepabit frumentum electo-
 rum, trituri existimabo, quod hodie jacere in
 culmis videmus. Si Verbum Dei ceciderit inter

pinas, *rosam* dicemus, aut *lilium* inter *spinas*, quod *primas* hodie *foliorum* *nives* explicârit. Si *deducetur* *extra urbem*, non habiturus ubi *reclinet caput suum*, hodie ei non esse locum in *diversorio* *audiemus*. Si *deducetur* in *montem*, hodie ad *vallem* *constituisse* *intelligemus*. Denique si *supra* *Tragediam* *morientis* *sortietur* *catastro-*
pham, *Tragediam* *morientis* *sortietur* *catastro-*
mus. Quid enim *moriturum* in *ligno* non argues, qui *vitam* *auspicatur* *præsepis* in *ligno*? Solem *cur-*
secutandum non concipies Deo *moriente* in *meri-*
die, qui *mediâ* *nocte* *nascente*, eodem *clarissimam*
simul *exortam* *lucem* *inaudivisti*? *duro* *postremum*
in strato *indormiturum* non *suspicaris*, cui *stramen*
& fœnum, *stipula* & *præsepe* *primos* *apparantur*
in somnos? *Tumulandum* in *saxo* non *prælagies*?
quem *saxea* *mortalium* *corda* in *saxum* *pendenti-*
bus *undique* *tophis* *horridum* *exclusere*. Ut
vel hinc *nascentis* *humanæ* *Salutis* *Auroram* *cum*
morientis *occasu* *affinitatis* *habere* *plurimum*, *asse-*
verare *debeamus*. *Quam* in *sententiam*, si *vestra*
quoq; *se* *flectant* *arbitria*, *flectantur* & *mores*. Non
benè *obstupescis* in *Puero* *Deo* *magno*, quæ *mori-*
bus *non* *depingas*. *Illa* *te* *probas* *majoris* *æstimare*,
quæ *tibi* *reddidisse* *propria* *maiore* *studes* *imitatio-*
ne. *Illud* *ergo* *molite* *unum*, ut *vesperum* *cogi-*
tes in *aurora*, *qualemque* *disponas* *occasum*, *prope*
abortu *mediteris*. *Hoc* *unum* si *nascentis* *cum*
moriente *Verbo* *persuaserit* *similitudo*, *felicissimè*
cum nato *hodie* *Verbo* *universa* *mea* *Oratio* *con-*
cludetur.

Dicta Vienna Austria, nomine Facultatis Theo-
logica in Basilica S. Stephani.

Pars I.

D

ORA-

ORATIO IX. IN NATALI DOMINI.

Apparuit Φιλανθρωπία.

T*Ranſeamus, Academici, uſque Bethleem, & iueamus Verbum, quod factum eſt.* At enim verò in ipſo dictionis aditu, una omnes ſubit admiratio, quod inconſultus Orator, ad ſpectandū Verbum, non ad audiendum, paſtoritiā vos adhortatione evocaverim. Verba ad aures allabuntur, oculos non irritant: è lingua cadunt, non incidunt in aſpectus. Verba concipiuntur in gutture, parturiuntur in ore, naſcuntur in labiis, vivunt in aëre, ſpirant in aura, in auribus exſpirant, & ſuo veturi ſepulchro tumulantur. Si ad concipiendum conſiderationem: ad proferendum eloquentiam: ad excipiendum attentionem veſtram evocaſſem: benignior equidem in animos oratio deſcendiſſet. Sed ſi memineritis à perſpicaciſſimo Divinorum Contemplatore Joanne *Vocem aquila* aliquando *viſam*, Verbum quoque à vobis videri poſſe non diffidetis. Si vox ſui aliquando Spectatores oculos habere potuit, quæ dum adlabitur elabitur: dum affluit, diffluit, dum aſſulget, extinguitur: dum ſpirat, exſpirat: dum exhibetur, conſumitur: dum naſcitur, denaſcitur: dum oritur, moritur: dum in lucem editur, educitur in ſepulchrum: nolite dubitare Veſtris quoque obtutibus amabile à Verbo ſpectaculum inſtruendum: quod dum aſſulget, tenebras fugat: dum allabitur, collapſos erigit:
dum

m affluit, immundos abluit; dum spirat, *inspirat*
 duo *spiraculum vite*; dum nascitur, sepultos ex-
 at; dum oritur, *Mors ipsa moritur*; dum inlu-
 editur, publico veluti typo omnium legen-
 oculis exhibetur. Virgineæ carnis membranæ
 aratum. *Videamus ergo hoc Verbum*, in quod
 Patriis oculi semper hærent defixi; in quod
 gaudent totas acies pupillasq; insumere cœ-
 curiæ Inquilini. *Videamus hoc Verbum*, quod
 dignum est, in quod humani obtutus nun-
 am avocandi defigantur. *Videamus hoc Verbum*,
 immensum, abbreviatum; omnipotens, in-
 matum; nulli peccato obnoxium, *in forma pec-*
 at; æternum in tempore; immortale in carne
 mortali, *invisibile in similitudinem hominum fa-*
 um; incomprehensibile præsepîi angustiis com-
 rehusum. *Videamus de pauperatas divitias, despe-*
 tam gloriam, splendorem velatum, contemptam
 elchritudinem, Dominum in servitutem reda-
 tum, Possessorem omnium ejectum hospitio. Vi-
 eamus *sapientiam* infantem, *firmamentum* pro-
 ratum, *Solatium* afflictum, *spem* jacentem, *gau-*
 um illachrymans, *latitiam* flentem, *Majestatem*
 tritam, fasciis vinculatam *libertatem*. *Videa-*
 nus venustatem in stabulo, amorem in frigore, for-
 tudinem in tremore, delicias in fimo, altissi-
 num in tuguriolo, Regem in caulâ, Deum æternū
unius diei infantē. Verum est quod ingenioso lem-
 nate expressit ille, qui Soli intercurrentis Lunæ
 Eclipsi luctanti in symbolum erecto inscripsit:
Cum deficit habet Spectatorem. Sed non minus ve-
 um præsumo fore, ut cum Divinus Sol à Sapien-
 tia in infantiam; à majestate in vilitatem; è Cælo

in terram ; à folio in præsepe ; à gloria in abjectionem ; à sinu Patris in sinum egentissimæ Matris ; ab opulentia in egestatem ; ab increata luce in mortales tenebras ; à dextera Dei in medium animalium inaudito prodigio *deficit* , habeat quoque Academicos oculos sui vigilantissimos *Spectatores* . Sed quod illud demum est Verbum , cuius vos tantopere desidero *Spectatores* ? Si dicam esse *Verbum gratiæ* ; addicet Paulus : *Apparuisse gratiam Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus* . Si dicam Verbum humanissimæ benignitatis : adstipulabitur Gentium Doctor : *Apparuisse Benignitatem humanitatemque Salvatoris nostri* . Si dicam esse Verbum Divini in nos Amoris ; dicam cum Græca voce Divinam tandem in humanos artus advenisse *Φιλανθρωπίαν* . O spectaculum ! dignissimum sanctum in quo uno defigantur aspectus , insumatur accedens , consumantur pupillæ , toti oculi absumentur . Apparuit *Φιλανθρωπία* . Sed enim verò , ubi reliqua Divinatum series perfectionum ! Solinè cessavit Amori Scena , reliqua post Sipaarium clausa latuerunt attributa ? Non apparuit *Omnipotentia* , quæ paribus viribus Deum de Cœlo detraxit , hominem in Deum assumpsit ; quæ majestatem depressit , elevavit humilitatem ? Non apparuit *Sapientia* , quæ puritatem Divinam humano luto conjunxit , omnipotentiam debilitavit , æternitatem infanitiæ maritavit , immensitatem parvitati copulavit . Non apparuit *Bonitas* , quæ infinitâ illâ sui in tres Personas communicatione diffusa , totam quoque Divinitatem infinitâ in hominem profundit liberalitate ? Non apparuit *Iustitia* , quæ ut ad æquitatem ponderis bilancem revocaret , contra sce-

um nostrorum gravitatem semetipsam appendit?
 Non apparuit *Immensitas*, quæ nullum reliquit
 mundi angulum, quem suâ luce non irradiaret, be-
 neficiâ non repleret, gratiâ non fœcundaret?
 Non apparuit *Majestas*, quæ mundi Reges terruit,
 & Angelorum obsequia cœlis evocavit? Appa-
 ruit omnino; apparuit *Potentia* & *Bonitas*, *Sa-*
pientia & *Justitia*, *Immensitas* & *Majestas*. Appa-
 ruit *potentia*, sed *infirma*; *Sapientia*, sed *infans*,
Bonitas, sed *compendiata*; *Justitia*, sed *inermis*; *Im-*
mensitas, sed *contracta*; *Majestas*, sed *dejecta*. Appa-
 ruit *Potentia* in stipula; *Sapientia* in puero; *Bo-*
nitas in egestate, *Justitia* in medio animalium; *Im-*
mensitas in præsepi; *Majestas* in fœno. Apparuit
Potentia sine Regno, *Sapientia* sine populo, *Bo-*
nitas sine divitiis, *Justitia* sine viribus, *Immensi-*
tas sine diversorio, *Majestas* sine imperio. Appa-
 ruit *Potentia* fasciis illigata, *Sapientia* velata car-
 ne, *Bonitas* recondita, *Justitia* recta, *Immensi-*
tas occulta, *Majestas* incognita, *Deus absconditus*.
 Unus Amor, Unus (quia Sol est) abscondi non
 potuit: quia inquietus est, regi non valuit: quia
 flamma est, non sustinuit occultari. Apparuit effu-
 sissima in homines *Φιλανθρωπία*. Cujus imagi-
 nem si in oculis nondum visam animo altius desi-
 deratis imprimere; non equidem velim ut ex Poëta-
 rum umbris, nescio quem in lucem eruat is amorē;
 quem ridentem vultu, serenum fronte, radian-
 tem oculis, rubentem genis, amœnum ore, jucun-
 dum gestu, velocem motu, puellum ætate, ani-
 mis ipsi vestris depingaris. Non velim anti-
 qua illa Amoris simulachra in memoriam revocari,
 staturâ pusilla, oculis cœca, corpore ad nudita-

tem devestita: quæ si non fuerunt tantum ingenio Poëtarum mendacia, certè fuerunt mortuæ Amoris vivi picturæ. Est enim & Amor noster (non negabo) est staturâ pusillus, oculis cæcus, corpore nudus. Pusillus, ne tibi levibus assueto graviores sarcinam imponi conqueraris. Cæcus, cui geminæ oculorum luces jam propè lachrymis extinguuntur, ut tua videri crimina dissimulet. Nudus, qui *omnia sua dedit*, ut dilaceratam attritamq; innocentiae vestem resarcires. Pusillus, ut tui cordis non excedat magnitudinem, quò totus ambit circumscribi. Cæcus, cui natant submersi in lachrymis oculi, è quibus ariditati tuæ copiosa flumina derivantur. Nudus, qui *exinanivit semetipsum*, ut tibi gloriæ vestem suppeditaret. Pusillus, ne vasta tui, tuarumque rerum spatia occupaturum credas, contentus punctum unum, sive cordis, sive animæ tuæ obtinuisse. Cæcus, cui nubest tuis temperandis artibus præparatæ oculis insederunt. Nudus, ne queri posses cum aliqua sui parte te latere voluisse, si eum imitatione exprimere desiderares. Pusillus, ut quam vultu præfert semper, animo aliquando tuo afflaret juventutem. Cæcus, cujus oculi in limpidissimos fontes commigrant, abundantes aquas eluendis sordibus evoluturos. Nudus demum, ut sincerissimus amicus, candidissimum pectus aperiret Amico. Sed clariora sunt hæc & in animis vestris ipsa Amoris face magis illustrata, quàm mea possint Oratione. Illam ergo ex Ægypto in mentis oculos Amoris statuam revocate, ab artifice nobilem, à materia marmoream, à mole operosam, ab opere magnificam, ab ornatu sumptuosam, à pretio auro parem, &

non tam suo marmore gravem, quàm ingestâ auri
 gemmarumque tempestate ponderosam. Locus
 illi erat fori umbilicus, basis Erythræum mar-
 mor: cui alterius duntaxat pedis extraneâ plantâ
 insistebat, altero in aërem sublato, alterum ad
 volandum provocante: vultus ardenti similis,
 oculi flammei, os hians, lingua sitiens, passæ in auras
 læ: manus tremulam semper, & sollicitâ inquie-
 tudine Austrum suum inquirentem, magneticam
 acum ostendebat: cui ingeniosus Poëta Lemma
 adscripserat: *Donec potiatur Amato*. Universi ope-
 ris præcipuum illud erat argumentum, marmoreo
 in schemate ostendere, Amorem nunquam jace-
 re, aut itare: nunquam sopiri, aut quiescere: nun-
 quam extingui, aut satiari, *donec potiatur amato*.
 Quod cum mente concipitis, simul animo cogitate,
 quantum jam inde ab ipsa orientis mundi infantia
 Φιλανθρωπία caluit & arsit, hiavit & sitiit, cucur-
 rit & volavit, sollicitaque semper versata est in-
 quietudine, *donec potiretur amato*: Videte enim
 illam in Damasceno campo post fundatam ter-
 ram, libratos cœlos, diffusum aëra, non jam solen-
 ni illo dissyllabo: *Fiat*, ad quod cætera rerum
 universitas existit: sed totius Trinitatis impen-
 dio, auxiliaribus veluti petitis operis in unius stru-
 cturam hominis laborantem. Dixit, *Fiat*, &
 momento coiërunť in orbem Cœli, radiârunt in
 lucem geminæ Solis Lunæque faces, effulse-
 runt in gemmas stellæ, undavit aër, librata est terra,
 intumuit mare, fluctuârunt lacus, fleverunt fon-
 tes, iverunt fluvii, volârunt aves, vixerunt anima-
 lia, steterunt arbores, viruerunt rami, floruerunt
 campi, natura omnis venustissimâ in scenâ digesta
 exiliit

exiliit in theatrum. Unus ut homo, viva cætera
 rum rerum epitome, universi compendium, perfe-
 ctionum naturarum epilogus suo ex nihilo *in ani-*
mam viventem excitetur, etiam personæ cæteræ
 in laboris partem evocantur. Non equidem quòd
 vel laboris elegantia tuam excederet Sapientiam

Φιλανθρωπία, vel dura & intractabilis materie
 natura tuæ resisteret facultati: sed quòd, quemad-
 modum nos in ea demum opera vires omnes, &
 solertiam, ingenium & industriam, laborem &
 facultates advocamus, quarum suâ tandem per-
 fectione completarum ardenti tenemur desiderio,
 ita tu diviniſſima Philanthropia, hominis inflam-
 mata desiderio, quidquid divinitatis est, in eum cla-
 borandum impendisti. Videbas (Tertulliano cre-
 do) videbas, in illa Virgine terra typum Immacu-
 latæ tuæ Genitricis Mariæ: videbas in Adamæ for-
 matione tui ipsius Incarnationem; in Adamo
 jam expressio, tuæ humanitatis simulachrum inue-
 baris: & subeunte violentius affectu morarum jam
 impatiens accelerando operi, deducendæque ad
 suam veritatem figuræ, omnes Divinitatis perso-
 nas advocabas. Quod quidem æstuantis Verbi de-
 siderium, nolite tunc primùm Divinâ mente conce-
 ptum existimare: sed primùm tunc nascenti mundo
 ita manifestatum credite, ut nullam componi ad
 quietem valeret, *donec potiretur amato*. Ardebat
 enim adedò in patria adhuc sua felicitate, flammante
 illa hominis cupiditate, ut perpetuâ suorum
 Seraphinorum ventilatione ad refrigerium indi-
 gete videretur. Si meministis aliquando Augustam
 Dei majestatem immortalis in solio consedisſe;
 circumfusam adſtitisse cœlestis militiæ panegyrim;
 utrim-

utrimque latera stipâsse Seraphinos, continuóque volatu ita alas exercuisse, ut ramen nunquam suâ statione avolarent; meministis pariter illud alarum exercitium non fuisse morum aliquem suâ Cœlestes illos Spiritus statione in locum alium proferentem, sed repetitam, perpetuamque penarum concussionem, quâ ardentissimæ Philanthropiæ refrigerium adferebant, dum intestinis flagraret incendiis nunquam extinguendis: *donec potiretur amato.*

O Amor! ô Iesu! nimium te vota fatigant;

Nec datur ulla quies, donec potiarius amato.

Momenta affluunt, tu annos reputas; horæ prætereunt, tu lustra numeras; elabuntur dies, tu sæcula recensens; evolvuntur hebdomadæ, tu sæculorum myriades arbitraris.

Nempe adeò longa sunt semper amantibus hora.

Ut cognata *Amoris* nomini est *mora*, sic exosa amanti animo. Torrentem Amorem dixeris: qui opposita indignatus repagula aggesto aquarum pondere vires auget, & perrumpit. Ventum nominaveris: qui terrâ conclusus immurmerat primum, per omnem deinde sese volvit revolvitque cavernam, ac demum contineri impatiens, incubantes sibi montes ejaculatur. Nubem compellaveris: quæ ubi vaporum cumulatione intumuerit, jam suo ipsa pondere impar non distillat in guttas, sed uno oppida & urbes, campos & agros, & regiones & Provincias nubifragio contumulat. Ignem nuncupaveris: qui si cogatur in angustias, semetipsum violentior urget: donec perrupto tandem carcere, liberas auras nanciscatur. Alas sortitus libertatem amat: in libertatem natus, vincula detestatur.

statum: Scopo intentus ad metam deproperat: impedimenta aut transiit aut perfringit. Dum melius inter Seraphinos ageret, ipsis ardentior Seraphinis æstuabat. Aspiciebat hominem, & amabat. Hinc si impatientem moræ credidistis Amorem: credite & Augustino, dum *Pater Filium in cælo distineret, productoque illum desiderio cruciaret*, momenta illi in annos, horas in lustra, dies in sæcula, annos in sæculorum myriades commigrasse. Si audivistis unigenam Patris *in consummatione tandem sæculorum, in destitutionem peccati per hostiam suam comparuisse* ad complendum opus illud, quod Prophetico vaticinio *in medio annorum* futurum acceperatis: agnoscite, quàm producta inter labentium annorum series visa sit Philanthropiæ Deo: qui cum vix nobis *annorum medium* illuxisset, suam jam ad mundi vespem ac sæculorum consummationem dilata esse vota existimabat. Si legistis Syriacum illum Viatorem, Mesopotamicum Peregrinum, cum lassatum itineris asperitate corpus intumescentem obvii prati herbam dormiturus reclinasset, promissas Cælo ad terram usque scalas conspexisse, quarum supremo margini Deus innitebatur: legite pariter apud Hebræum Historicum, non fuisse illum quiescentis Numinis situm, sed *jampedes in scala habuisse*, ut diu desiderato sese tandem descensui adaptaret.

O Amor! ô Iesu! nimium te vota fatigant:

Nec datur ulla quies, donec potiaris amato.

Si denique admirati estis Sacratissimæ Triados internuncium Gabrielem susceptâ sacri Hymenæi legatione, incitatâ velocitate præcipientes Euros prævertisse: illud non minus hodie cum mellifluo

Docto-

Doctore obstupescite, *Qui Angelum miserat ad Virginem, ab Angelo inventum esse cum Virgine, illaque saluantis verba (Dominus tecum) non tam fuisse futuri adventûs annunciationem, quàm attonitam præsentis jam Domini admirationem. Ex quo in eam facile mecum sententiam conceditis, moram semper Amori exosam, fastidiosam esse suorum votorum dilationem. Non sustinuisse proinde Divinissimam Φιλανθρωπίαν sua proferri desideria; sed inclinante Amoris pondere, incitante desideriorum impetu ablegatum Interpretem prævertisse asserite, ut*

tandem potiretur amato.

Et hic demum diu desideratis humanæ carnis indutus exuviis, suo veluti repositus in centro conquiescit: Confringamus ergo vetusta Ægyptiorum monumenta; diruamus erectas Amoris statuas; succidamus passas in aërem alas, inquietam acum manibus eripiamus: dum noster ad omnium retro fabularum invidiam Amor suis potius desideriis conquiescit. Ne legantur amplius illa vetusti tem-
matis rudera: *Donec potiatur Amato*: epigraphen illi novam adscribamus: *Potitus amore quiescit.*

En desideriis data meta. Potitus amore

Noster sub rigida rupe quiescit Amor.

Hic, oculati Sapientiæ Proceres, vigiles aperiamus oculos: ut *videamus Verbum, quod factum est.* Ubi post inquieta desideria quiescit Amor, unus iste labor nobis imperatur, ut *videamus.* Erravi. Una nobis illa quies imperatur, ut *videamus.* Nam si suprema Beatorum quies est Deum videre; quotquot *transimus usq; Bethleë, ut videamus Verbum,* ad tranquillam beatitudinis quietem properamus

mus. Agite : *videamus* , contractam in angust
 membra immensitatem , ut malè à nobis arrogat
 magnitudinis ambitum castigemus. *Videamus* na
 dum , & perditam à nobis olim innocentiae veste
 agnoscamus. *Videamus in similitudinem hominu*
factum , ut qui olim esse sicut Dei flagitaveramus , ho
 die evadamus. Certè eorum , quæ videmus , con
 pendiosa aliqua in oculis imago depingitur. Ame
 est nostri accensus desiderio , quem animis nost
 intuemur. Hoc uno visum à nobis probabimus
 gumento , si perfecta ejus imago mentibus adsp
 ctantium imprimatur. Hoc uno videndi ejus
 ardere desiderio evincemus , si nulla sit votis quæ
 nullæ desideriis feriæ , nulli Amori otium ,

Donec potiatur Amato.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

ORATIO X.

DE PASSIONE DOMINI.

Christi Patientis Tragædia.

Natalis istæ humanæ salutis , idemque demor
 tuæ vitæ funeralis dies acerbissimam patibu
 lati Amoris Tragædiam in memoriam revo
 cat & in lachrymas. *Mæstissimi Auditores*. Obstru
 untur eloquentiæ fontes , ubi natura in lachrymas
 diffluit , & Verbum Dei in sanguineos fontes aperit
 ur. Ubi animorum sensus dominatur , verborum
 pompa non attenditur. Doloris acerbitas non ad
 mittit phaleras : colores & pigmenta odit perpessio
 calamitatum. Non laboratur de verborum je
 junio,

junio, quando animus eüris pascitur, luctu oculi fariantur. Ibimus, quò doloris impellit acerbitas, quò fluctuantem amarum pelagus jaçtabit lamentationem. Non decet eloquentiâ ludere; quando feralis catastrophe est argumentum. Barbarus nimis est animus, qui in alieni sanguinis funestâ scenâ suæ facundiæ exercet levitatem. Ibimus, quò trahent funes, quò raptabunt catenæ, quò crudelis feritas incitabit. Eamus, jam enim prima feralis Tragœdiæ scena referabitur. Abripiunt oculos frondosi colles, invitant animos virentes umbræ, irritant aures ludentes ventri, trahunt affectus florentes horti, & composita ad amœnitatem regio amores omnes extorquet. Sed heu! subit memoria nostrorum scelerum, quæ malefanâ libidine sese primum per amœnum horti theatrum ad nostrum interitum, ad Amoris Catastrophen cruenta Protasi jaçtaverunt. O cruda Protasis! quàm sese tandem in Catastrophen exonerabit! Læta plerumque initia funestissimos exitus sortiuntur. Vix gaudia aperitur scena, jam irrumpit calamitas. Subingreditur *Fortitudo*, & ubi *infirmittates nostras supportat*, debilitatur. Subintrat *Fiducia*, & pavore concutitur, Apparet *Angelorum lætitiæ*, & tristitiâ ac mœrore obruitur. Accedit *Sanitas*, & tacitis ad cruorem vulneribus sauctatur. Infert sese *Vita*, & penè emoritur. Futura Tragœdiæ Catastrophe non jam per umbras & involuta veluti symbola, sed vivacissimâ sui fronte exhibetur. Laboriosissimum spectaculum cruentum sudorem extorquet Protagonistæ, ipsosque è Cœlo Angelos ad commiserationem evocat. Si ram liberali sanguine depingitur *Idæa*; quibus fluminibus peragendam

Historiam auguremur? Adest interim congesta in
Chorum congesta potestas tenebrarum, ut *Lucem*
 mundi trahat captivam: & quàm verum sit illud.
Qui agit malum, odit lucem: non tam per ipsas tem-
 poris offusas tenebras, quàm per immanem actio-
 nis crudelitatem demonstrat. Sed non potuit in te-
 nebris scelus peragi, quod parabatur in *Lucem*.
 Famulares tamen superaddunt faces impurissimi
 tenebriones; qui vel omnem Amoris ignem per
 detestandam barbariem extinxerant, vel ad Justi-
 tiæ Solem caligabant, vel futuro ad Catastrophæ
 funeri, sua jam in Protasi funalia præparabant. Ut
 capiator Deus, oscula admoventur, Amoris arma,
 quibus cum abutitur odium, *Vitam capit & mortem*.
 Adstringitur liberrimus Amor odii vinculis; li-
 gatur Innocentia, raptatur Humanitas, mancipa-
 tur Deus. Additur saltatio Choro; sed quæ vel pe-
 de quatit *Terram benedictam*; quam aliàs nun-
 quam impietas calcavit: vel quam diffugientes
 per avia Amoris Discipuli instruxerunt: quibus in
 hoc pedes paulò ante abluisse videri possit, ut levio-
 res ad fugam redderentur. Succedit cruenta Epi-
 tasis. Innocentissimus Justitiæ Sol ad iniquitatis
 tribunalia, per potestatem tenebrarum abripitur.
 Sistitur ei rea Æquitas, arguitur Sanctitas, agit Ca-
 lumnia, testatur Mendacium, Adversarius ipse
 arrogatâ Judicis potestate, condemnat Innocen-
 tiam. Stat interim sine favore Bona causa, sine
 Advocato Innocentia, sine Patrono Veritas, sine
 voce Verbum. Quid enim loqueretur, cui jam nu-
 per ferale Herodis imperium ad saltatriculæ votum
 ipsam *Vocem* eripuerat? Quid loqueretur, qui cla-
 moribus obruebatur? Solo silentio se tueretur, qui
 nihil

nihil habet, quod defendat, cum vel causæ bonitas
 recundit calumnias, vel conficta accusatio suâ se
 stoliditate confutat. O misera semper innocentia,
 cui solum silentium patrocinator! Loquitur interim
 ad focum Petrus, eliquatis ad prunas verbis, cui an-
 tea pavor ora congelaverat. Loquitur, sed menda-
 cium: quia *Veritas* conticuerat. Loquitur, sed insipi-
 enter, quia *Sapientia* obmutuerat. Quid verò bar-
 bara tenebrionum turba? Ne per noctis tenebras
 luceret *Lux vera*, gemina illi oculorum sidera ob-
 nubunt. An quia Divinis oculis sua videri scelera
 pertimescebant? An quia, quia Deum *speculum* esse
 intellexerant, (suam ipsi sibi objici immanitatem ex-
 horrescebant? An quia, qui uno ejus aspectu emol-
 litam in lachrymas Petram conspexerant, suam
 quoque mitigandam crudelitatem metuebant? Chorus per noctis sannas & ludibria à potestate te-
 nebrarum in Solem Justitiæ feralia est actus, in quo
 alapis ad numeros lusum est: & amœnissimus ille
 vultus, in quem desiderant *Angeli prospicere*, turpissi-
 mè est defœdatus. Protrahitur inde ad Pilati Præ-
 torium: sed cum nullam in eo inveniret causam, nu-
 tare incepit per Catastasin Actus. Timet Prætor
 eum absolvere, qui suâ nos innocentiam in liberta-
 tem asseruit. Transmittitur ad Herodem à Pilato, &
 fœdus amicitiae inter utrumque sancit, utrique odii
 materia. Postulantur ab eo miracula, dum ex-
 hibentur. Videtur *Veritas*, nec agnoscitur: spe-
 ctatur Verbum, nec intelligitur: apparet Sapien-
 tia, & illuditur. Induitur veste candidâ primus
 æternæ gloriæ Candidatus; & quem jam plura ne-
 gârunt tribunalia Innocentiæ, calculum, ostendit
 in veste. Retrahitur ad Prætorium, Clementiæ
 locus

locus quæritur ; crudelitatis invenitur. **Inson-**
 agnoscitur Deus , & Latroni comparatur. *Quia*
mali fecerit, non constat, & Sicario posthabetur.
 Absolvitur homicidii reus, vitæ Auctor Deus con-
 demnatur. Abripitur ad supplicia toties absolutus,
 Nudatur pudor , & videri cæteroquin impatiens,
 prima gravissimaque à spectantium oculis vulnera
 experitur. Alligatur Columnæ mundi Firma men-
 tum. Stringuntur lora, expediuntur catenæ, & tota
 illa Virginea terra flagrorum sulcis in spem fructus
 melioris inaratur. Describuntur sævitæ calamo in
 innocente membrana sincerissimi Amoris chara-
 cteres. Denique Dolorum Rex retortis in diadema
 spinis coronatur: ut hinc agnosceremus, vel *non*
esse mollem ad astra viam, qui *Viam Cæli* spinis re-
 dimitam intuemur: vel qui per improbissimas vo-
 luptates genio nostro rosas præcerperamus, solas
 nos *Flori Campi* spinas superstites reliquisse: vel
 demum intelligeremus etiam in Regum capitibus
 nutare Coronas, nisi adactæ spinarum aculeis radi-
 ces agant firmiores. Coronato jam Dolorum Regi,
 suum quoque sceptrum, ereptâ è vicina palude can-
 nâ, exhibetur. Fragile credidissem omnino scep-
 trum, & quovis vento agitabile, nisi illud manus
 Dei sustineret. Sterile existimassem, nisi esset *Terra*
Benedicta commissum. Sed sensim evolvenda est
 Catastis, in funestissimam Catastrophen desitura;
 explicanda implexio; peripetia aperienda. Osten-
 ditur populo *speciosus formâ præ filiis hominum*, sed
 cum *non esset ei species, neque decor*. Homo pronun-
 ciatur, cum esset *Vermis* & non homo; opprobrium
 hominum, & abjectio plebis. Sed viso. Agno ferociunt
 Lupi, Cogitur feralem in *Chorum* rabies; simulata

Clementia concertat Antiochoro. Illa ad infamem
 Crucem deposcit infontem : hæc Regem *Crucifigæ*
 sacrilegium arbitratur. Vicit multitudo, sed impe-
 tu, non ratione , & simulata Clementia desit in
 barbaram crudelitatem : dum ad iudicium consti-
 tuta , contra omnes fori leges, contra omnem juris-
 ordinem, Accusatorum potestati Innocentem tran-
 scripsit. Ad Catastrophen ergo, patientissime Jesu,
 Subi ferale jugum, qui jugum nostrum confregisti.
 Innocentiæ non superest Patronus ullus in foro
 iniquitatis. Imò hic summum scelus est, fuisse in-
 nocentem. Ubi absolvuntur latrones, & seditiosi;
 non est quod clementiam præstolentur Infontes.
 Fulminatur ergo sententia, silente Iudice, arbitrio
 exasperatæ multitudinis: *Crucifigatur*. Operatur
 suo patibulo Deus; quod cum extra urbem profert,
 meritum urbi supplicium tollit. Labasceret sub
 immani pondere ex sanguine corpus, nisi recentissi-
 mus Amor suppedicaret vigorem. *Cadit* tamen
 subinde *Verbum Dei secus viam, & conculcatur ab*
hominibus. Tunc (si unquam aliàs) *ambulavit*
iniquitas in semitis Iustitiæ. Sed quia remulentus
 plerumque est furor, ab irreflexa recti linea facile
 exorbitavit ; & quem in *Firmamento Mundi* de-
 fixerat pedem , demigrante in plantas animorum
 rigore, expertus est lubricum. *Stetit* tamen *in via*
peccatorum crudelitas, quæ lubricavit in *via Iusti-*
tia ; & properato ad Golgothæum collem itinere,
 supremam feralis tragœdiæ scenam aperuit. Ex-
 tenditur in Crucem Protagonista Deus, ut omnem
 impleat Amoris mensuram. Transadiguntur ferro
 pedes, ut ab Amoris meta non discedat. Explican-
 tur in altum brachia, ut fulminantem desuper Nu-
 minis .

minis iram excipiant. Denique confectâ Tragediâ emoritur *Vita in ligno*, ex quo primum in Paradisi delicias Mors fuit decerpta. Claudite jam Academici, lamentabili Commo funestum spectaculum. Præit exemplo Natura, quæ acerbissimè sensu concussa, diem exstinguit, Cœlum funèrurpes confringit, sepulchra eruit, & omnem latè Regionem convellit. Extincto Sole, quæ dies speremus? fun raro Cœlo, quæ gaudia designemus? contrafacta petrâ, quid nisi, ut olim, fontès aperiantur lachrymarum? Apertis sepulchris, quid nisi Vita tumuletur? convulsâ latè regione, quid ni etiam corda nostra convellantur? Denique quia extremi casus suprema acerbitas Verbum eripit, doloris imperiis mutuo silentio obsequimur.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

ORATIO XI.

DE PASSIONE DOMINI

Orator in Cruce JESUS.

TAcete Sanguinariæ trucidati fraterno scelere Abeli voces; dum non minus ad clementiam pronus, quàm vindictam exosus Orator Deus, ad capitis nostri tutelam facundissimè perorat. Acerbissimæ sunt reis vindictæ voces, quos sui explicatione dilata tamdiu torset absolutio. Sperata clementia adhuc reos sustentat in vita, ne ante supplicium collabantur in mortem. Ut irritatæ Justitiæ ferrum extorqueas, perora facundissime Jesu pro *Domo tua*, quam proprio tibi sanguine

ndasti : flectetur ad miserationem Auditor ,
 d clementiam Judex , & plenam in tui sanguinis
 loquentiâ reus homo indulgentiam nanciscetur.
 Deponite sollicitos metus Rei Auditores. Jam cau-
 sâ vestræ Advocatus Orator Deus Gethsemani
 hortum ingreditur , ut vel ad pervincendum blan-
 dius Judicis animum *flores suæ legat Eloquentia*;
 vel umbratili exercitatione suam disponat oratio-
 nem. Invadit Exordium metus & pavor .Hic est
 exordientium affectus, ubi causa propè est despe-
 rata. Sed supplet Oratoris efficacia causæ nostræ
 iniquitatem. Primum Judicis animum tentat, ut
 penetret : genua lunatur, ut mentem flectat : Pa-
 trem vocat, ut Judicis oblivionem inducat : ut
 benignam clementemque sententiam extorqueat,
 in terram prolapsus à *scabello pedum ejus* osculo be-
 nevolentiam captat. Ut cruentam Auditorum
 panegyrim sibi conciliet , ducem Judam exoscu-
 latur. Ne verò liberè quaquà versum evagetur, vel
 in publica mundi confusione confusè tumultue-
 tur Oratio, Orator ipse vinculis coërcetur. Quæ-
 stionis status ad iniquitatis tribunalia institui-
 tur. Intentione pugnant falsi testes : tota de-
 pulsio silentio peragitur. Hoc uno se in Aulis Prin-
 cipum tuetur clypeo Innocentia. Non opus est
 congestis in catenam argumentis , ubi *nuda Veri-
 tas* exhibetur. Si quæ adferuntur momenta, ea
 ex contrariorum ac repugnantium loco eruun-
 tur. Stat enim oppositus Angelorum lætitiæ mœ-
 ror, fortitudini pavor, constantiæ metus, Veritati
 mendacium, Innocentiæ scelus, Justitiæ iniquitas,
 probitati calumpnia, muto Verbo clamores incondi-
 ti, Sapientiæ illusio, Adhibentur rationum fir-
 mamen-

mamenta ad Columnam, ad quam ne *Veritas* conruat, alligatur erecta, & flagris licet concussa non excutitur. Elocutionis *Stylus* æquè fluidus est, concisus, æquè acutus ac amplius, æquè asper mitis. Numerantur incisa in Præsidis Romani Prætorio, & liquidissimæ toto pavimento periodi diffunduntur. Censentur acumina per horrentem populi coronam, & ampla liquidissimæ eloquentiæ ora totâ Oratoris fronte aperiuntur. Asperimus injuriarum ordo per loratorum catervas disponitur, & miti clementique vultu excipitur. Nulli *Tropi*, nisi quos *Illusiones* appellamus. Illæ per Potestaticas ædes, per Judicii Prætorium, per aulam Regis in unum *Verbum* congeruntur. Illud miremur Auditores, tot, tamque gravi, & acuto cum *Sententias* in unum *Verbum* potuisse convenire. Nullæ hic ad ornatum figuræ, cum ita deformatus esse ille *præ filiis hominum formosissimus*, ut non esset *species*, neque *decor*. Nisi inter figuras annumeres vel infamem calumniarum *Repetitionem*, vel institutas ad crudelitatis tribunalia *Interrogationes*, vel silentis Verbi *Apostrophes*, vel nostrorum scelerum propositas imitatrices *Ethopæias*, vel Amoris, non tam fictam, quàm veram in Deo apparentem *Prosopopæiam*, vel extremam ac lamentabilem *Gradationem*, quam suâ onustus exedrà eloquentissimus Orator ad ferale Calvariæ jugum instituit. Hic demum Epilogi locus omnes Eloquentiæ vires evocavit; omnes Judici, reis, & Oratori affectus imperavit. Detrahuntur primùm Oratori vestes, ut quem pro reis concepit sensum, nudo cum pectore aperiatur. Expanduntur utrinque manus, vel ut eo gestu Judicis severitas ad clementiam flectatur,

ut impetratâ veniâ primus in reorum ample-
 as occurrat Orator? vel ut fulminantis adhuc Dei
 furor eâ corporis compositione sustineatur Attol-
 untur in altum oculi, vel ut à nostris sceleribus
 am oculos Dei averfos intelligamus; vel ut lachry-
 marum catartæ totæ ad deplorandam nostram
 iniquitatem recludantur. Pertunduntur ferri mi-
 nisterio pedes & manus: vel ut plura efficacissimo
 Oratori aperiantur ora; vel ut plures liquidissimæ
 eloquentiæ fontes referantur, vel ut copiosiores in
 orbis salutem periodi deriventur. Sinit Orator, ut
 quàm calidè pro nobis dixerit, agnoscamus. Cum
clamore valido emittit spiritum, vel ut Orationis
 vehementiam percipiamus, vel ut per scelera no-
 stralongè semorus ab humano consortio Deus su-
 premum expirantis clamorem exaudiat. Denique
 pectus ipsum adauctâ cuspide aperitur; vel ut non-
 dum satis explicati per verba sensus, legantur in
 corde; vel ut qui per mortera obmutuit, jam Amo-
 ris ore loquatur; vel ut affectibus, qui Orationem
 sequi consueverunt, expedita ad sui effusionem via
 pateat. Et verò commota est Oratoris Eloquen-
 tia penè omnis, qua latè pater natura. Expallescit
 dies, obscurantur sidera, pullatur aër, discedit ve-
 lum, franguntur petrae, contremiscit terra, rumpun-
 tur sepulchra, exsurgunt Manes, mortui viventibus
 commiscuntur, natura omnis commovetur. Per-
 suadetur Auditor, & credit, palamque confitetur,
Hunc esse verè Filium Dei Perrumpunt affectus in
 animos, quorum jam impotentes Auditores *revera*
tebantur percutientes pectora sua. Placatur Iudex:
 coërcetur stricta in fulmen dextera: componitur
 inclinata ad severitatem ira: impetratur clementia:

Reus

Reus absolvitur. O potens unius *Verbi* Oratio
in cuius flumine extinguuntur nobis debitæ flammæ :
cujus vehementiâ expugnatur Deus : cui
flexa nimia rigido cœli furor inflectitur ad com-
miserationem. Hæc ubi *Orator* dixit, vixit. So-
nim *Verbi* visa est, dici. Exincto *Verbo* me ver-
bum deficit. Obmutesco.

*Dicta Vienna Austria ad Rhetoricæ Auditore
postquam representata fuisset cades innocen-
tissimi Abelis.*

O R A T I O XII. DE PASSIONE DOMINI

Pictura Amoris & Doloris.

INcarnati ad vitam Dei jucunda memoria , &
patientis ad mortem Jesu acerba recordatio in
eundem diem contracta, geminos mihi geni-
impares, professione pares; indole dissidentes, stu-
dio conspirantes; intentione contrarios, eventu
consentientes, labore discrepantes, sine concordia
Pictores, Amorem Doloremque objicit, sui quem-
que ipsius in eadem fabula delineandi curâ ita oc-
cupatos; ut quidquid alter lucis per colores induxe-
rit, alter profundiore umbrâ sepeliat; quidquid alter
pulchritudinis efformârit, alter crudeli nimi-
um amulatione deformet. Uterque Deum pingit,
uterque hominem. Uterque in Virgine membra-
na, alter in Uterum Virginis contractâ, alter in pati-
bularem Crucem distentâ. Uterque sanguine, al-
ter per tennes venarum canaliculos infuso; alter
totis artubus liberaliter effuso. Uterque spectan-
dum; alter ut adoretur, alter ut illudatur. Uter-
que

in tenebris ; alter in noctis meridie ; alter in
 nocte meridiei. Uterque ad precium , alter omnis
 refauri , alter triginta argenteorum. Uterque ope-
 reluti consummato subscribit lemma : *Ecce Ho-*
mo , alter ad exasperandum in animis amorem ,
 quem superveniens in Virgine Spiritus san-
 ctus efformavit *speciosum formâ præ filiis hominum :*
Ecce Homo , cui non erat species, neque decor , op-
probrium hominum & abiectio plebis. *Ecce Homo,*
ago bonitatis Dei primogenitus ante omnem crea-
ram. *Ecce Homo inter peccatores reputatus, no-*
mus Virorum. *Ecce Homo, Rex , sed illus ;*
sed captivus ; Princeps Pacis, sed bello fractus ;
sed obscuratus ; Lux mundi , sed extincta ;
sed malè calcata ; Vita , sed mortua ; Veritas,
mendaciis obruta ; Sapientia, sed stulta ; Boni-
sed exosa ; Majestas , sed contempta, Innocen-
sed accusata ; Justitia, sed rea ; Judex, sed dam-
us ; Leo, sed catenatus ; Agnus, sed occisus ; Vitis,
vindemiata ; Liliū , sed inter spinas ; Specu-
sed confectum ; rerum Idea , sed confusa.
Deus olim incarnandus uno nobis salutari Ver-
(Ave) intimatus : Ecce Homo uno fatali Verbo,
proditus ab immani crudelitatis satellitio dis-
endus. *Ecce Deus, ab Angelo primùm destina-*
Matrem Virgini annunciarus: Ecce Homo, inter
stas Oliveti umbras supremum ab Angelo con-
atus. *Ecce Deus, per Incarnationem ingressus*
mundum : Ecce Homo , per extremos crucia-
eliminatus è vita. *Ecce Deus , in augusto*
nis claustro conceptus silentio : Ecce Homo,
publico orbis foro cum clamore valido emor-
tuus

tuus. *Ecce Deus*, per summum amorem ad humanam naturam complexum deductus: *Ecce Homo* per summum nefas ad funeream Crucis amplexum evocatus. *Ecce Deus*, quem introducens Pater in orbem terrarum proposuit, Angelis adorandum: *Ecce Homo* per ignominiosam corporis ac genuum curvationem adoratus. *Ecce Deus*, per Incarnationem tenellus compactus in membra: *Ecce Homo* per acerbissima tormenta toto corpore dilaniatus. *Ecce Deus*, qui per humanitatem assumptam primum nobis humanus apparuit: *Ecce Homo*, plusquam barbarus plusquam belluinus Judæorum inhumanitate tractatus. *Ecce Deus*, quem mundo datum amoenissimum pacis nuntium salutaverunt Angeli: *Ecce Homo*, quem mundo ereptum funebri lesso Angeli pacem amare fleverunt. *Ecce Deus*, in prima vite lineam Pastoribus annuntiatus: *Ecce Homo* in supremam mortis lineam à lupis dilaceratus. *Ecce Deus* Matris delitium: *Ecce Homo* acerbissimus dolor genetricis. *Ecce Deus* salutis principium: *Ecce Homo* finis sæculorum. *Ecce Deus* spectaculum factus Angelis & hominibus: *Ecce Homo* ludibrium factus gentibus & Judæis. O quantum potuit nimium crudelis Dolor! qui lætitiā afflixit, gaudium contristavit, constantiam terruit, fortitudinem concussit, potentiam enervavit, majestatem exinanivit, firmamentum prostravit, libertatem strinxit, justiciam oppressit, innocentiam condemnavit, salutem occidit, animam exanimavit, spiritum extinxit, vitam funeravit. O nimium crudelis Dolor! Sed non potuit tamen exhausto quamvis belluinæ crudelitatis robore, non potuit efficere tantum, ut non

spiceret è vulneribus Amor, & per ipsas lassati
 oris reliquias viva amoris argumenta legeren-
 . Quod dum attento spectatis oculo, illam vobis
 istidis ingenio inventam, manu delineatam
 aginem objectam existimate; qua ad occupatæ
 militarem furorem urb's mœnia fugitiva Ma-
 deprehensa exhibebatur, & cùm infantem lacta-
 crudeli per ubera vulnere sauciata, ita tenellæ
 oli lac ministrabas; ut, quin simul cùm lacte
 guinem biberet, prohibere non valeret. Ita
 eratum doloris acerbitate concipite Salvato-
 ur in ipsis vulneribus Amoris ubera agnoscatis.
 pelis & Protogonis renovari certamen credite.
 amcunque Protogenes Dolor lineam trahit,
 superinductâ aliâ Appelles Amor distinguit.
 are cùm ego per Doloris lineas progredior, vos
 oris industriam cogitare.
 rima doloris linea ad Amoris mensam est du-
 Accumbit unâ Mors & Vita. Uno pascuntur
 lo, uno potu inebriantur discordes convivæ.
 us epulandus apponitur, sed à Lupo devora-
 spectante Pastore. Amicus concordia panis
 era mordet ad odium, Non satiatur Doloris
 es Amoris epulo. Vinum charitatis propinatur:
 inebriat ad furorem. Testamentum conditur à
 ente: sed designatus hæres abstrahitur à crude-
 te; & injurius in Patrem meretur exhæredari.
 us futura gloriæ porrigitur: sed accipitur ad
 ritum. Imitatus Menelaum crudelis Dolor,
 ra & cædes delineat in mensa: æmulatus Pa-
 m Amor suos amores depingit in mappa, &
 ui apud nos nunquam deficiat recordatio, *me-*
iam facit mirabilium suorum. Exinde unâ Do-
 Pars I. E lor

lor, unà & Amor rapiuntur in Oliverum. Ille inter
 umbras, tædium, pavores, mœroresque disponit in
 aciem: *Mediator Dei & hominum*. Amor pacis ole-
 as, ad sancendam perpetuam cum Deo concordia-
 am, quærit. Dolor formidandâ pingendæ imaginis
 ideam rudi quidem pennicillo, ad vivum tamen de-
 scribit in mente: Amor Apellæo prorsus artifi-
 cio Protogenis sui æmuli lineam lineâ tenuiore di-
 stinguit; & formato Doloris corpori lineamenta
 inducit charitatis. Nihil agis crudelis Dolor,
 Amoris elegantiam sepelire meditaris. Si calicem
 mortis amarore plenum propinas; illum amor in
 communem languentis mundi sanitatem exhauri-
 et. Si violentum toto corpore sudorem exprimes
 inde Amor vel lavandis criminibus nostris balne-
 um apparabit; vel fœcundandæ Vitæ arbori pene-
 nes rivos impertietur. Si lachrymas oculis, contra
 ti cordis indices, evocabis; illas amor deplorande
 sceleribus nostris accommodavit. Si toto corpore
 fletum imperabis, Deum totum oculum confitebe-
 ris; efficiesque ut qui oculum Amoris symbolum
 credidimus hætenus, Deum Amorem nostri vene-
 remur. Si defluente per membra rivo terram inun-
 dabis, liquorem suggeres miscendæ terræ, unde
 novus Adam efformetur. Si prostratum solo affli-
 ges; Amor vel illius os sui objectu oppilabit, quod
 vindictam olim inclamabat, vel efficiet, ut quod
male dicta spinas & tribulos germinabat, in felicior
 res longè rosas à Jesu sanguine, quàm ab Adæ
 nidis cruore, purpurascat. Si suo prostratum sangui-
 ni immerges; Amor vel per hunc fluvium fœ-
 beatitatis portum enatabit; vel illam exstinguet fa-
 cem, quâ olim per Adæ scelus totus orbis conflagra-
 vi

ic. Si destitutum viribus in terram abjicies: Amor
etiam brachia explicabit, ut inimicam terram
amicitiæ stringat in amplexus.

Nihil agis cruento Dolor si sævis : sævior es , si
blandiris. Sæpè cadit mentitos inter amores ani-
mus, qui stetit infractus inter dolores. Ubi viribus
locus clauditur , aperiatur dolis. Sæpè quæ
non potuit furor mœnia penetrare , tenuiore ri-
mâ dolus occupavit. Mentitur ergo blanditias fu-
ror, amores Dolor : ut personatus evincat , quod
non potest apertus. Ut patricidio pectus transfodi-
at, blanditur oculis amabilitate. Per aures, per os,
per manus tentantur doli. Per aures amicitia vox
(Ave) infunditur , ut per summum odium è pe-
ctore anima extrahatur. Sed ô me felicem , inquit
Amor, cui vocem illam audire rursus conceditur,
quæ primum per Angelum in mundum illata, salu-
tem nunciavit. Impurum os Divino applicatur:
sed, ô me beatum, inquit Amor, si vel ore meo
apposito valeam os mendax oppilare ! O felicem
me animorum expugnatorem , cui os cordis
janua, sponte suâ aperitur. Basium divinis labris im-
primitur. Sed ô felix ego Elisæus, inquit Amor,
si jam fortentem possim ad vitam revocare ? O fe-
lix ego, si jam putentis *in faciem* possim *inspirare*
spiraculum vitæ. Manus in amplexus explicat ,
ut hyæna stringendo occidat. Sed ô felicem me, in-
quit Amor, si ita me semper *teneas*, *nec dimittas* !
vili me aliis pretio vendidisti non repugnantem, ut
scirent universi, quàm facile ematur Deus, nec ul-
lus suam ad me comparandum inopiam causare-
tur. Tibi ego memetipsum liberaliter dono.

Sed non diu regitur ignis, quin erumpat in incen-
dia

dia : non diu simulatur odium , quin violentius
 ardeat in furores. Ab amplexu Judæ abripitur Je-
 sus in amplexus catenarum. Irruunt in *Lumen ve-*
rum filii tenebrarum , & inter faces & laternas non
 agnoscunt Authorem lucis. Furiæ crediderim, quæ
 cum cœcæ sint , faces præferunt. Constringunt
 manus illas, quæ *solvere venerant compeditos*. Tra-
 huntur in catenarum amplexus brachia , quæ no-
 stros in amplexus è cœlo Deus protendit. Coar-
 ctantur explicatissimæ illæ manus , quas effusa li-
 beralitas nunquam passa est occludi ad benefacien-
 dum. Vinciuntur munificentissimæ illæ palmæ,
 quæ in *digito Dei ejiciebant Damoniam*. Ligatur illa
 dextera, per quam Deus *dedit bona hominibus*. Li-
 nea hæc fuit Protogenis Doloris. At Apelli Amo-
 ri *funes ceciderunt in præclaris* : facti sunt funiculi
 Adam, vincula charitatis, quæ credebantur crude-
 litatis instrumenta. Extinxit ignobile lemma: *Strin-*
git, non unit, quod nescio quis Poëtarum affixit no-
 do, discordi matrimonio repræsentando : & nobile
 suis nodis affixit epigraphen : *Et stringit, & unit*,
 dum vel sic *manere nobiscum* voluit usque ad *con-*
summationem sæculi. Damnavit ad fabulas Hercu-
 lem , qui ne desertos Tyrios suo patrocínio de-
 strueret , se passus est vinculis colligari ; cum
 non tam efferata rabies Judæorum , quàm *Deus*
Pater (verba sunt Abbatis Ruperti) *colligavit fili-*
um, non imbecillitatis vinculo, sed imperio charita-
tis. Superavit Samsonis historiam, qui in Philistæo-
 rum ulrionem erupit è vinculis ; quando ne *Deus*
ultionem liberè ageret, passus est libertatem catena-
 ri. In catenis suis annulos numeravit , quibus
 nos non semel fœdistragos denuò sibi *Sponsus San-*
guinum desponsaret in fide.

Per catenas raptatur ad tribunalia iniquitatis condemnanda Justitia. Proteritur per iter pedibus Flos campi, \ ut etiam iniqui currant in odorem suavitatis. Granum frumenti cadens in terram concalcatur ab hominibus, panem vita daturum. Bo-
 trus Cypri pedibus subjicitur; sed calcantes inebriat ad furorem. Calcatur via, quæ ducit ad cælum, & per eam ad Furiarum habitacula deducuntur. Pri-
 mum judicium incipit ab injuria. Finguntur calum-
 niæ, quia culpa non invenitur. Solo silentio se-
 ruetur Veritas, quamquam *multi falsi testes acce-*
dant. Ubi non erant convenientia eorum testimo-
 nia, securæ sine patrono stabat Innocentia. Jussus loqui Deus, loquitur veritatem, at judicio barbari non rectè loquitur *Verbum Dei.* Servili cæditur
 alapâ, à servo, qui solam in eo videbat Formam
 servi, quam ex Ancilla natus acceperat. Adjurat
 filium Dei Caiphas, & filium Dei condemnat.
Sacerdos illius anni Sacerdotem in æternum perse-
quitur. Iniquus Judex sententiam fulminat, ante-
 quam causam intelligat. Discindit vestem, quæ
 nimis angusta erat iniquitati. Blasphemum pro-
 nunciat, & blasphemat. Summa delicti est, inno-
 centia. Summa sententiæ est, *Reus est mortis.* Sed
 in doloris materia Amoris artem attendite. Ut no-
 stra pro tribunalibus excusentur delicta, inno-
 centiam suam ostendit: ne nostra succumbat causa,
 ipse stat reus: ut judicem flectat, silentio causam
 perorat, Ut absolvamur nocentes, *qui peccatum*
non fecit, condemnatur.

Abstrahitur hinc ad Pilatum, abducitur ad He-
 rodem, reducitur in Prætorium; ut quando quidem
 deceret causa Judicibus, Judices causæ non deessent.

Veste candidâ per ludibrium induitur. Sed Amor illâ vel nos cœli Candidatos instituit, vel ereptam olim à serpente Innocentiæ vestem restituit. Dolor ad columnam alligat, & totam illam terram benedictam sævissimè arat; sed Amor sementem amoris profeminat. Dolor cruento charactere Virgineam illam membranam inscribit: sed Amor ne quidquam atro notetur calculo, rubricam Amoris scribenti suppediat. Dolor repetitis ictibus lapidem angularem fatigat; sed Amor eum aptat ad æternum ædificium. Dolor Christum Petram percussione pertentat; sed Amor Israëlî suo uberes in potum aquas deducit. Dolor lapidem quem repro-
baverunt contundit; sed Amor inde scintillat amore. Dolor ab omni parte sanguinem extrahit, Amor illum epilepsiæ nostræ sanandæ impertit. Dolor patientiæ Regi coronam spineam imponit; Amor nobis in illis rosas immortalitatis depingit. Dolor in fontis caput paliuris perterebrat; Amor firmandæ in capite nostro *corona pulchritudinis* invenit artificium. Dolor innocentis tempora rubis involvit; Amor *ardentem in rubo* Deum nobis repræsentat. Dolor aculeos adhibet in tormentum: Amor aculeis utitur in sagittas cordibus nostris expugnandis. Dolor Coronato Regi paludamentum injicit; Amor illud nobis explicat in tutelam. Dolor per ludibrium ejus dextera calamum imponit; Amor eo utitur ad scribendum volumen Amoris. Nescio an sit ex fabulis, an ex historiis; eam fuisse olim Principibus consuetudinem, ut exercituri justitiam, arundinem manu tenerent: hoc scio Amoris Regi exercituro clementiam datam arundinem, ne graviter feriret. Nescio an sit commentum Pli-

an naturalis indoles cannæ, ut exvenenet ser-
 tes : hoc scio virtute hujus cannæ *foras ejectionem*
incipem hujus mundi Serpentem.

Necdum ducta est ultima picturæ linea. Dolor
 tribularem humeris Crucem imponit; sed Amori
factus est principatus ejus super humerum ejus. Dolor
 impulsus propellit ad Calvariæ montem : Amor
illante adhuc sanguine viam notat, ne à viis Je-
 gressus nostri aberrant. Dolor sub pondere gemi-
 us extrudit; sed Amor efficit, ut pro sua reverentia
 audiat. Dolor finestissima in quercu extendit
 innocentem, ut *maledictus* agnoscat, *qui pender*
in ligno: Amor felicitem eventum suggerit, ut *in*
ipso benedicantur omnes gentes. Dolor trabalibus
 clavis manus pedesque trajicit : Amor sic clemen-
 tis Dei ostendit imaginem, qui nec pedes in ultio-
 nem movere velit, nec manus extendere possit in
 fulmen. Dolor infamem Crucem è terra erigit;
 Amor illam eo loco plantat, quo Adami ossa sepul-
 ta credebantur, ut novus Adam veteri Adamo im-
 planteretur, & auctor vitæ mortis parenti. Dolor
 irridet nudum; Amor adeundi paradisi privilegi-
 um accipit à nuditate, unde Adam nudus est eje-
 ctus. Dolor sitim accendit; Amor è quinque fontibus
 aquam vitæ propinat. Dolor Spiritum vitæ illi
 eripit, sed Amor Spiritum vitæ nobis infundit.
 Dolor *lanceâ latus aperit:* Amor cor suum Amoris
 sedem ostentat. Dolor caput inclinatum pingit,
 quia *filius hominis non habet, ubi reclinet caput suum.*
 Amor caput inclinatum efformat, ut nos oscule-
 tur; cor apertum, ut amet, brachia extensa, ut
 amplexetur, totum corpus expositum, ut redi-
 mat. Dolor denique & Amor ultimâ jam ductâ li-
 neâ

neâ absolutissimo operi subscribunt *Consummatum est*. Accedite Picturæ Contemplatores Academici & ductam per Doloris lineas Amoris effigiem ratiō considerate. Nullum acerbius oculis spectaculum, nullum jucundius animis excogitari potest; quā Deus per crudelitatis ministeria extinctus; Homo per durissima Amoris obsequia ad vitam revocatus.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

ORATIO XIII.

DE PASSIONE DOMINI.

Deus per scelera nostra occisus.

Spectaculum ab orbe condito luctuosissimum: Deus suspenditur, occiditur. Laxentur in gemitus ora, in lachrymas oculi, exulcerata corda in lamentationem. Confusa rerum Universitas non patitur in ordinem digeri Orationem: palientia dolore sidera tremorem ingerunt Oratori: funereum ac pullatum cœlum, in eloquentiam lumina non admittit: concussum trepidatione solum constantiam negat affectui. Eamus sine lege in publico hominum scelere, sine artificio in extrema Dei calamitate, sine ornatu in defectu Lucis, sine apparatu in acerbissimis morientis Dei cruciatibus, sine ordine in summa Divinorum humanorumque confusione. Nec scelus ordinem patitur, nec dolores Consilii fræna lenti temperatique animi tolerant; exulcerati dolore, furoreque precipites excutiunt. Affectus, qui legem capit, mediocritatem non excedit. Sui impos moderationem igno-

ignorat. Currit in aviis, stat in præcipiti, alget in
 igne, ferver in bruma, cœcutit in die, videt in nocte,
 tentat inausa, rumpit infracta, nullo obviantis na-
 turæ vel rationis obstaculo retinetur. Eamus per
 nostrorum scelerum fœditates inornatè, per crucia-
 rum tumultus inconditè, per æstuantem Divini
 in nos Amoris Oceanum constanter. Quæcunque
 enim in morientis Dei historia calcari semita po-
 test: ea est, vel nequitia nostræ per summam cru-
 elitatem desævientis in Deum: vel Amoris Divi-
 ni, sese per acerbissima tormenta in nos liberaliter
 fundentis. Sed (quod miremur attoniti) per sce-
 leris nostra commendatur Dei Amor: per Amorem,
 iniquitatis nostræ crescit magnitudo. Illius im-
 mensitas hujus est mensura: istius immanitas illius
 est decempeda. Quocunque sese offensarum ampli-
 tudo protendit, excurrit non impedita Amoris li-
 bertas: quocunque sese Amoris lassitudo effundit,
 nostrorum dampnanda licentia criminum evagatur.
 Ex offensæ igitur magnitudine Amoris vim intelli-
 gite: ex Amoris amplitudine nostrorum scelerum
 percipite gravitatem. Scelus Amorem ad vivum
 describit: Amor nostram oculis animisque obji-
 cit pravitatem.

Primos igitur dolores Christo inter amœnita-
 tis illecebras in suburbano horto nostra crimina
 disposuerunt: quia primum mortalium scelus ad
 communem omnium interitum inter amœnas hor-
 ti delicias olim est perpetratum. Hîc infelix malus,
 mali omnis sœcunda radix, ferventissimâ ebullien-
 tis sanguinis pluviâ irrigatur: vel ut in meliores
 fructus, *poma nova & vetera*. Amori toties de-
 siderata, impofterum germinet: vel ut calore per-
 uita

usta ad sterilitatem penitus exarescat. Hic elata in
vesabum tumorem superbia hominis depresso ad
terram Deo prosternitur. Hic refractoriorum ad di-
vina obsequia mortalium reluctancia spontaneâ ob-
sequentis Jesu obedientiâ eruditur. Hic timore
audacia, pavore temeritas, trepidatione furor, su-
dore acedia, vigiliis somnus, mœrore intempestiva
voluptas, & improbè affectatum à nobis non mo-
riendi desiderium vitæ præsentis tædio expiatur.
Hic in Discipulorum sopore universi nostri geni-
tis torpor excitatur. Hic omnium membrorum ini-
quitas sanguineo omnium membrorum balneo ab-
luitur. Hic exinguendæ nostræ cum Deo inimici-
tiæ osculo Deus, amoris symbolo, traditur inimi-
corum crudelitati : ac demum sacrilegè à nobis
usurpata in omnem Voluptatem excurrendi licen-
tia, ingestis in amoris Christi pedes vinculis, re-
torris in brachia funibus, constrictis in colla cate-
nis per immanem barbariem castigatur. Rapitur
ergo instar fugitivi à nocturnis Furiarum satelliti-
bus Lucis author, futurus præda crudelitatis : &
primus tentatæ olim à facie Domini fugæ pœnas
exsolvit. Sistitur ad tribunalia iniquitatis Integri-
tas : sed ad eadem Pontificia vestis, Religionis sacra-
rium, dilaceratur. Rea inconditis circumfremen-
sium clamoribus pronuntiatur Innocentia : sed
modestissimo suo silentio, unico infontis animi
præsidio, nostram ad excusandas culpas facundissi-
mam eloquentiam accusat. Accusatur sceleris Pu-
ritas, quia spontè peccatorum nostrorum maculas
suscepit. Obruitur mendaciis Veritas ; sed iisdem
omnis homo mendax luculentissimè arguitur. De-
us Divinarum legum corruptor ad humanum Ju-
dici-

Scium castigatur; quia nostra Divinæ voluntatis prævaricatio ad Divinum Judicium erat advocanda. Denique quia vultus nostros vel ad-scititio colorum mendacio honestavimus, vel molli nimium blandimento tractavimus, vel ad herilem servitutem majestatemque composuimus; Dominus *formam servi indutus theatralis* veluti scurra percutitur alapâ; & *Regis Gloria* vultus ferreâ militis dexterâ verberatus, livore dehonestatur. A sacro ad profanum tribunal deducitur, ut sacrilega nostrum ibi condemnetur audacia, qui in sacra & profana rei, utraque nefarie commiscueramus. Quod ad Regis aulâ catenis violentè protrahitur, nostræ est ambitionis argumentum, quâ ad aulicos honores non invitati spontè provolamus. Quod tentatori Regi non respondet, intempestivam cum *Principe tenebrarum* conversationem Protoparentum nostrorum accusat. Quod se, suaque miracula silentio regit, nostram nostrarumque actionum jactantiam retundit. Quod vilipenditur universi pretium, exorbitans nostri æstimatio effecit. Quod veste candidâ, insigni Innocentiæ testimonio per ludibrium induitur; vel innocentes plerumque in aulis irrisui habitos notat, vel perditam olim à nobis Innocentiæ vestem designat. Sed non diu regitur Amor; qui sive quod æstu interno ferveat, sive quod videri amet, vestibus denudatur. O execrandum seræ posteritati facinus! Nudatur Deus, & virginea illa candidissimi corporis membra deteguntur. Quo uno scelere tot mortes inferri Deo crediderim, quot sunt oculi spectatorum. Nam si Virginitas vel ad suos oculos exhorrescit, quo sensu animi su-

stinebit alienos ? Si ulli aspectus est celum, Virginitati est hasta. Sed quia ferventissimâ in lucâ nostris cum sceleribus Amor versabatur, veterem Luctatorum lege vestimentorum impedimenta abiecit, quæ prostituto primùm pudori fuerunt inventa. Seposito amictu patuere in vulnus membra, quæ malè olim *ficuum foliis* protexeramus. Incubuit mox toti corpori horrenda flagrorum tempestas. Ita, qui *castigat omnem filium, quem diligit*, cum omnes à pietissimo parente degenerassemus in hostes, extra unum reperit neminem, in quem castigatio, dilectionis nota, imprimeretur. Tunc primum in Amoris symbolum verbera transierunt, quando se toto impetu in Amoris dorsum exonerârunt. Sed quis miretur, *supra dorsum ejus fabricare* potuisse *peccatores*, quando ipse factus est *Fundamentum*? Quis miretur tot characteres in Virgine illa membrana rubricâ describi, quando ipse factus est *Liber vita*, qui attri calculi notas ignorat? O portentum! Etiam Impietas nostra ex eo tempore in *Libro vita* est descripta: etiam crudelitatis nostræ moles in Sacrosancto *Fundamento* est collocata. Arque ut profundiore niteretur fundamento, spinis illud in capite est effossum. Aptissima hæc nequitia instrumenta per deliciarum amorem suppeditavimus, quando *coronavimus nos rosas in Juventute*, solliciti nimium ut innocentes *emarcescerent*. Adactæ sunt in caput spinæ; sed nostrum necdum hodie torporem satis exstimulant. Coronata est spinis *Vinea Domini*: sed etiamnum irrumpunt feroces *Apri*, qui *eam depascuntur*; etiamnum dolosæ *Vulpes eandem demoliuntur*. Erumpit per aculeorum vulnera copiosissimus sanguis, ut vel isto discamus erubescere, qui

ui ad flagitia frontem perfricuimus. Hoc coro-
 ratus diademate, hac sui sanguinis indutus purpu-
 ra nostrorum criminum victor Amor ad editum
 nostra iniquitatis Capitolium, amplissimum suæ
 charitatis theatrum emittitur. Hic ultimæ crude-
 litatis vires à furore nostro, hic supremum ab A-
 more dilectionis robur exeritur. Hic funestum
 barbaræ immanitatis trophæum, fatalis arbor,
 plantatur ad mortem: sed ut *Vita fructum* proferat,
 Amor semetipsum appendit. Suspenditur *Vita*, ut
 occidatur: sed per mortis vulnera succus vitæ di-
 manat. Distrahuntur utrinque per immanem feri-
 tatem brachia: sed illâ protensione Arcus Divino
 Amori intenditur. Imprimuntur manibus ac pedi-
 bus clavi; sed typo illo Amoris characteres effor-
 mantur. Adigitur in pectus hasta; sed illo vulnere
 Augustissimum Amoris sacrarium aperitur. Quid
 plura commemorem? Iniquitatis nostræ crudelis
 insania hic retunditur, ubi Divinæ pietatis incita-
 tus ardor non reperit, quò amplius progrediatur.
 Hæc sunt egregia improbitatis nostræ spectacula,
 hæc Divinæ pietatis singularia argumenta. Quæ
 cum animo recogitamus, quantum nos delectat
 pronissima Dei ad patiendum charitas, tantum
 nos pudeat nostræ ad Deum occidendum crude-
 litatis.

Dicta Vienna Austria ad Eloquentia Auditores.

OS (O) SO

O R A T I O X I V .
 DE PASSIONE DOMINI.
Phase , sive, transitus Domini.

TRagicorum omnium spectaculorum compendium , quæ inde à primis sui incunabulis ad postremum usque excidium vidit , aut visurus est Orbis,unicus iste sine pari luctuosus, sine exemplo funestus,sine luce obscurus, sine Sole lamentabilistrucidati Numinis , ac Redemptoris nostri dies,nontam in animos revocat , & memoriam,quàm in lachrymas & dolores, mœstissimi Auditores.Equidem mentes afficiunt publicus universi luctusvacillans terra,excussi poli,divisæ petrae,discissum velum , extinctum lumen , amissum cœlum,expulsus dies, pallefcens Luna,fugaces stellæ,succussi montes , ejectæ valles, convulsa fundamenta,cadentes turre , ruentia marmora , discendentia ædificia,solo æquati colossi, prostrata templa, frementes venti, suspirans aura, tumentes undæ, gementes scopuli, plangentes lacus, exfrondes sylvæ, viduæ arbores,arentes rami, languentes flores,morientes herbæ , reclusi tumuli , yvientes mortui,pugnantia elementa, rerum omnium ordo perturbatus. At illud vel adamantina corda dissolvere,vel ære sua pectora omnino debet eliquare ; quod *Latitia Angelorum* affligitur , tristatur *Beatorum gaudium*,solatium universi gemit, serenitas mundi obfuscatur, *Thesaurus* divenditur , carceratur *Libertas*,*Majestas* illuditur,*Integritas* accusatur,condemnatur *Innocentia*,opprimitur *Salus*,*Iustitia* plectitur, *Vita* occiditur,Deus emoritur. O amara
 Dei

Dei patientis memoria! ô infamis nostrorum criminum recordatio! Mergantur oculi nostri lachrymarum pelago, ne tam immanem barbariem videre compellantur. Verrantur in filices corda, ut rupes æmulata dissiliant. Obmutescat lingua, ne potestrema crudelissimæ feritatis exempla cogatur enarrare, aut si exanimato Verbo nostra debent verba animari, eamus sanè in tanta rerum perurbatione, in tam tragico doloris argumento, quàm trahit Amor, quàm tenet stupor, quàm rapit dolor, quàm sistit ira, quàm citat odium, quàm vocat pietas, quàm jactat passio, quàm pellit furor, quàm grati animi significatio desidiosos invitat. Eamus. Sed iis omnino alligati conditionibus, quas supremus legum lator Deus ad Phasæ, aut ad esum Agni Israël quondam præcepit, quarum altera erat: *Non remanebit quidquam ex eo*: altera verò; *comedetis festinanter, est enim Phasæ, transitus Domini*. Eamus per Domini transitum sedulâ animorum cogitatione; ita, ut & nullam partem ejus relinquamus, & summa cum brevitate transcurramus. Nam minima quæque sacratissimæ Passionis particula, augustissimorum est mysteriorum Sacrarium, & dignissimum commemoratione Beneficium. Pœnarum verò acerbitas fusiori eloquentiæ verborum prolixitatem denegat, ut affectibus locum, tempus gemitibus, meditationi viam, & liberrima lachrymis, & planctui fræna concedamus. Eamus per omnem Domini transitum, qui doloris passibus immensum nostrorum scelerum, & infinitæ suæ bonitatis campum dimetitur. Primus illi ad hortum est passus, non ut *Flos campi* transplantetur in amœniorem locum: sed ut *Lilium* collocetur inter spigas.

nas acerbissimorum cruciatuum. Existimasset
 cum *Arborem vite* in horto quærere, ex qua male-
 sana fames fructum mortis decerpserat; ut eam ad
 melioris vitæ tributum irrigaret; nisi obvia *tristi-
 tia, pavor & tadium*, ipsi *vite* jugum mortis im-
 poneret. Existimasset eum pacis oleas in Oliveto
 colle investigare; ut qui jam inde à funestissimo
 primi parentis exilio crudeli rebellionē in Deum
 surreximus, tandem compositæ pacis gaudio fruc-
 remur; nisi Athleta novus primæ futuræ pugæ
 præludia à sanguine auspicaretur. Infelix horte, in
 quo purissimi rores in sanguinem degenerârunt!
 infaustum arboretum, cujus cultura cultori san-
 guineum sudorem expressit! Sed nempè, ut arida
 terra fœcundaretur in fructus, tuo sanguine fuit
 irriganda. Ut soli durities plusquam marmorea
 emolliretur, tuo cruore fuit perfundenda. Ut de
 terra rubra novus homo formaretur, tuo sudore
 fuit decoloranda. Ut peccatorum nostrorum for-
 des eluerentur, totus Deus, qui *totus est oculus*, de-
 buit illachrymari. O Sanguis! ô Lachrymæ! Qui
 lachrymas dixit potentissimas *Oratrices*, nostram
 taxavit duritiem animorum, qui iis necdum, ab
 iniquitatis via ut recedamus, persuademur. Qui
gemmas appellavit, tuam munificentissime JESU
 prodigam liberalitatem depinxit; qui pro terræ
 vermiculis etiam gemmas expendisti. Qui *argen-
 tum vivum* eas nominavit, animarum nostrarum
 pretium expressit, quæ eo argento fuerunt redem-
 ptæ. Qui stillas cordis dixit, tuum, amantissime
 JESU, in nos amorem delineavit: qui ut totus dif-
 flueres, in stillas abiisti. Qui *pluvias Amoris* voca-
 vit, sterilitatem nostram coarguit, qui his destituti plu-

uviis jacuimus infœcundi. Qui *doloris filias* ap-
 ellavit, peccatorum nostrorum vim, & pondus ob-
 culos posuit, quæ etiam Deo dolorem imprimere
 potuerunt. Qui *affectuum nuncias, & animorum*
interpretes asseruit, nostram increpuit surditatem,
 qui tot nuncias necdum exaudivimus. O Sanguis!
 ô Lachrymæ! ubi nunc es Magdalena, quæ Domi-
 ni pedibus assidere assueta lachrymas detergebas?
 ades pientissima anima, ut lachrymas tui Magistri
 colligas: affer vasa illa suis jam aromatibus vacua,
 quæ in Pharisei ædibus effudisti, ut meliori bal-
 samo impleantur. Hic enim *Arbor vitæ* primas,
 Virgineasque salutis guttas distillat, quas ut faci-
 lius colligas, en tibi Academici omnes corda por-
 rigimus in spongas. Utinam mergamur toti! ut vel
 sic salubriter erubescamus! Unicornem, si venena-
 tum fortassis animal appropinquet, in sudorem re-
 pentè diffluere memorant naturæ scrutatores.
 Quod Redemptor meus *Dilectus quemadmodum*
filius Unicornium, in hac loci amœnitate, senescen-
 te die, frondosâ in umbra, frigescente cœlo, in su-
 dorem distiliet; crediderim ego, non procul abesse
 viperam, aut armatum toxico Basiliscum appro-
 pinquare; quem dum vos pravolâ cogitatione Ju-
 dam interpretamini: dicam ego esse execranda illa
 voluptatis facinora, quæ malè vestita honestatis
 aut relaxationis nomine passim per hortos com-
 mittuntur. Ejectus ex Paradiso serpens adhuc hor-
 tos amat. Quovis in cespite toxicum sparsit, qua-
 vis sub fronde venenum fudit, quovis sub flore in-
 sidias struxit, & *Dilecto unicornium filio*, Deo sudo-
 rem sanguineum expressit. Sed si sanguinem stil-
 lat prima poenarum meditatio, quanta immanitate

Tragœdia universa peragetur ? quâ ferociâ fervebit bellum , cujus vel provocatio sanguine scribitur per ipsius membra Luctatoris ? Si primo in passu Viator sanguinem sudat , quis sperandus est can- atrocis transitus , ac itineris progressus ? *Surgit oratione* , qui peccatorum nostrorum pondere oppressus jacuerat, Deus : at ecce alterum promotore passum occurrunt sceleratissimi iniquitatis ministri sub Duce Juda, cujus inexhausta nummorum aviditas , in crudelem Divini sanguinis avatitiam degeneravit. In nocte Sol quaeritur furialibus tædis : ad captivandam *Lucem potestas tenebrarum* effunditur : pacis osculo bellum indicitur : & basium ipsum, quod erat flos amicitiae, synceritatis symbolum, pestilentissimo halitu in perfidiam venenatur. Sed rabiosum spurcissimi oris venenum genas afflavit quidem, cor non potuit temerare, quod charitate exæstuans, contrario suo veluti circumseptum in novas majoresque vires assurrexit. Hinc *Amicum* appellat proditorem : suos omni periculo eximi jubet : reponit hosti suo mutilato auriculam : & ut Lorarios ipsos Lictoresque in libertatem afferat, semetipsum tradit catenis vinculandum. O Academici ! *Spiritus oris nostri captus est in peccatis nostris* ! Hic est dissolutæ humanæ licentiæ fructus : hic malæ impensæ libertatis effectus. At si hodie ipsi Vitæ mors inhalatur osculo , quisquamne erit, qui non quovis metuat ab osculo in necem venenari ? Si vinculatur Deus, quisquamne poterit malesanam affectare libertatem ? Si jam, ante amore nostri constrictum , Deum vinculis catenant inimici , quisquamne erit, qui amoris vincula subterfugiat ? Si tamen licentiosam protervè effusus in libertatem

omnem appetituum tuorum campum abieris;
emineris aliquando saltem tuæ libertatis Asser-
tem ad Pharisaorum tribunalia protrahi vincu-
tum. Hic in medio Pontificum concilio agnita
Veritas abnegatur, in tribunali mansuetudinis Sa-
cerdotum vestes dilacerantur, in solio æquitatis fo-
retur percussoris insolentia, stat rea sine patrocinio
innocentia, accusat furor, testificatur mendacium,
astutia condemnat. Tum expediuntur pœnæ,
umulantur ludibria, velantur oculi, duo sidera Di-
vi vulcus, & facies illa, quæ serenat Seraphinos,
ciberibus impetitur. Sed parum est ab hosti-
bus cædi vultum Dei, cui ab amico intimo pectus
perjurio timidissimo perforatur. Petrus Apostolicæ
cohortis Dux; qui unus propè inermis exercitum
integrum aggredi, Magistrumque suum venali
capite defendere non dubitârat, ad geminas an-
cillæ vuculas, negat, denegat, jurat, perjurat, non
posse amicum, Magistrum, Dominum, Parentem.
Nec à turpissima hac obstinati animi duritie prius
evigilat, quàm galli cantus nunciârit Auroram, &
Sol animorum Deus in eum respexerit. Tunc
enimverò aperuit oculos ad lachrymandum, quo-
niam aperta in se lumina vidit Redemptoris. Et
quid mirum est non flevisse, sed risisse illusores illos
lorarios, qui oculos ei velaverant, ut obscurato Sole
tutius scelera peragerentur? At exactâ tandem in
jocis nocte, dies ad seria illucescit. Vix evigilavit
aurora, & jam expergefacta Sacerdotum invidia,
ad forensia Judicum tribunalia mansuetissimum
Agnum raprabat. Confluunt tumultus populi, &
qui pedem inferre Prætorio sine sacrilegio non au-
dent, audent violentissimas manus innocentissimo
Regi

Regi inferre. Deponitur accusatio, quantò minoribus suffulta testimoniis, tantò majori tumultu, clamore fundata. Terretur Judex minoris, qui majori non poterat oratione. Medius inter Rei innocentiam, & partium contrariarum potentiam constitutus, gravissimam partium alteri injuriam irrogavit, neque tamen alteri pro voto satisfecit, dum per clementiam visus condonare vitam, per summam crudelitatem Christum condemnavit ad flagella. Erat jam nempè magno exacto poenarum suppliciorum itinere fessus Viator Deus; vestimenta deponit, & ut inclinare se tantisper possit, ad immanem columnam alligatur. Debuerat columna illa esse poenarum terminalis, nisi insaturata rabie novorum cruciatuum eam fixisset initialem. Expediuntur flagra, quibus, si Deus est *Benedicta terra*, sulci ducuntur in fructus salutis. Si *Frumentum est Electorum*, excutitur in alimenta nostra granum. Si *Botrus est Cypri*, vinum exprimitur. *Congregata sunt super eum flagella: at ipse ignoravit.* Adeone jam, Domine, tuæ oblitus es pietatis, ut quæ sit tuorum flagellorum causa ignores? Memineris te pro homine sponso rem steterisse, & fidei sorem omne ejus debitum in te suscepisse exsolvendum. Equidem si nulla in te flagellorum causa, nos certè sumus, in quos velut in servos fugitivos ac vagabundos flagella debent cumulari. Nos perversissimo Dæmonis adjuti consilio honorem tuum involvimus, qui *esse sicut Dei* ambivimus. Nos sacerrimâ ab arbore pomum subduximus. Nos, cum *ad auram post meridiem* quæreremur à Deo, in fugam conversi, à latebris auxilium imploravimus. Nos, quos *posuerat Deus, ut opera-*

ur Paradisum, vagabundi, ac otiosi desedimus. nos ergò virgarum illa, flagellorumque tempe-
debeat exonerari. Cui cum ferendo non esse-
s, succedis sponsor, & fidejussor. Sed *Plus ultra*,
ali inaratum columnæ, acerbiores cogit ad cru-
tus; suâ vestitus purpurâ dolorum Rex evocatur
coronam jure sibi hæreditariam. Nam si ex Le-
prudentiæ institutis hæreditas cum suis grava-
nibus est adeunda, qui pridem damnâ veras ter-
n, ut *spinas, & tribulos germinaret*. Primogeni-
tandem hæres etiam spinas, & tribulos in hæ-
litis tuæ censu numerare debuisti. Debuerant
ipsæ spinæ metam figere tormentis Dei, nisi
mor iis, ut stimulis uti elegisset, quibus viator
eus ad uberiores dolorum passus incitaretur. Pro-
t ergo urbe *sibi bajulans crucem*. Hæc est nostrom
sarcina peccatorum, cujus gravitatem velex
intellige, quòd Deum non semel oppresserit.
onscendit Calvariæ collem, & exacto tormento-
m itinere sese tandem durissimum in lectum fess-
s Viator quieturus reponit. Expandit brachia,
suos excipiat in amplexus. *Inclinat* in latus ca-
ut, ut annuat inspectantibus. *Exclamat* validè, ut
ocul positis sui indicium faciat. Nox repentè
boritur, ut decumbenti Viatori serviat in sopores.
et tandem *Spiritus oris nostri*, nostra ut animet ca-
avera, *emittit Spiritum*. Peractum est dolorum,
e cruciatuum iter. Non habuit ultrà quòd charitas
progredieretur: sed nostra tamen ulterius progred-
litur ingrati animi turpissima nota. Intra ipsa
vulnera inserpimus aculeati criminibus nostris
erinaeci. Ah satis sit, satis peccatorum, Academici,
ne ad repetendum tam durum tormentorum iter
Deum

Deum provocemus. Via sensuum & peccatorum
 conspersa est, & omninò inundata Redemptoris
 sanguine, & audebit quisquam sacrilegum pedem
 in eam conferte, ut divinum cruorem proculce
 quod si tamen maligna necdum mortalium sit
 audacia, etiam post mortem amoris ædes in certam
 requiem nobis Deus recludit. *Patent per vulnera*
amoris viscera: subeamus. Si pectus habes æreum
 si cor adamantinum, æs in Amoris officina liqua
 bitur, adamas vivo sanguine frangeretur. Si mor
 tuus es, hic nanciscere sepulchrum: si vivus, hic
 liciter moriere in ipsa Vitæ sede. Subeamus; & in
 positis verbis, in Crucis amplexus prorruamus,
 qua nobis mundus crucifigatur, nos mundo. Tu
 illo mari rubro demergamur, ut in eorum num
 rum accenseamur, qui laverunt stolas in sanguine
 Agni. Subeamus, dum nobis aperit cor suum Deus
 ut in fosso agro *Thesaurum*; in terra benedicti
 granum electum; in fonte vite haustum grati
 in nidulo amoris quietem mentis; in suis volu
 ribus sanitatem; in timore magnanimitatem;
 infirmitate robur; in trepitatione constantiam;
 in vigiliis quietem; in colaphis palmas; impre
 victoriarum signa; in reatu absolutionem; in el
 vis gubernaculum; in arundine Sceptrum; in cru
 sohum; in deformitate pulchritudinem, in miser
 felicitatem, in ærumnis beatitudinem, in afflictio
 nibus Deum, in morte vitam reperiamus.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

ORATIO XV.

DE PASSIONE DOMINI.

Triumphans in Cruce Dominus.

MOEStissimus iste dies , & vel solâ sui commemoratione funestissimus , quo inauditâ mortalium crudelitate rerum omnium con-
tor patibulatus est Deus , soli dolori fastus, ne-
stus Eloquentiæ, cadentium ex oculis lachryma-
am flumina , debitum mœroni tributum postula-
et, nisi ad Tragicum Calvariæ theatrum *bajulans*
sibi Crucem Iesus à ponè sequentium fœminarum
choro feralem pompam muliebri comploratione
funestari vetuisset. Cadat licet in animos sensus, ex
oculis protrudere lachrymas prohibemur, Dilaniet
acerbitas mentem , fletu temperare dolorem non
permittitur. Sed urgeant sanè patientis imperia
Dei, cogimur inobsequentes esse necessitate doloris
Excidunt etiam renitentibus lachrymæ, & violento
animos vulnere exacerbant. Meretur tamen inobe-
dientia veniam, quam necessitas imperavit. Absol-
vuntur culpâ lachrymæ, quas affectus eiecit. Nam
quis temperare dolori possit, nisi gelatus in marmor
animus, si coram videat sudare sanguine *Dilectum*,
constringi vinculis *Deum*, deserti à servis *Dominum*,
opprobriis laturari *Regem*, sententiâ damnari *Iudi-*
cem , reprobari *Iustitiam*, coronari spinis humani
generis *Caput*, onerari ligno *quietem* , in Crucem
agi *Redemptorem*, potari felle *Dulcedinem* , morte
extingui *Vitam*, aperiti latus *Refugio* , in tumulum
condi *nostram Resurrectionem*? Quis luctantibus in-
trâ viscera lachrymis obstaculum ponat, si videat
pro-

proditam *Amicitiam*, desolatum *Gaudium*, captivam *Libertatem*, condemnatam *Innocentiam*, proscissam *Integritatem*, castigatam *Iustitiam*, depressam *Majestatem*. *Spiritus oris nostri* expirantem? Non tolerant rationis imperium lachrymæ, quando super impotens est affectus. Sed ô duræ nimium dolores leges! vetamur fletu, interdici mur lamentatione. Æstuant animi, nec evaporare permittuntur. Impugnant affectus oculos, & oculi affectibus pernaciter obluantur. Nihil torquet acerbius quam dolor repressus. At enim verò intelligo, *contrita diabolica dominationis adversitate de elatione superbia*, in moriente Deo, *victricem triumphalem humilitatem*. Intelligo omnem istum, in supremæ felicitatis nostræ calamitate, doloris apparatus novam esse triumphantis Numinis festivitatem. Hoc, quod nos, non sano satis iudicio, detestabile Crucis pondus existimabamus, est indepti à Christo Principatus insigne monumentum. Hoc ferale lignum, quod opprobrii notam arbitrabamur, est nobile, *Regi gloria*, debiti honoris argumentum. Trabalis ista furca, quâ transmittendum ad posteros insigne dedecus morientis Christi censebant Judæi, est elevatæ super humanam ambitionem Majestatis firmamentum. Gloriam inde mercatur, ubi nos infamiam vendi credebamus: honores merit, ubi nos opprobria feri arbitrabamur. Suspendamus ergo fletus, importunam Musicam in triumphis. Contumeliæ quoddam est genus, Victoriam lachrymis salutare. Palmare opprobrium est, cum mœrore prosequi triumphantem. Prosequamur sudis oculis *bajulantem sibi Crucem*, & in eum, qui dicitur *Calvaria locum*, *pulchrâ triumphi specie sibi deportantem trophæum*. — Ac-

Atque ego quidem nunquam sine attonita admira-
 tione vel legere potui, vel audire, sublato in pati-
 re lignum Deo *Causam ipsius scriptam capiti
 positam* fuisse. Occurrebat animo crudele Sa-
 dotum consilium, in quo cum de confingendo in
 crimine ageretur, nullum laborante toto In-
 genio potuit excogitari. Veniebat in men-
 tem delusum Herodis studium, quo inveniendæ in
 causæ frustraneo conatu desudavit. Ingerebat
 cogitationi hinc sera confessio Proditoris, quâ
 se profitebatur eum, quem nefario scelere tra-
 disset; inde piæ mulieris ad Pilatum pro Inno-
 cente deprecatio. Ipsius Romani Præsidis judici-
 tatem suspiciebam; qui nullam in hoc homine
inveniebat. Pronunciabat Iustum Prodi-
 toris, Insontem Rex, Innocentem Judex; & quam ran-
 tiam, agebam, *super caput ejus causam imposuerunt?*
 Ergo tecum, quam, sinistro quidem opprobran-
 ti affectu, felici tamen gloriæ eventu, impiissima
 Cruci epigraphen inaravit: *Hic est Rex Iuda-
 eorum*; & sic vobiscum decernite: non esse hanc pa-
 pulariæ mortis sententiam; sed vel publicum
 innocentiae testimonium, vel apertam triumphan-
 ti Christi gloriæ confessionem. Ille, ille crudelissi-
 mi odii intentione, sannis & ludibriis exposcus
 Rex, cui pro solio est patibulum, pro Regni clavo
 sunt clavi, pro diademate sunt spinæ, pro purpura
 sanguis, pro paludamento est nuditas, pro
 comitatu sunt Latrones, pro stipatoribus sunt Li-
 bertores; ille est *Rex Iudeorum*. Hic, qui nuper Regiæ
 dignitatis nomen, quod communibus in eum sus-
 tragiis Judæus populus conferebat, non toleravit;
 nunc demum augustissimo gloriæ in solio collocatus
 est

est *Rex Iudaorum*. Desinite nunc tandem triumphantem Regem quærere, vel inter ambiciosa superbiæ palatia, vel inter Augusta perituri honoris Capitolia. Hic ubi tumescentem in clivum assurgunt Calvariæ, suo se gloriôsè jactat in Capitolio *Rex Iudaorum*. Desinite inter affluentis Fortunæ blandimenta Regem Deum investigare: hic qui nudatus trabalem in Crucem extenditur, est *Rex Iudaorum*. Desinite victori palmas destinare: hic magnificentissimus hostium Triumphator, *palmas suas extendit ad pauperes*. Desinite perennatura figere Assertori pacis trophæa: hic ipse sibi erectus in trophæum immortalis Cedro affigitur *Rex Iudaorum*. Non est nobilius victoriæ testimonium, quàm victor ipse sibi stans perenne monumentum. Errâstis nuper Idumæi, qui post impensas esurie vestræ multiplicati panis delicias Christum Regem acclamâstis: hic qui saturatur ipse opprobriis & contumeliis, est *Rex Iudaorum*. Errâsti præcoce delectatione Petre, qui cum Thaboreas inter umbras irradiantem Deum censes gloriosum, exultabundus loci & spectaculi perennitatem ambivisti; hic ubi ad publicum Dei suspendium nox in meridiem irrupit, & cœlum omne injurioso tenebrarum imperio sepelitur, gloriosus *Rex est Iudaorum*. Liceat Commilitonum tuorum Moysi & Eliæ magis commendare sapientiam, qui cum prospicientem quasi per rimas, & trabeato splendoribus corpori sese insinuantem animæ gloriam intuerentur, ad supremum cogitatione triumphum abrepti, loquebantur de excessu, quem completurus erat in Hierusalem. Spectabant oculis Solares in vultu radios, candentes per vestimenta nives, universi corporis beatissimam

nstitutionem: sed illa mentem longè acriùs occu-
 bat majestas, quam olim in infami calvaris mon-
 erat consecuturus. Confitere igitur Regem latro,
 remet usque & usque vesana rabies: conficiat se in-
 fino vulnere livor: abjuret Judæus, *nec habere se*
Regem, nisi Casarem protestetur, tu tamen Regē pro-
 care. Confitere iniquitatis Judex Pilate, & quem
 gaunte populo promulgasti Regē, consentiente
 lo novâ subscriptione triumphatorem confirma.
 confitere jurata in obsequium terra, conspirans in
 clausus cœlum; & festivo veluti machinarum bo-
 intestino soli murmure, dissilientium rupium
 gore, coëuntium in tenebras nubium elisis ful-
 bus *Regem tuum* consaluta. Et verò ne hoc va-
 gi argumento suspicemini; ut jure triumphatū
 elligatis; atrocitatem prælii animis vestris repræ-
 tate Dictus est primo prælio locus in Oliveto, ut
 prior ramum carperet, prior pacem, opatissi-
 m belli fructum, referret. Dies dici non potuit,
 cum *Potestate Tenebrarum Lux Mundi* confli-
 bat. Aurora si fuit, ea à sanguinis flore rubens, fu-
 am sub occasum Solis pluviam nunciabat: si verò
 pera fuit lux, vergente jam ad occasum die, ea
 turinam orbi serenitatem prælagiebat. Ut pro-
 der animosus in campum miles, adipali epulatio-
 Agni præmunitur. Certa Victoriæ spes in cibo for-
 prælibatur. Adjicitur cibo *calix præclarus in-
 ans*, à quo miles *tantum fortis crapulatus à vi-*
se effundit in arenâ. Inscenditur ergo clivus, ap-
 limus prælio locus; unde vel subjectæ hostiū ma-
 inæ facilius observentur: vel violentior in hostem
 perus præcipiteretur. Disponuntur primùm excubie
 fidelissimorū militū trias jubetur vigilare, dū uni-

versam belli seriem meditatione secum digerit
 perator. Ipse interim belli Dux tacitus in ur-
 se subducit : vel ut Exploratore magat *contra*
monium meridianum ; vel ut appropinquantibus
 inimicorum futuri ponat insidias. Nec ociosus
 lo expectationis ocio, in Virgine membrana
 sanguine delineat totius confictus ideam. For-
 tæ augurium victoriæ est, prævidisse adversario
 molimina, & suos totam molem in ordines ben-
 gessisse. Vix suprema in descriptionem linea
 currebat, cum in terram procidit Imperator :
 quod sterneretur pavore imminentis prælii ;
 quod sese vel ad præripiendam inimicis herban-
 toriæ inclinaret : vel ad accipiendum promissum
 olim terræ imperium primus osculum Matri figere
 vel Macedonis Africam adeuntis extincturus
 exemplum, terrarum regimen occupaturus, eas
 corporis extensione salutarer. Nec defuit vel
 spicium belli de cælo, quod bonum *Alitem* sub-
 sit : vel subsidium ad victoriam ipsa *Dei fortitudo*,
 si Gabrielem fuisse credimus, qui allapsus
 super præliaturum confortabat. Ita novo Deo
 omnia serviunt ad Triumphos. Ergo jam palam
 non dubius, quos jusserat excubare, hortatur in
 mire in securitatis argumentum. Fortissimus
 imbellem nactus exercitum primâ se locat in ad-
 defensurus postremam. Debuissent *Leone Ducem*
tribus Iuda nihil omnino cervi trepidare. Sed
 semper pares suo robori nanciscitur milites Impe-
 rator. Primo congressu *ancipiti gladio verbi* unum
 universam hostilem aciem prostravit. Ad eum etiam
 unum magnanimitatis verbum terret Latrones. Di-
 buntur interim Christi copiarum, & ne vincerent pe-
 clit

ando, perierunt metuendo. Stat tamen invictus
perator, idemque jam solus miles, resurgentis fu-
ris impetum experturus in se, quem ab aliis jam
erterat. Patitur se ab irrumpente manipulo vin-
ri; sed inaudito stratagemate, insanæ violentiæ
ostorum eripit *Vincula peccatorum*: quæ cum in-
uit ipse, nostram redimit libertatem. Nunquam e-
n liberior fuit homo, quàm cum vinctus est Deus.
x hac arena ad tribunalia est devenum, ubi nec
us dicebatur, nec fiebat. Hic uberior factis, quàm
stis, Deus silentio egit nunquam satis prædican-
a. Historiam belli sui edidit, dum suppressit.
lausum est *palmis* ad insignem Victoriæ; & ut
Victor notaretur, ejus vultui *palma* est impressa.
xatuiisset illa sive furoris æstu, sive quia *Ignem Con-*
umentem tetigerat: nisi uberores fluvii eidem irri-
gandæ successissent. Ad columnam alligatur mun-
di columen: nescio, an ut labentem mundum fulci-
at; an ut ipse stet sibi suarum Victoriarum testis co-
lossus. Nescio, an *Columnam Ignis* dixerim, quæ cum
potestatibus tenebrarum colluctetur; an Columnam
pubis, quæ in optatissimos mundo nimbos resolu-
tur. Enimverò incumbit in unum furor; sed ante
lassatur sæviendo, quàm Bellator Deus sustinendo.
Exerit vires omnes inhumana rabies: sed quia in
Petram inciderant, retunduntur. Procumbit lassata
feritas; & tum demum se victam agnoscit, cum stan-
tem videt, quem volebat oppressum: docet-
que, vel non opus esse impulsore, ut ferocia cor-
ruat, quæ suo pondere vergit in ruinam: vel nullis
viribus magis lassari crudelitatem, quàm suis. Ex-
surgit tamen lassata impietas; sed ut publico Vi-
ctoriæ testimonio Victorem coronet. Ducuntur in

orbem spinæ, & sacratissimo capiti imprimuntur. Ludibrium jocantis feritatis dicerem, nisi sub
in purpureas rosas exsiliunt, vel quot sanguinis gut-
tas, totidem corallia Divinæ fronti insererent. Im-
duitur purpurâ coronatus Victor, quæ ut esset bi-
zincta, suo etiam sanguine illam coloravit. Can-
pro sceptro porrigitur ab iis, qui metuerant in vi-
ga ferrea regi. Sed cujus flexile ad clementiam fur-
tum erat imperium, noluit rigorem ferri inducere.
Quia cum effundendum est sanguinis, ut pariat
victoria: tantum parcendum est sanguini, ut Pa-
victoriæ filia, conservetur. Vicisti gloriosissime Im-
perator, & publico etiam hostium testimonio Re-
coronatus, mereris triumphum. Admitte, ut pro-
stratus populus genua flectat adorabundus: qui et
id per ludibrium faciat, malevolentiam elusam in-
telliget. Sæpè invidia invidendorum materiam de-
dit. Sæpè odium ad desiderata perduxit exosum. Et
illa, & istud cœcitate laborant: & cum viam non vi-
dent, in contrarios abeunt suis intentionibus fines.
Dum nocitura machinantur, ferunt profutura.
Ludibrii species prætenditur: veritas adorationis
exprimitur. Subjectio, dum simulatur, constituitur.
Illud unum jam restat, ut coronatus Victor Capi-
tolium inscendat triumphaturus. Sed Mortis Victor
inter calvarias & mortuorum ossa triumphet, ut
approbato antiquitatis ritu etiam triumphanti me-
moriam mortis ingeratur. Elevatur in aëra jam ter-
râ altior, & porrectis ad geminas mundi partes ma-
nibus amplexum devicti orbis disponit. Applau-
dit Cœlum subducto Sole: ut alterius non indi-
gum lucis profiteatur, qui suo tam illustris est in
triumpho. Applaudit terra jam mortuorum impa-
tiens,

ions, dum triumpharâ Morte suis è tumulis redivî-
a corpora effundit Applaudunt rupes, quæ in par-
es discissæ, vel festivo fremitu sua gaudia conte-
lantur; vel in Augustum Triumphatori palatium
sponte concurrunt. Illud jam à vobis desiderari
concupite, *Academici*; ut non segnes triumphorum
plausuumque Spectatores assistatis. Sub navo Duce
non benè militat ignavus miles. Imperatoris op-
robrium est, segnibus imperare. Exemplum Du-
cis imperium est militis. Quà præit ille, viam ster-
nit ad sequelam. Efficacissima ad æmulationem est
hortatio, quæ verborum parca, egregiorum faci-
orum est fœcunda. Ite pares animis in bella, pa-
ri gloriâ Triumphum reportaturi.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

O R A T I O XVI.

DE PASSIONE DOMINI.

Amor dolore probatus.

SI quod unquam, vel audaciâ singulare, vel im-
manitate horridum, vel crudelitate funestum,
reliquorum omnium criminum compendium, à
mortali genere in ipsam Divinitatem sacrilegè pa-
tratum est scelus: si quæ unquam in Divinæ Justi-
tiæ foro versata causa in meritas per detestau-
dam impietatem offensi Numinis pœnas Divi-
nam vindictam evocavit: si quæ unquam spectata
Tragœdia ab immanitate barbara, ab eventuum
feritate crudelis, à novitate successûs impia, amoris
spectaculum publicæ hominû recreationi admisit:
ca nobis universa hodierno die (si tamen dies nomi-

nari potest; quo *Lux mundi* funeratur) & expendenda animis proponuntur, & emollitorum pectorum lachrymis deploranda. Deus occiditur. Hoc nostrum est immane facinus, vel ipsis etiam bellis execrandum. Hæc est Justitiæ victima, quæ unipotuit in fulmina exertam manum constringere, & irati Numinis flammæ consopire. Hæc est funestissima Catastrophe; in qua una omnium ad vitam occiditur *Vita*, ad salutem *Salus* funeratur. O quam duro partu generantur profutura! Sed non est molle Amoris ingenium. Rosas spirat, sed spinis vivit; mel ingerit, sed felle pascitur: amœnis aptat, sed asperis innutritur. Si impetimur, se objicit: si patimur, compatitur: si dolemus, sentit: si percutimur, vulneratur: si mordemur, laniatur: si ægrotamus, emoritur. O Tragicum morientis Dei spectaculum! sed ô amœnum exhibiti in nos amoris testimonium. Jesus emoritur. Dixi omnia. Ille, qui in mente Patris Æternum est Verbum; qui in processione Spiritus est principium, cui hæc rerum creatarum Respublica sua debet exordia; qui in rerum productione Omnipotentis est brachium, in singulorum digestionem est Idea, in omnium ordine est Sapientia, in Electorum prædestinatione est *Liber Vita*, qui officio est *Mediator Dei & hominum*, naturâ est Bonitas, eminentiâ Majestatis est Deus; ille ut nos redimat, venditur; ut nos liberet, catenatur; ut nos sanitati restituat, vulneratur; ut nos à morte ad vitam reducat, emoritur. Percurramus universam cruciatuum scenam, ut amoris in nos argumenta videamus. Nusquam enim spectatur amor luculentius, quàm in tormentis. Primum igitur nostræ infelicitatis dolore tactus ingreditur. Olivetum;

non tam ut amœnitate loci profundum mœrorem animo eruat; quàm ut oleum referat nostrorum vuln-
 erum acerbitati leniendæ. Quod cum *in terra male dicta* non reperiret, factus est sudor ejus tanquam gutta sanguinis decurrentis in terram. Adcò ærum-
 næ nostræ omnem excellerant lachrymarum uber-
 tatem, ut jam deberent toto corpore deplorari. Dicerem universa sudantis membra, migraturæ de corpore animæ jam præsaga, præoccupatâ lamentatione veluti mortuum complorare; nisi crederem magis ab Amore sudanti Deo mille oculos aperiri, quibus & nostras intaeatur miseras, & miserrus deploraret. Dicerem frigidum esse, ac supremum de mortui balneum; nisi Amor illi pro anima esset; qui ignis cum sit, frigus non admittit. Ille fortassis est baptismus ille, cujus ardentissimo nuper incensas desiderio, in votorum suorum expectatione dies reputabat sæcula, momenta annos existimabat. Hoc est *Vinum* illud, quod *Vitis vera* sub Amoris prælo ad *latificanda* miserrimorum hominum corda distillavit. Hoc est sacerrimum balneum, quo lavatur victima ad *Sacrificium Vespertinum* præparanda, & ad Amoris aras nostræ Redemptioni immolanda. Hæc est optatissima pluvia, quâ *terra maledicta*, quæ *spinas & tribulos* hæcenus *germinavit*, posthac ad fœcunditatem liberaliter irrigatur. Hic est salutaris fluvius, qui dubitantes in æstuoso solo animorum nostrorum naves ad portum felicitatis deportet. Taceantur jam vetusta Moyſis prodigia, qui Nili aquas in Ægypti fœcunditatem sese evolventes, ad sceleratorum supplicium commutavit in sanguinem, quando ex *Paradiso Voluptatis* exuberante alveo decurrunt flumina, ad emol-

130 DE PASSIONE DOMINI.
liendam terram; de qua novus Adam formetur. Ta-
ceatur sanguinis Abel formidanda nimirum ad ul-
tionem peroratio; quando tot verbis clementi-
loquitur Sanguis Christi, quot guttis distillat. Oc-
cludat os suum terra, quo à Justo vindice Deo
in universi crimina ultionem provocabar; quan-
do & ipsa *Misericordia* inter Olivas sudat, & os su-
um terræ applicat, ut clamantis voces intercipiat.
Vos verò Academici, cadentibus guttis corda sub-
jicite. Nam

Hinc quota fusa cadit guttula, gemma cadit;
Cujus precio facile ematis Paradisum. *Unius gem-*
mae pretiose in agro abscondite avarus Nundinator
vendit omnia, quæ habet, & emit agrum illum : &
tam copiosè per parentem agrum sparsæ laudabi-
lem vestram non irritent avaritiam? Si meministi
homo, te pulverem esse, totum te cadentibus rivis
subjice; ut commissione sanguinis ac pulveris salu-
bre lutum efficiatur, efficacior cæcitati tuæ mede-
la, quàm commixta olim terræ saliva. O portentum!
Abundamus medicinali succo, & *vulnera nostra*
non obducunt cicatricem. Natamus in balneo san-
guinis, & obstinaram peccatorum lepram non de-
ponimus. Effundunt sese, tot propè rivis, quot
poris, ex Amoris officina, vivacissima Charitatis in-
cendia, & pectorum nostrorum glacies nondum
eliquatur. Interim pertinaciâ nostrâ non frangitur
constans Amor; sed *tradidit semetipsum* spontè in-
vincula & catenas. Venditur vilissimo pretio, ut
tantò facilius ematur à singulis mundi Thesaurus.
O prodiga Avaritia, quæ tam vili æstimat *Thesau-*
rum infinitum! Remittitur premium à venditore
ad emptoris arbitrium; ut quo libuerit, emi possit
ia-

intelligamus. Basio proditur; nec recusat blandissimam Amoris illecebram. Applicat os ori, ut *inspiret spiraculum vite* in putidum illud Judæ cadaver, pestiferum ipse mortis halitum excepturus. O durum Proditoris ingenium! non movetur. O silex! non frangitur. O marmor! non rumpitur. O rupes! non dissilit. O Tigris! non mitigatur. O monstrum! nullam miscet ad humanitatem. Quid agit reliqua Amicorum turba, dum unus ferocit *Amicus*? Omnes relicto eo fugerunt. Nunquam scilicet *relinquendi omnia* præceptum adimplevis-
sent, nisi deseruissent unum, *qui est omnia in omni-
bus*. Dilapso per Panicum timorem universo Christi comitatu irruunt uno impetu feroces lupi, in Pastorem; rabiosi canes in assumptam *Verbi car-
nem*; immanes vultures in *Columbam*; irritati Leo-
nes in *Agnum* innocentem. Vinciuntur manus illæ, quæ semel *aperta implent omne animal benedictione*. Quid miraris, si jam mille in fontia Hebræorum capita fulminentur maledictiones, postquam pronissimæ ad benedicendum manus sunt constri-
ctæ. Ligantur amplissima illa Charitatis brachia, quæ Deus è cœlo protendit; vel ut nos labantes sus-
tineat, vel ut omnes uno charitatis amplexu con-
stringat. Catenatur à Servis mundi Imperator: con-
jicitur in compedes libertatis Assertor: conculeatur à reis sanctitatis apex: profanatur à belluis divinita-
tis sacrarium: incenditur & expilatur à Furiis Para-
disus Voluptatis. Sed nihil est tam funestum, quod non vertat amor in emolumentum. *Cadit in terram
granum frumenti*, ut in communem mortalium
esuriem fructum afferat copiosiore. Calcatur
pedibus *Botrus Cypri*, ut vinum exprimatur univer-

sali hominum saluti propinandum. Proteritur
 iniquis *Justitiæ Via*; ut tandem discant, suis ab
 roribus avocari, *Viam Salutis* ambulare. Proster-
 nitur Pastor, ut facilius *ovis perditæ* ejus humeros
 possit inscendere. Conteritur *Flos campi* aut *Lilium*
convallium; ut vel hinc bonum odorem contra-
 hant, qui malè semper oluerunt. Transcurramus tri-
 bunalia; ubi pro *mendacibus filiis hominum* stat *Veri-
 tas*, pro reis *Innocentia* perorat. Sed neutra facunda
 est; se exhibuisse contenta. Hoc ipso amputantur
 crimina, quia imputantur. Qui facta prætendit,
 verbis non eget. Mutus perorat, quem vita excu-
 sat. Causæ bonæ proprius est Advocatus, Silentium.
 Silet ergo *Veritas*, quia loquuntur mendacia. Ut
 iniquitates nostras patientiâ dissimulet, oculos
 sibi patitur obvelari. Ad sacra & profana tribuna-
 lia, sacrilegè utrobique accusatur: ut quia jam pridè
 ab utroq; foro exulaverat *Justitia*, tandem in utro-
 que spectaretur. Exiguntur à Regum spectro mi-
 racula: & dum patrantur, negliguntur. Adeò stoli-
 ditas nunquam æstimat *Sapientiam*. Induitur albâ
 veste ab iis, qui nigrum Thera meditabantur: &
 vestimenti candore ostenditur innocens, in quo
 causa mortis quærebatur. Sed depone iterum Chri-
 ste, tuæ innocentiae testem candorem. Nemini
 hunc colorem diu gerere in Aulis Principum licet.
 Pullata incedit *Innocentia*, ubi honorum ambitio
 cand, datur. Detrahitur *Innocentiae* symbolum, quia
 fortè nocens videri potuit, qui scelera nostra in se
 susceperat. Avertite à nuditate oculos, Academici.
 Omnis aspectus, omnis nictus gravissimum est tor-
 mentum verecundiæ. Nudatur tamen. Adeò Amo-
 ris æstus prævaluerat, ut neque vestes toleraret. Alli-
 gatur

igitur frigido saxo, ut ea or temperetur. Incumbit
 horrida flagrorum tempestas; ut misso sanguine
 febrilis Amoris ardor mitigetur. O durum semper
 sanctissimi Amoris experimentum! Coronetur
 jam tuus Amor, amantissime Jesu: ut si coronæ
 sunt consummatæ structuræ argum. n. um, non re-
 maneat Amoris opus imperfectum. Sed coronetur
 spinis. Amor mollis rosas amat: durus sibi spinas re-
 servat. Fuerit olim veritum *colligere de spinis uvas;*
uva germinans vinum charitatis inter spinas ado-
 lescit. Fuerit olim vaticinium, *sepiendam esse viam*
spinis: hodie in *Via salutis* est exemplum, non ut
 eam terentibus sit offendiculo, sed quisquis illi cœ-
 pit insistere, ad progressum stimuletur. Fuerit olim
 sanctè prohibitum *serere inter spinas*: hodie *Gra-*
num frumenti cecidit inter spinas, ex quo o'lim
panis Angelorum conficiatur. Estnè adhuc aliquid,
 quod ad probatissimi per dolores amoris testimo-
 nium possis adjicere? Est, est omnino. Moriatur.
 Hæc suprema est Amoris nota, animam exhalare;
 ut amato amantis vita inhaletur. Subi ergo fata-
 lem Crucem patientissime Jesu. Parum est: traba-
 libus clavis ad publicam mundi infamiam extensus
 affigere. Hæc est amoris meta. Conscende in ar-
 borem *fructus Vita*. Extende pedes, ut impleas A-
 moris mensuram. Expande brachia, vel ut totum
 pectus pateat amplissima amoris sedes; vel ut mun-
 dum universum in tuos ruentem amplexus con-
 stringas. Effunde liberaliter cruorem omnem, qui
 per latentes venas discurret; ut qui nostrâ non sa-
 tis suffundimur verecundia, tui sanguinis affusione
 erubescamus. Demum morere *Vita*, extinguere
Lumen, exspira *Salus*; & inclinato capite, supremo

Amoris nutu mundum valefacias. Restantne
huc aliquod, quod sui præbere possit in nos am
documentum. Restat omnino, ut ipsa Amori
scera adauctâ cuspide aperiantur. Et ecce jam pa
oscitante porrâ *per cordis vulnera* Amoris visc
Si amicus es, agnosce amantem, qui proprium
iam pectus tibi referavit, ut nihil sibi retine
non commune amico. Unum ego hic vereor,
qui moriturus sese à Patre derelictum suprema
mentatione querebatur, mortuus quoque se à no
deseri lamenteur; dum ad molles projecti amo
duriora fugimus experimenta. Non credo Am
inter rosas delicianti. Illum probo, quem exer
erunt aspera, & ad ideam amantis patientis
Dei severior tolerantia efformavit.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

ORATIO XVIII.

DE PASSIONE DOMINI

Arca in diluvio.

QUI sub Auroram nascentis Jesu in sangu
neo rore successuram ad Viræ vesperum cru
entam pluviam non vani Angures sumus o
minati; hodie disruptis cœli cataractis & vicos &
compita Hierosolymæ, vicinosque Oliveri & Cal
variæ montes exundante sepeliri sanguine experi
mur. Quæ una res ad humani generis fœditates
expensa, in eam me abducit cogitationem, ut non
vanè suspicer universale quoddam sanguinis dilu
vium ad mundi expurgationem nobis imminere.

Nam

Jam, si nunquam aliàs, hodie certè in eam decli-
avit infelicitatem *omnis caro*, ut *corruerit viam*
viam; quando salutis semitam, regiam cœli *Viam*
et execrandam posteritati nefas impiâ conculca-
tione dilaceravit. Et verò siue iratus sceleribus,
venostræ salutis amantissimus Deus ad detestan-
tæ turpitudinis ablutionem adjiciat animum; jam
non tennes rivî, non mediocres fluvii, non clausa
toribus maria, sed repetitus undarum Cataclys-
mus latè orbem occupanti fœditati est immitten-
sus. Ubi modum excedit turpizudo, tenui rivo non
bluitur. Ubi totus Orbis una est macula, non po-
est nisi diluvio dilui. Immergendus est totus,
qui submergi est meritis. *Corrupto sæculo nemo*
integer debet conservari. Una Navis in communi
orbis interitu salutem pollicetur. In exundante
sæculo, una Salus est Arca. Si quos igitur blandissi-
mus vitæ amor sollicitat, una in medio mari Sa-
lutis portus est Arca. Properate Academici, dum
illa vestro refugio aperitur. Jam enim feralem in
nubem *congregati Principes Sacerdotum concilium*
neunt, horridamque mundo tempestatem commi-
nantur. Jam Oliveti collis mœrorem induit, positô-
que pacis symbolo, in grave bellum asperatur.
Concurrunt in sacram amœnitati sedem pavor &
tridium, & offusis umbris *Latitia Solem* obnubunt.
Nec cruoris parvæ aperiuntur in nimbos, ma-
nantque uberes *gutta Sanguinis* decurrentis in ter-
ram. Arcam Domini primæ tempestatis commi-
natio penè submergit: quid faciet extremus furor?
Jam rimas agit, per quas intrant angores mortis; &
sanguinem, Vitæ succum, violenter extrudunt. Fa-
tescit oneraria, quia gravissimum pondus, Univer-

si peccata, susceperat. Advolat è cœlo Aliger, ut
 mel commissa pelago, fausto Alite provehatur.
 qui vacuæ navi parcunt Piratæ, onerariæ insidi-
 tur. Proditur; quia *Thesaurum mundi* vehet.
 Adeò quod preciosum est, objectum est odiis.
 vidia non vili pascitur, quæ alienam felicitatem
 deglucit. Vilissimi precii homo *triginta argenti*
 præcium sæculi vendit. O nunquam aliàs prodigium
 avaritia! Si mundi gemma, thesaurus cœli, et
 modico æstimatur, quàm parvi te faciemus Pirata-
 rum incentor! At furis ea est indoles, parvo licet
 etiam summa, quæ furto subduxerit. Reddere illi
 proprium bonum illud voluisti, quod toti orbi
 commune fuit. Non poteras graviore argumento
 te furem probare. Sed i licet, etiam Justitiæ senten-
 tiam, executionemque suffurare; ut *laqueo suspensus*
sus intereas. Non potest tuo sacrilegio dignior
 manus, quæ te ad vindictam protrahat, inveniri.
 Animadvertit instantes Piratas *Navis institoris*
longè portans panem, & ut caninam famem saturaret
Panem vivum, qui de cœlo descendit, offert in oc-
 cursum. Accedit ori propior, sed qui jam per buc-
 cellam Diabolum fuerat epulatus, nauseat *Panem*
Angelorum. Ipsi labiis se insinuat *Panis Vita*, sed
 mordetur ad mortem. *Amicus salutatur*, sed hostis
 proditur. Panditur amplissima ad Arcam janua per
 amplexus, sed venenata animalia sedem non ha-
 bent intra Arcam salutis. Nihil proficit amor, ubi
 furor insanit. Velut tempestate correptus non in-
 cedit, sed agitur, & ad arbitrium jactantis undæ
 præcipitatur. Unius nutus omnium est imperium.
 Quo primus torrentis impetus perrumpit, sequens
 procellarum tempestas devolvitur. Primum mor-
 sum

per osculum infigit Judas, & *Canes multi* pa-
in rabiem concitantur. Olebat ex Arca Insti-
is *Panis Vita*, & canes efferavit in esuriem omni-
crudellem. Tunc primum *Panis non mittendus*
canibus, conjuratis moribus est imperitus Irruunt
barbarâ inhumanitate in Arcam: & quia gravissima
secum scelera inferébant, sidentem penè submerserunt. Nihil enim peccato potest gravius excogitari,
sub quo etiam Deus fatiscit. Terrentur eo peri-
culo tot Achatae, quot Discipuli; & in fugam aver-
sum salum vitant, salutem perdunt. Quia paulò
ante *oculi eorum erant gravati*, fortè eo pondere
mergi timuerunt. Sed quàm essent leves, suâ fugâ
ostenderunt: quæ tamen eos reddidit graviores,
dum conscientiam oneravit. Ut expeditior ad fu-
gam esset Adolescens, etiam vestem rejecit: appa-
ruitque nudum scelus, quod cæteroquin solet pe-
grino sese pallio convestire. Sed recedenti à Deo
omnis honestas est gravis. Poterant existimare se
periculum evasuros, sed adisse reperiunt, dum eo
passu periculum venit, quo à salute disceditur: qui
non potest in solido figi, cum ipsum Cœli terræque
Firmamentum jactatur. Ipse Petrus, quem *Petram*
à constantia credidi, sensu sui oblitus, vegetos spi-
ritus ad fugam exeruit. Nunquam aliàs visa *Petra*
est tantâ motûs velocitate ferri Agitur interim per
Piratarum insaniam navis in breviam; & inter latran-
tes Syrtes fluctibus verberatur. Portus credi potuit,
vel optari Domus Annæ & Caiphæ, quia sacra: Syr-
tus fuit. Hic despumantes iræ, totam navim *conspu-
erunt*. Ibi spumat atrocius mare, ut i impingit in
saxa. Saxa credideris Judæorum corda, quæ imma-
ni crudelitate induerant. Non est jam fabula
Poë-

Poëticâ metamorphosi conversos in saxa canes
 tratu naves terrere ; quando *Canes multi circum-*
dederunt Arcum, & horrendo circumlattratu inf-
 muerunt. Integer corrupto eo sæculo existim-
 potuisset Caiphas, nisi vestem dilacerasset. *Intra-*
runt aqua usque ad animam, & intumuerat; ang-
 stumque tanto tumori indumentum dirupit. Non
 potuit amictus integer velare corruptum animum.
 Nihil violentius sese protudit in lucem, quàm sce-
 lera, quæ nascuntur in tenebris : quæ quò majora
 sunt , minùs possunt latere, eluctante per opposita
 repagula fœditate. Crescit enim intra seipsum
 scelus , donec angustiis animi majus erumpat in
 apertum. Reclusus Pontificis sinus sanctitatem spi-
 rare debuisset , diras eructavit. Blasphemix Sancti-
 tatem arguit, & blasphemiam eructat. *Ex abun-*
dantia cordis tunc os locutum est : sed silente Veri-
 tate, mendacium. Stetit adhuc inter allatantes Syr-
 tes quæta Navis, non tamen inconcussa , quando
 - plagiariâ manu est verberata. A Syrte ad Charyb-
 dim impellitur , ut quæstionum gyris involuta ab-
 sorbeatur. Sed cùm silentio se firmaret , non potuit
Verbum capi in verbo. Jactantur convicia, volun-
 tur calumnia , rotantur falsa testimonia : cùm ve-
 rò *non essent convenientia* , suâ se discordiâ dissipâ-
 runt. Nihil se faciliùs conficit, quàm dissidentium
 multitudo testimoniorum. Nam ut à concordia
 robur accipiunt, sic à dissidio enervantur. Debuif-
 set penè oppressæ onerariæ in subsidium venire Pe-
 trus, sed ejus oculi adeò fœditate sæculi teneban-
 tur occupati, ut jam *non nosceret hominem*. Ubi ta-
 men Sol Justitiæ illuxit, & clementi oculo Petrum
 aspexit, resoluta est fœditatis nebula , & uberes

x oculis pluviz ad abluendam turpitudinem dif-
 fluxerunt. Interim à Charybdi ad scopulos agitur
 navis, & exundante diluvio fatigata diffidit. Ini-
 quitatis mare mari sanguinis permiscetur, & pu-
 gante furore amorisque æstu ad rupeam Colum-
 nam Arca alliditur. Sed salus effulfit, ubi interitus
 querebatur. Firmavit Arcam scopulus, ad quem
 impenda credebatur, Dum repetitâ fluctuum in-
 iuriâ laceratur, stetit infracta. Extremum vulnus
 admisit, integritatem tamen non amisit. Labare
 illa est deficiente furoris procellâ: ut felic ius na-
 ret, ipsa sanguinem suppeditavit. Hujus gutta
 navis quia fuit infinita; tot oceanos crede inun-
 disse, quot guttæ exundaverunt. Ad extremum fe-
 rocientium Ventorum impulsu in montes delata
 navis constitit in Calvaria. Hic demum tempestatis
 fœnem præstolemur, Academici. Uni trabi adhæret
 Arca, in qua sola post orbis naufragium *Salus* repe-
 ritur. Aperiuntur immuni hiatu vulnera, dicam fe-
 nestræ, per quas Columba fortunatæ olæ bajula
 emittatur. *Emittitur* demum *Spiritus*. Hunc vos
 Columbam existimate; qui Spiritum Sanctum
 Columbam esse non negatis: ac certâ spe credite
 post paucos dies, si non rostro, certè in lingua
 olivam pacis allaturam. Jam enim video *Spiritum*
Domini ferri super aquas, & si augurari licet, ex de-
 mersi orbis confusione novum mundum evocare,
 in quem exantlato labore sepulcræ vetustatis reli-
 quias Arca Domini in sanctiorem humani gene-
 ris propagationē deponat. Video congenitas rupes
 à semetipsis discedere, & sanctissimi diluvii sangui-
 ne conspersas dissilire, ut (si omen intelligo) se con-
 struendo æterno Pacis templo præsentent. Video
 com-

commoto *Centro* universam terram trepidare, (si me non fallit opinio) vel verustatem suam omnino excutiat, vel publica subsultatione conceptum de indepta serenitate gaudium contestetur. Video aperiri sepulchra, Libitinæ jura infringi, Mortis accidi imperia, tumulatorum Manes ad vitam redire, ut (si non erro magnopere) stabilitâ pace *Mors ultra non dominetur*. Video divulsos in partes hiare campos, ut submotâ iniquitatis inundatione saluberrimi sanguinis diluvium bibant ad perennem fœcunditatem. Audio sibilare Ventos, ut (si veritatem assequor) vel enubilent tandem sedatâ tempestate Cœlum; vel semitas nostras exaggeratâ scelerum effusione defœdatas emundent. Video demum in explicatis pendentis Dei brachiis patentem Iridem, & memoriæ ingeritur sancitum fœdus pacis nunquam interrumpendæ. Attollite tandem oculos Academici, quos communis hominum verecundia tenebat depressos, & cùm pendentem *in nubibus Arcum* intuemini, *benedicite eum*. Si illum, *Grande supercilium Cœli* esse vobis hactenus persuasistis, nunc cùm terræ obversum aspiciatis, sublatâ Divini oculi severitate, demissum gratulemini, quem arrectum in justissimum furorem tamdiu priora sæcula formidârunt. Si illum *in fine sæculorum*, sub mundi vesperam, declinante in occasum Sole comparuissè animadvertitis, secuturam certo & inevitabili prognostico serenitatem expectate.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

O R A T I O XVIII.

DE PASSIONE DOMINI.

Pœna peccati per Crucem soluta.

QUOD unum ab exordio mundi severissimam Dei manum provocavit in furores, omnemq; latè creaturam armavit ad mortalis generis ultionem, illud tandem temperato hominis à facie Dei fugientis timore cum ponderosa humanæ carnis sarcina salutis nostræ supremus Vindex assumpsit. Nam factus pro nobis peccatum, unus iniquitates omnium nostrum portavit. Et verò quia sacrosancta Numinis decreta, immutabiles rationis leges, Urbium ac Rerump. tabulæ suas semper scelestis pœnas sanciverunt: par erat, ut in quem Universi crimina incubuerunt, in eundem quoque pœna toto pondere inclinaret. Poterat equidem suâ involutus innocentia imperare naturæ, cruciatuum ac tormentorum violentiam eludere, aut gloriosi corporis impenetrabili scuto præmunitus dolorum acerbiter evitari: at ubi pro reis stetit Fidejussor, ac debitum omne, quod per offensi Numinis injurias contraxeramus, exsolvendum suscepit; non potuit illud non debitâ ac cõmensuratâ satisfactione compensare. Quod quidem, etsi vel unâ inter Oliveti umbras oratione, vel unâ arbitrii sui in voluntatem Patris abdicatione, vel unâ cruenti sudoris guttulâ abundè præstitisset; pro sua tamen affectûs immensitate, post vincula & catenas, post risus & ludibria, post tribunalium injurias & blasphemias, post alapas & flagella, post irrisoriam purpu-

purpuram & plexa de spinis diademata, post sententiam mortis & patibulare pondus in Calvariam deportatum. universa illa, quæ *Mortis chirographum* contra nos scripto continebantur, in Cruce demum eminente supra debitum precio liberaliter, ne dicam prodigè, persolvit. Quare, quia universa delicta nostra in septem omnino capita, velut in totidem *iniquitatis semitas* discedunt, ea omnia patibulatæ in Cruce Numinis doloribus extincta considerate. Ac primum quidem scelerum nostrorum caput est, fons & origo cæterorum, malè fœcunda radix prævaricationum, parens & nutrix iniquitatum, humanorum Divinorumque Jurium ac Legum contemptrix superbia: quæ præsumptuosa ambitione *supra omne quod colitur, aut dicitur Deus* à præcipitii sui amatore Angelo efferebatur. Luce debitas pœnas hæc arrogantis animi insolentia; & quæ cum suo Duce sublimem *in latere Aquilonum sedem* affectabat, Crucis infamiâ ad publicum orbis ludibrium puniatur. Contremiscit attonitus animus, trepida lingua, hærent verba, cum Regem gloriæ video ad eam infelicitatem devolutum, ut cum iniquis reputatus infami ligno suspendatur. Quis credet vacare culpâ, quem videt inter Latrones damnatum ad mortem? Diciturnè *Princeps Pacis*, qui in centor dissidiorum per summam calumniam pronuntiatur; Coleturne *Magni Consilii Angelus*, qui per Pontificum Concilium extra urbem ejicitur, & in sceleratorum numerum aggregatur? Credeturne *Mundi Salus*, quem non posse se ipsum salvum facere, jam toti populo persuaderetur? Adorabiturne *Filius Dei*, qui convitiis sollicitatus non descendis de Cruce? Nullum vulgus magis in-

eriora viscera penetrant, quàm quod infligitur
alumniis. Nam quid est tam sublime, quod non
petunt? quid tam excelsum, quod non concu-
tat; tam firmum, quod non convellunt; tam ma-
gnificum, quod non avertunt; tam honoratum,
quod non contaminant? lacessunt honorem, invo-
cunt estimationem, impugnant nomen, expugnant
gloriam, extinguunt gloriæ splendorem. Hæc ve-
rantò acerbior est plaga, quantò nobiliorem
guinem in vultum evocat ad ruborem. Lacessi-
mus Deus omnipotentia ad infirmitatis opprobri-
um, quia nostra se temeritas superbe nimis jactavit
robore. Involatur tua fortitudo ad virium de-
fectum: quia nostra se audacia ad præsumptio-
nem extendit. Incingitur tua Bonitas latronum
cellitio, quia nostra superbivit malitia adscitâ
obitatis simulatione. Illuditur tua Sapientia ad
stultitiæ irrisiones; quia nostra sibi stultitia sapien-
tiae nomen arrogavit. Arguitur tua innocentia sce-
leris; quia nostra sese scelera innocentiae pallio am-
plexosè convestiverunt. Universa tamen attributa
extinguuntur ad tenebras, quia nostra popularem
gloriam nimis affectavit ambitio. O insane mortali-
um tumor, quàm penè ad nihilum omnem Cœli
gloriam redegisti! O superba hominum arrogan-
tia, quam in abyssum eminentem Dei honorem
precipitasti? Patere, si potes, Miles, pusillanimitatis
avillum; qui nescis, quid sit *Deum Exercituum*
provocari. Dissimula stultitiæ nomen Philosophus:
qui nescis, quid sit Sapientiam stultitiæ in morem
tractari. Tolerare innocens se ad probrosam furcam
condemnari; qui nescis, quid sit insontem Dei filium
in patibulare lignum acclavari. Non indignare
Nobis

Nobilior sanguis, si servili accensearis; qui nescit quid sit & Divino & Regio stemmate natum Christum ludibrio haberi. Quæ omnia si justâ animi trutinâ ponderaveris, intelliges tuâ superbiâ ad excessum pœnatum Deum esse deductum; quando profundius ille suam majestatem depressit, quâ tua se in altum arrogantia elevaverit.

Jam verò, quia non uno contenta alveo malitia nostra per efferatam rabiem sese effudit in crudelitatem, expicitur patientis Dei infractâ tolerantiâ crimen, quod nostra per violentum furorem acerbitas contraxit. Vidisti ferocientem barbaram iracundiâ hominem non stare pede, citare gressum, tonare manu, minari voce, ardere vultu, flammare oculis, jactare caput, tumere venis, toto corpore effrari: Vide jam in Crucifixo Deo illam pedum inquietudinem, injectâ per acerbissimos clavos morâ firmatam, illa manuum tonitrua confixis in Crucem palmis sopita, illum ardorem vultûs livore extinctum, illas oculorum flammæ mortali frigore occupatas, illam capitis jactationem quietâ in pectus reclinatione compositam, illum venarum tumorem exhausto sanguine depressum, illam torius corporis feritatem mirissimâ clementiâ mansuefactam. Non crede illos belluina crudelitas perterebratos pedes ita elanguisse, ut non possint inimicos suos justissimo furore proculcare. Non puta illas in trabalem quercum confixas manus ita contineri, ut sese ad debita criminibus nostris fulmina non possint extendere. Non existima illam *Leonis de Tribu Juda* vocem ita debilitatam, ut nequeat ad universi trepidationem irrugire. Non cogita illum Divinissimi vultûs ardorem ita extin-

um ; ut non possit *in circuitu inimicos suos inflammare*. Non arbitrare flammantes illos iustissimi Judicis oculos ita consopitos , ut nequeant in petita Pentapolitarum incendia evigilare. Non bi persuade illud caput ita flaccidum in pectus inclinari, ut non valeat se erigere ad ultionem. Non estima venas illas & nervos ita exhaustos esse , ut non possint in arcum Divinæ ultionis applicari. Non opinare denique totum illud corpus ita esse dilaceratum, ut non possit in furorem exacerbari. Sed una est pertinacissima dolorum tolerantia, quæ sedes figit, manus tenet, vultum componit, oculos renat, vocem mitigat, caput inclinat, nervos re-
mittit , totum corpus ad clementiam demulcet. O dura nimis patientis Jesu tolerantia ! O acerba orientis patientia ! Sed nostra hoc meruit infra-
is vesania, ut castigaretur in innocente, quod no-
nentes deliqueramus. Quæ verò acedia nostræ ex-
andæ sufficientes pœnæ invenientur ? Torpe-
us damnando veterino , somnoque & ocio penè
iffuimus : Deus fatali suspensus ab arbore, veluti
militari specula pro nobis excubias agit. Lan-
quent ad debita Numinis obsequia inobsequentes
edes: Deus ad obedientiam suos trabali clavo ex-
timulat. Tepent ad amicorum subsidia enerves
nanus : Deus in auxilia nostra ad mensuram Cru-
is suas extendit. Indormiunt segnia nostra capita
olorinæ Smyndiridis plumæ : Deus ne torpori in-
dormiat, *non habet ubi reclinet caput suum*. Positi
quondam fuimus *in Paradiso* ealege, ut indefesso
abore operaremur eum: sed cùm ociosè dies transi-
geremus, Deus in culturam amœnissimi illius cam-
piatratum Crucis applicuit. Jussi quondam fuimus

vigilare; cū adversarius noster circuiret, quere-
quem devoraret; sed cū oculi nostri essent gravati
 ipse Imperator Turrim Crucis inscendit ad vetu-
 rium observaturus. Imperium acceperamus, ad
 pugnandum cœlum, *quod violentiam patitur,*
 boriosas manus applicandi; sed cū jacerent vi-
 Arietem Crucis Deus admovit. *Ite. ite imbe-*
animæ, torpentes spiritus, enervia pectora : ite
 torpori vestro à spinis stimulos, à clavis incitame-
 ta vigoris mendicate : vel si mavultis, jacete
 pete, diffuite: unus in tanti criminis pœnas sit
 Deus, vigilabit, configet. Sic nempe rationis
 peria, sic Reip. vestræ sanctissima decreta po-
 lant, ut jaceatis ociosi, cū stat in acie Impera-
 tor peatis quiete, cū ipse laborat; diffuatis ve-
 no, cū ipse configit. Ite & vos delicata Volup-
 tis mancipia, sumptuosæ in Convivia Cleopatræ
 insatiabiles exhausto mari Antonii, educati-
 mensas Heliogabali, & pudendam deliciarum
 strarum enormitatem, ad sitim potumque emo-
 entis Dei commensurare. O cruda bellua, infan-
 gula ! tu ardentissimâ siti exhaustum Dei pec-
 accendisti, quando epoto Voluptatis mero so-
 fæces superstites Deo reliquisti. Tu sacratissimam
 labris acetum admovisti, quando transactâ in-
 cupedias vitâ diffluxisti. Tu felle dulcissimum De-
 palatum amaricasti, quando quidquid est suavi-
 tatis in vita, nimîâ aviditate absumpsisti. Vinde-
 miastî vineam Domini, & acerbam uvam Deo reli-
 quisti. Expressisti Botrum Cypri, & sitire docuisti.
 Injecisti in torcular, & pene pondere oppressisti
 sed sitim non levasti. Si verum est aceto durissimas
 alpes dissiliisse : satius erat nostro pectori id amo-

vere, ut tandem confringeretur. Si potuit aliquando fel piscis Tobiae oculis infusum, diu desideratam lucem restituere; debeamus nostræ illud cœcitati reservare, ut invidentiæ oculum aperiret ad ærenum aspectum felicitatis alienæ. Nam quæquam viram tam fuit intaminata, quam nostra invidia non maculaverit? Quæ honoris & famæ maculas tam excelsæ, quas livor non arroserit? quæ virtus tam illustis, quam inductâ nube non obscurârit? quod meritum pondus tam exaggeratum, quod non diminuerit? quæ sanctitas tam munusculi, cui non negaverit venerationem? quis mortuum tam amabilis, quem non ad mortem persequatur? Sive affulgeat fortuna, sive emineat natura, sive cumulentur privilegia, sive prosperetur industria sive inclinentur favores, sive assurgant dignitates; una invidentiæ fortunam suffocat, naturam temerit, privilegia accîdit, industriam retundit, favores intercipit, dignitates evertit. Nec placatur a violentia, vel amabilitate personæ, vel meritorum dignitate, vel obligationum numero, vel in oculo amicitiae, vel sanguinis cognatione. Sit frater; non obligatus sanguine, ipsa Cain erit, ut innocentem Abelem contrucidet. Sit Pater; ipsa Alexander fiet victoris Philippi exulceratus. Sit amicus, ipsa Germanicus erit applausibus Tiberii satiarus. Sit Civis unius patriæ, decennio Athenien-
um ostracismi non satiabitur. Sit benefactor; plaerit Adrianus suorum prodigus, ne à Trajano accepisse plurimum videatur. Et quas tandem fatidiosa hujus Medæ, quas pestilentis hujus Circæ poenas lues Deus patibulate? Denudatis: quæ confusio? Inter Latrones; quod dedecus? manu

Carnificis; quæ infamia? Suspendaris, quis despectus? in præsentia universi populi; quæ ignominia in loco sceleratorum, quod opprobrium? Ut aliam felicitatem stabilias, tuâ te abdicas. Exuer ut vestiamur; manus affigeris, ne fulminemur: confictas calumnias sustines, ut veras laudes referamus: opprobria toleras, ut honore afficiamur: despicaris, ut suspiciamur: expandis brachia, ut *populis tuis obumbremur*: sanguine diffundis, ut *aliamur*: exspiras, ut respiremus: Cor aperis, ut *amemur*: exinaniris, ut Divinæ munificentiae donum impleamur. Adoro Majestatem, sed obstupescis illusiones: revereor potentiam, sed admiror infinitatem: suspicio gloriam, sed non capio vituperia: contemplor divitias, sed abripior nuditate. Tandem in concursu calumniarum, & opprobriorum, afflictionum & dolorum, cruciatuum & mortis, agnosco læsum in honore Deum, laceratum in fama, laniatum in corpore, ac bonis fortunæ exortum, ut invidentiæ nostræ, quæ alienis bonis affligebatur, debita tormenta exhauriat. Quâ unâ non abundè quoque Avaritiæ nostræ pœnas exsolvisse nisi circumducto per universa bona oculo, inter thesauros munificentiae suæ adhuc Matrem intueris, Regnum in cœlis reperisset, quod Divina profusus liberalitate, in humanæ opprobrium avaritiæ nostræ utilitati transcriberet. Quot ferocissimè illa bellua effodit terras, piscata est maria, populata est urbes, evertit oppida, vastavit provincias, excidit regiones, Regna & populos inflammavit. Reponenda erant Dominis, quæ nullo juris titulo per summam iniquitatem rapueramus. Quæ quoniam prodigâ nimis licentiâ dissipaveramus, tra-

tus est in tormenta Fidejussor, & unà cum sanguine per summos cruciatus exhausto, Matrem, quam unam habuit in terris thesaurum, resarciendæ rarinæ nostræ liberaliter elargitur; Regnum, quod unum habuit in cœlis hæreditarium, Latroni resignat. Compensata est Avaritia nostra Crucifixi liberalitate, cupiditas profusione, tenacitas prodigalitate. Atque utinam non reviviscat magnarum possessionum incendium, quod unum etiam suo sanguine damnatus ad Crucem Deus voluit extinctam! Utinam cum ardenti hoc opulentiae desiderio etiam improbissimæ voluptatis æstus extinguatur! Audivi olim, cum procacissima Juventutis improbitas in campos effusa ad mutua sese gaudia invitaret, sed video hodie in pendentis Dei fronte mœrorem, in vultu tristitiam, in ore gemitus, in corde suspiria, in voce lamenta, in toto corpore acerbissimos cruciatus. Audivi olim, cum ad coronanda rosis capita sese invicem provocarent, sed video hodie, quæ superstitibus illis ex deliciarum roseto spinæ remanserant sacratissimis temporibus fixissimè inhærere. Audivi olim, cum pratum illud detestarentur, quod amata voluptas suis vestigiis non consignasset: sed video hodie pedum licentiam trabalibus clavis castigatam. Observavi olim in oculis humanis curiositatem, in pupillis petulantiam, in aspectibus lasciviam: sed video hodie in Crucifixo Deo curiositatem spinis, petulantiam livore, lasciviam nostram sputis & sanguine expiatam. Animadverti olim in auribus adulationes, & cadentes ad mollitiem animorum symphonias; sed animadverto hodie in purissimis Redemptoris auribus inconditos fremitus, mordacia impropria,

detestandas calumnias, blasphemias execrandas. Notavi olim fastidiosas domesticorum apparatus naves ultra Panchajam, felicemque Arabiam sese protendere: sed aspicio hodie adhuc nauseantes Dei naves putidissimum Judæ afflatum; & cadaverum calvariarumque congestarum putoribus cruciatis. Intellexi olim laborantem intemperie famem, facile parabili non contentam, ad voluptatis irritamentum, Provincias in cerebellis, Regna in unionibus epularum: intelligo hodie delictantis gustus illecebras felle & aceto expiari. Ite, ite jam malè impensæ libertatis amatores, quò vos effrenata vitæ licentia propellit: laxate appetitus frena, excutite moderationis lupara; abjicite Deo debita obedientiæ jugum; transcendite Divinarum legum propugnacula; immergite deliciis animum; vivite ad projectæ voluptatis ingenium; dividite cum ludis noctes, cum jocis dies, cum deliciis annos, cum Flora & Gratiis vitam; dum vester interim Deus illo mollissimæ voluptatis apparatu sævissimè contrucidatur. Exhausta maria, eruite terras, evertite montes, convellite Regna, ut avaram tandem animæ Charybdim congestis opibus satietis; dum vester interim Deus redactus ad incitias *non habet, ubi reclinet caput suum*. Contrahite in frontem nubes, in oculos flammæ, in vocem tonitrua, in manus fulmina; ut de inimicis vestris vindictam sumatis; dum vestris interim offensus odiis Deus, efficacissima oratione Patris indignationem componit, & reis veniam impertitur. Involate alienam felicitatem, ut evertatis; fortunas, ut absorbeat; famam & honorem, ut contaminetis: dum vester interim Deus laceratur convitiis, proscinditur calum-

omnibus, opprobriis saturatur. Indulgete somno. Huic ocio, emarcescite torpore & veterno; dum Rex interim Deus è Crucis specula pro vobis exbabat. Intumescite vel superbo rerum apparatu, vel dignitatum affluxu, vel honorum sublimitate, vel exaggeratâ adulatorum commendatione: dum Rex interim Deus, risus & jocus petulantis turbæ ille impropertiis laceratur. O barbare! si Deum electorum tuorum tam copiosas exsolvisse pœnas non advertis, & necdum emolliris. O bellua! à tuis sceleribus, prima veluti scaturigine, excrementa dimanasse intelligis, & audaci novorum refectione dolorum materiam accumulas. O brutum! si à tuis iniquitatibus occisum Deum non admittis, & in profundiorum animi considerationem non admittis.

Dicta Vienna Austria ad Academicos.

F I N I S.

APPROBATIO PROVINCIALIS.

EGO Bernardus Geyer, Societas
JESU per Provinciam Austr
Præpositus Provincialis, potestate mi
facta ab Adm. R. N. P. Gosvini
Nickel, Præposito Generali, facultate
concedo, ut liber qui inscribitur: Or
tiones P. Nicolai Avancini in tr
partes divisæ, à certis Nostræ Societatis
Patribus census, probatusq; typis man
detur. In cuius rei fidem, has literas
manu propria subscriptas, & Offici
Sigillo munitas dedi. Viennæ Austri
30. Martii 1656.

Bernardus Geyer

ORATIONUM
NICOLAI AVANCINI
è Soc. Jesu,
PARS SECUNDA.
DE BEATISSIMA
VIRGINE
DEIPARENTE,
ET SANCTIS.

COLONIAE AGRIPPINAE
Apud HERMANNUM DEMEN
ANNO M. DC. LXXXIII.

Cum Privilegio Sac. Cas. Majestatis.

Index Orationum.

- I. De Immac. Conc. B. V. *Ex ore Altissimæ genita.*
- II. De eadem. *Ramus Olive.*
- III. De eadem. *Quia Mater Dei, sine labe Concepta.*
- IV. De eadem. *Aurora.*
- V. De Annunc. B. V. *Cum in diem Parasceves incidisset*
- VI. De B. V. *Mater nostra.*
- VII. De eadem. *Columna ignis in deserto.*
- VIII. De Assumpt. B. V. *Advocata nostra.*
- IX. De S. Joan Bapt. *Hic erit magnus.*
- X. De S. Leopoldo. *Idea Principum.*
- XI. De eod. *Austria Principum Idea.*
- XII. De eod. *Princeps Austriacus, candidus & rubicundus.*
- XIII. De eod. *Principum Humanissimus.*
- XIV. De eod. *Felicissimus Princeps.*
- XV. De Leopoldi elogium.
- XVI. De S. Ladislao Hungariæ Rege.
- XVII. De S. Catharina. *Sponsalia Christi & Catharina.*
- XVIII. De ead. *Universitatis Protectrix.*
- XIX. De ead. *Nutrix.*
- XX. De S. Ursula. *Sagitta amoris.*
- XXI. De S. Barbara. *Imago Dei.*
- XXII. De S. Ignatio. *Ex lapsu Ignatii erexit mundus*
- XXIII. De eod. *Publico bono datus.*
- XXIV. De S. Xaverio. *Anima ejus charitas.*
- XXV. De eod. *Indiarum apostolo.*
- XXVI. De S. Mauritio.

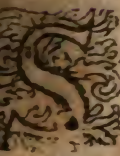
ORA

ORATIO I.

DE

IMMACULATA
CONCEPTIONE
BEATISSIMÆ
VIRGINIS

Ex ore Altissimi genitæ.

 Emel loquutus Deus, Citharædi Regis testimonio, ita sese uni *Verbo* impendit. ut omnem illo circumscriberet eloquentiam, facundiam omnem exhausti-
et. Totâ fecundissimus Orator æternitate lo-
quitur; sed tota uno *Verbo* absolvitur eloquentia.
Nihil detrahit prolixitati Orationis, unius Verbi
compendium: nihil adjicit ad Verbi prolixitatem
ingestus numerus periodorum. Sed quod attonitâ
nos suspendat admiratione est, quod ubi semel
unum duntaxat *Verbum* locutum esse Deum Coro-
natus Vates profiteretur, duo tamen se audivisse con-
festeretur. Unum inclamant Divina oracula Patris
Verbum, unum sacrosancta Concilia ingerunt,
unum Religiosissimus Patrum Senatus profiteretur,
unum Theologiæ pulpita propugnant. Unde si
unum loquentis ore profertur *Verbum*, duo qui
possint audiri percipi, non satis intelligo; nisi fortè
existimemus jam inde ab æternitate, aut montes

exitisse aut petras, ex quibus imago vocis Echo,
 pictura verbi, sermonis umbra loquenti responde-
 ret. Neque verò erroneam abiisse in sententiam ar-
 guemur, qui novimus suum æternitate esse montem
preparatum in vertice montium Unigenitum Dei
ante omnem creaturam predestinatum : nec igitur
 ramus Mosaicæ virgæ tactu eliquatam in fluentem
Petram illius umbram exitisse, quæ suo in sangui-
 ne largissimos gratiarum fontes aperuit in tempo-
 re, ipsa *ante omnem creaturam profundata*. Ut pro-
 inde admirationem temperare sit necesse, dum pro-
 pe assequimur, unum loquente Deo Verbum, duo
 resonare potuisse. Dicam pressius : Echo Verbi est
Maria, eodem concepta Patre, eodem producta
 sinu, consimili partu genita. Ut qui *Verbum* dictio
 Patris esse genitum profiteamur; *ex ore Altissimi* pro-
 diisse Virginem nobis persuadeamus : qui *primogenitum*
in multis fratribus agnoscimus Verbum
primogenitam quoque ante omnem creaturam
 agnoscamus *Mariam*. Ac inde tandem perspiciamus
 Augustissimam Dei filiam immaculatissimæ Con-
 ceptionis sibi concessum esse privilegium gratulati
 quod *ex ore Altissimi prodierit*. Sed quid tandem hic
 obsecro, vel quod ad efferendam Virginis dignita-
 tem conferat peculiariter, vel quod ad ejusdem au-
 gendam in Sodalium illi dedicorum animis com-
 mendationem faciat, asseveramus, uni illi singula-
 re? Frustra in unam contrahimus, quod se diffundit
 in omnes. Frustra nitimur illam cæteris eo præferre
 quod commune est universis. Ista cælorum superba
 moles; Sol iste Panomphæus mundi oculus, Luna
 illa Siderum Imperatrix, illæ pendentes nocturnæ
 in cælo faculæ, dicentis Dei Verbo exitere. Dicat

Stellarum Senatus, Luna, Sol, Cœlum, se ex ore Altissimi prodisse. Amplissima ista terrarum scena, a surgit in montes, descendit in vâlles, tumescit in clivos, excurrit in planum, frondescit in silvas, florescit in hortos, & latè in campos evanescit, Dei imperantis Verbo è nihilo processit. Imensus ille aquarum Oceanus, cujus amplitudo sine termino, cujus undæ sine numero, ille ex diffusis toto orbe aquis jubente Deo in unam coit Congregationem. Dicat sanè Oceanus, se *ex ore Altissimi prodisse.* Lux ista, quæ suis aërem adimplet radiis, Numinis imperantis Verbo est procreata. Dicat sinè lux, se *ex ore Altissimi prodisse.* Quid demum ad singularem Virginis laudem facit, *ex ore Altissimi prodisse*; ex quo ista per aërem circumflua lux, ille per terras inserpens Oceanus, illa in orbem collecta terra, illud in immensum discedens cœlum prodire? Non est propria unius commendatio, cujus vulgare est argumentum: non est uni beneficium singulare, quod munificentia fecit commune. Quem cæteris præfers, communibus exime. Hoc fortassis ad commendationem illustre, ad laudem magnificum, ad dignitatem est singulare, tanquam *halitum ex ore Altissimi Virginem prodisse.* Ut vel hinc intelligamus, earum jam inde ab æterno in Dei pectore gestarum esse, auram cordis, suspirium animæ, & ardentis Divino in corde incendii respirationem. Sed necdum vulgò eruimus Virginem, Necdum, quod in singularem ejus venire possit commendationem, excogitavimus. Nemo ita est in divinis literis peregrinus, ut non intellexerit aliquando, congestum è limo humani corporis simulachrum inhalatâ

Dei animâ respirasse : quando *formavit Deus*
minem è limo terra & inspiravit in faciem ejus
raculum vite, & factus est homo in animam viv
tem. Quo sanè argumento commune jam repe-
 mus homini, quod singulare Virgini proferebat.
 Adjicerem argumento, Virginem esse supremam
 Sapientiæ Divinæ partum, non sine consilio
 ruriendum. Adderem eam non modò se con-
 rum inquilinam, & eruditatum Præsidem cogi-
 tionum, sed consiliorum quoque Filiam gloriari
 ut, qui consilia ex ore in lucem venire intelligunt
ex ore Altissimi Mariam prodisse assentiamur.
 audivimus jam pridem, cùm ad formandam
 imaginem Damascenum lutum versaretur,
 Divinitatis personas in consilium convenisse.
 audivimus Gregorios geminos, Romanum
 rum, alterum Nazianzenum apertè evulgant
factum esse hominem consilio Trinitatis. Audi-
 mus Tertullianum, quando hominem vel appe-
 lavit *curam Divini ingenii*; vel Deum nobis pro-
 posuit *in hominis formatione non manu tantum*
sed & consilio occupatum. Necdum ergo ambiguit
 intricatam, extricavimus quæstionem : & dum
 singularia in Virginis encomium investigamus,
 communibus emergere non valemus. Emergi-
 mustamen non parci laudum; & qui audivimus
 aliquando *omnem gloriam esse Filia Regis ab intima*
 intelligamus cum Insulato Nysseno *Mariam*
liam esse singularium Dei Cogitationum. Nam
 ut fundaret cætera, quæ hoc Universi ambitu
 continentur, ordinaria non excessit cogitata. Ut
 formaret *Mariam* transcendentia suscepit, &
 omnem, si dicere liceat, potestatem intendit. Ut
 illos

s coelorum ambitus gyraret in ordinem , solo
 itorum impendio est usus. Ut suis libratam
 deribus terræ molem sustineret , trium illi
 fecit digitorum fulcrum subdidisse. Ut per
 anen Ægypti Regionem terrores spargeret, ex-
 arat prodigia, patraret miracula, digitum movit.
 dispersas per orbem universum conservaret ani-
 mantes, *omniq; impleret benedictione* : unicam satis
 t manum aperuisse. At verò ut efformet *Mariam*,
 nes Divinitatis recolligit vires, ipsamque inten-
 omnipotentiam. Ut vel inde magnificen illi-
 as in *Mariam* collatas esse cogitationes arguere
 beamus. Nam qui universum suas distinxit in
 rtes , digessit in ordines , divisit in numeros,
 egit in scenas ; non dubitandum est eum aptas
 gulorum naturæ ac ordini cogitationes impen-
 se. Quare ut naturam Gratia , Gratiâ admi-
 bilis illa Dei-Hominis unio quàm longissimè
 recellit ; ita quæ in Gratia ordine collocavit, su-
 a naturam eminentibus ; quæ verò in felicem
 nionis sortem vocavit , excellentissimis cogita-
 onibus adornavit. Quod si ita est, dicamus ma-
 nificè pariter ac antonomasticè *Mariam Filiam*
regis cogitationum : quæ una quidquid natura
 gnitatis habuit , quidquid excellentiæ Gratia,
 que ad ipsam unionis hypostaticæ cognationem
 ngulari Dei beneficio contraxit. Certè si natu-
 am spectes ; Domina est, & universi post Deum
 nica Imperatrix , quæ titulo *primogenitura ante*
mnem creaturam meritò adit totius mundi hære-
 ditatem. Si gratiam mensures , inenavigabilem
 Oceanum metieris. Quidquid Deus dispersit in Ju-
 stos, digessit in Angelos, partitus est in Seraphinos,

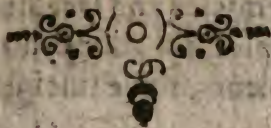
totum in suam veluti Pandoram , contulit in *Mariam* Ut meritò ante evolutæ , ac retrò evolvenda
 ætates omnes illud à Divo Bernardino dictatur
 elogium sint probaturæ : accisam aliis , diminuta
 tam , ac *solum per partes* datam esse gratiam
Maria verò totam sese gratiæ plenitudinem infu-
 disse. Si demum ad unionis Hypostaticæ regio-
 nem attollas animum , quam Dei-Hominis Ma-
 trem pronissimo obsequio veneraris, eandem Filii
 Dei sanguine. Æterno verò Patri affinitate conjunc-
 tam intellige : & si nullo unquam titulo , hoc unum
 liberrimè *Filiam Regis cogitationum* compella. Quia
 omnia etsi ejuscemodi intelligam , ut præstant
 suâ singulari, & excedente eminentiâ eam meo
 super cæterarum rerum omnium dignitatem con-
 locare valeant : nondum tamen hærente intellectu
 satis potui penetrare , qua demum ratione Au-
 gustissima Virgo *ex ore Altissimi*, ita prodieris , ut
 cum Deus *unum* duntaxat *Verbum loqueretur*, do-
 tamen potuerint inaudiri. Ascendamus ergo altius
 & ipsum Trinitatis ordinem ingrediamur audaci-
 us, ut in æterni Verbi generatione conceptionem
Maria concipiamus. Atque illud primum sacro-
 sanctum Theologorum assertum , veritatis oracu-
 culum esse fateamur, unigenitum Dei Verbum, ut
substantialem imaginem Patris ab eo profluere : at-
 que hoc uno nomine universa illi communicari
 quæ in Patre veneramur. Quid si quem genetan-
 di Filii Prototypon agnoscimus Patrem , eun-
 dem Ideam producendæ Virginis extitisse asseve-
 remus ? Non sunt Ideæ Divinæ fingentis animi
 partus, aut Platonica somnia : sed ipsa est Divina
 substantia , quæ imitatione quadam participari
 potest

potest à Creaturis Vivit Deus & vita ejus exemplar
 est vivacissimum, & viventium omnium Idea. In-
 telligit Deus? Ejus intellectus prototypon est, ad
 ejus imitationem intelligunt Creaturæ. Liberâ
 Deus voluntate & amat & odit? Liberâ scaturigo
 est voluntatis, quæ in homines Angelosque dima-
 navit. Quidquid est in creaturis expressum, ex-
 emplar est Deus: quidquid in universo delineatum,
 Idea est Pater. Sed quid multa reliquis, omnia Fi-
 lio communicaverat; personam Patris ita reserva-
 verat, ut eam nec referret natura, neque Filius re-
 presenteret. Nam quamvis Unigenitus Dei Filius
 suæ processions privilegio *habet omnia, quæ habet*
Pater, sunt tamen illa speciali quadam ratione in
 Patre, ut in fonte, in Filio ut in flumine; in
 Patre ut in dante, in Filio ut in accipiente; in Patre
 ut producente, in Filio ut procedente; in Patre ut
 in principio Divinæ originationis, in Filio, ut
 in termino intellectivæ operationis. Concludam,
 bonâ Arpinatis Oratoris veniâ, Theologico La-
 conismo: *Omnia quæ sunt in Patre, sunt etiam*
in Filio, præter Eraternitatem. Date veniam Sapi-
 entiz Magistri, Christiani nominis Oracula Theo-
 logi; si quod Filio non valuit Pater, indul-
 gisse Virgini singulari privilegio asseruero. Non
 nego unicam esse substantialem Patris imaginem;
 Coævum Verbum, qui scio cæterarum rerum ima-
 gines in externa tantum rerum symmetria versari,
 & mixtam apparentium colorum varietatem, vel
 Naturæ ac molis magnitudinem imitari. Illud
 tamen non trepidus assevero. Augustam Patris Fi-
 liam plurimum de Patre Participare, dum ejusdem
 est illa Filii Mater, cujus in Divinitate origo est

Pater. Ex quo tandem illud non obscure conficitis: Verbum unum proferente Deo, duo audiri potuisse, dum & Verbum Filium, & *Mariam* Patris Filiam Matremque Verbi imitatione quadam esse non dubitatis. Dicat ergo Verbum; sed dicat & *Maria* se ex ore *Altissimi* prodixisse. Dicat Verbum se *Filium cogitationum Patris*: Dicitur & *Maria* *Filia Regis cogitationum*. Et, si verum est, quod asseveravit Incarnata Veritas; ex corde ascendere cogitationes: dicite *Mariam* id quoque assecutam esse privilegii, ut quemadmodum coævus Patri Filius, ita & ipsa *Filia divini cordis* valeat nuncupari. Illud tamen discriminis adnectite, ut dum *Mariam* ex ore *Altissimi* prodixisse concluditis, verum illud intelligatis: ex abundantia cordis os esse locutum. Nam Filium ex necessitate amoris Deus generavit; Filiam verò ex abundantia supereffluentis Charitatis. Glorietur ergo tandem Augustissima Dei parens, se inter omnes creaturas, post Christum aut cum Christo primogenitam ex ore *Altissimi* prodixisse ante omnem creaturam: at nos in *Primogenita* nomine cæterorum omnium privilegiorum compendium, immunitatum epitomen agnoscamus. Ex Sole radii, ex fonte rivi, ex arbore fructus enascuntur; ex una Virginis *Primogenita* gloria, gloria omnis derivatur *Maria*. Ut si legitimè Gentium Legatus cæteras Christo debitas prærogativas in eo fundat, quòd æterni Patris sit Filius: nos quoque eas omnes deducamus in *Mariam*, quod ejusdem Patris sit Filia. Ideoque si eo nomine constitutum Christum universorum heredem pronunciamus, gloriatur & Filia se in sibi debita hereditate Domini moraturam. Dicat Paulus, per eum condita esse uni-

*versa, per quem fecit & sacula: dicet Virgo, se illi
niversum condenti adstitisse: cum eo omnia com-
pulsisse. Edicat Paulus Christum esse splendorem
gloriæ: emicabit & Virgo Aurora consurgens, ful-
gebit pulchra ut Luna, ut Sol electa radiabit. Com-
mendet Paulus eum esse figuram substantiæ Patris:
exclamabit & Virgo se speculum esse sine macula,
& imaginem bonitatis illius. Dicat Paulus, eum se-
dere ad dexteram Majestatis in excelsis: edicet pro
Virgine Coronatus Propheta, eam adstitisse à dex-
tris Dei. Addat & ipse Unigena Dei, se hoc spe-
ciali titulo, Dei esse, meritoque unum ab eo possi-
deri: gloriabitur & Virgo, se à Deo speciali Filiiæ
nomine in initio viarum suarum possideri. Quæ
ut legitimâ manucapione transiret in possessionem,
levam supposuit capiti & dexteram extendit
Deus in amplexus. Ne metuite jam lapsum Virgi-
ni Auditores, quæ utrâque Dei manu sustinetur.
Gratulamur tibi animitus Augustissima Patrona,
quod suam utriusque brachii omnipotentiam im-
pendat Deus, ut à te primævo lapsu tucatur. Gra-
tulamur, quòd tui jam possessionem adierit, prin-
quam peccatorum abyssi conderentur. Gratula-
mur, quod in primogenitam Patris adscita, consi-
milia primogenito traxeris privilegia. Gratula-
mur demum, quòd cum eructaret æternus Pater
Verbum bonum, tu quoque ex ore Altissimi pro-
dieris IMMACULATA.*

Dicta Vienna Austriæ ad Sodales Marianos.

ORATIO II.

DE IMMACULATA
CONCEPTIONE
BEAT. VIRGINIS.

Ramus Oliva.

ETiam hac hibernantis anni acerbitate, hac
ad rigorem gelati Decembris severitate ere-
prum ex obruti mundi diluvio *virentis Olive*
ramum, tam columbina simplicitate & candore,
quàm tenero amantis animi affectu & tibi Augusta
Imperatorum Mater *Austria*, & vobis adfero, Aca-
demici Auditores. Scio enim verò & te premente tot
adversariorum violentiâ lacessitam, funesto armo-
rum usu per tot lustra fatigatam Marris omnino
pertæsam ad tranquillæ tandem felicitatis otia vo-
tis omnibus aspirare; & vos jam pridem Sapientiz
Præsidi *Maria* dedicatos, recentissimo hodie Sa-
cramento in signa Augustissimi Imperatoris FER-
DINANDI III. pro Immaculata Virginis Con-
ceptione conjurâsse: ut æquè pacis amantissimæ
gratam & jucundam, ac novis Cœli Athletis ami-
cam optatamque *Oleam* meritò possim augurari.
Nam & tuarum hoc est gloriarum compendium
felicissima *Austria*, non per inimici sanguinis com-
pendia ad immortalitatem eniti; sed vincendi fe-
licitatem pacis terminis desinire: & ad Vestri
nominis consecuturam perennitatem facit quam-
plurimum Academici, quod lacessitam Virginis in-
tegritatem religiosissimâ animorum conspiratione
defendendam colendamque suscipiatis. Quâ unâ
re,

re, etsi postremi tempore, certè Religione & affectu
primi, invaditis tot orbe toto illustrium Academia-
rum laudes, quæ suam Sapientiæ Antesignanam, tot
florētissimarum urbium condemnationem, quæ
Augustam *Dei Civitatem*; tot Regum Regnorum-
que gloriam, quæ regnandi Magistram, tot Impe-
ratorum ac Cæsarum immortalem famam, qui ar-
morum suorum Provinciarumq; gubernatricem
Mariam acerrimâ in pulpitis contentione, religio-
sâ ad aras pietate, duraturâ in obeliscis memoriâ,
humili in purpuris veneratione à primavâ huma-
ni generis macula vindicarunt. Agitis (quod
palmare est gloriæ Vestræ argumentum) *Advoca-
ta* Vestræ Advocatos, *Domina* defensores, *Regina*
Patronos, *Sapientia Præsidis* Tutelares, *Civitatis*
Dei propugnacula, *Throni Salomonis* Leones,
Paradisi Cherubinos, *Martis* Amatores. Ne-
que verò eximium hoc studium tam singulare vo-
bis arrogatis, quin illud occupari à quampluri-
mis desidereris: hocque unum vobis Vestraque
pietati ac Religioni singulare statuitis, in paria-
obsequia Virginis universos provocare. Obse-
quor desiderio vestro, incitatus exemplo: obtem-
pero affectui meo, inflammatus amore, & quam
vos à sceleris conspiratione cum Protoparente no-
stro immunem pronuntiatis: eandem ego à deplora-
tissima illa submersi & nunquam satis eluti dilu-
vio Mundi fortuna præservatam, in virentis *Olive*
ramo venerabundus adoro. Erit hæc vobis vel pacis
cum adversariis vestris in doctrinæ unitatem sta-
biliendæ prænunciatus: vel si porro conferendum
fuerit, victoriosum Ceroma ad perungendos Ath-
letas suppeditabit.

Approbatis argumentum Academici : assenti-
 ris in Magnæ Matris clientelam juratissima sem-
 per *Austria*; dum ad secundam adolescentis orbis
 ætatem conversa profiteris, nihil esse, seu ad Vir-
 ginis laudes uberius, seu ad ejusdem Immacula-
 ram Conceptionem repræsentandam accommoda-
 tius, Olivâ illâ, cujus ramum Noëmitica quondam
 Columba servatrici illi humani generis Oneratæ
 intulerat, quæ superstites a funerato Mundo reli-
 quias in novum Orbem trajecit. *Corruperat* (me-
 ministis) *omnis caro viam suam super terram*, & in-
 ter corruptos mores nullus integritati locus conce-
 debatur. In adolescentibus annis adulta vitia, in
 senescente vitâ vegeta & florens audacia, in omni
 ætate annosum scelus, in omni sexu indistincta ini-
 quitas, in omni ordine & conditione inordinatus
 animorum tumultus imperabat rationi. Nulla di-
 vinarum legum reverentia, nullus ordo juris, nulla
 Sacrorum æstimatio, nullus justitiæ metus furta &
 rapinas, odia & cædes, mutua turbatorum animorū
 funera: prostitutiones integritatis, pudicitia violen-
 tias, conjugalis thori violationes, fraterni tha-
 lami probra impediēbat. Irritata justissimi vindicis
 ira nec debebat, nec poterat fulminatricem ma-
 num coërcere; quin quos longâ adeò indulgentiâ
 per complura sæcula toleraverat impios, tandem
 effuso in universos supplicio funeraret. Carcere
 igitur suo laxantur Ventî, coguntur nubes, fuga-
 tur dies, turbatur Cælum, coruscat fulgur, libra-
 tur fulmen, rumpuntur abyssi, erumpunt maria,
 universæ cœli cataraetæ recluduntur. Inrumescunt
 undique fatales æquæ: affluunt impetu, defluunt ra-
 piditate, superfluunt tumore, circumfluunt vasti-
 tate

e, implentur valles, operiuntur recta, excedunt
 turre, obruuntur colles, sepeliuntur montes,
 piumtur cum populis urbes, sorbentur cum ur-
 bus regna, interit orbis, quaquà patuit natura,
 nico pelago tumulatur, & Divinæ vindictæ flam-
 na medias inter undas violentius exardescit. Uni-
 a naufragantis mundi onusta reliquiis, compen-
 iatitotius humani generis habitatio, unica in
 alo salus Noëmi oneraria indomitum hunc Ocea-
 um felix inambulat; donec enubilato tandem
 furore Nemesis, exhaustis abyssi fontibus, ex-
 tinctis per diluvium ultionis Divinæ flammis, passa
 est demersis omnibus terram emergere, & suffoca-
 tis flagitiis emundatum orbem respirare. Itaque in
 alium jam orbem descensurus omnium hominum
 novus Portitor Noë, exploratricem Columbam,
 primam pacis interpretem dimittit ex Arca; quæ
 cum benè ominatum virentibus foliis *Olivæ* ra-
 mum attulisset, planè intellexit eum faustissimum
 extinctæ per aquarum inundationes iræ Divinæ,
 indeptæque tandem pacis argumentum.

Hic enim verò curiosum animum quærendi subit
 ambitio; quâ tandem regione, quâ sede, quo
 naturæ vel artis ingenio, unus in communi rerum
 omnium interitu ramus innocente virore trium-
 phavit? Diceris involutum quidem nuper, jactatum-
 que funestissimis aquarum procellis; aspirante ta-
 men iterum amœniore cœli temperie evolutum,
 suos ad vernam jucunditatem virores explicuisse?
 Non assentiar, qui ex sacris Oraculis intelligo, vora-
 ci aquarum ingluvie *deletam omnem substantiam*, &
 quidquid ab iis contactum contagio periisse. Di-
 cetis post divisum pelagus, terramque ex undarum
 sepul-

sepulchro evocatam, eam fuisse soli Solisque benignitatem, ut penè momento educarent oleam, indeptæ hominibus à Deo pacis argumentum? Nisi prodigium sanctiore Oraculo comprobetis, non credam; qui ex Plinio non ignoro, lentis omnino annis *Oleam* concipere & germinare. Dicam, tu Dive Hieronymè fultus autoritate, dicam libere, dicam pro Augustissima Partheno-Matre æque magnificè ac religiosè; cum naufragaretur orbis, unum procellis ac totâ pelagi vastitate superiorem ramum divinâ manu fuisse conservatum. Neque id negabitis Religiosi in Virginem Auditores: qui nunquam aliàs, tunc sanè *Spiritum Domini super aquas* volitâsse non dubitatis; qui olim superventurus erat in *Mariam*. Quare si creditis aliquando divinissimum *Spiritum Columba* speciem induisse; credite pariter *Olivam* ore supra inundationes sustinuisse, ne fluctibus raperetur. Si creditis *Spiritum* ignis acrimoniam efficaciamque induisse; credite cum aquis iniisse prælium, ut ab earum contagio *Mariam* conservaret. Si creditis *Spiritum* esse mutuum Patris Filii que reciproco se amore diligentium halitum; credite blandissimo afflatu *Olivam* confovisse, ut nocuo diluvii fœtore non contaminaretur. Si creditis *Spiritum* esse ventum, credite procellarum insultui oblectatum esse, ne suos in *Olivam* furores exonerarent. Si creditis *Spiritum* dexteræ Dei digitum esse; credite in *Olivam* sese porrexisse, ut eam certâ manucapione possideret. Ut non immeritò gloriantem aliquando Virginem audiverimus, se initio *Viarum Domini* primam in ejusdem possessionem devenisse. Sed quid demum singulare ad immortalem tui nominis gloriam, quid

deminens ad commendationis dignitatem hinc
 edicamus *Maria*, quod vel stellata cœli pa-
 a, vel circumfluvius aër ille, vel natantes font-
 liquores, vel latè diffusum Oceani regnum,
 ista ipsa, quam premimus, terræ moles non
 reatur? Eidem vestram hic appello Juris Con-
 i, sanctissimi Justitiæ Sacerdotes. *Possidere et-*
Fur, etiam Latro potest: sed dominium non
uitur possessionem, Re suâ carere etiam Do-
pus potest, cùm ea per iniquitatem ad alium est
voluta; sed dominium non amittit ereptâ pos-
sione. Illud demum muneris omnibus absolu-
timum est dominium, quod certâ rei possessione
ronatur. Quod si benigno quoque vestro an-
gentis animi suffragio comprobatis, in nostro
mmuni omnium damno agnoscite Virginis feli-
ratem. Dominum agnoscimus & veneramur eun-
dem, quem Virgo suum profiretur: sed & acerba ca-
nitosissimi temporis recordatio! non habuimus
am aliquando possessorem. Per terrarum pelagiq;
via in Latrones ac Piratas delati, possessionem
ostri per summum nefas Deo subtraximus. Una,
aa es inviolata æterni Regis possessio Maria, quam
atro nunquam invasit, nunquam Pirata occupa-
it, nunquam alienus, semper Dominus possedit ab-
initio viarum suarum. Quare serò nimie in Sa-
torum tabulas retulerunt Quirites, ut si quam de-
apfa cœlo fulmina vel increpuissent, vel afflâssent
livam, ea nunquam ad sacras Deorum ædes adhi-
eretur. Jam ante prima nascentis mundi exor-
ia sanctissimæ Triados Senatusconsulto sancitum
est, Filii Dei habitaculum Spiritu sancto preparan-
um, Olivâ quidem ex campis speciosâ, purâ tamen

& nullo fulminis afflatu violatâ constituendum. Sed nimis solliciti Deorum Mystæ sacro imperio edixêre; ut si quæ cadavere contacta fuisset *Oliva*, ea procul Deorum ædibus arceretur, *Nec dum enim fontes aquarum eruperant, nec dum montes gravitate mole constiterant; nec dum qui morerentur in vitam intraverant*: jam, quæ una Deo solium in Virginali erat utero concessura, *ab æterno, antequam senseretur, erat ordinata Maria*. Fuerit sanè, fuerit, attestante Plinio, Romanorum religiosa superstitio, nefas esse Oleam profanis usibus contaminari. Vestra modò Augustissimi Imperatoris Austriaci est Religio, Vestra Academici Viennenses est pietas, ubi *Domum Dei* intelligitis *Mariam*, inviolabili Sacramento ad aras confiteri, *Domum DEI deset sanctitudo*. Fuerit ex fœcundo ad fabulas Poëtarum ingenio commentum, plantatum primùm in Africa ab ipso Jove *Olivam*, ab ipsis Coloniis manibus viroris æternitatem contraxisse: Amatorum *Mariæ* voluntarius est ad credendum articulus: *Dominus possedit eam*: vel si mavultis cum Interpretibus loqui; *Dominus plantavit eam, nec dedit Sanctam suam videre corruptionem*. Sit naturalium rerum investigatorum judicium, *Oliva* umbra necari Serpentes: Divinum de *Maria* est oraculum, unam infestissimi mortalium generi *Serpentis caput contrituram*. Sit Physicorum observatio, *Olive* folia mederi morbis; est & Plinii assertum, & Augustissimæ Virginis commendatio, *Olivas* non contrahere putredinem. Sit è fabularum nundinis cœmptum illud, grandiozem *Oliva* termitem fuisse clavam illam, quâ Hercules Leones & Hydras, ac serpentinam Nemææ sylvæ propaginem confecit;

veritatis aphorismis est , innocentem Virginis
 lem *super aspidem & basiliscum ambulasse , &*
culcasse Leonem & Draconem , & in uno Ser-
 ate omnium malorum Iliadem contrivisse. Sit
 mum ex figmentorum officina depromptum ,
 inervam Archonavis Architectam , cum ea pri-
 m per nunquam domitos insipientis Oceani
 rores inambularer , virentis *Olivæ* ramum dexte-
 prætulisse : è Veritatis tripode pronunciatum
 t , cum universus Mundus unus esset Oceanus , &
 unam Arcam contractum , velut in compendi-
 m , humanum genus fluctibus innatarer , Colum-
 am (dicere malim *Spiritum Domini*) *super aquas*
 x alis pendulum , innocentis *Olivæ* ramum uni-
 tati naufragio exemisse. Offendunt iterum me-
 moriam infortunata illa naufragantis mundi rem-
 ora ; sed recreat simul animum felicitatis *Mariana*
 recordatio. Obtrudunt oculis ferale spectaculum
 toto diluvio non satis diluti mundi ; sed ingerunt
 menti temperatissimi Veris auspicia in *Olivæ*. Ob-
 undunt aures incondita pereuntis *Adæ* lamenta :
Veni in altitudinem maris , & tempestas demersit me.
Infixus sum in limo profundis , & non est substantia :
 sed delicias infundunt animo advolantes supernæ
 Genii , qui *Spiritu Sancto* cooperante præservatam
 Virginem admirati , *pulchros Filia Principis gressus*
in calceamentis suis ex sacro Epithalamio suavissi-
mâ acciunt symphoniam. Enimverò jam tunc *ami-*
cta Sole in calceamenta Lunam induxerat , quam
 pedibus proculcabat. Hoc verò non tam antiquæ
 Romanæ , quàm *Mariana* nobilitatis est argumen-
 tum , non tantum super Oceanum ferri , sed etiam
 Oceani moderatricem Lunam proculcare. Sit Luna
 Cœli

Cœli Protheus , nunc humanam, nunc belluinam
 monstrosamque faciem indurus: Deiformis Au-
 gustino, Deificata Hieronymo *Maria*, nihil admit-
 tit monstrosæ deformitatis. Dicatur Jamblichus
 Luna cœlorum Fortuna , continuâ rotata vicissitu-
 dine: Innixa super Dilectum suum *Maria*, non ha-
 bet quam formidet sui eversionem. Fingatur Per-
 ris eadem, quæ in cœlo est Luna , in inferno esse
 Proserpina: sed proculcet *Maria* Lunam, quæ Leo-
 nem, qui *circuit querens quem devoret* , & *Draco-*
nem infernalem conculcavit. Credant superstitiosæ
 Orientales populi, cum solito deliquio elanguere
 Luna, eam à monstro devorari: sed suâ radieris
 sanctitate *Maria* nunquam eclipsata. Persuadea-
 mus nobis *Luminare minus* creatum esse, ut *præ-*
nocti, vel ut loquamur cum aliis, *Lunam esse in pote-*
statibus noctis: sed juremus simul, in *Mulierem ami-*
ctam sole nihil vitium esse potestatibus tenebrarum.
 Non negemus Lunam esse speculum, quo nata-
 tum in ipso diluvio rerum imagines referantur: sed
 asseramus cum Andrea Cretenfis, *imaginem divini*
Archetypi esse *Mariam*, eoq; titulo *Immaculatam*.
 Non negemus Pythagoræ in Luna montes & sylvas
 & quod his cognatum est, umbras hospitari, sed
 profiteamur, eum ipsum Spiritum esse *Lumen cor-*
dium, qui *Mariam obumbravit*: Concedamus Ma-
 thematicis suas esse Lunæ maculas, sed assenti-
 mur accinenti Epithalamion Sponso, *unam esse*
Immaculatam, Mariam. Cantemus cum Vate
 coronato: *Factam esse Lunam in tempora*: sed ante
 tempora, *ab æterno antequam quidquam faci-*
ret Deus, *ordinatam esse Mariam*, profitea-
 mur.

quibus illud non minus Theologicè confi-
 quàm Laconicè; supra inundantium aquarum
 geriem & Lunæ orbem sublatam *Olivam*, ni-
 vel de labis originalis alluvio, vel de Lunæ ma-
 s funesto contagio attraxisse. Dicam pressius:
 quo *Deus* locutus est signo Filium Incarnatum,
 reuisse & *Mariam*. At verò tunc *necdum erant*
Si, & illa jam concepta erat: ut non immeritò
 rictur, cùm exundasset ab uno fonte malorum
 canus, *Oliva* ore Altissimi gestata jam prodie-
Primogenita ante omnem creaturam. Quare
 non credidimus hætenus Rabbiorum fabulæ,
 oëmiticum illum *Olivæ* ramum nullâ ignis vio-
 riâ comburi potuisse; credamus hodie ignis ex-
 tem *Olivam*, quæ *Oleum effusum* erat paritura.
 non credimus *Xerxis* illusioni, qui se per somni-
 vidit *Olivâ* coronari, eamque demùm Coro-
 am in arborem toto latè orbe diffusam excrevisse:
 edamus *Immaculatam Olivæ Mariana* termi-
 m Imperatoribus, Archiducibus *Austriæ*, & Aca-
 emicis Coronas daturum, orbi universo pacis
 mbram dispensaturum. Sub quibus dum hodie
 onquiescimus, legamus oleum, quo quotquot Ar-
 hiduces producit *Austria*, ungantur in Reges &
 mperatores: quotquot Academicos habet *Vienna*,
 ad servituras posteritari lucubrationes, suas instru-
 ant lucernas: quotquot habet orbis animas, tot
 habeat Athletas, qui hoc *Oleo* delibuti, *Immacu-*
latam Virginis Conceptionem propugnent.

*Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani
 ad Academicos.*

DE IMMACULATA CONCEPTIONE BEAT. VIRGINIS.

Quia Mater Dei, sine labe Concepta

SI quæ favit olim fabulosis Dianæ Sacerdotibus
Sia Idâ monte spectandi Solis prærogativa,
singulari Virginis illius beneficio, quam illi
rem, clementem ac piam nuncupabant, ex orientem
primi illi, non subobscurâ ambiguum in luce,
tenui veluti splendoris vestitum rudimento, sed
adornatum Majestate, acribus oculis ad plenum
haurirent: eadem nunc omnibus iis concederetur
qui in tuos *Mulier amicta Sole* intenti radios ex
orientem speculantur: cessissent pridem ex universi
forum oculis caliginosæ noctis dubitantes inter lu-
cem, & renebras reliquæ, ortusque tuus, communem
hominum conditione superior, diceretur *Immacu-*
latus. Sed ut nescio quis nuper audaciore pupillâ
Solem specularis, cum flagrantissimæ lucis acerrimus
turbo aciem perstringeret vehementius, in So-
le maculas, ac fortè montes & valles, se vidisse
asseveravit: ita tui conceptus radii, *Electa ut* *S-*
Maria, cum fulgore suo humanum præstinguere
intellectum, visi sunt labem contraxisse. Quod qui-
dem Sapientum nemo stupebit, cum intellexerint
si quo fuit crystallinus oculorum humor, imbutus
colore, rerum perverti formas, degeneresque
objectorum spectari colores. Nostri fortè
quia, viciati maculâ fuerunt oculi, pari temerarium
vicio

o, quem cernebant Virginis conceptum, arbit-
 rantur. Qui pro pulpito imputatæ labis ream
 ginem facis, vix abest quin ipse minorem cul-
 profitearis. Tuam ego dum propugno In-
 entiam, ut audeam, da robor *Turris Fortitudi-*
 ut stringam, teneram meam, & adhuc laten-
 in Tyrocinio Eloquentiam, Concepta Verbi
 ens, verbis instrue, & conceptu; ut expugnem,
 mum & arma suffice *Castrorum acies ordinata,*
 ferorum ergò Tributaria, Cacodæmonum man-
 um extitisse aliquando arguitur *Maria.* Et quæ?
 ala nempe *Regia*, in qua humanæ cum Deo Pa-
 s & reconciliationis articuli sunt dictati: illa fu-
 estum latibulum fuit, in quo prius sceleratissimo
 su contra Divinam Majestatem est conspiratum.
 Quæ? *Ærarium* illud *opulentissimum*, ex quo infi-
 tum Rēdemptionis humanæ pretium est de-
 romptum: illa contractorum prius debitorum rea,
 d incitas redacta, cū solvendo non esset, in tur-
 issimam Dæmonis captivitatem est tracta. Quæ?
Mater Salutis humanæ, Anselmo credite: illa prius
 apsa est in perditionem. Quæ? *Vita parens*, Irenæo
 credite, illa fœdissimo ancillatu prius servivit mor-
 i, quam *Vitam* generaret. Illa fidissima *Stella Maris*,
 illa navigantibus propitia Cynosura immundâ pe-
 lagi spumâ est aspersa. Peream, si credam aliquando
 Imperatorem siderum extitisse Solem, sed non lu-
 minosum; lucem, sed tenebrosam: Oceanum, sed
 sine aquis; nives, sed attratas. Peream, (dum aliud
 Romana Oracula non definiunt) si credam, *Radi-*
cem lesse, de qua *Flōs vitæ* proditurus erat, prius ve-
 neno Mortis corruptam, quàm Salutis florem pro-
 germinaret: *Paradisum* illum *Voluptatis*, prius
 bel-

belluarum pedibus prostratum, quàm à Rege glori-
 inambularetur; illum *Hortum conclusum* prius
 cum maligni spiritûs halitu, quàm Spiritus Sanctus
 superveniret. Peream, si credam, Matrem Dei
 quem renati sumus in libertatem, mancipium
 quando Dæmonis extitisse. Dabo sanè, dabo
 versam Adæ posteritatem impiissimâ in De-
 conjuratione cum Protoparente ligatam, una
 lis sæculis satis deplorandâ ruinâ præcipitatam
 negabo inter Adæ posteros annumerari eam po-
 quæ in prima ac suprema rerum omnium Idea
 us depicta & amata est, quàm Adam cogitare
 quæ à decretoria Patris voluntate prius Filiu
 ter electa & constituta est, quàm Adami vestigi-
 compareret. Tenerioris hic animi Theologi
 eosdemque calidioris affectûs Amatores comp-
 quorum ut juratus est amor in Virginem, ita co-
 stantissimum est assertum: in arcana illa Divini-
 tis mente, cum hoc, quâ latè patet Universum
 gereret in partes, distingueret in ordines, sedar-
 ret in limites, concluderet in fines, componere
 in Rempublicam, unum omnium caput & Prin-
 cipem, *Primogenitum omnis Creature* Incarnati
 Verbum ex Virgine nasciturum prius aspexisse
 amasse, quàm secundum, ac Vicarium veluti
 sterorum caput Adam constitueretur. Ex quo cu-
 ego concludo, solum ante Virginem fterisse Deum
 Hominem, ceteros post illam universos: vos patri-
 ter conficite, Augustissimam Dei parentem, *Pr-*
imogenitam ante omnem creaturam, inter Adæ po-
 steros non posse numerari. Sed demus tamen (ad-
 adversantis Theologiæ principia convellamus) de-
 mus sanè intemeratam Virginem suam ab Adamo

inem derivare: negabo tamen eâdem culpâ
 minari. Demus ingenti strage corruisse hu-
 manum genus: negabo inter concidentis mundi
 potuisse *Mariam* reperiri. Etenim jam tunc
 in suam suppositus *Deus capiti*, & *dexterâ am-*
plexus est eam, ne simul traheretur in ruinam.
 Exigebat hoc Augustissimæ Matris dignitas, ad
 in Virgo præparabatur: exigebat Dei sibi taber-
 naculum instruendis majestas: exigebat Bilii in Ma-
 tris observantia singularis. Quare cum Dei Ma-
 tris intelligis, *Sancta Sanctorum* concipe, ut ne
 execrandis Furiarum abominationibus patu-
 ris. Cum Matrem audis, *Altare Domini* intelli-
 ge, ut neges in illo ullo unquam Dæmonibus sa-
 tisfactio esse litatum. Cum Matrem Dei nominô,
David tibi animo repræsentat: ut neges
 hostibus expilatam, iniquitati Asylum præbu-
 isse. Cum Mater Dei appellatur, inexhaustum
 mare gratiarum tibi depinge, in quo *Deus capita*
raconum contribulavit. Uno illo nomine Arcam
 Noë, Propitiatorium, Altare Thymiamatis,
 Cœlum ipsum tibi imaginare. Et credes aliquando
 Arcam sub impurissimi Dagonis pede gemuisse?
 Credes exclusis à Propitiatorio Cherubinis Har-
 tyas & Furias ac pudenda inferorum monstra illi
 accessuisse? Credes ab altari Thymiamatis, non
 odoris suavitatem, sed sulphureas Inferni nubes
 exorasse? Credes Cœlum in quo Verbum, Caro,
 & Anima Dei·Hominis, hoc est, sanctissima
 quædam Trinitas habitavit, prius funestissimum
 Averni antrum Eumenidum concilium occulu-
 isse? Fingite quæso animo, adstitisse vos eo ipso
 temporis momento, quo *Deus futuræ Matris*

animam, Omnipotentia suæ manibus, tenellis artubus adaptabat: & jam tunc coram audivisse Legati Cœlestis compendiosam illam Orationem: *Ave gratiâ plena; Concipies & paries Filium Dei*: quis sensus animum, quæ religio mentem quæ reverentia oculos, quæ submissio poplite quis sacer horror universum corpus invasisset? Haec (si vestrae assequor religionis officia) hæc singulorum animos ratiocinatio tenuisset: Ista, stentescantis Mundi fortunatissimus partus, puella concipiet & pariet Filium Dei. O prodigium! Adorabitur Numinis Mater O Majestas! Ab hac ipse carne caro Dei assumetur. Ex hoc ipso corpore corpus Verbo adaptabitur. Quo uno nomine evadet & affinis Patris, & Consanguinea Verbi, Sponsa Spiritus S.: & quod consecrarium est, universi orbis Regina, ac Regum Reginarumque omnium Imperatrix. Et cuiusnam obsecro sine horror ac trepidatione vel cogitare subvenisset, hanc Deum Affinem, turpissimâ Dæmonibus servitute obligatam teneri? hanc Consanguineam Verbi Amicam esse Inferorum? Hanc Sponsam Divinissimi Spiritus, se prius barathro desponsasse? Hanc Regum Reginarumque Imperatricem servile jugum sustinuisse? Nam quantum, Deus immortalis! quam inauditum illud Deo dedecus, si quando, sive per labores & cruciatus salutis nostræ student, sive jam majestate gloriæ trabeato Numinis corpori obganire possit Infernus, hoc sui juris quondam fuisse portionem, quod de Materno utero est assumptum: hac prius in Aula se jactasse *Principem tenebrarum*, quam eam *Sol Iustitiæ* obtineret, Quæ verò Filii observantia, quæ in Matrem singularis dilectio?

si prima animorum Magistra natura, si sanctissima Rerum publicarum leges, si æterni in tabulæ filiorum in adversa nutantium pauperum fortunâ damnant socordiam: quo tu demum calculo, quo Cœli patrocinantis suffragio ipsum absolves, quem non socordiæ tantum facis, sed etiam inauditæ impietatis arguis Parentem? Quid enim? potuitne Deus, ignis venena serpentis extinguere? sed potuitne, qui habiturus erat ædes, abominando Dæmonum cultu eximias reddere? Potuit sanè, qui jam nascentis mundi incunabulis morientium proparentem Evam immunem labis formavit; et viventium Matrem criminis eximiam labe creare. Potuit sanè, qui Angelicos Spiritus gratiâ adornatos evocavit ex nihilo, Angelorum Reginam gratiâ plenam in vitæ Orientis limine collocare. Quo fit, ut aut nescisse oporteat, aut nolle arguatur. Quorum alterum est ignorare, alterum impietatis. At omnes, inquit, in Adam peccaverunt. Ita scilicet, ita profecto est: credamus hoc, sapientissimum illum mundi Arbitrum eum, pari cum servis pœna Reginam quoque voluisse condemnare. Reclamant humana jura, repugnant decreta, contradicunt tabulæ, sanctiæ leges refragantur. Vos ego publicæ Justitiæ religiosissima augustalia compello, causam gravissimam equitatis suffragiis stabilite. Corneliâ lege, populis undis Reginam Cœli eximetis, qui terreni consortem Regis onerosarum subjectione legum eximiam pronuntiatis. Vestra hæc sunt decreta: *Non debet eodem modo gubernari Servus & Regina:* Codices testor, Vestra sunt hæc statuta: *Me-*

lior debet esse conditio Regina, quàm servi: Institutiones appello. Vestra denique lex illa est: *Augustus ad vectigalia non teneatur*. Ad Pandectas & Digesta, Auditores, provocabo. Una ergò terrarum æquè ac Cœlorum Domina, una Reginarum sempiterna Imperatrix *Maria*, non poterit (pudet dicere) non poterit turpissimo, quod nos inferripendimus, tributo) liberari? Una illa Regiæ Majestatis probrum, dedecus Reginarum, maligno nata sub sidere, ferreâ servitutis conditione vincietur. Sed quid tuam causam agimus ô *Maria*! Tua, immortalis Deus, fama periclitatur. Tunc ingratus ille, qui inauditâ à sæculorum memoriâ animi duritie Genitricem, cum vel nutu liberare posses, turpissimo iniquitatis jugo premi sustinueris? scilicet nos jam sanctioris naturæ Posterì præcipientis voces obsequentibus auribus excipiemus: scilicet ad singularem fixæ legis venerationem, insigni, quod nos præis exemplo, provocabis: dicemus, quæ Parentibus debeat observantia, cum miseris involvi calamitatibus Matrem à te sustineri conspexerimus. Damnabimus quotquot prostituto sanguine, venalique capite Parentum vitas redemerunt. Vigebit denique exul ab humano peccatore in belluis posthac pietas, dum tuo eruditæ exemplo, pressis iniqua sorte Genitoribus subvenire didicerimus. Vidēsne tandem Deo maculam non pio appingi ausu, Immaculatum quisquis Virginis Conceptum immaturo consilio impetebas? vides quantum uno argumento volvaris in barathrum, ut Deus ipse sua deturbatus Majestate peccatis destinetur, cujus sit ingiati animi singulare specimen, impietatis exemplum, legum, quas

tio, quas natura, quas divinitas ipsa statuerat con-
 mptus flagitiosissimus. Quid, quod & singu-
 i ignorantiae specimine, caliginosi intellectus
 emplo, obfuscatæ mentis documento Deus ho-
 is sui oblitus arguitur? Hoc demum erit, illum
 in Theologis, ac scripturarum Tripode acerrimam
 gloriæ suæ vindicem prædicare. Nos, si illa
 illi indulgentis benignitas cœli, ut priusquam
 ternis conciperetur visceribus, seligere Paren-
 tificuisset, quam demum obsecro imi, æquè ac
 xemi subscellii homines selegissemus? An illam
 amin ferreæ servitutis censum turpissima tra-
 sconditio? an illam cujus in vultu cerussata
 formitas, rugalis macies, turpe cadaver spira-
 An illam, quæ conspectu horrida, squalore con-
 ta, totius corporis habitu sub monstrosa larva
 minem mentiretur? An verò illam, quam ebur-
 a explicaræ frontis serenitas, morum suavitas,
 iustas oris, coloris amœnitas, virtutum con-
 us, conditionis libertas commendaret? Nemo
 hic credite callosas ab aratro manus ostentaret,
 mo servile jugum pateretur: in eam convo-
 temus universi, cujus in formam gratiæ, indi-
 nitatem coronæ, in Majestatem imperia, in
 onditionem libertas conspirasset. At verò Deus
 nihil pensi habuit, hostili subjectam Tyrannidi,
 infamem criminis, inustam labe, capitalissimi ser-
 ram inimici, turpe inferorum mancipium sibi in
 Matrem segregare? Enimverò non prævidebat
 insolentissimi Tartari opprobria, insultantis Erebi
 calumnias, impropria inferorum. Nos paren-
 tum dedecus etiam venali sanguine redimimus,
 Deus id prævenire cùm posset, spontè neglexit?

Nos ad vindicandas Majorum calumnias, in
vias mortes provolamus : Deus potuit constan-
tissime fronte Parentis probra audire ? Nos ab hominum
confortio humanis divinisque legibus exigenda
contendimus eum, quem tantum ingrati animi
tium condemnârit : Deus sua desciscit à natu-
ræque hominibus summo erant vituperio, in
metipsum admisisse non æstimabit? obrigescat hæc
lingua, obmutescat hæc vox, suffocetur hic spiritus
meus, priusquam per Virginis dedecus in hæc No-
minis opprobria erumpat. Quotò igitur scire
erat, dum nos omnes in Adam peccasse confitemur
eximiam tamen Regiam prædicare. Nescisne etiam
iam per falsissimos Oceani fluctus dulces aquarum
venas permeare? Nescisne cum hydrargyro cæteris
lædantur vasa, vitrum solum non erodi? Fons aquarum
viventium est Maria, speculum est sine macula
lucidissimum, potuit non erodi peccati hydrargy-
ro, potuit inter salsas Originalis labis procellas in
temerato fluxu natrare. Discurrunt per cœnum sola-
res radii, & non fœdantur : immerguntur Oceanum
splendores Lunæ, & non madescunt : Salit in ignem
Salamandra, & non aduritur: pertransit cristallum
radius; & non offendit : ascendunt vapores in cœ-
lum, & non tangunt impressione: intrat in ventrem
Ceti Jonas, & non corrumpitur: versatur inter leones
Daniel, & non devoratur. Una una fœdabitur com-
muni cœno, madescet universi diluvio, aduretur
peccati incendio, obfuscabitur vapore maculæ,
corrumpetur in utero Annæ; à Leone rugiente de-
vorabitur *Maria*? Si quid est in me Spiritus, unam,
unam spirat *Immaculatam Mariam*; si quid est
in me vocis, unam unam loquatur *Immaculatam*

Mariam, Si quid est in me Sanguinis, ad supremam usque guttam exhauriatur, ut unam scribat *Immaculatam Mariam*. Hanc vos mecum Sodales Parthenii veritatem, etiam prostituto sanguine propugnate. Hac purpura dignissimè scribitur *Immaculata Maria*. Quod si sanguine decertare non li-
 cuerit, moribus certè non verabimur. Discet ex nobis quisquis verba nostra ad bilancem revocâ-
 rit, quisquis acta curiosior interpres examinaverit, quisquis in cogitata perviderit, genuinos *sine macula Concepta Virginis* nos esse Sodales, quibus maculam omnem ex vultu detergat modestia, ex animo Integritas, ex moribus gravitas, quorum omnes vitz partes suo Jure dici postulent *Immaculata*.
Dicta Viennæ Austriæ ad Sodales Marianos.

O R A T I O IV.

DE IMMACULATA
 CONCEPTIONE
 BEAT. VIRGINIS.

Aurora.

ADsum matutinus Saluator surgente *Aurorâ*, Sodales Mariani. Quam ego dum nomino, potestis equidem primam diei *auream horam* cogitare, ut primum *Maria* orientis florem *Immaculatum* animis vestris repræsentetis. Potestis avocatum ad altiora mentem in cœlos defigere; ut cum *nihil coinquinatum* in eos ingredi animadvertitis, in cœlo hærentem *Auroram* vestram sine labe mundam pronuncietis. Potestis revocatos

è Cœlis aspectus in Oceanum promittere : ut cum
 superiorem illo assurgere Auroram intelligitis, to-
 to humani generis, primævâ culpâ, naufragantis
 Pelago superiorem Virginem intelligatis. Potestis
 formosissimam vobis Dearum Camillam, fronte
 & labris, digitis & lacertis, ac toto corporis habitu
 sine spinis roseam imaginari, ut cum *plantationem
rosa in Hiericho* auditis, omnem ab ea spinarum
 exercitum amoveatis. Sed constringamus tantisper
 piam cogitationum licentiam; ne cum plurima ad
 Augustissimæ Virginis commendationem *Aurora*
 suppeditat, per omnia vagi, deficiamus in singulis.
 Quare si namus hodie Auroram aliis diei noctisque
 diribitricem nominari, quæ ducta per horizontem
 auri lineâ, lucem à tenebris, luminosum ab obscu-
 ro, terras à cœlo dividit ac secernit. Si namus *flo-
rem lucis* appellari, qui flores hortis, floribus colo-
 res, coloribus vitam, campis arbores, arboribus
 frondes, frondibus virorem, cœlo lucem, rorem
 aëri, terræ gratiam reponit. Si namus eam dici pri-
 mi evigilantis Solis risum, Orientis Floram, seren-
 nitatem Cœli, blandioris auræ parentem, lucis ba-
 julam, luminis puerperam, purpureum Solis palu-
 damentum. Nos verò non tam Poëtico figmento,
 quàm Philosophico sermone, Auroram innocen-
 tissimum pariter ac sincerissimum speculum nuda-
 cupemus, ex quo vivacissima Solis imago, ac tota
 radiorum majestas elucescat : ut cum meminimus
 Deum esse *Iustitia Solem*: agnoscamus tandem Dei
 parentem Virginem Divinitatis quoddam specu-
 lum, ac eo nomine *Immaculatam*. Quod cum ego
 pronuncio, nolim equidem tam demissè de Virgi-
 ne sentiatis, ut qua ratione ex Divinis Oraculis ac-
 cepi.

epistis *Hominem ad imaginem & similitudinem Dei factum*, eâdem Conceptam Auroram Creatoris picturam, ac Divinitatis simulachrum nomine. Altiùs animorum nostrorum sensa evocavit Hippoensis Antistes, quando *dignam, qua appelleretur Dei forma, existimavit*. Sublimiorem sensum aperuit Hieronymus, quando *sculptam excellentiamque Dei statuam* prædicavit. Nobiliorem Andreas Hierosolymitanus, eminentiorem Theologorum Angelus à nobis exigebant opinionem, quando ille *singularem Archetypi Divini*, iste *Divina Bonitatis imaginem* iudicavit. Neque verò dum supra inferiorem hunc mortalis naturæ ordinem contemplatorem oculum elevatis, vos in *figurali similitudinis Dei* hætere patiemur; ut, dum orato affectu in Virginis laudes anhelatis, ad ipsa divinitatis arcana penetretis. Dicitis absolutissimo imperio in res universas dominari? Consuevit Bernardum, ut concipiatis *Maria omnem in cœlo & in terra concessam esse potestatem*. Asseveratis eum immensitate suâ penetrare omnia, & qui universa seipso claudit, nullis finibus circumscribi? Bonaventura discite, *Maria immensitatem mentare neminem posse, nisi solum eum, qui illius gratia & gloria sublimitatem, pietatis ac misericordie profunditatem est operatus*. Agnoscitis Deum, sciam esse pulchritudinem ac venustatem? primam huius pulchritudinis imitationem delineatam esse *Mariam* non dubitare. Creditis quidquid est perfectionis aut excellentiæ per creaturas, velut in vos, dispersum; in Deo, velut in Oceano emine- re? Arnoldi fidem contestor, *quidquid Creator singulis distributor iustis contulit, Matri adornan-*

da congeffit. Non adduco ad veritatem fabulas, non mendico ab umbra lucem: non revoco in memoriam Pandoram, cui ad miraculum instruenda *Deorum* laboravit Universitas: in cuius frontem Gratiæ sparserunt lepores, in cuius oculis Phœbus accendit sidera, in cuius vultum Venus afflavit venustatem, in cuius labia Suada diffudit mella, in cuius linguam Mercurius aspiravit facundiam, in cuius corpus Jupiter induxit maiestatem Nihil est maiestatis in Cœlis, lucis in Sole, splendoris in stellis, decoris in luce, serenitatis in aëre, venustatis in terra, virtutis in homine, perfectionis in Angelo, excellentiæ post Deum, quod non amplissima Divinitatis manus contulerit in *Mariam*. Ex cœlo Solem detraxit in amictum, Lunam subiecit pedibus, stellas ordinavit in coronam: ex terra Cedros & Cypressos vocavit in staturam, rosas in speciem, balsamum in odores, aurum optimum in caput, piscinas in oculos, ebur in collum, hyacinthos in manus, in nomen & animam universum *Mare gratiarum*. Dicite Deum *incomprehensibilem* cogitatu, ineffabilem voce, indicibilem linguâ, altissimum maiestate, bonorum omnium *Oceanum*, *Abyssum perfectionum*: sed patiamini quoque ut primam post Deum *Mariam incomprehensibilem* testetur Nylsenus, *ineffabilem* profiteatur Damianus, *indicibilem* dicat Augustinus, *ineffabiliter sublimatam* nomine Hugo, *gratiarum mare* vocet Damascenus, *inexhaustam bonorum Abyssum* compellet Epiphanius. Ex quibus concludat sanè sapientissimus *Idiota*, Dei parentem Virginem esse *visibilem* iustitia Soli imaginem, Richardus, *Divinam similitudinem*, Damianus, *Deificatam*; Dionysius & Augustinus Dei-

formem

formem Mariam ; ego pariter concludam sine primæ labis contagione *Mariam*. *Speculum esse sine macula, imaginem Divinæ bonitatis*. Erravi. Non licet concludere, dum in interminabili Marianarum laudum oceano versamur. Necdum probavi *Auroram*, necdum singularem *Divinæ bonitatis imaginem* evici ; nisi quoddam Trinitatis mysterium ostendero in *Maria*. Mater est, Filia est, Spiritus purissimus est *Maria*. Si tres in Divinitate adorant Theologi Relationes, tres in Augustissima Virgine venerentur Relationes Mariophilii, Matrem Filii, Filiam Patris, Spiritus Sancti Amorem. Hæc Deum suum agnoscit Patrem, quod agit & Verbum : Verbum suum compellat Filium, quod vocat & Pater : Spiritum Sanctum suum dicit Amorem, quod & Filius agit & Verbum. Totus in Filio est Pater, totus in Filia : totus est Filius in Patre, totus in Matre ; totus Spiritus Sanctus in Verbo & Patre, totus est in *Maria*. Et verò si ex indivisa elogiorum divisione Omnipotentiam Patri attribuerunt supernaturalium arcanorum Magistri, Omnipotentia in *Maria* testimonium à cœlesti Caduceatore accipite : qui *superventurum Virgini Spiritum Sanctum, virtutemq; Altissimi obumbraturam* nunciavit. Sic enim vobiscum statuire ; ut adorandæ speciosissimarum rerum imagines ex amœnissimo lucis & umbræ duello confurgunt ; sic per supervenientem sanctissimi Spiritus lucem, ac Virtutis omnipotentiaque Divinæ umbram omnipotentia Patris lineamenta perfectissimè tracta esse in *Maria*. Ut si in potestatis illius defixi considerationem admirati estis aliquando unâ Patris dictione constitisse universa ; obstupescatis

catis pariter uno Matris verbo omnia esse reparata. *Dixit Pater, & facta sunt*, quæ per utrumque orbem diffusa intuemur: *Dixit Mater*, & restituta sunt, quæ mortalitatis scelere interierant. *Dixit Pater, Fiat lux*, & facta est prima humanorum oculorum voluptas: *Dixit Mater, Fiat: & Verbum caro factum est*, *Lux iustitiæ, quæ illuminat omnem hominem*. *Dixit Pater, Fiat firmamentum, & factum est*: *Dixit Mater, Fiat Deus Homo; & homo factus est*, labentis mundi firmamentum. *Dixit Pater, germinet terra herbam virentem*, & amica veris jucunditas omne latè solum occupavit: *Dixit Mater, Aperiatur terra, & germinet Salvatorem; & prodit Flos campi*, exiliit germen salutis, fructus vitæ maturuit. *Dixit Pater Verbum in amplissimo suæ fecunditatis gremio*: *Dixit Mater Verbum in Augustissimo sinu Virginitatis*. *Dixit Pater invisibile Verbum flagrantissimâ Divinitatis luce absconditum*: *Dixit Mater humanis oculis aspectabile Verbum*, mortalis corporis integumento obvelatum. *Dixit Pater Verbum amplissimâ suimet ipsius suarumque perfectionum comprehensione*. *Dixit Mater Verbum abjectissimâ sui æstimatione*. *Dixit Pater Verbum vestitum gloriâ & honore*, per sublimitatis suæ eminentiæque cognitionem: *Dixit Mater Verbum humiliatum in forma servi* per Ancillatus sui profundissimam intellectiōem. *Quærant jam in Symphoniacum coacti globum Cœlestes Genii*; *Quæ est ista, quæ ascendit?* Respondebo, Vivum Æterni Patris simulachrum, candor æcerrimæ lucis Divinitatis, Umbra omnipotentis increatæ: Verbo, Aurora, in qua vivacissimis coloribus primi Solis plenitudo divina manu pingitur

efformatur. Sed ut à Patre Filius, sic nostra à Patre in Filium procedat Oratio. Quem cum à Sanctissimo Patrum Senatu, à Consultissimo Theologorum consensu, æternam in mente Patris rerum producendarum Ideam, vivumque prototypon intelligitis; decernite simul Incarnati exemplaris Matrem exactissimum esse Filii simulachrum. Enimvero ut regium educturus palatium Architectus, non mente solum universam molem ejusque partes signat; sed compendiosam etiam sui conceptus pitomen molitur in ligno, in qua definit muros, allinguit latera, secernit turres, secat ambulacra, aperit conclavia, erigit scalas, effodit puteos, digerit hortos, & in contracta structuræ similitudine agustam molem comprehendit: sic amplissimum hoc universi theatrum fabricaturus Deus, in Verbo hoc est, æternæ divinæque mentis Ideâ, totam machinam ita distinxit in partes, digessit in ordines, conclusit in limites, composuit in unionem; ut amen ejus constituendæ alteram quoque Ideam veluti principalis imaginem ac similitudinem extere voluerit Virginem *Immaculatam*. Non miror illam, cum *ducerentur in Orbem Cœli*, cum *appendentur fundamenta terra*, cum *librarentur fontes aquarum*, illam semper laboranti Deo adstitisse, ut velut anticipata rerum similitudo serviret in exemplar: cum ex Damiano intelligo, *in ipsa, per ipsam, & cum ipsa totum decretum esse faciendum*. Non miror illam gyros Cœli circumivisse, in omni terra stetisse, ambulasse in fluctibus maris, profundum abyssi penetrasse; quando non hujus tantum porrectæ in immensum structuræ, sed earum quoque creaturarum Ideam intelligo Virginem, quas nunquam

quam visuras lucem manu clausas tenet Omnipotentia Dei. Nam si hoc uno argumento Unigenito Patris *quod in forma Dei esset*, universa repræsentandi attribuiamus privilegium; negare id ipsum *Immaculata* Virgini non valemus, quod eam cum Dionysio & Hipponensi Præsule *Deiformem* agnoscamus. Quare si in Verbi elogia, veluti torrente infundicatis Filium *speciosum formâ præ filiis hominum*, ipse incarnatus Deus *totam pulchram amicam, pulcherrimam mulierem salutabit Mariam*. Si dicatis pulchritudinis admiratione suspensi, *diffusam gratiam in labiis Filii*: ipse interpretes Numinis Caduceator Angelus, *plenam gratiâ* venerabitur. Si dicatis eum *Gigantem accinctum gladio super femur, aut indutum fortitudine ac virtute præcinctum*: Turris David vestra Avorumque pietas adorabit; ex qua pendent mille clypei, & omnis armatura fortium. Si dicatis eum Deum exercituum: agnoscetis Mariam *terribilem, ut Castrorum aciem ordinatam*. Si dicatis eum *pulchritudine suâ intendere in sceptrâ, procedere in regna, regnare in imperiis*: intelligetis occupatum Reginae specie Regem, eam, ut orbi dominetur Imperatrix, suam ad *dexteram in vestitu deaurato collocasse*. Si dicatis eum orbis Triumphatorem, qui *ponat inimicos suos scabellum pedum suorum*: reponam hanc passam quidem unius duntaxat Serpentis inimicitias, ipsius tamen *caput contrivisse*. Si dicatis eum esse Deum inter hominesque Mediatorem, adjiciet Albertus rectorum à Deo mortalium *Mediatricem esse Mariam*. Si dicatis eum oraculo Gentium nos *de plenitudine illius omnes accepisse*: dicet pro Virginis causa Bernardus, *de plenitudine istius accipere universos: in mæstos exire con-*
sola.

*lationem; in agros effundi curationem, in captivos
 etivari redemptionem, in peccatores effluere veni-
 am, in iustos exundare gratiam, in ipsam Trinitatem
 umulari latitiam. Si dicatis deniq; nos ab illo em-
 ptos precio magno: addet ad encomiæ Virginis Isi-
 dorus, si Verbum incarnatum pependit Redemptionis
 precium, ab immaculatissima Matre materiam esse
 ministratam. Quæ omnia si non incautes, vel dege-
 neres à pietate animos cadunt, dicetis quoque Vir-
 ginem Auroram esse Immaculatam, & speculum
 Divinae bonitatis. At conjicite tandem cogitationes
 in Spiritum Sanctum, cujus divinissimam auram re-
 spiratis. Assentimini Theologis, in arcano Tribita-
 tis mysterio Amorem Patris Filiique spiratione
 promanare? mutuo Patris in Filium, Filiique in Pa-
 trem aspectu sacratissimum Triados anhelitum re-
 spirari. Non negate hoc Mariæ vestræ religioni,
 Tutelam vestram Imperatricem, ac Orbis universi
 Amorem divino prorsus anhelitu esse spiratam.
 Nam audivistisne aliquando Deum Gigantis in
 morem ad currendam viam suam exultasse? Credi-
 te ab itineribus aternitatis fatigatum, termino tan-
 dem suo potitum respirasse in Maria. Audivistisne
 eum propè defecisse, quando laborare eum fecimus
 in iniquitatibus nostris? Credite eum post longi
 temporis impendia respirasse, quando in præstantis-
 simum peccati remedium spiravit Mariam. Audi-
 vistisne eum cui proprium est misereri, ruptâ quie-
 tis suæ tranquillitate, aperiendis aquarum cata-
 ractis, jacendis de cœlo ignibus, commovendis
 in nostrorum scelerum ultionem creaturis non uno
 sæculo fuisse occupatum? Credite tandem post diu-
 rni laboris curas respirasse, quando in deficienti-
 tis*

tis Mundi solatium spiravit *Matrem misericordiam*
Mariam. Quod cum ad nostros in Virginem co-
 testandos amores sit adeo tenerum, ad ejus ve-
 commendationem tam sublime & singulare; non
 audio eos, qui Reginae laudes laudibus vulgi per-
 miscent. Non audio eos, qui etsi Divino ha-
 spiratam non negent *Mariam*: hoc tamen elogium
 commune volunt Protoparenti, *in cuius faciem*
spiravit Deus spiraculum vite. Debeo equidem
 hanc sacris Oraculis reverentiam, debeo hoc atti-
 stanti Deo submissi animi tributum, ut pronon-
 tiati judicii assensu confitear, quod Divinae pa-
 ginæ asseruerunt. Dabit tamen hoc amplissimus
 affectus vester, dabit convicta vel à Grammaticæ
 ratio, tantum supra communem mortalium sortem
 cœlestis Imperatricis encomium elevari, quantum
 à *spiraculo* distare *Spiritum*, ipsâ vocis institutio-
 ne intelligimus: ut cum infusum Mortalium Pri-
 mogenitori *Spiraculum*, diminutum quasi *Spiritum*
 non negamus; sacrosanctè cum Angelo Legato
 asseveremus totum *Spiritum sanctum supervenisse*
in Mariam. Relegate enim cogitationes ad primam
 orbis nondum in ordinem evoluti confusionem; &
 ubi *Spiritum Domini super aquas* resâ, quaquâ paru-
 it, terrâ exundantes volitasse intelligitis, memento-
 re pariter universam illam *aquarum congregationem*
vocatam esse, Mariam, ut cum Græco Regii nominis
 Oratore Basilio inferatis, totum Divinissimum Spi-
 ritum sese Sponsæ Virgini induisse: ac tandem, qui
 Sanctissimam Antesignanam vestram *Auroram* esse
 non dubitatis, eandem Augustissimæ Trinitatis spe-
 culum venerabundi salutetis. Quæ universa illud
 tandem conficiunt, ut qui credimus nullam in Patre

Filio nullam, nullam in Spiritu Sancto maculam
 o unquam tempore posse reperiri, asseramus quo-
 e pientissimâ religione etiam primum Orientis
 Conceptæ Virginis punctum omninò fuisse *Im-
 maculatum*. Hoc ego publico Sacramento ita sem-
 me sensurum ad aras promitto, ut prius ex venis
 guinem, ex corpore spiritum extorqueri velim,
 am aliud nisi interveniente Ecclesiæ universali
 perio, vel calamus scribat, vel animus sentiat, vel
 gua eloquatur. Quam in sententiam si juratissimâ
 iginis Amatores, mecum unâ conspiratis, videte
 id hac ipsa *Immaculati Conceptus* celebritas, quid
 aurora majestas, quid Divinissimi *Speculi* candor &
 uceritas, quid singulorum affectus, quid commu-
 is omnium pietas & religio exposcat. Non egetis
 oratis documento, qui Discipulis suis quotidianū
 peculi usum imperabat. Non egetis Demosthenis
 exemplo, qui de generes suos ab honesta perorandi
 ge mores ac gestus, speculi cruditione reformavit.
 Nam in *Auroram* intenti, omnes in *Immaculata* V.
 ectè beateq; vivendi rationes & videtis & addisci-
 is. Quoties *Mariam Auroram* auditis, toties matu-
 um diem cogitatis; ad quem virtus vestra sequenti-
 bus annis Rerump. felicitati adolescit, ut eum ab
 hac *Aurora* fortunatissimo omine auspicemini.
 Quoties *Mariam Auroram* intelligitis; toties florem
 dici cogitatis, qui tandem in publicum Orbis fru-
 ctum erumpat. Quoties *Auroram* speculum esse
 meministis, in quo Augustissimæ Triados æternum
 Concilium repræsentatur; toties concluditis mores
 vestros, agendi rationes, vitamque omnem debere
 esse *Immaculatam*.

Dicta Vienne Austria ad Sodales Marianos.

ORA-

ORATIO V.
IN ANNUNCIATIONE
B. VIRGINIS,

Cum in diem Parasceves incidisset.

Quid est, Sodales Mariani, quod in ead-
tempora Incarnati Divini Verbi contra-
tur Memoria; quibus ejusdem patibulationi-
minis sacra funeralia peraguntur? Ingreditur
ginis uterum Homo Deus, & egreditur Urbe.
ipse oneratus supplicio, Deus reus. Contrahitur
parva membra; & vastum in truncum distrahitur.
Sepulto tenebris mundo diem infert; & suo
dies præcipitatus è solio tenebris sepelitur.
nuntiatur *Salus*; & è vivis tollitur: Con-
tur *Vita*, & morte exstinguitur: sanguinem
imbibit, & quinis è fontibus eundem eructat:
oriturus sua est in Aurora, & simul moriturus
occasu. Venit & fugit: oritur & moritur: spi-
ritum Deus accipit & emittit. Nunc enim verò
do, quod ingeniosissimâ quondam definitione
asseruisti Chrysologe, vitam Christi circulum
annularem: non quod ejus gemina sit Divinitas
ejus palla sit Humanitas; ejus color sit ignis
ejus pondus sit Amor: sed quod proximum
fini principium, nulloque ultima à primis discrimi-
ne secernantur. Agnosco circulum, cujus necesse
tur initio exitus, aurora occasui, vita morti: que
rum ut alterum lætitiæ segete; ita alterum doloris
melle animos nostros sibi rapit inundandos. Illam
im

Imperant Legatus Pacis è cœlo Angelus, allata factus, illatus dies, concepta vita, Dei Verbum caro factum, tremendus quondam Deus, hodie primum ictus Humanus. Ad istam cogunt Legatus mortis à concilio Judas, prodita Salus, extinctus dies, occisa Vita, Dei Verbum mutum factum, & humanus omninò Deus infra hominem deformatus: ambigua vacillat trutina, nec in mœrorem depressa, nec elata in lætitiâ. At vel in lætitiâ amen assurgere instantis felicitatis imperio, vel concidere in dolores ad nutum mœstissimi temporis est necesse. Ego tantisper dubitante utraque lance librabo trutinam: Vos ubi utriusque partis notaveritis pondera, linguam consulite, etiam muta loquetur responsum; & silentio in alterutram partem facundissima Oratrix animos vestros inclinabit. Atque ut felicitatis primum vestræ non obscura legatis argumenta, erigite, Sodales, oculos, & advolantem eminus festiva in Iride diu desideratæ pacis Legatum inspicite. Prima admittendæ lætitiæ porta est oculus: purissima gaudia bibuntur aspectu. Quid vos admirandam illam naturæ pompam, & tot ridentem coloribus Iridem cœlestis Legati bajulam esse existimatis? Si sagittarium Numinis arcum nominetis: dicam ego tandem fractâ diuturni furoris setâ clementem, nulloque telo metuendum: Si ridentis cœli fasciam appelleris: dicam ego ad colligendum novo sempiternoque fœdere homini Deum explicatam. Si Augustum eam fornicem asseratis: dicam ego sapientissima Dei manu ad sustinendas indignitatis æris tempestates erectum; ne vindicibus armatæ fulminibus in fontia mortalium capita devolvantur

tur. Si gemina Tonantis brachia affirmetis : dicam ego ad coligendum benignissimos in amplexus hominem latissimè explicata. Si in augusto cœlorum theatro erectum arcum compelleris : dicam ego vel subactis tempestatibus triumphalem , vel immortale trophæo pacis extruendo fundamentum. Dicam serenitatis arrham, tranquillitatis Indicem, pacis nuntium, naturæ lætitiā. Dicam risum cœli, bonorum auspiciū, votorum præsigium, picturam clementiæ, amoris insigne. Dicam denique ductum è cœlo in terras pontem, quod ipsa Divorum felicitas ad mortalium ærumnas deferatur, vel mortalium ærumnæ ad ipsam Divorum felicitatem enitantar. Hoc enim verò Paranympheus ille spiritus denunciat, qui dum matutinus Salvator auspicacissimum *Ave* insonat, Deum in propinquo felicitatis auspiciū, inclamat. Quod dum audio, non repetam toties illa decantata lætitiæ argumenta, inauditos à mundi incunabulis celebrari Hymenæos, nuptilia accendi festa, veterem expungi noctem, novum irradiari diem, iras compesci, laxari amores, furores extinguī, accendi clementiam, dissolvi vincula, ligari serra, stabiliscum Deo fœdus, fundari pacem; servam è carceribus naturam in libertatem revocari. Illud ad nostrorum cumulum gaudiorum fortassis vulgare minus est, aut in terras cœlum descendere, aut in cœlum terras commigrare. Sedem Dei ex supremis deturbatam regionibus concipite. Factus nobiscum Deus in tabernaculo Virginis conquievit, qui suum in Sole posuisse tabernaculum gloriabatur. Solem in cœlo non quærite, dum agentis in terra Virginis uterum subivit. Angelicæ illæ mentes,

as devolare ab alto conspiciatis , cœlum suum se-
 untur. Sed & Virgineo prolatum ab ore respon-
 , illa consentientis animi nota , *Fiat* , nescio
 m pectoribus nostris violenter infundit lætiti-
 : quæ dum ad aures allabitur , subeunt quidem
 nos, prima nascentis mundi exordia, sed in ocu-
 lacurrit ad primorum æstypon initiorum fœ-
 diffima instauratio: nec patitur , nos antiqua
 ere miracula; dum verbo uno nova ponit admi-
 nis theatra Non libet jam admirari *(spiritum*
mini quondam super aquas latum , dum hodie
 tus in maria (in *Maria* , volebam dicere) su-
 venit. Non obstupesco ad unum loquentis Dei
 bum, *Fiat*, repente cœlos constituisse : dum ad
 m Augustissima Virgo, *Fiat* , nova Divinitatis
 rs est fabricata. Non admiror ad illas geminas
 bi Divini syllabas produxisse terram herbas vi-
 tes; dum ad geminas *Maria* syllabas de Virgine
 ra *Flos Campi* prodivit. Non obstupesco ad illud
 aggregationes aquarum factas esse maria ; dum
 hoc meliores aquarum congregationes factæ
 in *Maria*. Non miror ad illud effusum in vola-
 aërem , dum ad hoc cœlestes Aligeri Spiritus
 unduntur. Quæ omnia quantum ad hodiernæ
 ei celebritatem faciunt , tantum quoque confer-
 nt ad communem mortalium lætitiā ; nisi hæc
 stauratæ felicitatis dies in ipsa patientis Salutis
 mpora incidisset ; quibus pro auspiciatissimo Ali-
 eri *Ave*, ferale à Juda *Ave*, venenato osculo Sa-
 ri nostræ inhalatur Pro faustissimis Hymenæis
 audito corpus ab anima divortio separatur , pro
 va bonorum omnium instauratōe , nova suc-
 edit supremi boni devastatio. Percurrite celeriore
 remo

remo doloris mare, quorum mentes gaudiorum
 portus delectat. Ad primos pelagi ingressus in O-
 liveto scopolo pavor obviat, & fortitudinem ter-
 ret: mœsticia occurrit, & solo affligit terræ firma-
 mentum. Nondum ingressus mare, oculus mor-
 talium Deus, suo naufragus in sanguine pernoctat.
 Occurrunt in descensu Piratæ, & injecto fune, sa-
 lutis onerariam trahunt captivam. Hæc ut ludi-
 brium Ventis exponatur, adduntur alba & rubra
 vela ab Herode & Pilato. Additur & malus Crucis.
 Incutunt ab omni parte venti, allidunt ad Calvariz
 scopulum, ubi tandem desertus Deus, nefario mor-
 talium scelere emoritur. Invadit dolor cœlos, qui
 atrato amictu funus prosequuntur. Terra sicut
 aperit sui Tonantis miserta, ut mortuo præbeat tu-
 mulum, qui vivus *non habuit, ubi caput suum recli-
 naret.* Petræ dissiliunt, ut reum fortassis tanti cri-
 minis hominem lapident. Suis è sepulchris excu-
 tiuntur mortui, ut in salutis vindictam revi-
 viscant. Omnia deplorant comploratum Deum.
 Quid vos agitis, in trutinam revocate: fortassis
 & gaudio sua lachryma erat, & lachrymæ gem-
 ma. Etiam sereno quandoque cœlo tenues in
 nimbos æther distillat. Medios etiam risus la-
 chryma occupavit. Unum lachrymis date ocu-
 lum, unum gaudio: utrique corda, sive illa In-
 carnato Verbo in cunas destinetis, sive emor-
 tuæ vitæ præparetis in sepul-
 chrum.

Dicta Vienna Austria ad Sodales Marianos.

ORATIO VI.

E B E A T I S S I M A
V I R G I N E .

MARIA Mater nostra.

Um Parthenios Immaculatæ Virginis Soda-
les in hac etiamnum ardentissima caloris of-
ficina, ad peculiarem Tutelaræ Patronæ cul-
tū accedere aggredior, nescio Matrisne potius
issimum nomen, an Augustæ & Reginae præ-
ativa, efficacius Oratori ad incitandos animos
ros allatura sit argumentum. Nam nimis ar-
antis est, eam à te ambiri genitricem, quæ ve-
um humanitate Numen deserto mundo Repa-
rem produxit, Nimis ingrati est, filiali in-
affectu non convolare, à qua plus quàm ma-
a semper in nos beneficia promanârunt. Ni-
audacis est in fraternitatem Christi venire eos,
s scelestæ plurima vitæ morumque labeſ conta-
avit. Nimis insolentis est adoptari à Regina
e eos, quos sub mapali rustico viles pro cunis
na exceperunt. Nimis neglecti animi est, ad-
ari à Regina cū possis, agresti nominis ac san-
nis conditione contentari. Geminus me in di-
sa rapit affectus: & cū debere me utrumque
telligo, neutrum deferendi libera est potestas. Ne
verentiam exhibeam, amor prohibet: ne amo-
m deferam, reverentia vetat. Heu nimium veri-
tis habere non ignobilis illud Poëtæ:

*Non bene conveniunt, nec in una sede morantur
reverentia & Amor. Illa defixis in terram oculis
mbra Virginiū insequitur, iste liberior oculo
ia*

in Virginem sese convertit. Illa indignam sese profitetur, hic etiam se penetrat in amplexus. Illa demisso ad honores vertice penè procumbit, hic etiam superbius ad latus audet assistere. Illa silentio majestatem veneratur, hic facundissimam sese in linguam induit, suos ut in Virginem affectus eloquatur. Illa semisfractis præ timore verbis vix Reginam appellat; Amor dulcissima exiliens voluptate matrem audet nuncupare. Quid agam, cuius obsequar? Reverentiæ an Amori? Matremne dixerim an Reginam? Etiam ignes fatui trabeatam flammæ Solis Majestatem patrem agnoscunt: etiam præterfcentes undæ genitores limpidissimos, imò etiam crystallinos habuere parentes, etiam degens Ales Aquilam Matrem salutavit Reginam? non agnoscit eximiam potestatem, qui non Reginam compellat: detrectat imperia, qui non agnoscit potestatem; rebellionem parat, qui detrectat imperia. Læsæ Majestatis reus est, qui parat rebellionem. Quanquam quid est, quod fluctuantem adhuc animum in ambiguas possit distrahere voluntates? Facile, Sodales Parthenii, in ancipiti lite triumphabit Amor, qui Rex est affectuum; facile in vincula & amoris compedes captiva incurret reverentia, cujus proprium est amorem revereri. Unicè ergo Rex affectuum, vince Augustissime Præliator Amor; & quam Dominam alii prono corpore, alii Reginam humili obsequio, alii orbis superioris æquè ac inferioris Imperatricem subiecta voluntate reverentur, Nos Amore Magistro audaciores enecti, uno simul ore & affectu Matrem compellemus. Atque ut ad ipsam felicitatis nostræ deveniamus originem, eò sollicitæ animorum nostrorum revol-

solvendæ sunt cogitationes, ubi primum Augu-
 stina Virgo Materni nominis dignitatem est
 secuta. Nempe in funestissimo illo & ad fera-
 Catastrophentumente Calvarie colle, in quo
 tribulata mortalium Vita inaudito ab hominum
 moriâ exemplo emoritur, in eodem nobis cum
 vivente Vita propè expiraturis ad novam vitam
 revivandis, Maria universorum Mater pronuncia-
 ta. Ita enim teneriores mihi persuadent affectus;
 Joannem sub trabali ligno in filium suscepit,
 nos adoptandos materna viscera aperire. Quid?
 quis hoc Jurisperiti? Obstate tabulas, adversari
 es, sanctissima Imperatorum decreta refragari
 auditis? Scio equidem ex consultis vestris, *non*
mulieri adoptare: sed non ignoro tamen, *per*
Principis indulgentiam in solatium libe-
rum amissorum foeminis quoque adoptandi fieri
estatem. Date ergò, date hanc benigniores
 via facultatem, ubi unigenitum suum amittit,
 in amissi solatium alienos valeat adoptare.
 Quod liberaliter dedit pendulus è ligno Pri-
 us, ut quem ipse suo vacuavit excessu sinum, eun-
 dem repleat adoptivorum multitudo filiorum. Ne-
 cessè est refragari, cum Principis est patefacta vo-
 untas. Illa enim verba, *Mulier ecce Filius tuus,*
Ecce Mater tua, quos obsecro animis vestris
 affectus ingeneraverunt? Erratis, erratis profectò,
 si Deum ita loquentem animo concipiatis: sum-
 ma, sed morior! ne commoriatur, quidquid per-
 se vivit, Matrem sufficio: à qua vitam trahant
 mortales. Audivistis hæc olim tot Hispaniarum
 Galliarumque Reges, tot Orientis Occidentisque
 Imperatores, qui non jam supplices ad salutis aram,

non prout ad Majestatis Solem , non venerabundi ad libertatis Asylum , sed amantissimi Filii ad Matris complexus advolâstis. Audivisti hæc (ne retexamus vetera) Ferdinande III. Romanorum Imperator semper Auguste, qui nuper concepto voto fortunas, & Liberos, Regna & Provincias, hanc Austriam, hanc Urbem, temetipsum in ejusdem sinum coniecisti. Audivistis hæc vos ipsi (quid enim sectamur externa) audivistis sexto ab hinc mense, cum dicto Sacramento in hoc ipso loco vos eidem consecrâstis. Qua una re, nescio plura gloriæ in vos, Reges, ac Imperatores redundet, an plus accedat felicitatis *Maria*. Dicerem non vestræ tantum felicitatis argumenta; sed tristi spectaculo vetustæ Rachelis exempla viderem innovari. Pepererat ea aliquando unicum suum Patrisque delictum, Joseph, eo animi propè colliquefacto gustu, ut alterius suscipiendi desiderio inflammatus oraret ad Dominum, *addat mihi Dominus & filium alterum*. Audivit orantem Deus Benjaminum edidit. Sed heu! quem *filium doloris* suo tandem acerbissimo cruciatu coacta est nuncupare. Nescio plurnè hic sit historiæ, an figuræ. Certè Tutelari Virgo Parens & Primogenitum suum Deum, inter applaudentium Angelorum concentus peperit & nos *doloris Filios* inter sua æquè ac cruentari Deo tormenta suscepit. Atque hinc fortassis est, quod innocentissimum *Iesum Maria Primogenitum* nuncupemus. Scio quidem primogeniti nomine veneranda sanctissimorum Patrum autoritate *Unigenitum* nuncupari. Scio, si in hæreditatem sempiternam animis respiciamus, Incarnatum Deum *Primogeniti* nomine compellari, quem Deus

stetit heredem universorum. Sed illud non
 potuere fortassis dixero, ad vos respexisse præ-
 am futurorum Spiritum, quando *Primogenitum*
 minavit. Nempe secundum indigitat, qui
 mum commemorat. At enim Ebionitarum fa-
 mus erroribus, Cerinthi incurrimus impieta-
 m. Si secundos *Maria* suscepit filios, actum est
 ejus integritate. Non ignorasti hunc scopulum
 actissime Spiritus, primogenitum tamen cum
 cundo geniti indigitatione *Iesum* placuit com-
 llare, ut intelligamus illud te egisse efficacius,
 nos tantæ Matris filii agnosceremur, quam ut
 us fama maneret illæsa, & Virginitatis nomen
 libatum. Quâ unâ te tanta in nos cumulantur be-
 neficia, ut attentius inspicientes supra ipsos An-
 elicæ naturæ limites atrolli videamur, dum Re-
 nam scilicet adorant ipsi, quam nos Matrem ve-
 amur, ut dum te filium agnoscis, eos servos in-
 ligas. Nullus enim verò Filius est *Maria*, quem
 Redemptorum serie Deus homo non numeravit,
 nullum sese reparationis protendit amplitudo,
 i vel sub infernali jugo non ingemuerit ali-
 ando, vel Tartareas subeundi catenas debi-
 m non contraxerit, vel præveniente veluti phar-
 acō non fuerit præservatus. Exulatis boni Alites
 edemptoris Dei spaciōsa regione; exulatis à libe-
 liter profusi Sanguinis rinctura: non suppetit,
 ade *Mariam* Matris suavissimâ compellatione
 neremini Dominos ejus nūrus observate; proru-
 us nos maternos in amplexus: silentio ejus Maje-
 atem celebrate, nos pios in Virginem affectus elo-
 nemur Hos pridem animos in nobis accendit Pri-
 ogenitus in cruce frater triverbio illo de nobis

dicto: *Ecce Filius tuus*: hoc est, ut ego quidem interpretor, Ecce, quos tibi excessurus vitâ postremam veluti Legatum commendo, quorum adoptandorum post mea funera plenissimam facio potestatem. Illos omnes eo fove benignitatis affectu, quo me reprobantem olim per sinus infantem compiectionis. Admireretur hic Orbis eum omni retrò ventura posteritate exaggeratum commendatis affectibus: ego verò inauditum susipientis amorem commendabo. Enimverò vix prolato triverbio illius: interna viscera invaderunt affectus, qui teneriora recens adoptatos filios amorem exprimentem quam in Unigenitum Jesum ab amantissima quamquam Matre extorsissent. Quid? nefarium dictum scelus audax, inauditam impietatem, enormis sacrilegium exclamatis? Silebo igitur intempestivus Orator, dum ratio ipsa nobis persuadet efficacius, adoptivum magis amari Filium, quam naturalem. Hunc enim casus tribuit, adoptivum electio: illum natura generat, hunc amor assumit: ille tuus est, etsi nolis; hic non nisi volueris, non nisi amaveris. Dicam ergò, quod dubium nemo possit revocare, dicam, Cor tuum & amores, animum & affectus omnes ita quidem Primogenito tuo fuisse obligatos, ut unusquisque fuerit cordis quies, amoris meta, animi centrum, affectuum omnium terminus; tuam tamen in nos ira patuisse charitatem, ut si externæ beneficentiæ signis metiamur affectum, nostris non minus commodis studuisse videaris. Nam quid est, quod cum vix natum materno ab ubere resolutum asperrimo reclinaveris in præsepio? Quid est, quod medias inter tempestates ad sævientis brumæ ferociam

exiguus fasciis involutum inter animantia
 eris? exuisti in viscera pietatis? an ejus igno-
 m induisti? Sed nimirum sinus illos mater-
 lio tantisper negare es visa, ut nobis aper-
 tenderes: ne solus totos insumeret ille, nobis
 are voluisti explicatos: deposuisti Jesum / ut
 sumeres in amplexum. O Augustissima Pa-
 sanctissima cœlorum Imperatrix! *Monstra-*
num te esse Matrem. Hoc uno titulo omnes
 us nostros rapuisti. Religio te nostra, etiam
 te Hæresi, submisso corde veneratur: obser-
 ad nutus tuos suspendit attentionem, eò
 volatura, quò nutus indicant. Timor hoc
 m timer, ne quâ fortè mundi plagâ tuus
 orjacturam pariat. Gaudium hoc unum gau-
 ne toto Oriente & Occidente, Meridie & Se-
 ntrione à plebe æquè ac Magistratibus, à Regi-
 & Cæsaribus, etiam conceptis publicè votis.
 Spes in te refugium & solatium designat. Amor
 ique in tuos nos prolicet amplexus, ut accurra-
 s, unicum filiorum, ut accurrentes non despi-
 s, unicum tibi Matris nomen persuadebit.
Dicta Vienne Austria ad Sodales Marianos.

O R A T I O VII.

DE BEATISSIMA
VIRGINE.

Columna Ignis in deserto.

*U*etus Iesus à Spiritu in desertum, meam quo-
 que hodiernâ die secum abripit Orationem.

Auditores magnæ Martis Amatores : necessarium verò imponitis ipsi, qui jubetis perorare. Mutus compaream, Verbum inquirō : nisi in deserto, non reperio, Sterilem expectare facundiam, ubertas omnis sterilescit e solitudine exortur : jejunam orationem, quæ jejunum Verbum insequitur; dictionem asperam & incultam, horridis decisa rupibus, protrahitur in ætherum. Nunquam Flora hortenses suas divitias plicuit in solitudinem, ut floridam inde possitis eloquentiam. Nunquam deliciarum truncum summis in rupibus aperuerunt Gratia, tiosam ut inde produci posse facundiam credideris. Nunquam limpido manantes argento flumines aut molles aquarum percussiones per invia qua sunt auditæ, ut inde mollioris Suadae flumen derivari posse vobis persuadeatis. In bonam amœnior natura variata florum castra contrahit in resqua horrentem spinis exercitum dispersit. In urbes urbanissimas Dearum omnium gratias conduxit; in deserta & avia dumetosa ejecit inurbanitatem. In virentia voluptatis præta, molles aquarum risus, jocosque convocavit ad sitientes solitudinis vastitates condemnavit in solitudinem. Infelix Orator, cui eripiuntur flores offeruntur spinæ: subtrahuntur gratiæ, obtruduntur dumetosa: denegantur fontes, ariditas propinquat. Infelix Orator, nisi felicior reddat Flos Campi ad amœnitatem, uberiores fons salutis ad facundiam: inter umbras illustriorem arbor vicia ad eloquentiam. Quod quidem sperare licet, dum Salvatoris in desertum ingressu, inauditum miraculo, Flos campi ingreditur: in arcentia recitat

rum spacia fons Salutis immanat; in medio spirum dumorumque concilio Arbor vitæ effloret. Infelix Orator, nisi quò meam dictionem ultra propellunt imperia, vestri quoque comitens affectus. In arduo itinere comitem postulo, cuius societas securitatem præstet, cuius commercii dulcedine sopiatur amor, cuius affatus lætior tantis serenet tempestates, cuius præsentia jam turbîbus mentem quieta tranquillitate imponat. Nec potestis non comitari, dum ipsa in desertum discedit. Qui fugitis avia, à via anteceditis. Deviat, quisquis isthac non procedit. Regia est: non tam quod Reges excipiat, quam quod faciat, dum incedentes suo plerumque addit sanguine purpuratos. Surgamus ergo, si nos periculosâ quiete somnus consopivit. Nemo via tutus obdormivit. Excutiamus servilia ab animis vincula, quibus Tyranna voluptas nostram tenavit libertatem. Regiam viam non licet servili gradu proculcare. Recedamus à molli deliciarum semita, itineris asperitas delictos non patitur Viatores. At nescio, quæ sese nobis avidâ sollicitudine in itineris progressum intèntis oblectant tenebræ, & superfusâ caligine viarum geminant difficultatem, nempe tenebrarum Princeps Solem vestrum invasit: potestas tenebrarum diem obduxit: Inferni tenebrio lucem abstulit, quæ illuminat omnem hominem. Diffiderem profectò per densam solitudinis umbram infelix viator eluctari, nisi quæ Isaacidas quondam nocte circumfusos ardentis columnæ beavit felicitas, mea quoque vota antevenisset. Enimverò *Columna* est *Maria* fortunatissimo vestro conamini in

flammas accensa, & Divinâ luminis opulentia in-
 neris molestias, & ditissimâ coloris affluentia exal-
 ceratam hyemis barbariem temperatura. Quo-
 dum obscurus Orator palam facere allaboro, totum
 in lucem venio, tantò à materia mea splendidior
 quantò augustior de columna promicat flamm-
 rum tempestas; tantò securior, quantò robustior
Columna, quæ meam sustentat orationem. At
 ego quidem dum Columnam appello *Mariam*,
 vos in exurgentem illam vivo ex electo Civitatis
 fidereisque interpunctam pyropis cœli regionem
 parvulas immittitis cogitationes, palmarem
 tam illustri operis injuriam, aliqua illud inferiori
 mundi parte investigare. Sed revocate Sodales
 Mariani, revocate à superba illa Cœlitum sede
 stellato Majestatis palatio, ab Augusto Divinitatis
 theatro sollicitas veritatis indagationes. Injuriam
 facitis *Maria*, nisi & infra cœlos Atlantæam quat-
 ris sustentatricem. Dicite, (quæ condemnata pri-
 dem audacissima fabula & succollantis Herculi
 mentita sunt prodigia,) unam sidereorum orbium
 & supernæ illius Universitatis Fundatricem bajul-
 lamque spectanti in ruinam mundo subiectum esse
 firmamentum. Dicite hanc unam, ubi cætera pavo-
 re concussa contremiscit mortalitas, stetisse semper
 inconcussam: dicam ego ad illam quoque acclinata
 labentium hominum pericula, sepositâ formidine,
 didicisse non trepidare. Dicite eam unam supra
 omnem humi serpentis virtutis ac nobilitatis con-
 ditionem elatam, supra Divinorum spirituum na-
 turam evectam, proximam suâ celsitudine attigisse
 Divinitatē: dicam ego inaudito à mundi nativitate
 prodigio ipsam quoque portasse Divinitatem. Di-
 cite

dite ad invidiam Calpes & Abylæ, non mundi ab
 Hercule pridem emensi, sed Divinæ omnipotentia
 terminalem Colossum, cui cum Deiparentis no-
 men dedit, simul, *Non plus ultra* inscripsit, dicam
 eandem esse salutis nostræ initialem; quam
 Dei Genitricem nominamus, simul edicimus
 originem causamque nostræ felicitatis. Dicite æ-
 quam illi columnam, in qua Stylites mirandum
 sibi trophæum erexit; dicam ego ditissimæ
 fortunæ molem, cui debeantur uni omnia, quæ
 sunt atrocissima bella de subactis Inferis reportan-
 ti trophæa. Dicite Hercusæ illi persimilem ma-
 gis, Medicæis imperiis notæ, quam obdurato in-
 armor vestigio, trunca manus oculosque cæca
 Iustitiæ statua premebat, dicam ego eandem & ju-
 stitiæ nostræ sedem, & clementiæ pariter basim ex-
 isse. Dicite editissimam ad miraculum Arcem,
 qua, quæ *in altissimis habitat Sapientia*, suam
 posuerit stationem: dicam ego augustum vir-
 tis Magistræ suggestum, ex quo illa suggerit ven-
 is per omnem retrò posteritatem sæculis, quæ
 quantur documenta, quæ observent præcepta,
 eas suscipiant leges, quæ admittant imperia, quos
 lorent nutus, quæ ad sæculorum memoriam imi-
 ntur exempla. Dicite non absimilem ei, quæ apud
 barbaros olim & inhumanos Thraciæ populos hu-
 anissimi Amoris ingenium sub Orestis ac Pyladis
 rigido emblemate inflammatum referebat: di-
 am ego novam inauditi Amoris columnam, quæ
 Dei hominumque sublato dissidio strictam inter
 trosque dedit amoris unionem. Dicite portento-
 um inter mundi miracula apud Rhodios Solis Co-
 ssium; dicam ego Justitiæ nostræ solem in eo

aliquando conquievissē. Dicite illi demum patrem columnam, sub quam Athenienses, non secus quā sub hastam Quirites venales merces convocabant: dicam ego liberalitatis colossū, ad quem pretiosissimus terræ cœlique thesaurus sine pretio pululantibus enodatur. Verū cū hęc universa magnificā eloquentes mecum edixeritis, nec ipsi latius obscuritate orationem evolvistis, nec omni ab umbra illustrissimam columnam eduxistis. Ut & vos ē nocte protrahatis in diem, & eam ē tenebris in illustrissimas laudes educatis, dicite brevissimō comiorum compendio, *Columnam ignis in deserto*. Enimverō audivistisnē aliquando divinisissimum illud in Sacratissima Triadē Spiritum, Amorem dici, Amorem verō ignem esse, quo totus Pater in Filium, Filius in Patrem reciproco dilectionis profluvio eliquatur? Audivistisnē divulsis aliquando cœlorum involuctis pluvium in flammis Spiritum linguarum allapsu in duodena Apostolorum capita descendisse? Illum credere, illum ipsum tunc accendendæ opatissima in incendia *Columna* cœlo descendisse, quando siderei Paranymphei voce exposita quæsitī connubii legatio superventurum Spiritum Sanctum adpromisit. Addam ego, sacrorum Oraculorum testimonio, *Deum nostrum Ignem esse comburentem*, qui cū in Virginem sese Divino illapsu insinuavit, divinisissimum quoque adesse Spiritum voluit; ut aura non decederet, quā inflammatus ignis confoveretur. Tunc ergo accensam credite, quando ignem concepit; cuius ne vel mundus absumeretur violentiā, vel præstingueretur acrimoniā, debuit sanctissimus Spiritus obumbrare. Et quid miremur calentissimum

ea Verbum in media rigentis hiemis tempestate,
 nitum eloquium glaciato Decembre prolatum,
 quæ linguam igneam suscepit? quid mire-
 mur ab hac flamma natam in tenebras lucem
 mundi? Mirarer, sanè potius, si ab hoc igne inflam-
 matum non fuisset *Lumen ad revelationem gen-
 tium*. Mirarer si ab hoc augusto lumine splendi-
 dissimæ lucis semen non concepissent ii, de quibus
 aliquando edixit Veritas; *Vos estis lux mundi*. Mira-
 rer demum si ab hac luce illæ sanctitatis *scintilla*
 non evolassent, quæ *discurrunt in arundinetis*. Ad-
 det hæc super omnem superstitiosæ vetustatis hy-
 perbolem eminens, super omnes commentorum
 umbras illustres, Columna Antiquorum fabulis ve-
 ritatis speciem, si veritatem possint ipsæ induere: sed
 omnem simul detrahet admirationem. Credemus
 ingenioso cerebri partu excogitari potuisse eleva-
 tum ad Crystallinos cœli globos Titana, & radioso
 circum igne trabeatum: at *Mariam* re ipsâ vide-
 bimus opulentissimo Sole cycladaram. Etenim,
 si, nescio cui ex cano Philosophorum concilio, Sol
 globus igneus dictus est; illam, quæ *Sole amicta*
apparuit, mulierem globo igneo dicite con vesti-
 tam. Ad quam utinam novi Phaëtontes abripiamur.
 Accendemus quidquid est rigentis frigoris
 in flammam: exueremus quidquid est torpentis
 massæ in cinerem: sed eo ipso ex cinere consur-
 gent illustres umbræ, quæ omnium retro Hero-
 um clarissimas virtutes adumbrabunt. Utinam
 novi Promethei ad eam flammam globi majesta-
 tem admittamur! reportabimus Divinorem in
 vitam auspiciacissimum caloris tributum; quod

desides nimium, nimiumque torpentes affectuum
 nostrorum statuas animemus Ut si errasse aliquan-
 do visi sunt, qui Heroas mortalium animas decilam
 è flammeo illo cœli globo portionem appellave-
 runt, experientiâ nos beatiore condiscamus, He-
 roas non esse animas, quæ scintillâ non ardeant Ma-
 rianâ. Si errare visi sunt, qui Solem supremi Numi-
 nis picturam vocaverunt : non erremus nos, qui
 tum demum Numen exprimemus, cum pectoribus
 nostris sese imprimet *Maria*. Si errare visi sunt,
 qui Solem naturæ speculum nominârunt ; non er-
 remus nos , qui tum demum illustrissima specula
 evademus, cum corda nostra ad speculum Justitiæ
 conformaverimus. Si errare visi sunt , qui Solem
 cœli pupillam dixerunt, non erremus nos, qui ut
 pupillam amaverimus *Mariam*. Si errare visi sunt,
 qui Solem Cor mundi compellârunt ; non erremus
 nos, qui Cor mundi *Mariam*, visceribus nostris in-
 feremus. Si errare visi sunt , qui Solem universale
 rerum omnium principium fecerunt , non erre-
 mus nos, qui alio vitam nostram pendere non ve-
 limus à principio, quàm *Maria*. O fortunata ani-
 mæ, quibus una anima est *Maria* ! Nihil ego de vo-
 bis humile conceperim , quæ & sublimem secta-
 mini Colossus , & originem vestram ab igne de-
 rivatis. Nihil obscurum, quæ vivitis in luce : nihil
 frigidum, quæ flammam sortitæ estis *Marianam*.
 Non crediderim quemquam suas ad ignes faruos
 conversurum cogitationes, qui animam nactus sit
 de *Columna* ardente illustriorem. Nemo jactabit
 Avorum faculas, cui ad honores præluet *Maria*.
 Nemo ambiet magni nominis umbras , cui lux est
 in deliciis. Nemo fumos congregabit, qui se in lu-
 men

en gloriæ educere adamavit. Nemo sub Majorum
neribus igniculos quæret, cui vasta per desertum
cendia sunt amor. Nemo unde prodierit aut
recundè, aut jactabundè respiciet; si, quò ante-
ntem sequatur Columnam, intendar. Sed quis-
uis volet obscuros illustrare natales, hinc lucem
met: quisquis à tenebris nomen, famamque
uere ex obscuro, hinc radios mendicabit: quis-
uis demum heroæ passu ad clarissimam grassari
loriam, Ambulatricem per deserta Columnam in-
equetur *Mariam*.

Dicta Vienna Austria ad Sodales Marianos.

O R A T I O VIII.

IN ASSUMPTIONE
B. VIRGINIS.

Advocata nostra.

Quid est, quod eo potissimum tempore glo-
riosa mundi Imperatrix supremo mor-
tis frigore occupatur, quò per calidissimam
Cœli regionem proserpens dies in coronatâ spicis
Virgine agit æstiva? Quid est, quod beatissimæ ejus
exuviæ, post emissam in cœlos animam, in vallem
Josaphat deportatæ, angusto tumuli gremio sepe-
liantur? Quid est, quod de sepulchro rediviva dum
triumphat, plausu à terris elevatur, militares dige-
stus in ordines *gaudet exercitus Angelorum*? Non
vacat mysterio, siue statio æstivantis anni illius tri-
umpho destinata; siue aperta Vallis in sepulchrum;
siue militares copię biparentibus cœli valvis in oc-
cursum

cursum effusæ. Enimverò, si, quod accepimus ab a-
reæ linguæ Oratore, cum per æstivas flammæ ex-
coctæ menses sua gravidæ suspirant in horrea, Im-
peratoria leges indulgent tribunalibus ferias, in-
cidunt actiones, claudunt judicia, vetant pœnas &
supplicia: in eam non invitus adducor sententiam
ut, qui Augustissimam Virginem ab aurea Eloquen-
tia, *Ius dirimens lites*, nominari audivi; illam eâ ipsâ
temporis statione ex hac vita in Cœlos commi-
grasse credam: ut sedentem pro tribunali universa-
rum Judicem, jam toties cumulado Mortalium scelerum
in furores justissimos provocatum componat
ad ferias, extinguat in oculis flammæ, sedet
in voce tonitrua, eripiat è manibus fulmina, ri-
goris tribunalia claudat, actiones in reos prohibeat,
parata à sceleratorum verticibus averrat supplicia;
& rursus misericordiam in pectus revocet, pietatem
in vultu explicet, clementiam in manus reponat.
Illa verò tumulandæ Virgini reclusa vallis,
peregrinantis Rachelis iter, mortemque extra patrios
fines obitam, & divulsam à Majorum sepulchris,
proculque Avorum cineribus in eâdem valle
tumulatam, reducit in memoriam: & dum à Sa-
cro sancto Patrum Senatu intelligo, disponentis De-
cretum id evenisse, ut per Tyrannorum crudelitatem
eo itinere trahendus in captivitatem Hebræus po-
pulus innocentissimæ Rachelis. conspecto tumulo
sua eidem vincula ad libertatem excutienda cali-
dissimis precibus commendaret: simul in eam de-
labor cogitationem, Sacros demortuæ Virginis ci-
neres in eam vallem esse congestos, in quam ter-
minandi reliquias mundi, & defunctorum Manes
in lucem restitutos ad supremum tribunal convo-
cabit

it: Ut spem inde eruamus miseri nimium pere-
 ni, extituras aliquando eodem in loco sub co-
 am universorum hominum panegyrim *Maria*
 res, quæ ad formidandum illud Divinæ Justitiæ
 um pro fontibus interpellent; & destinata in reo-
 vertices fulmina intercipient. Neque recedunt
 instituto, qui in occursum Reginae Cælo affun-
 tur *Exercitus Angelorum* Nam dum subit ani-
 m tragici illius diei acerba recordatio, quo Di-
 a Justitia, ut in *ultionem* contaminati per suas
 quitates hominis *omnes armaret creaturas*, eas
 ominacia vindictæ labara convocavit, fidera
 alignis radiis venenavit, irâ & violentiâ ignem
 struxit, aërem tonitribus fulminibusque replevit,
 atos licentiâ & furore animavit, feras rabie &
 udelitate exacerbavit. terram nocituris vaporibus
 pelivit; simul se memoriæ insinuat, (dicam nê Can-
 ix? an bellatrix?) illa *Sulamitis*, *Chorus castrorum*
 ramunita: cui ut *Castra* serviunt nostræ salutis
 protegendæ; ita *Chori* in numeros veniunt, ad Di-
 vinæ vindictæ calores temperandos. Et quamvis
 non ignorem Musico accentu serenari corda, tem-
 perari labores, sublevari tædia, mitigari dolores, fu-
 rentis que animos ad benevolentiam revocari: fer-
 vente verò armorum incendio incastrari aërem fu-
 mo, excæcari fulminibus oculos, per vulnera mor-
 tem recipi, Victorem victo, viventes mortuis mise-
 rabili confusione incumbere: non ignoro tamen et-
 iam hoc ab Ildephonso dictatum esse pro *Virgine*
Benedicta praconium, ut *veluti Miles invincibilem*
vincat, & ut Musicus iratū placet. Quare si audivistis
 olim eam in *vis justitiæ ambulare, in medio semita-
 rum iudicii versari*: non equidem vobis perluadete,

non aliquando gyrum Cœli Sole velociorem emensam, in abyssos non penetrâsse, tumentes Oceani tempestates non proculcâsse, aut universi mundi regiones una peregrinatione non perlâsse. Illud tamen non hærente animo credite, per obitos cœlos, post erutas abyssos, post calcata maria, post signatas vestigiis terras, sese ad proprium veluti centrum ac debitam sibi regionem, ad Iustitiæ tribunalia reduxisse. Ego enim sic existima postquam maleficus mortalium furor armatus ad daciâ toties rebellavit in cœlos, impatientem iræ fræni Vindictam severissima plectendis criminibus instruxisse tribunalia; admisisse *Accusatorem* *Fratrum*, eundemque capitalem reorum hominum inimicum; & irati Dei manibus immite fulmine ingessisse. Sedit Judex, accusat hostis, reus hominū deploratâ causâ inter sera ac non profutura lamentsa desperat. Si semetipsum respicit, reatum videt, si hostem considerat, odium cum accusationis conjunctionem veritate animadvertit: Si Judicem intuetur, supplicia reformidat. Abest Clementia, abest Iustitia; abest pietas, adest rigor: abest misericordia, adest severitas. Nullâ parte affulget auxilium, nullus Advocatus patrocinatur. O lachrymanda Mortalium infelicitas! Evoluta sunt fortunatissima illa tempora, quibus unus in terris Moyses mugientia inter nubes fulmina, & iustissimâ sævientem indignatione Deum derinebat. Effugere candidissimi illi dies, quibus unius hominis interpellatione Divini furoris incendia reprimebantur. O miser! non est, non est, qui consurgat, & teneat iratum Judicem: non est, qui rigorem emolliat, sententiam reſectat, secures obtundat, vindictam placet, fulmina

iat, supplicia à nostris capitibus avertat. Pro-
 eret ea cogitatio deficientes formidine ani-
 nisi in viis Iustitiæ ambulantes, adstantem in
 us Iudiciæ Advocatam conspiciamus. Placu-
 ei olim florentes suburbani vineæ ad amœni-
 n : amiserint hortorum deliciae inter jucundos
 hyrorum lusus ad voluptatem : delectaverunt
 tes Myrrha, & colles thuris ad odorem lenoci-
 : hodie (ô jucundum reis spectaculum !) ab-
 tis ad carceres, à plantis ad laqueos, à mollitie
 um ad rigorem securium, ab aquarum lenè ca-
 atum murmure ad feralem tubarum clangor-
 m, à suburbanis gaudiis ad tori mœrorem, ab
 orum fructibus ad reorum patibula, ab agro-
 m amœnitate ad vias Iustitiæ nostra transit Ad-
 vocata. Hæc sive Bellatrix invicta, sive flexanimis
 usica invadit tribunalia, discurret, allegat, impu-
 nat, precatur, minatur, orat, evincit. Discurret in
 vorem rei, allegat rationum momenta, responderet
 dversariorum argumentis, impugnat hostium
 rationes, orat à Divina pietate misericordiam,
 minatur Inferno vastitatem, evincit à Judice cle-
 mentem animū, ut reos tandem in optatam afferat
 libertatem. Est jam pientissimi Sodales, est omnino
 Advocata vestra, quæ Demosthene suavius, vehe-
 mentius Tullio, Cyneâ efficacius vestram causam
 propugnet Oratrix Maria. Est quæ ad desideratam
 clementiam iratum Judicem flectat Patrona. Est
 inexpugnabile scutum, quod fulminanti Vindictæ
 obijciatur Est erectum propugnaculum, quod ab ex-
 cidio animas nostras tueatur. Est murus & ante-
 murale, quo coronantem obsidione furorem in-
 trepidi sustineamus. Est denique heroicum robur,
 quod

quod ultricem manum compescat. Quare si audivistis aliquando, *Deum ultionum Dominum* excussisse pietatis ac misericordiæ retinaculis *egisse liber* quod justissimus furor ingerebat; ex vetustorum temporum miseria vestram agnoscere felicitatem dum Virgo proruentem in fulmina *Deam teneb* & *non dimittet*. Si audivistis retineri impatiente injectas per Moylen moras excussisse, *ut irascetur furor* suus; Mariani roboris invictam gratulemini fortitudinem, quæ *tenebit eum*, & *non dimittet*. Si ingemuvistis eum ad supplicia provectum *inflammaturum in circuitu inimicos* sue repressas hodie vindictæ flammæ vobis persuadete, dum infusa est cælo *Advocata*, ut *eum teneat*, & *non dimittat*. Meministis ex Antiquitatis Romanæ fastis armati ad excidium urbis Coriolani mementote etiam patrios lares ab interitu vindicantis Veturiæ. Conceptâ ille in Quirites indignatione, exterâ in ultionem copias contrahit, cingit obsidione Romam, rectis incendia, ædificia, templis busta, aris profanationem, moribus excidium, Civibus funera: Urbi vastitatem, sacris & profanis miserabilem confusionem comminatur. Quid agat obsessus Civis, dum animo formidante præconcepit direpta bona, ereptas fortunas, violatas uxores, trucidatos liberos, eversas aras, extinctos focos, & liberum populum vel uno patriæ busto tumulatum, vel in ærumnosam servitutem abductum? Trepidant viri, lamentantur uxores, complorant liberi, lachrymantur sacerdotes, omnia supremis ululatibus in desperationem rapiuntur. Una, una in projecta desperatione constans Veturia, Coriolani Mater, una

trepidantibus omnibus intrepida , una afflictis
 reliquis erecta , certam serenitatis spem in horren-
 da illa tempestate pollicetur. Nec mora , gradum
 corripit , portas penetrat , pontem invadit , & per
 medias Volscorum iras ferocientis filii vultibus se
 ostendit patriæ *Advocatam*. O Coriolane, inquit, si
 fulsa tuis pedibus patria, si sacrosancta Sacerdo-
 rum dignitas inclinata, & à te indignabundè repul-
 sa, ne dicam profanata, si Romanæ Reipubl. ma-
 jestas humiliata, si prostratorum Civium lamenta,
 omnis conditionis, sexûs, ordinis ac dignitatis
 lachrymæ, æstuantes tui furoris flammæ extingue-
 re non dum potuerunt; si adamantinâ stat mente
 fixum, sævire per tenerioris ætatis jugulos, & cru-
 delitati tuæ Civium peremptorum sanguine litat-
 e; si crudus esse decernis spectator patriæ suæ rabo-
 roso: en una pro omnibus assisto victima
 civitati tuæ immolanda. Si filius es, Matrem agno-
 sce. Utor, etiam in reluctantiem, materuo jure quod
 natura dedit; & brachia illa, armata licet crudeli-
 tate invado; quæ tenellis olim fasciis illigavi.
Tenebo te, & non dimittam. Si Civis Romanus es,
 patriam reverere, in cujus Senatorias purpuras, ac
 honoris immortalitatem es educatus. Si Matrem
 agnoscis, filium indue, lachrymas terge, mœrorem
 solare, dexteram porrige, in desideratos pacis am-
 plexus admittre. Si patriam aspicias, Civem te cogita:
 cassidem & scutum depone, ut amœna in frontem
 serenitas, in pectus candor revocetur. Si hostis
 es, & Filium, & Civem exue. Non ante tamen
 in hæc mœnia exsilies, quàm lamentabile Marris
 cadaver proculces. Non antè has portas perfrin-
 ges, quàm istud pectus perumpas. Non ante per
 Civi-

Civium jugulos grassaberis, quàm ferro mea viscera perscruteris Da Matri Coriolane, quod debes naturæ. Scribatis posteris, regenuisse Matrem, quam insanus Volscorum furor ibat interemptum; conservâsse patriam, cui excidium imminabat; Deos ipsos & templa stabilivisse, quibus Martis calor busta minabatur. Excidère enim verò ad ea dicta Coriolani pectore furores, oculis flammæ, fronte rugæ, vultu ira, manibus ferrum: & repente sedato calore, non potuit, quin exclamaret: *Expugnâstis me Patria, vicisti iram meam ad motis precibus, cujus utero sum conceptus.* Non invidemus suam Quiritibus Veturiam, dum in causam nostrâ perorat *Maria*. Narretur per Historicorum fastos una Tyrannum Patriæ detinuisse Veturia: sed narretur desperatam Mortalium salutem resuscitâsse *Maria*. Recenseatur inter pietatis miracula una propugnaculis fortior pro Roma stetisse Veturia: sed recenseatur & *Maria* murus & ubera ejus turres, ex quibus pendent mille clypei in reorum protectionem: quorum objectu, si nos circum suppliciorum obsidione incingat Deus, muniamur: si machinas admoveat, reprimatur: si fulmen jaciat, eludatur. Quæ universa quoties ego racius mecum considero, eluctantes affectus continere non valeo, quin toties in plenissimas illas confidentiâ voces erumpam: *Eja ergo Advocata nostra, sub tuum presidium confugimus.* Quod etsi non dubitem filialem quoque Vestrum omnium fiduciam unâ mecum exclamare: videor tamen mihi observare non neminem suorum criminum pondere dejectum miserandum lamentari: Et quæ tandem spes mea præcordia subire poterit, quem

quem jam inde à puerilibus annis per nefandorum
facinorum præcipitia infamis voluptas jactavit ?
audebonè jacentem animum erigere in fiduciam,
qui dies & horas ita cum voluptate divisi ; ut
quot vita momentis decrevit , totidem sceleribus
ut cumulata ? O miserum me ! non audeo. Po-
teronè in illa fiduciæ verba prorumpere : *Eja er-
go ?* Non, non possum. *Advocata !* non merui.
Sub tuum præsidium ? Indignus sum , per tot fa-
cinora contaminatus. *Confugio !* serò nimis , indi-
gnabundo pede rejiciendus. Audebis tamen, dum
præterita vitæ momenta detestaris, audebis attol-
lere oculos , tentare accessum , sperare veniam ,
implorare præsidium. Meministi nè in eximia elo-
giorum suorum serie illud potissimum gloriari
Virginem , quod *in omni terra steterit ?* Men in-
eris quoque non eo duntaxat tempore id evenisse,
quo vel Cœlis affigebantur sidera , vel Solis protra-
hebatur majestas , vel *pascebat in meridie* : sed
sub illam quoque funestissimæ diei noctem, qua
facta sunt tenebra super univerſam terram, sedenti
pro Crucis tribunali Filio adstitisse *Advocatam*.
Memineris eam , non quod Pictorum communis
in errorem licentia evulgavit , ad dexteram ;
sed quod verissimè tradidit Bernardinus , ad sini-
stram Judicis adstitisse : vel ut illo Orientem respi-
ciente , ipsa Aquilonarem in plagam (à qua *pandi-
tur omne malum*) *misericordes suos oculos conver-*
teret : vel ut ad eam partem , ad quam *statuturus*
erat hædos, semetipsam Vindictæ Divinæ clypeum
obtenderet. Memineris demum non unum ab
innocentia singularem infami ligno assistentem Jo-
annem solum , sed nos quoque suprema iniquitatis
ludi-

ludibria superstiti Matri à moriente Filio fuisse commendatos. Hic (si non magnopere fallor) non suos, sed tuos ô pulcherrima mulierum hados appellavit , qui paulò ante oves suas pascendas Petro commendaverat. Et certè si Tui non sunt , cujusnam eos esse definiemus ? An Dei ? Sed qui per iniquitatis vias abierunt , longè facti sunt ab eo. An suos ? Sed semetipsos turpissimè perdiderunt. Tui, tui sunt Clementissima Advocata ; quæ, quos Cœli cœlorum capere non poterant , in quos Divinarum legum sancita nihil coinquinatum admittunt, una tuo gremio contulisti. Aude jam verecondos oculos in cœlos attollere , cui contaminati animi pudor eos ad terram dejiciebat : & si fortè parentem luminis Solem intueris, ingeniosi Poëtæ epigraphen illi additam recordare : *Omibus idem*. Unus ille Cœlos irradiat, sed & terram fœcundat : obambulat montium cacumina, sed in valles quoque se demittit : in floribus deliciatur, sed & vapores exsugit suæ lucis inimicos : aërem illustrat, sed & in nubes addensat : coquit sub undis aurum, sub montibus argentum , in conchis margaritas. Nihil est tam sublime, quo non enitatur ; nihil tam depressum, quod dedignetur : nihil tam magnificum, cui non addat magnificentiae incrementum ; nihil tam humile, quo radiorum suorum majestatem non deprimat ; nihil tam probum, cujus aspectu non delectetur ; nihil tam improbum & sceleratum, cujus obtutum aversetur. *Omibus idem super bonos & super malos exoritur* ; itaque se infundat universis , ut nemo sit, qui se abscondere possit à calore ejus. Quæ cum attentius meditaris illud à me tibi suggeri patiaris : *Electa ut Sol est Maria* :
cui

pariter amans Poëta auctore charactere inscri-
 ptus : *Prosum omnibus una*. Quæ ita in pro-
 solatia spargit, ut suam improbis non deneget
 pietatem : ita propinquis se infundit, ut longè
 vitiosos non dedignetur : culta & vasta, plana & ar-
 dentia, hortos & deserta, mare & aridum, lucem &
 tenebras, diem & noctem, aurum & lutum, Cœ-
 lum & terram eodem pietatis oculo intuetur. Qua-
 propter, si audivistis aliquando pugnaces illas discor-
 diae voces : *Ego occidam, & ego vivere faci-*
am; percutiam, & ego sanabo : si non concipitis diffi-
 dentium in uno clementis, justique Dei pectore af-
 fectuum pugnam; certè Divinæ vindictæ hinc sen-
 tentiam fulminantis; inde *Maria* interpellantis du-
 lum existimate. Stringat ergo acinacem illa, & f.-
 ule intonet, *Ego occidam* : expandet *Maria* bra-
 chia fugientibus à facie ira, & amicè blandietur :
ego vivere faciam. Arripiat illa implacabile ful-
 men, ut percutiat : aderit *Maria*, ut sauciatis medea-
 tur. Inspiciat illa toties nefario mortalium scelere
 oculcatum Redemptoris sanguinem, & in flam-
 mas exsiliat, ut occidat : Ostendet *Maria* toties im-
 mensos sanctissimi lactis fontes, & fulmineas
 tiam flammæ extinguet, ut vivamus. Exacer-
 betur illa hiantibus adhuc occisi Agni vulneribus,
 ut percutiat : Emollietur *Deus* Matris uberibus, ut
 parcat. Affurgat illa in obstinatos homines, ut
 occidat : prosternet se *Maria*, ut deprecetur.
 Quæ cum animo consideratis, ita demum statui-
 te, æquè fidam ac efficacem pro desperata morta-
 lium causa ac Divinæ Justitiæ tribunal hodie *As-*
sumptam esse *Advocatam*; quæ quantum habet ad
 persuadendum efficaciam, ad flectendum vehemen-
 tiam

xiā, ad impetrandum gratiā; tantum quoque habet ad tollendos ex animis metus, ad erigendas dejectorum spes, ad confirmandos erectorum animos facultas.

Dicta Vienna Austria ad Sodales Marianos.

ORATIO IX.

DE S. JOANNE
BAPTISTA.

Hic erit magnus.

Dum Genethliacam Joanni nāniam, Amorem cum nostri tesseram meditamur, tunc sit penē erumpentem coërcere silentio vocem an cupiditate arbitrā ad dicendum frāna latere tam periculosum, videtur experiri, quā difficultus judicare. Etenim exaggerata nominis & titulimagnitudo in eam extulit infanriles cunas sublimitatem, ut par omnino scelus formidare debeas, si laudatione ad eam sublimitatem nitaris ascenderis sive spe tua dejectus, cunis imparem eloquentia taciturnitate compescas. Nam & silentio læduntur Virtutes, & commendatione sauciantur. Est quippe illud turpe debiti honoris sepulchrum laudabilium factorum tumulus, nominis tinea, lucis injuriarum nubes, interitus famæ, occasus gloriæ, virtutum omnium ac præclarè gestorum densissima nox, quæ memoriæ diem eripit, historiæ nitorem fœnat, commendationis pretium furatur, præconii maiestatem velat, narrationis lucem detergit, triumphos radios premit, laudis splendorem tumulat, com-

meo-

ationis solem extinguit. Sed neclaciniosæ
eloquentiæ forma sinceræ virtutis frontem
bit : quæ dum procuratis intumescit verbis,
is virtutis est argumentum. Est enim non
ima infelicitatis nota precaria venustas, cui vel
abra rosæ, vel Aurora in genas, vel in frontem
vel nives in collum, vel in oculos sidera, vel
gestas in supercilia, fuliginis lactisque pugnâ,
ii cerussæque mendaciis revocantur. Deformis
virtus, quæ inani facundiæ ornatur calamistio,
peregrinæ lucis fumum emendicat. Vera virtus
a sibi laudem facit, ac pretium, & adscititiam
osa laudationis pompam, taciturnitate sua omni
undior eloquentiâ perorat. Non eget alieno
endore, qui gloriosus triumphat in suo. Ut pro
de operosâ commendationis nostræ veste orna
e non patiatur, qui innatâ melius luce venera
ni est omnibus & amor. Quid agemus. Audito
ubi & loqui nefas est, & nefas est silere? alteru
m in partem inclinare cogimur, in neutram li
t. Affulget tamen singulati nascentis populi bene
tio spes non exigua, qua & dictionis crimine exi
amur, & orationis culpâ vacemus. *Vox clamantis*
& *Ioannes*, fœcundissimæ sterilitatis partus, cui vos
xcipiendæ cum animos juxta auresque ministra
s, silentii crimen facili excusatione delebitis, ne
ocis illius suavitas dictionis meæ asperitate viole
ur. *Vox clamantis est Ioannes* anilis sterilitatis so
poles : in cujus ego admiratione defixus, dum ru
desco, si à vobis imago soni, vocis effigies resona
bilis Echo audietur, loquacitatis me crimine ab
solvatis, ne præpostero consilio, vocem illam con
demnetis, cujus ego ad vos refero simulachrum.

Sed fortè exosi simulachrum, rem ipsam, non umbratile signum, totis animis anhelatis. Audio sollicità quærentes indagine, *Quis putas puer iste erit?* Quis certus augur, futurorum præsciis, Divorum interpretis, petentibus certa dabit sine ambage responsa? Equidem difficultatem pareret non modicam quæstio sollicito timidoque enodando augurio: nisi pridem Juvenili sub imagine spectabilis è cælo nuncius eam Gabriel resolvisset. Quicquid ego hodie ajo compendiosè, ajo liberè, ajo trepidè: *Magnus coram Domino.* Hanc ego magnitudinem, è parvitate mea cum suspicio, cum vere animis, favete linguis. Age ergo, quem hinc manu superiorem limite penè cælis parem, quæ fabularum hyperbolis *Magnum* compellabis? quem ambitio impotens per Regum neces & funera, per indiscreras proborum juxta ac improborum cades sævissima imperandi libido protraxit ad ultimum? Periculosa est magnitudo, ad quam non nisi ferreâ semitâ pervenitur. Ad lapsum properat quisquis per casus graditur aliorum. Violentia regni habenas nemo diu securus tractavit. Per violentiam fortuna suam ipsa impellitur in ruinam. An quos infelix Midæ felicitas ex hæredes scripsit, in quos aurati prodiga tempestas maris aggeratis fluctibus sese devolvit? nemo eorum, teste Romano Sapiente, quos divitiarum honoresque in altiore fastigio collocarum magnus est. Nemo enim crevit alieno. Etiam ipso Olympi supercilio parvus est pumilio, absque basi cum suâ metiaris. An cui obsequia fortunæ commercia frequentat atrium, cui clientum ministrant officia, cui plurima stipatorum

a latus coronat? at nudus inspiciendus est,
 s i nire velis æstimationem. Ponat ancillantis
 a n x obsequia, ponat honores & adscitii splen-
 is mendacia, & si gloriari liber, suo gloriatur,
 quos vel in tumorem felicitas, vel in superbi-
 felicitatis usus inflavit? Non est *Magnum*, quod
 on stans, quod Fortunæ ad arbitrium versatur,
 d nescientibus advenit, & quantumcunque re-
 tantibus violenter elabatur. Miserrima est ma-
 a felicitas, quam magna Virtus non fulcit. Quem
 go popularibus undis exemptum ad prima *Ma-*
orum subsellia statuemus? Cessent humana con-
 a, ubi ipsa veritatis cortina resplendet. Prohi-
 mur curiâ, interdicitur rogatio, vetatur con-
 um, inciditur consultatio, acta omnia rescin-
 ntur: adsunt Divinæ tabulæ, exstant è Verita-
 tripode æterna responsa: *Qui fecerit & docue-*
, hic magnus vocabitur. Apage inane nomen
 exandri, non eget populi suffragio, qui suo ma-
 us est. Apage *Magne* olim, sed parve nunc Phi-
 pe, quem aliena virtus fecit superbum. In-
 a est excellentiæ mensura! malorum plausus.
 age Pompei, magnitudinis umbra, quem
 popularis inflavit aura, non vera vulgo exemit ma-
 itudo: *Qui fecerit & docuerit, hic magnus vo-*
bitur. Quod si ita est, jam ad omnium retrò sæ-
 lorum invidiam intrepidè rogare licet: *Quis*
tas puer iste erit? in cujus laudum parte ea sta-
 entur, quæ in aliis sola prolixè solent commen-
 ri, qui vel solo nomine apparatissimam dabit
 rationi supellectilem & argumentum. *Quis pu-*
puer iste erit? qui, si asserendum Divinis
 egibus imperium, & populos in obsequia trahet,

& Reges in amorem: si attendenda morum licentia, spiritu Eliæ armatus obibit compita: si resurgenda in urbes Æquitas, forum tenebit: si erigenda in foris Justitia, consilio gravis Regum aulas nerrabit. *Quis putas puer iste erit?* qui, si movenda publicæ impietati bella, sanctissimarum virtutum acies disponet: si extinguenda communis impietas, provolabit in vicos, excurret in oppida, pertrahit in Urbes, infestas Veritati Regias obsidet. *Quis putas puer iste erit?* qui, si impurissima potentiorum castiganda licentia, eriget in supercilium, in frontem nubila contrahet, in oculis accendet fulgura, in vocem impellet tonitruum, in verbis ac sententiis fulmina jaculabitur. *Quis putas puer iste erit?* cujus doctrinâ imperium obtinebit ratio, famula rationi subjicietur cupiditas, vias & compita observabit modestia, in penetralibus reviviscet sanctitas, affligetur in fovea infidia, inviolata Æquitatis tribunalia occupabit. *Quis putas puer iste erit?* cujus labor, si irapudicitia æstuet, faces extinguet; si furor præcipitet, frangit injiciet; si rebellet improbitas, arma obrundet, labet Religio, humeros supponet, si exulter avaricia, moderatione coërcebit. *Quis putas puer iste erit?* qui exemplo suo Paulos & Antonios, Hieroniones & Macarios in obscura Thebaidos deserta evocabit. *Quis putas puer iste erit?* quem si Prophetam nomines, plus quàm Prophetam Veritatem appellabit: si Apostolum dicas, hominem à Deo missum profiteris: si Martyrem voces, suffragium habes à cruento Herodis acinace: si Virginem colas, intra materna adhuc viscera sanctitate repletum pronuntiabit Archangelus: si Anachoretam susp

ias, etiam Judæa sylvarum suarum, etiam
 nis antrorum inquit inum attestabitur: si
 rem veneris, *Vocem* ad tradendas scientia-
 disciplinas ipsa Veritas nominabit. *Quis putas*
iste erit? in quo ita agendi docendiq; præcepta
 nem latè Jordanis regionem demirabimur.
 noraturi simus, utrum dicamus conformius;
 nem egisse docendo, an agendo docuisse? &
 ficili lite dubitaturi, expediatne magis Do-
 em audire, an factorum æmulatione Joannem
 a. Quæ ne speciosè magis ad eloquentiæ ve-
 atem in turbinem contorta, quàm ad Virtutis
 commendationem verè & explicatè à me dicta exi-
 etis, actorem videbitis olim, sub frondosa ne-
 tis occulti scena ad latebrosa ferarum spelæa, ad
 osa Jordanis antra, & in ipsis Regum penetrati-
 . Etenim si suum cuique tribuendi prona vo-
 tas, aut Virtus omnis, est Justitia; hæc verò in
 one tota consistit, peroratum est AA. dum
 nes (Ambrosio teste) *ipsa Iustitia est; qua ante*
um ambulabit, & ponet in via gressus suos. Vi-
 itis hanc olim Justitiam populares undæ, cum
 pe Jordanis fluentia ad æquitatis regulam ini-
 as mortalium vias complanabit. Videbitis eam
 atus & curiæ, cum in edita Regum palatia, di-
 itatis prætoria, majestatis Regiam penetrabit.
 adiet eam orbis distantem Regi jura, *non licet ha-*
re tibi Vxorem fratris tui. Nefas est, consanguine-
 incestare thalamos; nefas est, privata conjugii ju-
 violare. Sed ut Justitia neque in curiam sine gla-
 io, neque in forum sine fascibus & securi proce-
 it, ita prompta Joannis vis, & suum cuique tribu-
 adi voluntas, comitem habet fortitudinem; *Manus*

enim Domini erat cum illo. Quod si portentosi illius
 prodigiorum Parentis Moysis ex *digito Dei* rursus
 fuit fortitudo, ut involventes sese, & succedentibus
 impetu procellis fugientes aquas silteret, & vortio
 secerneret, crystallino muro suspendens sequentem
 pelago tumularet exercitum; oblatres invaderet ac
 premeret, dissiparet, fundens fugaret, perimeret
 legiones; quantum denique futurum in Joanne robor
 est credendum, quod non unus assistentis Numinis
 digitus, sed *manus Domini* erit cum illis? *Manus enim Domini erit cum illis.*
 Scio ego amplissimum hunc, quaquà paret, totum
 ambitum verbo Dei extitisse. Nam *ipse dixit, & facta sunt.*
 Scio creaturas universas, sive quæ rebus pennis
 librantur in aëra, sive quæ segniore peragilique saltu
 terras meriuntur, sive quæ volantibus pinnis arant
 Oceanum, ad annuentis Dei ex nihilo profiliisse; quando *ipse mandavit, & creata sunt.* Non ignoro vastissima illa corpora
 quæ perenni rotata impetu diei noctisque vices
 ternant, Dei digitis esse enata. At verò ad hunc
 Ius Genethliacam celebramus memoriam, condendum
 puerulum (ut cum singulare magnitudinis exemplar
 intelligatis) quasi nec jubentis Dei veritus, nec
 mandantis suffecissent imperia, ipsa manus Dei est
 protensa. Quod quidem iudicium si eminus tantum
 & per augurium umbramque conspectis Joannis
 gestis verum esse arbitramini, quo quæso eum in loco
 reponetis, ubi Doctores quoque illum, qui omnium
 Artium & Facultatum supremos teneat numeros,
 intellexeritis? Equidem Grammaticæ primas
 adhuc cancellatus visceribus tenuit, qui necdum natus,
 jam Alpha novit & Omne

ega : qui è montanis Judææ veluti è pulpito
 um docuit ; qui cum *Vox* esset , optimam cum
 bo fecit constructionem Poëtam non diffi-
 eris , qui cum aliquando spectabis intentum
 ibus , sive cum multis filiorum Israël convertet
 Dominum Deum illorum ; sive cum convertet cor-
 Patrum in filios , & incredulos ad prudentiam.
 i Syllabarum numerum , mensuramque longas
 et & breves ita definiet : *illum oportet crescere , me
 em minui* : qui versum non faciet , nisi Heroi-
 n è vita ad mortem , quem unica in cervice
 nestabit cæsura. Nec eloquentiæ in eo deside-
 bis lumen , qui & *Vox* erat , & erat *lucerna ardens
 lucens* ; qui adhuc intra materni uteri claustra re-
 etus est Spiritu Sancto , hoc est *linguam igneam*
 cepit & *scientiam Vocis* : qui eloquentiæ suæ blan-
 mentis Hierosolymam , omnemque latè Iudeam , ac
 cum sitas Iordani regiones trahet in concionem :
 i vehementiâ persuadebit *pœnitentiam* , leno-
 tiis parabit *viam Domini* , minis omnem arborem ,
 a non facit fructum bonum , terrebit ; pugnaci-
 te progenies *Viperarum* expugnabit. At Philo-
 phico forsan eum fraudabis pallio ? qui demon-
 trationem faciet nulla in Schola aut Lyæo , nul-
 a in porticu aut Athenæo auditam ; cum digito
 Deum intentus Agnum Dei demonstrabit : qui
 Ens Entium primamque docebit causam ; qui ad
 Unum , Bonum , Verum cognoscendum deducet
 ignorantes. Medicinæ verò peritissimum nemo ne-
 gârit ; quem sanctissimos sibi Diætæ ac temperan-
 tiæ videbimus aphorismos præscribentem ; qui
 vinum & *siceram non bibet* ; quem de radicibus at-
 que herbis conficientem pharmaca fuerimus con-

spicati; qui dubitantes in vitæ necisque confusio
 animas ad eum efficaci redimet medicina, qui se
 esse *Vitam* profiteatur. Censoria juris Virga, Them
 disque donabunt eum bilance, Sibyllarum sacra
 ria, corrinæ Delphicæ, Athenarum Arcopagi; que
 Justitiæ velut simulachrum clausis oculis & su
 manibus æquitatis jura audient decernentem; q
 capitulum: *Non licet*: etiam in Regum & Terra
 charum citabit opprobrium. Sed Theologus ad
 re mavult, cujus prima est de *Lumine gloria* tracta
 tio, quando *venit in testimonium*, ut testimonium
 perhiberet de lumine: cui ne exteri in volumen circ
 rentur Angeli, ipse à Divino Verbo pronunciatus
 est Angelus. Qui compendium gratiæ circumfere
 ret in nomine: qui Incarnationis præcurreret myste
 rum: qui vitia & peccata dedocebit, *dabitque scientiam*
salutis plebi ejus in remissionem peccatorum
 qui de pœnitentia Gentes erudiet ad *faciendos fructus*
dignos æternitate: qui deniq; reconditissimum
 Triados mysteriũ ad Jordanis undas evolveret; quan
 do *aperientur cœli*, & *videbit Spiritum Dei descen*
dentem, & *vox Patris de cœlo insonabit*: *Hic*
Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit.
 O inæstimabilem pueri magnitudinem, qui
 etiam sine fabula Roscium egit & Comœdum, &
 ad omnium retrò sæculorum opprobrium, futu
 rorumque eruditionem Doctorum! Quanquam
 quid aliud cum natalium fataliumque siderum ob
 servatoribus Astrologis præstolari poteramus? qui
 & novimus agente in Virgine Sole, filios nasci ge
 nerosos, & Virginem Sole suo videmus plenam
 Joannis cunis assistentem. Quid aliud augurari de
 co licebat, ad cujus incunabula Lucinam egit. An
 rora

ra, cui pro Genethliaca face luxit ipsa Lux mun-
, qua illuminat omnem hominem venientem in
unc mundum. Quid ominari aliud par erat de
 anne, quem nascentem ulnis excepit Luna ple-
pulchra ut Luna Maria. Quo jam tum osten-
 batur pueri magnitudo, ut aut ejus Virginis
 achis, quæ Deum sinu gereret, eum excipi oport-
 et; aut aptior nulla mundo suppeteret ad exa-
 mandam ejus magnitudinem mensura, quàm
 ulnæ, quæ Dei immensitatem sunt amplexu-
 . Quis igitur est, qui Joannis magnitudini cer-
 men indicat, aut cum eodem possit comparari ?
 id virgam auream, Apocalypticæ Civitatis men-
 ram (quâ Patrum consensu Christus significa-
) provocemus. Hac regulâ, hoc mensorio
 calamo Joannem expende, quisquis ejus Magnitu-
 dis numeros voles inire. Vidisti proximam ali-
 ando huic mensorio calamo Magdalenam ? sed
ns retro vix ad pedes ejus protendebatur. Vidisti
 uoris manantem profluvio mulierem ? sed cujus
 agnitus ad ipsam vestimenti oram termina-
 tur. Vidisti primum de Salvatoria anastasi dubi-
 antem Thomam ? Sed cui celsitudinis limites in-
 atere fuerunt statuti, ultra quos ne protensâ qui-
 em manu potuit exiri. Vidisti demum applicatum
 regulæ *Discipulum illum quem diligebat Iesus* ? sed
 huic ad pectus ascendisse suffecit. At Joannes
 testes estis Jordanides undæ) dexteram mensuræ
 superextulit, cum sanctissimo vertici laticem super-
 fudit. I nunc & quære : *Quis putas puer iste erit ?*
 Respondebit Bernardus, *Major homine, par Ange-*
lis, cœli tuba, præco Christi, Arcanum Patris. Re-
 spondebit Augustinus : *Quidquid Ioanne majus est,*

non tantum homo est, sed Deus. Respondebit Bernardus : *Vnus est, secundum non habet, tria namque fecit Deus sine secundo ; Christum, Mariam & Ioannem.* Respondebit Augustinus : *Præcellit ceteris, eminet universis: quisquis de muliere natus est, inferior illo est.* Respondebit Bernardus. *Sanctorum splendor, iustorum letitia, Angelorum gaudium, Consanguineus Christi.* Respondebit Chrysostomus : *In humana natura Angelicam transgreditur sanctitatem* Respondebit Guerricus Abbas. *Ioannem tam magnificè sanctitas effloruit supra modum aliorum, ut crederetur Sanctus Sanctorum.* Respondebit Chrysologus : *Præcursor Verbi, Sacerdotum speculum, sanctitatis exemplar, Evangelistarum Princeps, clausula Prophetarum* Respondebit cælis Aliger : *Magnus coram Domino.* Respondebit demum Veritas ipsa : *Inter natos mulierum non surrexit major Ioanne Baptista.* O magne coram Domino Joannes! in tui defixos admirationem una nos laudabilis urget ambitio, ut nos, quos in eandem agendi; docendique sortem admittis, magnitudinis effectu & nomine ne fraudemur. Nemo labores, arduum gloriæ pretium, detrectat; Scholasticos nemo pulveres dedignatur. *Universum Charitate complexi, cum terrarum orbe doctrinam laboresque; affectum verò ultra ipsas terras pelagique oras protendemus.* Vocas ad litigiosa pulpita, ad clamorosas Peripateticorum porticus? En tumentia Pallade capita felicissimo partu Sapientiam enixura. Vocas ad venalem sudore gloriam? En laboriosas frontes, sudoribus pridem innutritas. Vocas ad remotas & propè nauseantis naturæ vomitu mundo ejectas nationes? Ecce Angelos

los veloces, quorum vocationis est diversissima mundi loca peragraré, qui non contenti terrarum finibus, usque ad Orientales & Occidentales Indias penetrabunt. Vocas tecum ad carceres squalore obfitos? nescit quidem ingenua vinciri libertas; dabunt tamen in vincula manus, quas pridem tenent vincula Charitatis: quorum Virtuti æquum est in gloria theatrum, & probris. Vocas tecum in exilium? non erit hoc turpe indemnatis. Vocas in vulnera mortem? in cædes & funera? Ecce in omnium nimis honestissimam patiendi avaritiam, ut pulchrâ morte venalem illum gloriæ titulum tecum emant, ut Magni nominentur.

Dicta Vienna Austria.

O R A T I O X.

L E O P O L D U S
IDEA PRINCIPUM.

Neque publicus mundi oculus suæ serenitatem majestati ab illustribus mendicat terrarum Panathenæis, neque ab hasta robur, vim à lea, ab umbone pectus, animos à lorica sunt Agamemnones, neque adscititiis famæ laudibus per orbem differuntur Sapientes: non est, quod in augusta Patriæ nostræ Marchionis Leopoldi encomia solliciti, ejus commendationem ratoriâ vel pennâ scribere, vel voce quotannis erorare multum laboremus, Academici. Satis nimverò Heroëm animus, Atlantem labor, virtus Herculem commendavit. Quibus si fama accesserit, nihil majoris addet incrementi, quàm corporibus

ribus umbræ ancillantes. Geminæ nempe atque individuæ Sorores sunt, aut si mavultis, geminæ sunt eodem in axe rotæ, Virtus & Fama: quibus triumphales Heroum curules ad gloriam provehuntur. Quo passu Atlantis aut Alcidiæ virtus, eodem processit & fama: altera alterius magnitudinis fuit decempeda & mensura. Ne supra verum fama excederet, non excessit virtutem; ne fama humilior inserperet, virtus ipsa supra communes vulgi limites assurrexit. Unum dedit Austria Leopoldum, infra cuius virtutem cum serperet fama, vel silentium Oratoribus imperavit, vel illud effecit, ut quantumvis dicamus plurima, vix dicentibus simus similes, & quanta qualia porreximus elogia, siquidem D. Leopoldi non attingant majestatem, meritò debeant silentia nominari. Nam qui plurima jam sæcula meritissimâ laude invasit, æternitatemque bene gestis, & ætatis suæ domesticam, & Augustissimæ Austriaeorum familiæ matrem effecit, inconsulti damnabit Oratorem conaminis, qui semihorulæ spatio vel metiri sæcula, vel totam peragraræ æternitatem moliatur. Nempe quot Heroës tulerunt sæcula, tot expressit virtus in Leopoldo; in quem unum aggregavit universa, quæ per alios non illiberalis dispersit, quem cum vides unum, Augustissimum debes animo Principum Ducumque concilium intueri. Unum ut dicas cum veritate, solum te cogere potest paris defectus. Ut sine mendacio dicere non possis unum, amplissimus in uno Heroum omnium Senatus efficiet. Dum enim in uno Leopoldo tota sese compendio virtus inclusit, latè simul Principum omnium Archiducumque glorias explicavit; quas viva in historia legendas producit, quando unum

ducit orbi Leopoldum. Cujus corpus, cum circumfusi equitum ordines stemmatis suffragio coararent, viciniùs animum omnis honesti familia iebat. Ex quo illud tandem conficiatis AA. unum dignitate, meâ non posse oratione dilaudari, per omnium fœcunda grassatione excur-
 encomia; per omnium pro temporis brevitate vagari laudes non valere, nisi in semihorulæ antistias totam cogamus perennitatem. Sed si nullus finis, est tamen suum perennitati nostræ principium. Ut Heroës animi nunquam intereant, cernascuntur. Etiam vasta flumina suam à tenui vena derivant opulentiam, etiam iste quem superderis, subterque labi cœlorum ordo natalem aliando diem celebravit. Habeat & nostra cum immortali Leopoldi animo commune hoc oratio, nascatur saltem hodie nunquam interitura: habeat cum vasto ejus elogiorum flumine ex æquo principatum, ut à tenui saltem hodie vena scaturientem adaperiat: habeat cum augusta cœlorum machina commune illud, ut sui cursus hodie Nalem auspiceretur, nullo unquam fato, etiam si luerit, occubitura. Ut verò immortali animo digni-
 atuantur exortus, apta exaggeratio flumini repetatur vena, augustus cœlesti machinæ exoriatu-
 atalis; in uno Leopoldo Principes, Ducesque orbi edero, ubi unam Ideam Principum Ducumque formam demonstravero Leopoldum. Quod dum aggre-
 dior, vos mihi, Auditores Academici, vel colo-
 es miscete, Ideæ Principum efformandæ, vel sym-
 metriam proportionemque dictate, quâ optimi Ducis formam effigiari oportere existimatis. Scio
 quidem à Platone sic depictum aliquando Princi-

pem, ut vertici insideret prudentia, oculos animaret vigilantia, supercilia temperaret clementia, vultum insumeret affabilitas, dexteram armaret Justitia, sinistram impleret consilium, cor accenderet pietas, pedes duceret felicitas, Virtus omnis in paludamento radiaret. Non ignoro ex Plutarcho ut imaginem Principis statuas, statuendum esse Dei: cujus proinde domesticas esse oportebit, Consilium & scientiam, bonitatem & sapientiam, Justitiam & clementiam, providentiam & vigilantiam, & quidquid usquam est, quod mortali participatione à Deo possit in hominem, derivari. Tene ex Romano Sapiente, ut Ducis lineamenta assequaris, Solem esse depingendum. An quia oculus est, qui continuâ vigilantiam mundum lustrat? an quia irradiatione suâ, mitique aspectu mortalibus afflat serenitatem? an quia stellarum satellitum, siderum vulgus, astrorum concilia, cœlestemque septemviratum sua trahit in obsequia? an denique quia unus in cœli præsidia tot armatur sagittis, quos radios ejaculatur. Sed & tua Romane Sapientia Principis lineamenta, & tuam Ducis formam Plutarcho, & tuam Divine Plato Regis Ideam dicat assecutus; si ad eam, quam tibi Augustissimus Imperator orbisque Pater Ferdinandus III. fixit Pietatis Justitiæ regulam, depinxero Leopoldum. Optimum scilicet dixisti Principem. quem Justum, Pium nominasti. Magni nomen subditorum fecit humanitas: Justo ac Pio, virtus invenit. Africani aut Germanici, nationis sunt cognomen: Justo ac Pio virtutis universæ. Qui Justitiam & Pietatem Regem dixit firmamenta, simul Regem justitiæ & pietatis definivit. Geminæ nempe bases sunt, quibus tota

mandatur regni fortuna, Justitia & pietas : gemini
oli sunt, quibus Imperii cœlum sanctissima ratio-
e gyratur : geminæ rotæ sunt, quibus Principum
urules ad immortalitatem gloriæ provehuntur :
gemini pedes sunt , quibus Augustissimum regni
corpus innititur : gemini oculi sunt, qui pro com-
issi Principatus incolumitate è solio, tanquam de
ecula, pervigilant : gemina brachiâ sunt, quibus
atriam Patriæ Pater complectitur. Deme Justi-
am ; jam suis destituta basibus regni labascit for-
na : deme pietatem, jam felicissimus Imperii cur-
suo evulsus polo inciditur. Excute regno Justi-
am, jam alterâ fractâ rotâ incitata ad immortali-
tem curules sistuntur : excute pietatem, jam uni-
plum augustissimum regni corpus innixum pedi-
plus discrimen quocunque debet ab impulsu for-
idare, Tolle Justitiam, jam alterius oculi irradia-
one pulcerrimam regni faciem deformasti : tolle
etatem, jam altero Majestas brachio, securo pa-
iam sinu non poterit confovere. Utraque basi
a stat, D. Leopoldo fortuna, utroque rotatur po-
felicitas , utrâque rotâ cœlestium triumphorum
provehuntur curules, utrique pedi verenda tua inni-
tur Majestas, utroque oculo pervigilant tuæ pro
ustria curæ, utroque brachio Pater Patriæ delicio-
ssimum mundi paradisum Austriam amplexaris.
quidem Justitia Ducalem illi porrexit gladium,
uo vel merum incuteret, vel reverentiam impera-
et. Ne populorum scelera sua faceret, punivit. Sce-
stus enim verò ipse est, qui cùm possit & debeat,
imperio scelera succidit : fovet vitia, quisquis parcit
celeratis. Ne culpa culpam traheret, pœnas statuit,
anc enim crimini succedit crimen, quando prius
est

est inultum, unum dissimulatum plurium semen est
secutorum. Ne exorbitaret in licentiam populus,
cancellos statuit, moderata supplicia : aliis lice-
putant omnes, quod impunè vident patrari. Quam
ego dum in Leopoldo commendo Justitiam, no-
lim sagittas & fulmina, vulnera & cruorem, cædes
& funera mente concipiatis : nolim mentitam
lam animis vestris depingatis Æquitatem, cui su-
git in superciliis tumor, frontem corrugat sævitudo,
oculos accendit furor, vultum exasperat Megæ,
manum inflamat crudelitas, pectus animumque
tyrannis exulcerat. De Austriaco differimus Leo-
poldo. Sirire sanguinem barbaros Reges sapit. Illos
saturantur Austriaci cruore, non quem fulmine
per vulnera cædesque gladius evocavit, sed quem
pudor ingenuus per vultus & ora diffudit. Non
facit Regem calcatus populus, præcipitio proxi-
mus est, qui per aliena capita graditur; dum lubricum
nimis gressum in aliena ponit libertate. Re-
bellare docet Regna, qui semper terret : exortum
enim timor & gravia reddit imperia, & invisa. In
Ducis formam in Ideam Principum respicite Duces
Principesque, quibus ad Majestatis solium ve-
stemmatis suffragia, vel populorum vota gradus in-
straverunt. Ducale frænum gemino tractavit loco
amoris ac timoris. Ne invisa redderet timor impe-
ria, amor faciebat amica, ne despecta blando nimi-
um redderentur amore, moderatus timor cogebat
susplicere. Sic amabat populus, ut timeret; sicuti-
mebat, ut amaret Leopoldum. Sic medium est re-
nendum, ut nec æquitas clementiæ, nec clementia
quidquam deroget æquitati. Sic rigidus amor Prin-
cipis, & amicus rigor, Equidem timeri decet Im-
peran-

erante in, sed amari est necesse, ut invitos aut cœ-
 rebelles timor subjuget, amor flectat obsequen-
 s. At verò ut formidandum conspiciaris Leopoldum, ad barbaros Hunnorum insultus mentes animosque convertite. Patriâ suâ exire debuit ipse, ut meretur: totâ Austriâ timere nemo potuit Leopoldum. An quia Austriacorum ea est ad omnem virtutem indoles & natura, ut blando Principisiori faciles obsequantur? an quia ipsa Leopoldi imperia, imperia Amoris esse censebantur? Immitabat Austriæ finibus barbara Hunnorum crudelitatem, & cumque latè agrorum vastitates, oppidorum excidia, direptiones urbium, fortunarum prædas, exilia civium, innocentum funera invehebat. Jacebat afflicta valetudine viribusque ademptis Leopoldus Quartus, Divi Leopoldi Genitor, & non magis febri quàm metu trepidus agrorum ac urbium, oppidorum & fortunarum, civium ac innocentum, vastitates & excidia, prædas & direptiones, exilia & funera metuebat. Unus in Patris solatium, in Patriæ tutelam, in oppidorum salutem, in Urbium incolumitatem, in fortunarum fortunam, in Civium præsidium, in innocentum felicitatem, unus supererat Filius Leopoldus, qui ab agris repelleret vastitates, ab oppidis amoveret excidia, ab urbibus direptiones averteret, à fortunis prædas arceret, à civibus exilia prohiberet, ab innocentum capitibus funera amoliretur. Et verò detumuit Leopoldi manu vesana Hunnorum superbia, repressa protervia, oppressa audacia, extinctus furor, crudelitas est cinerata. Quo factum est, ut quantò formidabilior hosti, tantò & suo populo amabilior esset, & in Patriam Patremque *Pii* Principis nomen assequeretur.

Quod

Quod cum difficillimis postea Germaniæ temporibus in Henricorum Patris & filii consanguinea, ac propè sacrilega bella inter Henrici Quarti cum Lothario acerrima prælia, inter rapinas & cædes, incendia & vastitates, suâ cum tranquillitate & pace administratâ Provincia retinisset; illud quoque raro inter Principes miraculo, stupendo in aulis exemplo, & à mancipatis sibi populis, & à tota posterorum serie gloriosus evicit, ut Pii etiam in Deum Marchionis nomine insigniretur. Atque hic ego non aperiam privatæ pietatis scenam. Taceant sanè vigilatæ illustratæque ad animorum incendia noctes, sileantur diuturna cum cœli Principibus colloquia, regantur quæ in publicis emicuere supplicationibus flammæ, deregantur frequentiore templorum aditu, per aperta compita signata vestigia. In vulgaris pietatis laudes ea possunt advocari, non in Principis commendationem. Non bene privatis clauduntur cancellis Principes, qui Publico nascuntur, quocunque protendunt imperia, prorogare debent & pietatem. Illa ergo sunt encomia, imperantis, jacentem erigere pietatem, emortuam animare Religionem, extinctam accendere charitatem, exilem sacrorum cultum revocare. Illi sit Leopoldi commendatio; cum Ducali virga proferre Virtutem; neque laxiorem dominatu compescere regionem, quàm continere populum Religionem, vivis creditam sibi Provinciam erudire documentis, horra mentis provocare, incitare legibus, amore trahere, exemplis ducere, sanctissimis formare institutis. Illa sint elogia Leopoldi, prostertere in foris licentiam, erigere in solis æquitatem, incitare in senectute segnitiam, continere in ju-

enture fervorem, bella inferre vitiis, pacem sta-
 bilire innocentia, libertatem è compitis ejicere,
 evocare in domos probitatem, extinguere in ur-
 bibus discordiam, accendere in templis Religio-
 nem, eradicare in aulis ambitionem, totâ Austriâ
 pacem concordiamque disseminare. Illa denique
 in D. Leopoldi laudum censum non postrema ve-
 niant, fundare templa, statuere aras, sanctissimo-
 rum virorum cœnobîa excitare, ac filios etiam O-
 thonem & Conradum ad plurimorum incolumita-
 tem, aut in D. Benedicti familiam accensere, aut sa-
 cris initiatos Salisburgenses Archiepiscopos renu-
 ciare. Ut jam mirari nemo jure possit, vel à populo
Pii nomen assecutum, vel ab Innocentio II. *pecu-*
liarem S. Petri filium appellatum esse Leopoldum.
 Terrarum nempe cœlorumque consentientia in
 sui laudes suffragia meritis, hanc & populo &
 sacræ sedi imponit necessitatem, ut quoties vel
 nostris animis, vel illius præconiis obversatur, to-
 ties Justissimus, Pientissimusque Princeps, Princi-
 pum omnium Idea nominetur. Quod quidem ju-
 dicium, si tua non pridem à Majoribus nostris vir-
 tus emisset Leopoldæ, certè deflue hodie per Augu-
 stos Austriæ Principes in Ferdinandum usque III.
 Pietas & Justitia, suavissimâ à nobis violentiâ ex-
 torqueret. Necesse est enim ea propè sideræ men-
 tis exempla, quæ tantum cœli sapiunt, primos ortus
 à Divo traxisse. Ut scaturiginem suam vastissimâ
 etiam flumina redolent, sic avita Virtus Majores.
 Neque illa, tibi cognominis Germaniæ Martis,
 Leopoldi, à suo fonte aberrat Justitia & Pietas,
 quæ eundem amplexæ gladium, quâ mucro ful-
 gurat, hostilem acerrimo spiritu improbitatem per-
 sequun-

32 DE D. LEOPOLDO.
sequuntur, quâ pater capulus, patibulati Numinis
crucem præferunt, augustissimum Pietatis ac Reli-
gionis nostræ monimentum. Quod si æquissime
Principum, Marchionum pientissime agnoscis, il-
lud quoque vel tuo in Paternam Austriam persuasus
affectu, vel nostris tibi supplicantium votis supera-
rus efficies, ut ad tuæ Pietatis & Justitiæ exempla,
tam fontes ab Austria Vandalorum minas avertant,
quàm optatâ pace, tranquillitateque populos mode-
rentur ad tuos vultus animosque efformatæ altæ
Principum Idææ Leopoldus, Ferdinandus.

*Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani
nomine Austriacæ Nationis ad Academicos.*

ORATIO XI.

DE S. LEOPOLDO

AUSTRIÆ Principum Idea.

QUOD fœcundissima, Archiducum, Regum, ac
Imperatorum Mater *Austria*, hæreditario
semper jure per *Rudolphos & Albertos, Fride-
ricos & Maximilianos, Carolos & Matthias, Ferdi-
nandos*, & tot Augusta Virtutis nomina, quot Sere-
nissimos Austriæ Principes, inoffensam ad hæc no-
stra tempora transmiserit felicitatem: quamquam
Augusti Stemmatis indoli permultum, plurimum
tamen uni post Deum *Leopoldo*, vivo Principum
archetypo, perfectæ Ducalium virtutum epitomæ,
absolutissimæ Archiducum Idææ, hodiernis hisce
Academicæ pietatis comitiis non ingrata posterit-

as referre debemus in acceptis. Enimverò ut ad optimi Principis normam singulos efformaret natura, in *Leopoldum* respexit: ut singulis animum intrueret Virtus, *Leopoldum* proposuit. *Leopoldus* unus Themistoclem, successorem Miltiades. Alcicles Theseum, Alexander Casarem, Liber Alexandrum, Achilles Pyrrhum accendebat æmulatione, instruebat virtute, animabat exemplis, armabat documentis, sanctissimis vitæ institutis informabat. Hinc si miramini, quòd gloriosa illa Principum Austriacorum series adhuc in teneris annis virtutum Reginam non promittat, sed exhibeat, ætatem facinoribus prævolet, anticipet actiones habitibus, prævertat facultatem operæ, præcurrat executione præcepta, celeritate factorum naturæ tarditatem præoccupet; depictas credite ex *Leopoldo* imagines, cujus anni nunquam teneri, cujus virtus semper matura, cujus vita nunquam juvenis, cujus mores, semper senes, cujus facta nunquam levia, cujus dicta semper gravia, cujus modestia, nunquam in vere, cujus prudentia semper in autumno, cujus æstimatio nunquam in auro-ra, cujus gloria semper in meridie; qui & levitatem adolescentiæ morum gravitate oppressit, & juventutis florem fructuum opulentiam prævertit; & senectutis canitiem candidissimis moribus supplevit, ut quisquis eum inter mortales agentem conspiceret, inter immortales eruditum meritò posset suspicari. Si miramini illos (quorum etiamnum beneficiis fruitur orbis) Augustissimæ familiæ Martes in sago, Divos in toga; terrores in campo, amores in urbe, Davides in templis, Salomones in consiliis, Constantinos in acie, Justi-

Justinianos in foro : deductas credere lineas ex archetypo *Leopoldo* ; qui cum ferrum induit, amores non exuit ; cum Aquilas explicuit, columba est visus, cum in acie stetit, clementiæ non oblitus, idem acer & mitis, fortis & mansuetus, victor & temperatus, triumphator & modestus. Si miramini demum in illis, quos oculis spectatis, animis suspicitis, votis teneris, desideriis producit *Austria* Vestræ, Principibus nē dicam, an Parentibus quod Patrum Historias renarrent factis, Avorum præcepta exprimant exemplis, Majorum documenta virtute resuscitent ; vivas *Leopoldi* picturas existimate, qui Avorum glorias traxit in compendium, Antecessorum laudes cœgit in proprias, Majorum splendorem geminavit in suo ; & tantum unus in suæ vitæ contulit apparatus, quantum generosæ claritatis numerosissima multitudo discerpit in partes. Verbo ; quod debet pictura archetypo, structura Ideæ, sculptura exemplari, hoc *Serenissimi* nostri *Principes Patria Patres*, debent *Leopoldo*. Hoc singulare Vobis ad gloriam est, *Serenissimi Principes*, hoc nobis ad gratulationem eximium, hoc orbi ad desideria acceptissimum : Vos à natura & indole, sanguine & virtute ad Divorum similitudinem esse efformatos ; ut siquidem nondum Cœlites adoramus in terris, certè post Cœlites primos veneremur *Patria nostræ Tutelares*. Quod ne audacis eloquentiæ existimetis hyperbole, agite, amabo Vos, quam effigiem optimi Principis, quique gloriosum exemplar secuturis posteris obtendi possit, animis Vestris impressistis ? Laudabitis cum Carolo Magno illum, qui sit Imperio *Augustus*, Iudicio *Pericles*, Bello *Alexander* : aut cui à soli-

licitis in populos laboribus *nomen sit Adamus*,
 accensa in superbos pietate *cognomen Abraha-*
us. Commendabitis illum, quem in moneta de-
 scriptus Severus Imperator; cui caput sit *Elephantis*,
 in lemmate *Magnanimitas*, pectus *Delphini* cum
 inscriptione, *Humanitas*: *Manus Castoris*, cum epi-
 grapha. *Officiositas*: *pedes Ursti*, cum dicto, *Modestia*.
 Considerabitis illum, quem voluit olim Alpho-
 nsius Aragonius, qui subditos suos vel *ferat in ca-*
stra, vel *gerat in corde*. Amabitis illum, qui Æ-
 thiorum more in campum evocatus, quaterna-
 rius responsa edere possit; *Sum Pius*, *sum Ju-*
stus: *sum Liberalis*, *sum Laboriosus*. Eligetis eum,
 quem depinxerunt Ægyptii: *In cujus dextera Sol*,
sinistra Horologium; ut ad illius splendores po-
 tius videat, ad hujus regulam dirigatur. Vove-
 ris illum cum Plutarcho; *qui sic imperet suis, quem-*
modum Pater liberis: cui sit pro imperio amor,
 pro mandato nutus, pro regula favor, pro lege
 auctoritas, pro norma exemplum: qui emineat, nec
 contemnat; dominetur, nec urgeat; frænct, nec coër-
 eat; regat, nec imperet: impellat, nec cogat: flectat,
 nec frangat, premat, nec gravet; audiatur, nec
 contemnat; amet, & timeatur; terreat, & ametur;
 populo misceat, & colatur. Illum voletis, cui
 pro capite sapientia, pro oculo iudicium, pro
 lingua prudentia, pro pectore consilium, pro ma-
 gnitudine fortitudo, pro pedibus constantia, pro corpore
 iustitia, pro anima pietas, pro respiratione amor,
 pro paludamento clementia, pro purpura majestas,
 pro sceptro authoritas, pro corona Religio, pro
 studio magnificentia, pro Civibus filii, pro muris
 vestes, pro clypeo corda populorum. Ut com-
 pen-

pendio dicatis universa, cum ad solium destinabitis, quem collatis suffragiis natura, Deus & Virtus, *Pro Deo & Populo* stare edocuerint. Quod ubi stultis, statuere simul unum *Pro Deo*, formatum, unum *Pro Populo Leopoldum*. Audio enim adhuc sacrum Oratorem in verendo Romæ Consistorio non sine Sacramento edicentem: *Perpetuus in Deo erat Leopoldus*. Mortuumne facundissime juxta ac veracissime Encomiastes, an verò inter homines agentem, vivumque descripsisti Marchionem? Certè si mortuus ille est, Tharsensis edicto, *cujus vita abscondita est in Deo*, vivum persuadere non poterò, qui *perpetuus in Deo erat Leopoldus*. Quare si audivistis aliquando earum rerum, quas adfert adolescentia, omninò expertem, extinctum credite *Leopoldum*, in quem nihil possit æstuantis naturæ impetus, nihil ardor juvenilis. Si intellexistis *integerrimam castimoniâ luventatem* egisse, jam tum defunctum suæque impositum pyræ Vobis perluadete; ut non miremini natam ex aquis Deam, nullum in innocentibus flammis invenisse hospitium. Si legistis septenis illum quot diebus vicibus in genua provolutum, oculos manusque in cœlos cum repetitis suspiriis extulisse; morientem vos legisse existimate. Illo nempe in genua prolapsu vel corpus jam exanime terræ debitum deponebat evolaturus in cœlos animus; vel jam cœlo receptum *Leopoldum* nunciabat inter augustiores animas Seniorum agere, quæ depositis è vertice mirris ante Solium dominantis Agni procumbunt. Illa oculorum in cœlos sublatio (si oculi sunt in amore ducunt) erat abeuntis animi manu ductrix, vel quia in terris visu dignum reperiebat nihil, prima cœlos ingredi-

edientis salutatio. Illa manuum protensio erat
 imus gestus *extendentis se ipsum ad braviū ju-
 rna vocationis*; vel quia violentis solum illæ fe-
 ritatis sedes conceduntur, *violenta cæli invasio,*
illud raperet: vel demum post exactum cum lau-
Viatoru officium exoptata Patriæ comprehen-
 Illa denique imo ducta de corde suspiria, su-
 mi erant halitus expirantis *Leopoldi*. Quæ om-
 a si morientem vobis, aut extinctum persuadent,
 ihi vivum omninò probant *Leopoldum*. Nam
 id est, *perpetuum esse in Deo Leopoldum*, nisi De-
 esse in *Leopoldo*? Divina testor oracula: *qui
 anet in Charitate, in Deo manet, & Deus in eo.*
 Quid verò est Deum esse in *Leopoldo*, nisi *vitam*
 eo hospitari? Ad sacras Tripodes appello su-
 temamque contestor veritatem Deum, qui sua
 ter elogia non postremum illud recensuit: *Ego
 m resurrectio & vita.* Concludite Laconicè:
Deus una fuit vita Leopoldo. Hanc, si non erro,
 ties instauravit, quoties è quinis vulneribus
 hristi animam per oscula capiebat. Nisi fabula
 set Metaplychosis, credere potuisses pendentis
 e trabe Dei animam in *Leopoldi* corpus emigrasse:
 edò *perpetuus erat in Deo Leopoldus*. At etsi fa-
 ula sit, sub nascentis mundi originem elementa
 mnia naturali impetu ad cælum tendisse, ut in
 uthoris sinu quiescerent: Veritas certè est, in-
 uietà semper solitudine *Leopoldum* cælo iter
 atendisse. Amor quem corripit, desidiosum esse
 on patitur. Rapax fluvius est: ad Oceanum
 enuissimos etiam fontes devolvit. Præpes aqui-
 est: ad Numinis mensas Ganymedes deportat.
 ugax Pegasus est, ultra stellas Bellerophonem

deducit. Non miremur jam tam laudabiliter fistuosum in Leopoldo rerum & voluptatum caducarum contemptum. Innocentissimæ Alcyonis nidus non patitur muscam: uno in corde non hospitatur geminus amor. Unam fecere Mathematici stellam *Venerem & Luciferum*, ut intelligas te Luciferum amare, qui hanc non odisti. Venerem execratur, qui Deum sapit. Atque hanc cum Deo familiaritatem è Divinis Scripturarum eloquiis didicisse Leopoldum non vanè suspicor; in quæ ille ita intendebat, ut non facile divinarum rerum lectione, aut contemplatione vacuum fuerit invenire. Sunt enim illa vel ad discendam virtutem palæstra, vel ad expugnanda vitia armamentaria. Nulla ibi legitur virtus, quæ non commendetur; nullum vitium, quod non vituperetur; nulla honestas, quæ non accendat; nulla turpitudinis, quæ non avertat; nulla interior gratia, quæ non amorem ingerat; nullum animæ venenum, quod non odium pariat; nulla bonorum præmia, quæ non alliciant; nullum malorum exitus, qui non deterreat; nulla Heroum facinora, quæ non excitent æmulationem; nulla reproborum historia, quæ non suscitaret detestationem. Legebat laudum historias, sed actus exprimebat; perolvebat fastos, sed fastis interim dignitatem exhibebat; scrutabatur virtutes, sed nullam in integro alienam patiebatur. Ut suam dignè sustineret personam, omnium, quos legebat, Heroum mores induebat. Si quis ergo divina oracula absque fabula Solem nuncupavit aliquando, dicat *Speculum Leopoldum*, qui totum Solem in compendio hauriebat. Si quis *Oceanum* illa dixit, *Insitorem* nuncupet Leopoldum, qui amplissimam per illum ontologia

a decurrir. Si quis illa *fluvium aureum* vocavit,
 i *piscatorem* appellet *Leopoldum*, qui suam in
 animam deauravit. Si quis ea *Fontem* appella-
Cervum vocet *Leopoldum*, qui sitibundus ad
 rum solatia provolvit. Si quis ea *Campum* no-
 navit, *Messorem* indigitet *Leopoldum*, qui non
 e laude. in *omnem alienam messem suam*
committebat. Si quis *Hortum* ea existimavit, aut
marium, *Depopulatorem* concipiat *Leopoldum*,
 i fructus & flores decerpfit in odorem honestissi-
 e vitæ. Atque hoc ille tantum ex Sole concepit,
 Oceano duxit. ex fluvio derivavit, ex fonte bi-
 t, ex campo messuit, ex horto collegit diviti-
 m; ut ob impensum illud studium, quo divina per-
 ctabat, meritò fuerit *Leopoldus Pius* appellatus.
 d non hæret in nomine Pietas. Hoc habet com-
 ne cum arbore, in fructus abit; cum Sole, in
 dios dividitur; cum Oceano, in fluvios excurrit.
 uod nobile illud hospitantis in terris virtutis do-
 cilium, in propinqua valle S. Cruci dedicatum
 que stet monumentum, opus est *Leopoldi*: quod
 eo nomine inter silvas erexit, ut debitus Cru-
 honor exedente carie nunquam interiret, ado-
 scentibus semper arboribus in nova ruinatum
 pplementa. Induxit eodem ex melliflua D. Ber-
 ardi familia Religiosos viros. Apes dixero, ut ama-
 ris Crucis dulcorem mellis aspergeret, & Austria-
 s suis dulcori assuetis, redderet Crucem minuo-
 xosam. Illa Virginis augusta Basilica, quæ Neo-
 urgi altero abhinc lapide præterlabentis Danubii
 pam ex clivo despicit, opus est *Leopoldi*; ubi adhuc
 axa illius pietatem loquuntur. Ut Deum haberet
 Austriæ inquilinum, ei Domum instruxit, cui olim

100
peregrino mundus negavit *diversorium*. Sed
luisse visus est Deus sine *Leopoldo* habitare, cum
ad idem monumentum superstites cineres adro
cavit; vel quoniam ipse est *ignis consumens*, ut
ter hos cineres apud nos æternum foveretur; vel
amicus amico vicem redderet, essetque *Perpetuus*
cum *Leopoldo Deus*, cum quo *perpetuus* fuit *Leop*
oldus. Deleatur jam ex hominum memoria, et
dat ut è chartis vetus illud adagium; *Exeat au*
qui volet esse pius. Ex quo aulam sustinuit *Leo*
oldus, docuit primum *Regnorum firmamentum*
Pietatem. Sed qui *perpetuus cum Deo* fuit *Leo*
oldus, non potuit abesse à populorum salute. Ti
huntur facile à conversantibus mores; & socii
transit in convictoris naturam. Qui semper ex
æterno *Patre* versatus est, æquè *Pater* esse didi
bonis, ac *Judex* malis. Qui à *Filio* nunquam
cessit, æquè *Agni* naturam traxit in probos,
Leonis in improbos. Qui cum *Spiritu Sancto*
penè unus fuit spiritus, æquè ignis esse voluit
dentissimus in hostes, ac columba mitis in Civ
Fornax fuit *Leopoldo in Deum pietas*, ad quam
reræ pro populo virtutes incaluerunt. Exar
aliquando *Stephanus II. Pannoniæ Rex*, quem
ferocientis animi impotentia *Fulmen* dixerunt
ardentem scilicet insaniam extingueret *Leopoldus*
congregaverat numerosam populi multitudinem
ut parva *Leopoldi* manu dissiparetur: armata
universam aciem furore pariter ac audaciâ; ut ex
armata gloriosum fieret testimonium virtutis *Leo*
oldo Eduxerat *Cadmæas* armatorum aristas in
campum, ut felicissimum *Messorem* experiretur
Leopoldum. Digesserat ordines in lunas, ut à *Leo*
oldo

Id cornua infringere. Coitur: & dum me-
us inter præliaturos campus decrefcit, generofus
 Aultriacorum animis calor accrefcit. Pugna-
 ar: nec dubio Marte, dum caufa eft bona. Su-
 tur, fed ad gloriam capeffendamque fub lauro
 ierem. Vincitur ad hoftium dedecus Stepha-
 is, ad Auftriæ incolumitatem. O quantus in co-
 elio pro tuo populo effulifti *Leopoldo*! dum pri-
 us obftantis aggreffus arma, æquè tuos proprio
 poret protegeres, ac formidandus hofti incum-
 pes. Quantum illud eft tui in Auftriam, Patri-
 am, Cives, aras & focos amoris documentum, quòd
 eorum falute proprium caput *Fulmini* oppo-
 nifti Meruifti vel hoc nomine *Coronarium* nomen
 ipere *Stephano*, & victoriæ coronâ redimiri. Me-
 nifti ab *Innocentio* II. illud ad tui nominis im-
 mortalitatem elogium, ut *peculiaris B. Petri filius*
 tereris, qui ut inexpugnabilis *Petra* contra fidei
 pites pro re Chriftiana conftifti. Meruifti de-
 um illam ad pofterorum amulationem ab *Inno-*
centio VIII. commendationem, ut *robuffiffimus*
apis è funda Ecclefia vibratus appellareris, qui im-
 manem Goliathi superbiam uno icu proftiravifti.
 Rmò ut brevi unius *Leopoldi* encomio (quod ille
 quæfivit minimum) univerfum belli fructum con-
 ludamus; meruit diuturnam patriæ fuæ tranquil-
 litatem, & pacem, fecura civibus otia, & amœ-
 niffimam urbibus felicitatem. Et quamvis hone-
 iffimum efferet *Leopoldo*, ad pofteritatis commen-
 dationem, viciffe; maluit tamen dici *pro Populo*
 laboraffe, cujus unius commodis fuos metiebatur
 conatus. Poterat per aviti fanguinis fuffragia
 Principatum adire; maluit per labores, non tam

honoris sui studiosus, quàm suorum felicitatis. Ad-
iit Principatum; imò non adiit, sed in se devotus
passus est, ut unus Atlas omnium ferret necessi-
tes. Sublatus est suorum violentiâ meritorum a
solium Patris, sed illud alio nomine tenere non vo-
luit; quàm ut in sublimi speculâ pro aliorum sa-
te excubaret. Accepit jacentem Austriam, ut re-
geret; fractam, ut sanaret; afflictam, ut solaretur
circumfessam bellis, ut defenderet: turbamam
ut componeret. Erexit, sanavit, solatus est, defe-
dit, composuit, & quadraginta omninò annis re-
nuit inconcussam, cum circum omnia belli mot-
bus trepidarent. Quo die *Leopoldo Pulchro* pater
pulchrior filius successit; Patrem induit, con-
gloriosissimi nominis affectus omnes in subditi-
derivavit: turpissimum ratus, in edito sedere Prin-
cipem, & ad suorum utilitates oculos non demitte-
re. Aurum & argentum, tenacissima aliàs mo-
talla, in ejus manibus diffuebant, quas charita-
tis ardor igniverat. Unum illi erat, videre neces-
sarium, & tollere. Lenta beneficia ex beneficia-
rum numero eradantur. Tantum demitur gratia
quantum moræ adjicitur. Sol non expectat mor-
talium preces, ut oriatur: ultro se etiam non cogit
tantum oculis infundit. Odisse potest gratiam,
qui diu expectavit. Optimi beneficii anima est
benefaciendi promptitudo. Intellexerat ex Ma-
nandro, Principes publicos esse fontes, ex quibus
nemini non esset hauriendi potestas. Erravi, fluvios
esse intellexerat; qui non rogati ad inferiora decur-
runt, & sese ultro sitientibus terris propinant. Quæ
importunitas exprimit, à benignitate non veni-
unt. Divinum aliquid sapiunt, quæ non peten-
tibus

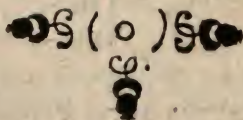
is occurrunt. Cum auri plurimum munificen-
 tiam in omnes effudisset, id quod volebat mini-
 mū, testatus est, se auream animam habere. Quid
 mirum igitur, si unus omnium in se animos coë-
 rit *Leopoldus*? facile colliguntur amores, ubi spar-
 sūtur beneficia. Vix subeunt oculos, jam pectus
 agunt; vix manus tangunt, jam corda ligant.
 Agnetes sunt, qui *Arcanis nodis* omnes accipien-
 tes affectus & cogitationes, discursus & appetitus
 et tunc in catenam. Dicam compendio: Si amor
 agnis, beneficium est status, quo excitatur. Si
 nocet sagitta, beneficium est nervus, quo im-
 pellitur. Si amor est volucris, beneficium est ala,
 qua incitatur. Si amor est lyra, beneficium est ple-
 num, quo sonat. Si amor est horologium, bene-
 ficium est pondus, quod movet. Si amor est mi-
 nis, beneficium est tuba, qua evocatur. Amores om-
 nium & affectus cum reciperet *Leopoldus*, munus
 ultimabat; merces erant: gratiam reputabat,
 obsequium erant. Injurii profecto Marchionis nostri
 ludibus simus, nisi tandem consentientibus votis
 dicamus, *Leopoldum pro Deo & Populo factum*
Austriacorum Principum Ideam. Id si taceamus ho-
 die, clamabunt Augustissimæ Austriadum animæ
 cœlo illatæ, se cum transcripta per hereditatem
 provincia, etiam virtutes *Leopoldi* accepisse. Revo-
 cavit enim verò pro Deo Pietatem *Rudolphus* è Se-
 renissima familia Primus Imperator, vel quando
 sub integumento panis Deum veneratus. *Sacrum*
Viaticum accepit ad imperii coronas; vel quando
 recens inauguratus Cæsar in sceptri vicem Crucem
 arripuit piissimus Imperator cum dicto: *en sceptrū,*
in hoc Comes Habsburgensis regnabit. Revocavit

pro Populo benignitatem, quando neminem accessu
 suo prohiberi iussit: testatus *se non esse ad imperium*
vocatum, ut in arculâ includatur. Armavit *pro*
Deo zelum, *pro populo* fortitudinem. *Albertus*
 quando munitus gladio dexteram, laevam Cruce
 sese Ottocari castris infudit, & exemplo docuit
 Austriam in Cruce & gladio ponere Firmamentum
 Regnorum. Excitavit *pro Deo* ardorem Albertus
 Honorificus, quem dixerunt è cælo delapsum ad ter-
 rendam collapsam, in Regno Bohemæ Religionem
 Excitavit *pro populo* virtutes universas, quando
 calendis Januarii sæculi Christiani decimi quartum
 usque ad quartum nonas Julii tres Coronas. Ungari-
 cæ, Bohemæ ac Imperii non alio titulo admittit
 quàm ut plures populos earum umbrâ protegeret
 Inflammavit *pro Deo* pietatem Eridericus, ve-
 quando per adorata Divinitatis vestigia in Terra
 Sancta sanctitatis viam est ingressus: vel quando
 Apostoli vice functus Romæ cecinit Evangelium.
 Provexit *pro Populo* felicitatem Reipublicæ, quan-
 do indicto armis silentio supra quinquaginta annos
 integrum Austriæ dedit tranquillitatis Jubilæum.
 Intendit *pro Deo* animum Maximilianus I. quan-
 do amplissimam *Austriadum* familiam in unum
 contractam & Oenipontanâ in rupē nutantem
 unus adorato Eucharistico Deo conservavit. Ex-
 tendit *pro Populo* manum, quando vel à tributaria
 quotannis victoria palmam tulit; vel gentium de-
 victarum spoliis impleta æraria quotannis in suo-
 rum commoda exhaustit: indignum ratus Impera-
 torem gentibus dominari, & auro servire. Tacea-
 mus Carolum solo nomine Quintum, virtute pri-
 mum, cujus susceptos *pro Deo & Religione* labores,

elatas *pro populo*, & Austriaci nominis immortalitate victorias novit orbis, quem imperiis rexit; omine implevit, felicitate beavit, gloriâ illustravit, famâ suspendit, victoriis peragravit, triumphis composuit: *Pyrrius in Peloponneso, in Africa Annibal, Scipio in Hispania, in Pannonia Trajanus, Marcellus in Sicilia, in Germania Constantinus, in Italia Caesar; ubique Carolus.* Taceamus *ordinandum I.* cujus *pro Deo* calorem loquuntur huc apostatarum cineres, testantur hac ipsa in benon humiles ædes, quas religiosis viris exstitit: cujus *pro Populo* enarrant facinora Saxonia, Bohemia, Ungaria, Dacia, Thracia, & ne longius abeamus, hæc ipsa Urbs Vienna. Hæc hæc supra nos eminet fastigiata turris, æternus stat Maximiliano obeliscus, servatæ Patriæ testimonium. Transeamus Rudolphos & Matthias, hoc *pro Deo & Populo*, Turcarum terrores, Orbis sollicitas. Reticeamus amplissimam Principum Austriacorum gentem; est in recenti memoria *ivus Ferdinandus* gloriosi nominis *Secundus*. Super fidem est hujus *pro Deo* Zelus: unius opera (parte fidem veritati) supra centies centena hominum millia fidei orthodoxæ lucem aspexerunt: cujus *pro Populo* invictâ fortitudine edomita regna,actus Dacus, dejectus Palatinus, Italia territa, parta rebellantis plebis dissidia, repressi Dani, fuga-Cimbri, lassati Hassi, & Sveciæ *Gustavi*, priusnam mente conceptum anagramma *Augusti* conquerentur, depositi. Est in oculis *Augustissimus* *esar Ferdinandus III.* Pius, Justus; Est *Ferdinandus IV.* *pro Deo & Populo*, à Deo nobis concessi inter ferrea sæcula aurei Principes; quos nemo

audivit, qui non desideravit; nemo vidit, qui non
 amavit; nemo allocutus, qui non admiratus est.
 Hæ sunt animarum Leopoldi historiarum, hæ Sanctissi-
 mi Marchionis vitæ imagines, quas cum uno de-
 scriptas ab exemplari intelligitis, edicite tandem
Austriacorum Principum pro Deo & Populo, co-
 lesti beneficio datorem *Archetypon Leopoldum*. Vi-
 dere quàm vel hoc nomine spes nostræ exilire pos-
 sint in laudabilem ambitionem. Annus hic, est
 supra quinquies centesimum decimus quintus, et
 quo de cælo in nostram felicitatem Tutor excubuit
Leopoldus. Annus est supra trecentesium & sex-
 tuagesimum tertius, ex quo Rudolphus Habspurg-
 cus Austriam in relatæ de Bohemis victoriæ & pa-
 cis restitutæ præmium sub Imperialis Aquilæ um-
 bram accepit. Annus est ducentesium decimus
 tertius, ex quo nunquam interrupto cursu Archi-
 ducalis corona in certiore Austriæ tutelam so-
 ciata est diademati Imperialis; ut ex tam longa an-
 norum serie spem non dubiam, concipiamus nun-
 quam terminandæ felicitatis. Accipite omnis ar-
 gumentum. Cœpit hæc continuationis felicitatis
 inauguratione Alberti Secundi ipsis Januarii Cal-
 lendis. Quidquid ominentur hic cæteri, ego Austri-
 am intellego *auspicari felicissimum novum annum*
 nunquam terminandum, dum in cælis *Austriaco-
 rum Principum* vivit Idea Leopoldus.

*Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani na-
 mine Austriaca Nationis ad Academicos.*

ORATIO XII.

DE S. LEOPOLDO,

Princeps Austriacus

Candidus & Rubicundus.

Nter ceteros augustæ majestatis splendores, qui Principem potissimum deceat vestimento-
rum color, ut publicis hodiernæ festivitatis co-
nitiis, à vobis decernatur, & frequens hujus Basili-
æ expectatio, & ardens in D. LEOPOLDUM
Austriæ Marchionem Pietas efflagitat, Auditores.
Agite ergo Academici; sapienti consilio statu-
ite, quibus coloribus illustrem Principis vestem ani-
mipsum vestris depingatis. Superborum illa est ani-
morum nota, cui pretioso murice purpurata con-
suevit Respublica: Avaræ mentis illa est,
quam vestigalis lambit Eridanus. Tumentis animi
illa est, quam aureo tributo dives illustrat Oron-
tes; cujus dispersa in fimbriis nitet majestas, & hu-
mili populorum reverentiâ afflatur paludamentum.
Tyrannorum illa est, quæ pullato colore formida-
bilis spectantium animos terrore percellit. Vani-
tatis illa est, quæ revirescenti sylvæ concolor amœ-
nâ vernantium colorum ludit varietate. Superbi-
ant Augusti suâ verendi in purpura, jactent sese
paludati in auro Macedones; attrato colore hor-
ridi Neronæ orbem concutiant, vernent in-
ter virides colorum gratias imbelles vernæ Helio-
gabali: ego de suo, non alieno colorem Austria-

cum reverebor. Etenim tantum in hujus venustatem astra contrulerunt, ut quamvis illustres Austriacæ virtutis radii humanis sese oculis eriperent, unius tamen coloris suffragio, non tam cœlestem in terris Austriam formam, quàm Divinam inter homines spectatemus venustatem. Verbo dicam Austriacus color divino par est, *Candidus & Rubicundus*. Ille amores conciliat, alter fortes designat: ille mentes in obsequia, iste hostes trahit in triumphos. Necdum excessit animo nivei illi candoris toga, quam ut faceret Austriacam, decedens ad Ptolemaïdos mœnia *Leopoldus* Austriæ Marchio, ad eò inimico sanguine depurpuravit; ut eâ solum parte candorem servaret, quâ circumductus baltheus pectus tegebat, non sine omine candidissimi semper futuri pectoris, virtutisque bellicæ Principum Austriacorum. Legite utrumque in *D. Leopoldo* colorem, quicumque Austriaci essent, *Candidum & Rubicundum, Amabilem & Fortem*. Verbo Austriacum *Leopoldum*. Per aculeos spinæ ruborem tulerunt rosas, per mucrones arma tulerunt Austriæ: Utrisque carò constitit *rubere*, ruborem tamen virtute emit *Leopoldus*. Exarserat in Austriam *Fulmen*, quid nisi incendia & funera suspicemur? Fulmen nihil tangit, quod non perimat: nihil ferit, quod non cineret. Exarserat Pannoniæ Rex Stephanus, sub larva amabilis nominis ferocissima Tigris, & quâ duce odio, furore comite gradiebatur, latè cædes & funera minabatur. Sed Xerxes Pannonicus invenit suum in *Leopoldo* Militiadem, Græciam in Austria agnovit. Sub Crucis labaro militem cogit *Leopoldus*. Quis victoriam non augureretur in hoc signo? Ipsæ ad hoc signum re-

brarum potestates ceciderunt ; quid filii lucis
 sperabunt ? Proditur utrinque in aciem , fer-
 ritur ac furore miles ; coitur, pugnatur ; nun-
 quam tamen dubiâ victoriâ , quia semper Austriæ
 se deberi intellexit. Quare ne penderet ambi-
 na, in *Leopoldum* vix cœptâ pugna inclinavit. Fu-
 it *Stephanus* : vanum nomen secum abstulit, non
 tonam, quæ *Leopoldo* debebatur. Stratæ pro-
 buère acies, ut per subjecta cadavera altior gra-
 eretur *Leopoldus*. Cum fasces submittere nolu-
 lent clementiæ, ac *Pietati*, corpora subicere de-
 uerunt *Iustitia*. Vide jam cruento prædo , quâ
 tandem tempestas strage detumuerit ? nempe,
 quæ suo fragore aures , non animum perculit.
 Hastatas in medium adduxisti segetes ; sed tu mes-
 sorem experieris *Leopoldum*. Lunatos in prælia
 cœgisti exercitus : sed ut Lunaticam disceres tuæ
 fortunæ constantiam, quando furibunda Lunæ de-
 cerrantis cornua infrungebat Austriacus. Minatus
 es fulmina : sed sterile tonitru fuit. In Laureatos
 Austriadum vertices nihil potuit , qui vel ipsum
Fulmen norunt fulminare. Nubes , quam coactæ
 in aërem sagittæ condensârunt , Cœlo quidem di-
 em potuit eripere , sed non animis serenitatem.
 Ignis, quem laribus & templis sacrilego furore mi-
 nabaris, fumo quidem latè diffusos involvere cam-
 pos valebat , nihil tamen fumi Austriacæ virtuti
 allinere. Ferrum non obex , sed stimulus fuit
Leopoldo ad victorias. Actum egisti *Stephane* Ubi
 conclamaturnum fuit de salute , à fuga consilium cœ-
 pisti. O miles Heros ! quem campum tuâ fugâ
 evacuâsti , suo nomine implevit *Leopoldus*. Ut re
Fulmen probares esse , (quod vulgò dicebaris)

vix visus evanuiſti. Tu verò, *Auſtriace Princeps Leopoldæ*, ſi unquam aliàs, hoc uno facinore æternam purpuram promeruiſti, tuæ fortitudinis perenne ſymbolum. Prodiiſti in apertum, quia jam virtus, naturâ ſuâ lucis avara, latere non potuit. Evaſiſti in campum, ut glorioſam victoriæ mellem legeres: deſcendiſti in arenam, ut aſcenderes in Triumphum. Unâ victoriâ omnes, qui circum *Auſtriam* tonabant, bellorum tumultus terruiſti, ut annis omninò quadraginta quibus *Marchionatum* tenuiſti, finibus tuis ſe inferere formidarent. Tanti eſt vel ſemel glorioſè vincere, ut poſt nunquam impetaris. Occupata ſemel Ducis æſtimatio ingentes ſæpe exercitus exarmavit. Quanquam quid ab eo ſperare aliud poteramus, qui jam à teneris annis duriffima poſuit ſuæ militiæ tyrocinia. Puer fuit, ſed ætate ſolùm, virtute ſemper maturus, quod egit, ætatem ſuperavit: quod dixit, *Catonem* ſapuit. In ditione corporis ſui à mollibus annis duriffimus Imperator; in domandis, premeendisque affectibus propè Tyrannus. Ubi cœpit in ſeipſo experiri pugnas, cœpit graſſari ad victorias. Ut nunquam vinceretur, victricem ſemper virtutum exercitum habuit præparatum. Dum daret maxima, ſemper majora virtutum facinora promittebat. Harum ubique memor, fortunæ ſuæ, ac penè naturæ obliviſcebatur. Ut ſuam experiretur fortitudinem, ſeipſum impugnavit: cum cæteris amantiſſimus pacis, pacem ſibi metipſi negavit; primum ratus principis ornamentum, viſiſſe ſeipſum; nec infeliciter in ſubditos imperare, qui ſui dominium obtinuiffet. Stetit ergo ubi collabuntur fortiffimi, inter aulæ pericula ad orbis cæliq, ſtuporem

conculsus *Leopoldus* : stetit in augusto parentis
lio servo submissior, inter medios libidinis æstus
sepho fortior, inter aulæ syrenes Ulyssæ constan-
or, continentior in luxu Pythagorâ, in auro
pauperior. Audivit canoros applaudentium
arum strepitus, sed contempsit: cum eminere
nibus, despexit neminem; cum laudaretur, non
divit; cum blanditiis mulceretur, non sensit;
turis splendorem omnem indutus, latendi sem-
studio agebatur; videri ab omnibus dignus,
eri crubescerebat Accessit ad moderanda Austriæ
bernacula turbulentissimo tempore, ut laban-
munus, sed constantissimus Atlas, fulciret O-
mpum. Et ruisset fortassis concutiente rotas in-
citu regiones Martis furore; nisi in eos hume-
sincidisset, qui æquè scirent, ac valerent instan-
ruinam prohibere. Sed non satis est: etiam
ndidum vultis dilectum vestrum Austriaci? Ne-
bitate de *Leopoldi Candore*, quem virtus fecit
li *Candidatum*, omnis vita semper *Amabilem*.
i Paternæ gloriæ solium conscendit, effecit, ut
ajorum fata non sentiret Austria, & successorum
runam prægustaret. Stetit in alto, ut quasi è spe-
la suorum calamitates circumspiceret. Ubi Cru-
cia crucis corona verticem cinxit, sanctissimas
opugnandi Christiani nominis cogitationes si-
imprimi animadvertit. A ductâ circum tem-
ora fascia sensit se publicis Austriæ commodis
ligari; cœpitque privatas Marchionatûs fortu-
is publici juris efficere. Purpura non alio murice,
am amore subditorum irrubuit. Secures si-
quando vibrare debuit *Leopoldus*, amor Reipu-
licæ extorsit, non ira; ita enim scelerum pœnas
animi

animi temperabat clementia, ut quoties in reos
tonaret Justitia, toties etiam Patronum Judici, &
Serenissimo Patrem Principi conjungeret. Amo-
rem nunquam exiit, etiam ubi ferrum induit, quia
nec hostibus suis hostis esse poterat Princeps *Amabilis Leopoldus*. Hoc elogium ut ab hominibus
impetraret, à Divis extorsit. Magnificum Augu-
stissimæ Cœlorum Reginæ templum statuit: lib-
immortale tam pietatis, quàm munificentia mo-
numentum. Collapsas Ecclesias erexit complu-
res: ut si homines taceant, muta loquantur saxa
Principem Superis *Amabilem Leopoldum*. Cum
Cœlitum teneret amores, facilè occupavit huma-
nos. Suavissimi mores, omnium amores invase-
runt. Aulam suam non securitatis munimentum
sed miserorum asylum effecit. Præter regias ani-
mi virtutes aulicos nullos in deliciis habuit magis,
quàm eos, quos dura necessitas, non turpis auri
libido ad aulæ limen pertraxit. Omnem felicita-
tis suæ fructum alienis se debere calamitatibus
semper arbitrabatur. Nihil se magis possidere ra-
tus, quàm quod in suorum manus deposuisset. Pro-
digus videri poterat, qui ita dedit, ut ipse egeret.
Teruntium cum quæteret alienæ egestati solati-
um, ingemuit non suppetere. Opulentiores
Fortunam hoc uno titulo adamavit, ut plures pos-
set locuplerare. Quam Dei Vicarius rexit Pro-
vinciam, Dei æmulator expurgavit ærumnis, se-
minavit beneficiis. Cum neminem impunè fla-
gitiosum toleraret, neminem patiebatur gratis in-
nocentem: liberalitatem suam intra suorum me-
rita nunquam passus consistere. Illud aurum non
placebat, quod vel splendorem ab Altaribus non
acci-

ciperet, vel miserorum manibus oculisque non
ferret. Neminem credidisses imperante *Leopoldo*
pupillum in Austria: adeò enim, cum Prin-
cis personam induit, omnium Patrem agebat: cui
erat beneficia conferre, & accipere illudque
lùm videbatur Austriacum, omnes homines fe-
ces reddere. Cum paucos sui sanguinis filios
umeraret; affectûs sui progeniem Cívium nume-
definivit. Impio Caligulae voto addidit san-
itatem. Unam omnibus cervicem optavit: non
uno ictu jugularet, sed ut uno amplexu confo-
reret. Ut proinde jam non mirer, omnium in se
nimos attraxisse *Leopoldum*, ubi tam fortes undi-
ue favores dispersit. Aliis virtutibus electrica
moris vis est, munificentiae etiam magnetica: illae
eves animas attrahunt, haec ferreas. Illud admi-
abile magis est in amabili *Leopoldo*, quòd, quae fu-
esta aliis erant furoris semina, laetam amoris se-
rem *Leopoldo* parturient; quo cæteri in solio me-
ebant odia, favores legit *Leopoldus*: Alii livoris
netam sensere divitias, amoris scopum intellexit
Leopoldus; aliis invidiae laquei fuere laquearia, illi
nimorum: aliis cupressum laetiae, amor odia,
fortitudo interitum, lacernam purpura, fasces se-
curim, voluptas necem, aula insidias, regna pepe-
terunt tyrannidem: *Leopoldo* verò Principi Austriae
to, vitam, honores, ac nominis immortalitatem.
Sed & haec cum solâ populorum mereretur utilita-
te: nec alio nomine praesse vellet, quàm ut prodes-
set, omnium emit affectus, & amores. Quos
cum gloriosè æquè ac utiliter captivaret: simul suos
affectus sentiebat catenari. Nullum enim habuit
liberum, qui omnes Reipublicae studio ac utilitati
obli-

obligaverat. Hæc Austriæ ars est, ut emat corda, & voluntates, pronâ in omnes, effusâque ferri voluntate : ut immortalitatem nominis compareret, funera, ac mortes, etiam suo funere ab aliorum vertice amoliri. Testantur id hodie, etiam me tacente, Augustissimi Leopoldi Successores, Fortes Principes & Amabiles, Austriaci Candidi & Rubicundi Ferdinandus III. Iustus, Pius, qui vel solâ Austriæ nominis virtute, expulsis ferreis, aurea in Imperio mundo recudet sæcula, & sacrilegos inferni patrus, Hæreses omnes penitus ex hominum memoria extirpabit : qui cum duodecim ante se videat Austriacos Imperatores, nullum non exprimit ; dum omnes omnium Virtutes ac fortunas, quasi compendiosa omnium epitome complectitur : sua *Pi-
tate Candidus, Iustitiâ Rubicundus*. Testatur Ferdinandus, & nomine Augustissimo Parenti superpar, & virtute æmulator, pro Deo & Populo velatus, vel cœlitus datus, in cujus verticem nuper ambitioso obsequio Ungariæ Bohemiæque coronæ convolârunt : in cujus frontem hoc ipso tempore quo Principum Ratisbonæ fervent Comitæ, ipsum Imperii diademâ jam sese videtur inclinare. Testatur Leopoldus Guilielmus, Gallicanus Hercules, & cujus aspectu diffugit Aquilo, & sparæ inimicorum acies evanescere : Cujus nomen non prius auditur, quàm animis amor ingeratur : vultus & manus non prius videtur, quàm hostibus terror incutitur : cujus fortitudinem loquuntur hostes, Amabilitatem adorat Imperium. Testatur Serenissimus Leopoldus Ignatius, ut nomine, sic & virtute Leopoldus, ex cujus Industria & Consilio prælagimus Principem Candidum & Rubicundum, Fortem & Ama-

*le*m: qui ubi nomen accepit, virtutes simul induit
opoldi. Nec contentus nominis umbrâ, ad *claris-*
nas animi dotes rapitur. Ab ipso nomine imitandâ
 obligationem sortitus, ubicunque auditur, admi-
 ram suam ingerit expectationem. Ita ingentium
 bonorum spem in flore ætatis præmittit, ut non
 sper indicia virtutem Austriacam polliceatur;
 am exhibeat per experimenta. Herous in tenera
 ætate animus, inconcussa mens, accensus spiritus
 tui per rimas prospiciunt, ut *Fortem* probent,
 clementia in oculis, in fronte comitas, in toto vul-
 serenitas *Amabilem facit*: conjuncta Sanguinis
 virtutis suffragia *Austriacum Leopoldum*. Tux hæ-
 nt laudes *D Leopoldæ*, quod tales censeas successo-
 rum. Ut in Solem stellarum lumina, sic in Te vene-
 randa Domus Austriaca suos libenter splendo-
 rem refundit. Tu Dive, si faves, fave Ratisbona jam
 os vel tenet, vel expectat ad felicitatis portum
 itura. Tu advenientes excipe, Principes *Candide*
Rubicunde: ac tandem, quod bonorum omnium
 est votum, quos felicitatis ac Imperii *Candidatos*
 ecerunt sanguinis ac meritorum suffragia, fac ut
 recipiamus recentiore dignitatis Regiæ purpurâ
Rubicundos.

Dicta Vienna Austria in Basilica S Stephani no-
mine Nationis Austria ad Academicos.

ORATIO XIII.

S. L E O P O L D U S
Austriæ Marchio

Principum Humanissimus.

H*umanitatem & Austriam*, si aures metiantur
a sono, duas esse res : si animus dijudicet
re ipsa, eadem omnino esse publicâ sententiâ
palam enuntiabo. Altera ita est in alterâ, ut hæc
videre oculis nemo possit, quin illam animo cogi-
templetur : illam animo cogitare nemo valeat, qui
ista cogitanti sese repræsentet. Vultus utriusque
idem est. Frons explicata, serenitatis area : oculi
aquilinus, gratiarum theatrum : supercilium mo-
destum, amoris arcus : os ridibundum, affabili-
tatis sedes : color sanguineus lacte permixtus, sinceritatis
insigne : vultui concolor habitus, & amœnissi-
ma totius corporis compositio. Ut *Austriam*
pingat Timentes, *Humanitas* sit prototypon : ut
Phidias sculpat *Humanitatem*, *Austria* sit Idea.
Quidquid est *Austria*, *Humanitas* est : quidquid
est *Humanitas*, *Austria* exprimit. In una videtur
altera, in altera altera cogitatur. Clementissimum
Austriæ regioni cœlum est : non aliud debuit ha-
bere clima *Humanitas*, Mitis abblanditur aura,
est halitus *Humanitatis*. Explicata pandit amœ-
nitatem planities : hæc Superum consilio destina-
ta est regio *Humanitati*. Timent non nihil in-
terfusi clivi : theatra sunt, erecta ad spectandam
Humanitatem. Assurgunt ad extremos margines
superbi montes : mœnia sunt, quæ contra rigidio-

populi aſperitatem natura ſtatuit pro defenden-
Humanitate. Devolvit Danubius undas ad
humanam Turcicæ gentis confluviem : balnea-
nt, quæ ſuo è ſinu profundit *Auſtria*, ut lavet
barbariem ad *Humanitatis* venuſtatem. Circum-
ce hæc illæc: florent horri, virent campi, flavent
ri, vivunt prata, tument colles, undant ſata,
mmant vites, frondent ſylvæ, natant aquæ, ri-
ent aſtra, ludit aura, jucundiſſima ubique cœli
træque facies vivam ſpirat *Humanitatem*. Pa-
m regioni Principem hodie ſiſto, *Humaniſſimum*
Leopoldum. Patiar ſuas eſſe Principibus Regibus-
ue Hiſpanis laudes à prudentia, Italii ab ingenio,
ſallii à felicitate, Ungariſ à fide, Angliſ à tem-
erantia, Poloniſ à fortitudine, Germaniſ à con-
tantia: tuarum hoc erit laudum compendium *Au-*
ſtriace Leopoldæ, quod ad orbis miraculum unus
s, & dicariſ *Principum Humaniſſimus*. Patiar
quoque, quæ nuper in te commendata ſunt, can-
ari elogia Juſtitix ac Pietatiſ, quarum manibus
rimum naſcens exceptuſ, quarum ſinu geſtatuſ,
quarum lacte enutrituſ, quarum legibuſ formatuſ,
quarum præceptiſ inſtructuſ, quarum documentiſ
erudituſ, *pro Deo & Populo* natuſ factuſque eſſe
videbariſ. Divina ea ſunt encomia: ad quæ cum
humili Oratori non licet aſſurgere, non poſſum
tamen ab humaniſ avelli, dum Te aſpicio, pariter
ac ſuſpicio *Principum Humaniſſimum*. At verò
Humanitas non una eſt Virtuſ, Auditoreſ. Ejus
imaginem ſi fingere aliquando laboreſ Apelleſ,
pingat in fronte amœnitatem, in ſuperciliſ cle-
mentiam, in oculiſ Gratiaſ, in geniſ ſuavitatem,
in ore blandiciaſ, in labiſ effabilitatem, in vultu
illi-

illicia, in pectore candorem, in sinu pietatem, in corde amorem, in manu liberalitatem, in gestu modestiam, in voce lenitatem, in affectu facilitatem, in toto corpore mansuetam compositionem. Pingat pro amictu purpuram, pro zona candorem, pro paludamento præmia, pro corona illicia, pro ænæis munera, pro sceptro munificentiam, pro armis dona, pro clypeo corda populorum. Pingat de super in nube Cælum, Solemque meridiano splendore radiantem; circum latera colludentes Færinos; sub pedibus universam Floræ suppellectilem. Pingat eminus extinctas Deucalionis fabulæ rudia saxa mendaci Poëtarum calamo ad Humanitatem animata, convolantia ad Amphionis lyram marmora in Thebarum propugnacula, feras Orphei modulos cicuratas, & magis ex delirante Poëtarum cerebro, quam ex Galliis oriundum Herculem per aureas catenas efferatis barbararum nationum affectibus dominantem. Quæ omnia ductis in tabellam coloribus ad vivum expresserit, umbram delineaverit humanissimi Principum Leopoldi. Nam si præcipuæ illæ sunt partes Humanitatis, frontem explicare, ut cor videatur: oculos aperire, ut affectus cernantur: miseros aspicere, ut felices facias: è solio, velut è specula despicias: ut multorum utilitati prospicias: subditos ita regere, ut vel te illis, vel illos tibi reddas æquales: cives complecti, ut patrem agnoscant: fores nulli oppellulare, ut expeditus sit ad animum accessus: arcas nemini obferare, ut aurum liberè diffundat: manus habere apertas, ut nihil tenaciter possideas: propria denique ita commoda quærere, ut nulla omnino censeas, nisi quæ aliorum forent.

tur utilitati : unus, unus ad retroactæ antiquita-
 s invidiam omnes Humanitatis partes imple-
 Leopoldus. Non indiguit Philisci ad Alexan-
 rum Macedonem documento : *Nón sis pestis* : qui
 nium saluti à Deo concessus, semetipsum publi-
 juris effecit. Non indiguit Parisatis monito, ut
operantium verba ad subditos sint byssina, cujus in
 e feliciùs confedère Charites, quàm olim in Ho-
 eri labiis apes nidificârint. Sepelivit gloriosam
 ni memoriam, qui eum diem se perdidisse inge-
 scebat, quo nullum humanitatis officium exhi-
 sset; cùm ne diem perderet beneficiis, antevola-
 auroram. Renovavit Periclis Atheniensis enco-
 ia, qui solenni acclamatione, & populi plausu
 eli Imperator renunciatus, eam sibi legem
 tuit: *Attende Pericles, quod gesturus es imperium*
liberos : quando evocato ad superos Leopoldo pa-
 virtutum congenitarum suffragio ad gubernan-
 a evectus, universam Austriam unam constitu-
 familiam, cui ipse pater præesset. Extinxit Ti-
 ri laudes, erasit Germanici historias, tumu-
 vit famam Severi, qui edicto publico vetuerunt
 Dominos appellari; quando supra omnium
 pita elevatus, ad omnium se necessitates demisit.
 citavit sepultam Vespasiani memoriam, qui fa-
 les aditus ad se patere omnibus imperavit; quan-
 ne ab indigentibus adiretur cum molestia, pri-
 ipse adibat indigentes cum voluptate. Tumua-
 vit Romanorum in Tribunitiis ædibus gloriosum
 omen, quarum illi valvas die nocteque egeno-
 m accessibus patere voluerunt: quando in egeno-
 m solatia munificentissimas manus, candidissi-
 umq; pectus aperuit. Obliteravit Augusti Cæsaris
 Huma,

Humanitatem, qui cum se timeri vidisset, illachrymatus est; quando ne timeretur ipse, amorem per aspectum suorum animis immisit. Dempfit admirationem Adriani clogiis, *quod neminem videri pauperem, quem non dicarit*: quando opulentissimam domum, publicum fecit indigentibus & calamitosis ærarium. Ingessit æmulationis ardorem Rudolpho Magno Imperatori, qui illud frequentius edicere solebat: *finite ad me accedere homines neque enim ideò Imperator sum, ut inclusus in auro delitescam*: quando felicem se existimavit, si non inium infeliciū calamitas in suum sinum conlaret: eamque libens amplectebatur inopiam, quæ de gremio pauperum evolare. Accendit in Augustissima Principum Austriacorum familia, ac de natis Archiducibus, Regibus, & Imperatoribus æmulandæ humanitatis studium; qui divina conficiant, humanam sortem non erubescunt; quando cum emineret supra alios dignitate, virtute aliorum demissionem suam excellentiam deprecebat. Prævit Alphonso Arragoniæ Regi, ut in symbolum sibi assumpto lumini adjiceret lemma: *Ad servio, mihi consumo*: quando: (hæret attonitus obstupescit oratio!) quando: prohibeor narratione facti, quod fidem excedit! quando: (sine me pro tua in omnes humanitate Principum Humanissime Leopoldæ, sine me vel unum adhuc ad ea encomia singulare, ad sæculi admirationes eximium enarrare!) quando ita se in egentium stipem exhaustit, ut ex amplissimis censibus, quos ancilla fortuna quotidiano tributo pendebat Austriaco Principi, non superesset teruntius unus, quem postulanti erogaret Leopoldus. Tunc enim verò aure-

sortitus animam, ne deesset egenti, animam
 quavit in affectus. Tunc fortè provocatum Hu-
 manitate Cœlum destinavit Imperium Leopoldo ;
 haberet, unde piè prodigus alienæ egestati sub-
 iiceret. Meminimus enim Henrico Quarto per
 sublato, unanimi Septem Virorum sententiâ
 toto universam Imperii molem in Austriaci
 schionis humeros fidere incepisse ; sessuramque
 in dō , nisi quæ semper comes est *Humanitati*
 destia , tantum gloriæ pondus in cognatorum
 avertisset. Excussisti quidem Leopoldo, illud
 turæ Majestatis pondus , sed fugâ gloriæ glo-
 masticus es immortalem : cū universi mun-
 consensu, & gloriosius sit mereri magna, quàm
 pere, & ad immortalitatis nomen honorificen-
 honorem fugere, quàm amplecti. Laudaris
 nobiles historiarum curas, quòd Imperium re-
 tis, nemo quòd promptus exceperit. Honor per
 fugam nascitur. Obviantibus inter amplexus
 nescit. Amat se aversantes, amantes odit. Non
 cisti tamen Austriacæ Princeps , ut non tandem
 tuos Serenissimos successores, *Austriæ Archidu-*
 imperium deferrent obsequiosæ Aquilæ : inna-
Humanitatis suffragio apud eosdem perenna-
 um. Emisti beneficentiâ tuâ Diademata, non
 listi : ut hæreditatem filiis reservares. Deposu-
 i pretium Imperii per liberalem in egentes *Hu-*
anitatē : possessionem adeundam successoribus
 anscriptisti. Adeò quod *Humanitas* in egenos
 ofeminat, *cadit in terram bonam, quæ fructum*
ntuplum refert. Tacebo jam modestissimam il-
 m *Humanitatem* , quòd immortalem Basilicam
 ugustissimæ Cœlorum Imperatrici Claustro-

Neoburgi, altero ab hinc lapide, erecturus, nol-
erit ipse primum in fundamentum lapidem co-
cere, quòd hoc sacris Ecclesiastici Viri manibus
beri existimaret. Quâ quidem re meruit, ut suum
post fata corpus, ad Basilicæ fundamenta depo-
nere, universam molem sustineret, nunquam inter-
ituri honoris Mausolæum. Ut hinc non vanus
gur præslagiam, *portas inferni non prævalitura*
Austriam, cujus Ecclesiæ fundamenta posita
supra *Leopoldum*. Erravi: dicere debebam, *supra*
matrem petram Nam si ex Romani Pontificis mem-
D. *Leopoldus* est *peculiaris filius S. Petri*: si filii
Juris Consultos, sunt aliquid patris, aliquid *Petrus*
est *Leopoldus*. Tacebo illud *Humanitatis* exemp-
quòd ut suos tutaretur *Leopoldus*, auream, quam
habebat animam, venalem ferro exposuit. Veniens
Fulminaster Ungarus, Austriam, hoc est, *Human-*
tatis patriam invasurus. *Leopoldum* aspexit, nec
ultra potuit. Leones vidimus in vexillis, lepores
animis: efferebat in armis ferociam, clypeis metum
tegebat in pectore. Impetum audivimus, non
sensimus: ignes aspeximus, sed fatuos: fumum vi-
dimus, sed qui *Leopoldo* splendorem adderet; in-
rocienti verò barbato lachrymas eliceret. Un-
prælio confectus barbariem suam procul ab *Hu-*
manitatis regione præcipitavit. Tacebo, quòd con-
sanguinea *Humanitatis* pax, cum circum undique
sonarent arma, sub *Leopoldi* frænis per annos om-
ninò quadraginta *Austriam* tenuerit; vel quia
non audebat ferrum tentare patriam, cui *Princips*
aureus dominabatur: vel quia ferrum, ut affluen-
te nominis cum feritate conjungitur, ita naturam
ejus sequitur, ut unâ nequeat habitatione cum *Hu-*
mani-

ate copulari Tacebo, quòd parum adhuc
 in homines *humanum* esse, nisi de *Deo* ipso
 mereretur, ac in Superos *humanus* esset *Leo-*
us. Ne veneraremur Antiquitatis errores, quæ
 ificâ templorum substructione ipsos è cœlo
 in terras evocari autumabar, effecit *Leopold-*
 ambitiosamque fabulam feliciore artificio cor-
 , quando vel obsoletum ab aris senium abster-
 vel regiis impensis cœlo propiores Divorum
 erexit: extorsitque piè, ut Cœlites nobiscum
 ter habitarent qui longius à terris abiisse cre-
 antur. Loquuntur, me tacente, facunda in lau-
 taxa, quæ immortalia monumenta vel è colle
 i Claustrî, vel ex valle S. Crucis ad Cœlos pro-
 uant. Loquuntur ipsa *Leopoldi* viscera, Albertus
 næ pietatis haeres cognomento Devotus;
 ricus II. Scotensis Cœnobii parens. Leopold-
 Quintus, Largus appellatus, Cœnobii ad Cru-
 Protector. Otho V. Claustro Neuburgi Præ-
 tus, Morimundi in Burgundia Cisterciensis
 achus, Frisingiæ Pontifex, ubique Doctor.
 radus VI Passavii & Salisburgii supremus An-
 es; quos ille, cum cætera omnia pro *Deo* effu-
 er, monasteriis Tutores, aris Sacerdotes, Eccle-
 Pontifices, Fidei Assertores, *Deo* holocausta do-
 it. Illud tamen filere non possum, quòd su-
 in mortuos extenderit *Humanitatem*, quâ
 m ferreas Libitinæ leges emollivit. Decem fu-
 a suis è sepulchris eduxit ad vitam: sed simul
 phi fabulas damnavit ad mortem. Adeò si inter
 bras compareret *Humanitas*, restituit lucem. Præ-
 erunt debito nostro rediviva funera, quando
 maniſſimo Principum Leopoldo in venerationem

assurrexerunt. Non patiamur eam nobis iniuriam
culam, ut legatur olim ad *Humanitatem* Leopoldi
frigidus cinis incaluisse ad vitam, nostra verò
etora in mortuale frigus obriguisse. Desinat
striacus dici, qui *Humanitatem* non legit in
poldo Cor estis Germaniæ, quicumque estis Austri-
ci. Friderico Imperatori credite. Non aliam sed
sibi deposcit Humanitas. Hanc si dederitis, effu-
tis, ut perennaturâ memoriâ cernatur in
Principum Humanissimus Leopoldus.

*Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani
mine Austriaca nationis ad Academicos.*

O R A T I O XIV.

D. L E O P O L D U S

à Consilio & Industria Felicissimus Princeps

SI quæ ad probandam optimi Principis
commendationem æquè, ac Rerum publ. stabilita-
dam incolumitatem complurimum faciunt,
animo sentire liberè, ita liberè oratione proferri
concedatur; *Senatus Academicæ*, easdem ego hodie
tam ad sustinendam Principis gloriam, firmam
quàm ad portandam populorum salutem inco-
cussas bases assignabo: quibus nuper *Serenissimus*
juxta ac Potentissimus Hungaria Rex Leopoldus
natus secururæ olim suæ felicitatis, ac Regnorum
Provinciarumque fundamenta imposuit, *Consilium*
& Industriam. Suscipio equidem Augustissimi
mi Imperatoris *Ferdinandi III.* Firmamenta
Regnorum, Iustitiam & Pietatem: sed agnosco
Augustissimi Parentis Serenissimum Filium Leopoldum

m, sic *Iustitia* genuinam prolem *Consilium*, *Pietas* nobilissimam progeniem *Industriam*. Probo geniosum Poëtæ ad Principis institutionem cogitatum commentum, qui in mella discenti Samsonis leoni gemini adverbii inscripsit *igraphen*: *Fortiter & Suaviter*: sed ad *Commendationem* traho *Fortitudinem*; interperantium *Industrias* adnumero *Suavitatem*. Revereor, quam sibi Adolphus Imperator diverso sancivit gubernandi rationem, *Vigiliis & Moderatione*: sed & *Vigilias* in partem *Consilii* loco; & *moderationem* aliquam *Industria* portio- nem intelligo. Revereor & illud ejusdem Imperatoris Delphino & adjunctæ anchoræ affixum lemma: *Festina lentè*: sed cùm ex Thesauri aphorismis ego: *Lente consule, fortiter exequere: lentitudinem Consilio, festinationem Industria* comitem adjungo. osculor universam Principis institutionem geninâ Rudolphi Bohemiæ Regis voce expressam, *Cura, Vigila*: sed *vigilias* audiavi olim à Xenophonte *Consilium* oculum, *Curas Industria* animam appellari. Admiror sanctissimam Agesilai decempedam, quâ magnitudinem Principis dimetitur: si dicat optima & agat honestissima; sed ut dicat optima, informat *Consilium*; ut agat honestissima, manuducit *Industria*. *Consilium* Intellectus est soboles: *Industria* voluntatis est serva. *Consilium* agenda concipit: *Industria* ad publicam lucem parit. *Consilium* Reipubl. ideam depingit, *Industria* molem exstruit ad Ideam. *Consilium* est oculus, quo gloriosam sibi Principis metam designant: *Industria* est pes, quo ad immortalitatem nominis incitato passu progrediuntur.

Consilium Sol est, qui rerum colores delectat: *Industria* manus est, quæ eos deligit & secernit, quæ Rerump. felicitatem conducunt. *Consilium* autem est, quæ Regnorum corpus flectit & temperat. *Industria* corpus est, quæ animam per intimam extremam Provinciarum membra circumponit. *Consilium* & *Industria* duo sunt humeri, quæ Atlantes orbis Principes ponderosam Imperii molem supportant. Duo sunt luminaria, quæ tot invidorum tenebris infestata Majestatis splendori vindicatur. Duo sunt brachia, quibus amplissima gubernandi potestas nationes & populos amplexatur. Duæ sunt alæ, quibus vel populi inertia suam fugit humilitatem, vel Rerum gloria se sustollit ad immortalitatem. Duo sunt oculi, quibus non tam aspicitur numerosa subditorum multitudo, quàm singulorum prospicitur negotiari. Duæ sunt rotæ, quibus vel Imperatorum Honoris Capitolium triumphabundi devehitur: vel universa Respubl. in felicitatis foveam deportatur. Duæ sunt bases, quibus vel Cæsaris sustentatur authoritas; vel inconcussa Provinciarum tranquillitas stabilitur. Duo sunt poli, quibus vel *Iustitia* & *Pietas* ad Imperii pacem conservandam immotæ assident; vel universa Regnorum mole secundo semper sine offensione motu gyratur. Ut meritò tibi gratulari debeas Orthodoxæ Religionis propugnaculum, Hungaria, quæ gemino hoc humero portaris, his luminaribus illustraris, his brachiis stringeris, his alis attolleris, his oculis protegeris, his rotis procurris, his basibus inniteris, his polis rotaris, *Serenissimi Leopoldi Regis Consilium & industriâ.* Accepisti hoc, *Serenissime Rex,*

ivo *Leopoldo* Marchione; cujus cùm induisti nomen, involâsti virtutes: Heroicæ mentis inde natus obligationem, unde traxisti nomenclaturam. Materis ergo, ut qui Regnorum Tuorum à *Consilio & Industriâ* auguramur felicitatem, iisdem *Divum Leopoldum* Tuarum virtutum Ideam *Consilio & Industriâ* gubernantem speculemur. Quod ego cùm meditor, obversatur adhuc animo ingenui Pictoris non rude commentum; qui ut aliquam humanis oculis spectandam *Consilii* imaginem subjiceret; Virum pinxit venerandâ capitis canitie maturum; cui lucerna serviebat ad vigilias, & mediæ noctis tenebras evincendas. Supra verticem ex candida serenaque nube constantissimam flammam accendebat Cynosura. Dexterum latus tenebat ingens librorum ac veterum voluminum copia, quibus Veritas assidebat. Sinistrum latus occupabat Libertas, quæ aureæ virgæ summitate ad viri labra protensa linguam solvere videbatur. Ab ore contextum in catenas aurum emicabat, quo venerandæ frontis ac proceritatis Dea Respubl. gestiens trahebatur captiva. A fronte geminæ maturi aspectûs Camillæ, altera rerum præteritarum Experientia, altera futurarum Providentia specula obtendebant, in quibus quid præterlapsa sæcula tulerint, quid allatura essent sequentia, veluti præsens intuebatur. Ad pedes demum hinc ingens auri argentique vis proculcata, inde veteris primordia mundi, confusæ rerum species, & indigestum sine lege, sine ordine chaos spectabatur; cui ille in certam formam digerendo regulâ, circino, & amussi incumbebat. Prævolatis ingenii celeritate lentam Ora-

toris dictionem, & per omnem Platonis ac Stagiritæ, Xenephontis ac Taciti Rempubl. eruditi paucissimos compendio describitis aphorismos, ad quorum decempedam felicitatem *Leopoldi* examinaris. Ac primus quidem est: *Consiliis ætate maturos admoveto*. Ignea Juvenum ingenia plerumque fumis occupantur. Magnificis intenti negligunt securiora. Commentorum suorum fatuis ignibus abducti ad præcipitia deferuntur. Speciosis illecti, utilia non fecerunt. In crusta detenti, nucleum non degustant, quæ circumsecus posita sunt, æstimant, ad ea, quæ latent, non pervadunt. Senum circumspecta est meditatio, ubi in venis deferbuit æstus, tranquillior residet Sapientia. Ad duriora allisi sæpius securiorem callem observant. Quæ eundum sit, docenti non quo eatur, attendunt. Alterum ex rationis tripode sic didactis aphorismum: *Consulenti Cynosura sit Deus*. Ad scopulos alliditur, Charybdi involvitur, Syrtibus dilaceratur, voragine sorbetur Reip. navis, cujus oculi non affinguntur Cynosuræ. In excidium populorum, Regnorumque perniciem consiliis admiscetur Principum, quibus Religio simulata, profligata conscientia, mens cavernosa, & per inextricabiles intorta Labyrinthos. Ubi Deus negligitur, potestas atteritur. Participatio quædam Divinitatis est, consulere: non derivatur in eos, qui secedunt à Numine. Facile evertitur iudicium mentis, quæ à Deo exorbitat. Ut *Sapientia in consiliis habitet*, Timore Domini est inducenda. Tertium ita concipitis: *Veritatem, cum loquitur, pariat*. Difficilem hæc in aulas aditum sortitur, quarum fores plerumque Mendacium obsidet &

Silentium. Quia nuda incedit, eò non admittitur, ubi omnes vestiuntur duplicibus. Arcetur in-
El sinceritas, ubi primæ admissionis Principes sunt
Dolus & Fictio. Ibi amatur minimum, ubi plurimum desideratur. Cujus revelatæ cognoscitur fructus, sepultæ involantur detrimenta. Pulcher-
 rima judi ii proles lucem formidat, quia detecta
 sui odium parit. Habet suos angulos privati boni
 studium, suos carceres passio, sua vincula timor,
 suas tenebras cœcus amor; quibus veritas abscon-
 ditur, vincitur, catenatur, sepelitur. Adjicitis ex
 Platone quartum: *Linguam solutam consiliis adfer,*
non tam dicendi copiâ quàm sententia libertate. Ar-
 canorum hîc sunt nundinæ, nusquam aliàs venales.
 Ut foris loqui est vitium, sic in Curia tacere est ne-
 fas. Ad consilium cum ingrederis, Oratorem in-
 due; cum egrederis, Harpocratem, Judicia cœcum
 probant, oderunt mutum. Qui placituris studet,
 interimit Veritatem, factus alienæ sententiæ ser-
 vus, suæ turpis Vespillo. Curiam ut forum ingre-
 dere, non ut carcerem; in quo ligeris metu, strin-
 garis gratiâ, cateneris voluptate. Qui velificatur
 cupiditati Principis, in syrtes & brevîa Reip. na-
 vim præcipitat. Quod prodest, loquere; non
 quod placet: nisi placeat, quod prodest. Adulatio
 Phalaridis Tauros fabricat, & illuso per
 simulationem consilio auctori interitum nundinatur. Cui
 vel Regis gratia, vel propria utilitas est Numen;
 vel silentio thurificat, vel mendacio veneratur.
 Non sine sacrilegio litatur, ubi Veritas immolatur.
 Postulatis ex Romano Sapiente quintum: *Qui Con-*
silium accedis, experientiam præmitte. Hæc præ-
 teritorum discipula, facta est Magistra futurorum,

Qui longam ætatem excurrit, vidit quæ ardeant
 quæ displicerent. Fausta & sinistra sidera
 observavit. Cani alienæ felicitatis memores sunt
 disponunt & ordinant : alienorum casuum
 spectatores, proprios evitant. Nusquam erratur
 cilius, quàm semitâ ignorâ. Qui sæpius mare tra-
 misit, scopulos novit : & per ipsa etiam naufragia
 felicius didicit navigare. Itineris viæ vel pericu-
 res observantur, vel per impressa aliorum vestigia.
 Et prodest aliquando errâsse, ut certius alterius
 manuducas. Navim siderum & maris experto
 phi, exercitum experto Duci committis. *Conspici*
Resp. navigat; Consiliis præliatur : feliciter si ex-
 rientia. Assequuntur cum Mithridate usum bene-
 suadendi, qui per utramque jactati Fortunam vic-
 situdine rerum sunt fatigati. Ex Stagiritica & X-
 nophonte sextum sic definitis: *Providum in ven-*
ra oculum dirige, qui Republica gubernaculis
stis. Res humanæ devolvuntur in orbem. Hic
 hic principium tangit. Dum primum punctum
 intueris, non latet postremum. In capite viarum
 erratur plerumque, non in exitu : tunc tamen
 vel maximè, quando exitus non prospicitur. Car-
 næ annulus annulum trahit: ubi primum apprehen-
 dis, etiam ultimum moves. Sic rerum momenta di-
 gere, ut exitum teneas. Natura capiti, principii
 corporis parti, infixit oculos : Deus Reip. capiti
 Regi providentiam imperavit. Universa corpo-
 ris moles oculi directione, Respubl. Regis consi-
 lio versatur. Hebes est, qui ante se posita, qui
 longinqua non cernit. Præmittendus est eò o-
 culus, quò trahendum est corpus. Ne in infinitum
 excurrant aphorismi, septimum à communi po-
 puli

uli suffragio accipitis : *Muneribus manus abstine.*
 cœcant oculos Sapienſum. Auri ſplendor
 errimus eſt. Vix incurrit oculos, jam animos cor-
 ̃pit : ſed ubi illuxit oculis, exſtinguit iudicium.
 Quia flammeum eſt, ſui amorem accendit. Hinc
 quod amori proprium eſt, cœcitatem inducit. Na-
 tura exſtinguere incendium conata eſt , quæ illud
 vel damnavit ad fluvios & maria , vel ſuperinge-
 ſtis montibus ſepelivit. Cave doſum latronem;
 primo jugulum petit: ubi in ſinum irrepſerit, vena-
 lem vocem proſtituit. Lupi naturam ſequitur: ubi
 apparet, vocem eripit. Cave, manus extendas: ir-
 rumpes in vincula. Iis teneberis : quæ te putas
 tenere. Arctiſſimæ Juſtiſciæ compedes auro fabri-
 cantur. Sed ubi *Conſilii* emblema approbaſtis, ubi
 ex Sapienſum oraculis ejuſdem aphoriſmos colle-
 giſtis , vivum etiamnum poſt funera ſpectate
Leopoldum. Vir eſt , non minùs ætate gravis,
 quàm candidiſſimâ morum canitie venerandus.
 Nunquam viſus eſt puer, qui ſemper maturos mores
 circumtulit. Annorum defectum meritorum copiâ
 compenſavit. Lenta ſequebantur tempora præ-
 cocis feſtinationem virtutis : Cujus cùm in ætatis
 Vere florem oſtenderet , uberrimum ſimul fructi-
 bus Autumnum exhibebat. Opprimebat gravita-
 te morum Naturæ levitatem. A cunis in ſe-
 nium provolâſſe cenſuiſſes , niſi floridior vultus
 ætatem prodidiſſet. Quanquam nec ille tam fuit
 ætatis proditor, quàm ſupra virilem adultæ pru-
 dentię taciturnus Encomiaſtes. Cujus fronti ma-
 tura ſeveritas inſidebat, oculis gravitas , ſuperci-
 liis majeſtas , labiis oracula. Ut meritò dicas:
 in compendium paucorum annorum univer-

sas senii laudes contraxisse: quod à temporis emen-
 si orbita dimetitur vulgus; Sapientes à redun-
 dantia meritorum. Id denum evicit à puero, ut qu-
 cunque ætate admoveretur gubernaculis, non ac-
 cederet immaturus. *Cynosura Deus illi fuit Hoc*
Duce Consilia, dicta, facta, cogitata ordinavit. In
 hanc cum irretitus respiceret semper, Pii cogno-
 mentum sibi vendicavit. *Pulchri* Patris non de-
 gener Filius, eam pulchritudinem hæreditate tra-
 xit, quæ etiam Cælum sui amore accendit, *Pietate*
tem. Asiatici, Africani, Germanici, aut sunt ter-
 rarum everfarum nomina; aut vocabula Tragæ-
 diarum: Pii nomenclatura est occupatæ Divinita-
 tis. Æstimatione populi Principum authoritas
 stabilitur: illa verò Pietatis cum Divinitate com-
 mercio comparatur. Illam ut obtineret Zoro-
 ster, à ficta cum Homosi conversatione mendica-
 vit: à Jovis commercio Minos; à Saturni affatu
 Carondas, ab Apollinis amicitia Lycurgus; à Mi-
 nervæ societate Solon: ab Ægeriæ frequentatione
 Numa: à Vestæ inspiratione Zamolxis: à Gabrie-
 lis alloquio Mahometes: omnes ab adscititia larva
 mentitæ Divinitatis: Unus à frequenti per dies no-
 ctesque cum Deo tractatione *Leopoldus*. Explevit
 monitorium Cambylis ad Cyrum aphorismum:
Dei amicus esto & in eundem pius, quando advent-
 ens dies affixos cœlio *Leopoldi* affectus vidit: Disce-
 dens necdum reflexos dereliquit. Executus est Me-
 cænatis ad Augustum documenta: *Divinum Na-*
men omni modo, omni tempore ipse cole: quando in
 Curia *Pietatis* versavit *Consilia*: in foro D-i causam
 egit: in templis Numinis venerationem impera-
 vit: in aula conscientiæ jura stabilivit: in aciepto
 Reli-

religione pugnavit. Revocavit in facta, quod inter
 lebrarum numerabatur præcepta. *Postquam au-*
tem sederet in solio regni sui, describet sibi Deutero-
nomium legis hujus, & habebit secum, legetque illud
omnibus diebus vite sue : quando ex Romani Ora-
 toris testimonio : Nunquam erat vacuum inveni-
 Sacrarum Scripturarum lectione Leopoldum Ni-
 exemplorum per oculos admittebat, quod al-
 us animo non imprimeret : nihil heroicorum fa-
 norum legebat, quod non sibi agendorum regulam
 atueret. Ad Divinæ legis normam regebat affe-
 ctus : ad exemplorum ideam suos mores compone-
 bat. At cum in seipso exprimeret plures, nihil men-
 tebatur. Qui omnium virtutes induerat, omnium
 personas sustinebat in suâ. Hoc Protheo aut Ver-
 umno felicior, quod cum alienam exhiberet per-
 sonam, semper unus ipse agnosceretur : cum suam
 stenderet, semper alii multi viderentur. Nun-
 quam finxit, nisi se Deo dignum. Ut sincera in Con-
 siliis Veritas appareret, nudam voluit. Principum
 præstigias, adulationem & mendacium non ad-
 misit. Secum loqui voluit Aulicos, non cum sua for-
 tuna. Ut demeret Austriæ suæ crimina, sui lauda-
 tores exclusit : Non ignarus, qui omnia in Princi-
 pelaudant, ad detestanda pertrahere. Ut auderent
 omnes vera loqui, audire non detrectavit à sin-
 gulis veritatem. Fastidians sinceritatem Impera-
 tor, linguam eripit Veritati. Oculum se intellexit
 Leopoldus : palpari non sustinuit : non ignarus,
 quamvis etiam tenui palpo oculos offendi. Ut li-
 bertas esset in aula, Veritatis vincula discerpsit, ti-
 morem & Philautiam. Ne timeretur, cum Princeps
 dictus est, Pater esse voluit. Hinc nemo parentum

orbitatem queri potuit, Marchione *Leopoldo*. Injuriam non patiebatur, nisi quam Deus: non ulciscabatur, nisi Dei. Gladium in Suorum tutelam Marchio accepit, non in vulnera. Purpuræ sanguinem non amavit: nisi quā monebatur, propriam cruorem suorum saluti impendere. Fabulam Plotini, *Principum animas è sulphure creatas, facilesque accendi*, mendacii damnavit mitissimus *Leopoldus*. Sepelivit Titi memoriam, ipse *suorum Amor & delicia* nominatus. Cum se omnibus amabilem præstitisset, sustulit, quidquid timere veritas potuisset. Commodis suis hoc uno studuit; quod consuleret alienis: aliorum secundam fortunam, suam ratus felicitatem. Si influebat in sinum opulencia, non tenebatur captiva: quia ulque ad Cor apertissimus erat. Manus gelatas sortitum credidisses; adeò nihil, quod à Fortuna accipiebat, stringebat. Oceanum dixisses, in quem devolvuntur flumina, ut evolvantur. Hoc tamen Oceano liberaliorem agnosce: quòd iste nunquam se totum emittat in fluvios: *Leopoldus* per liberalitatis manum amplissimos suos census etiam ad teruncii defectum redegerit. Sic comoda suorum cum promoveret, alteram Veritatis catenam confregit, Philautiam. Geminum, ut corporis, ita animi sortitus oculum: *Experientiam & Providentiam*, Jani fabulas extinxit *Veritate*. Illum in præterita, istum in futura tempora immittebat. A teneris ita studuit veteribus, ut nova exhiberet: ita revocavit retroacta, ut transmitteret in anteriora. Quæ documenta accepit, exempla reddidit. Alpexit vetera, ut futuris sæculis exhiberet Ideam. Magisterio sumpsit à sacris Oraculis: Discipulus cum legeret

et, Magister cum ageret. Qui intellexerat *fidem*
ine operibus mortuam esse, factis animavit. Quæ
ab Avis quoque accepit exempla, nepotibus auctio-
ra dereliquit. *Prudentia* cum in futura intenderet
oculum, delatam sibi imperii dignitatem detrecta-
vit. Gravissima illa visa est Septemvirorum conspi-
ratio, quæ tantam ei molem imponebat. Injuriam
credidisset, nisi propria merita excusassent: quibus
non poterat, ut munus dari; sed oportebat, ut de-
bitum. Excussit tamen molem; fortior Atlas de jici-
endo orbem, quàm sustentando. Pervidit fallax
bonum, quod blandâ fronte illudit. Animadvertit
præcipitia, quæ trahit sublimitas. Cum intellige-
ret veteres in navis speciem Coronas efformasse,
didicit periculosum esse bonum Imperia & Coro-
nas; quibus liberè decumani fluctus insultant. Cum
legisset Imperatores olim, non Coronis texisse,
sed fasciis illigasse verticem, agnovit, quàm vincu-
lata sit libertas, imperare. Hoc uno æstimandus
maximi, quod minimi gloriam æstimârit. Infra
cupiditatem habuit; quidquid potest hominem sui
amore irritare. Infra æstimationem depresso; quod
supra æstimationem magnorum judicia extule-
runt. Vulgus in ea, quæ apparent, ruit; hinc præ-
sentibus mergitur: Providus ea, quæ latent, per-
videt; & futura propius intuetur. *Munera* alia non
novit, quàm quæ dedit. Beneficium se tunc acce-
pisse ratus, quando contulit. Ut nullus mali sensus
est, in corpore, qui non illicò pertingat ad caput,
nulla in Austria fuit necessitas, quæ non laceraret
Leopoldum. Ut omnium tolleretur indigentiam, se
singulorum fecit ærarium; tantò minus clausum,
quantò pectoris erat magis aperti. Exhaustum
aliquan-

aliquando stupuit orbis ærarium, cum etiam nemo indigeret. Miserrimum credidisses Leopoldus, qui id demum curavit, ut, quod libenter fecit, deus facere non posset: qui cum viveret benefacendo, beneficiorum alveum liberalitate exsiccavit. Sed fecundæ sunt egentium manus. Quidquid acceperint, cum fœnore reponunt. Cum egeret re-runcio Leopoldus, talenta accepit: non ut sepulchrum in quo mortua laterent; sed ut canalıs, ex quo in communem utilitatem diffuerent. Aded summa bona non amavit, nisi ut fluereut. Dempfit Omnipotentis nomen Cimoni, quod ab Athenien-sibus impetrarat, quod vineis suis sepes sustulerit: quando ipse nec auro, nec animo, nec sanguini se-pes posuit. Assecutus est eam felicitatem, ut in suis fortunas neque furto, neque rapinæ quidquam lice-ret: qui omnes communes fecit publicæ necessitati. Cum omnibus daret, omnes non reddendi necessitate obstrinxit. Deum æmulatus, qui omnibus dat affluenter, à nemine recipit; omnes sui fecit de-bitores: evicitque, ut quidquid respondere moliret-ur, jam non munus esset, sed debitum. Ex qui-bus universum illud mecum conficite Auditores, qui dictatos à vobis *Consilii* aphorismos inconcus-sos agnoscitis; Sanctissimum Marchionem ad ex-actam *Consilii* normam Rempub. Austriæ guber-nâsse. Sed quia alterum quoque Regnorum Firmamentum *Industriam*, desideratis: ita vobiscum sta-tuite; *Industriæ* partes esse, ad ea subiectum popu-lum pervincere, quæ ad Reip. faciunt conjunctam cum perennitate felicitatem. Ea verò, quantum animo complector, sunt omnino duo. Sanctissimæ leges, & Exemplum Imperantis, Lex obsequii ani-

est, vita Majestatis, flagellum vitiis, nervus rani, calcar virtuti ex necessitate nata, servit felicitati. Rerumpub. splendor & tranquillitas in lembasi stabilitur. Exemplum Regis impulsus est. Boni Principis vita est populo vivendi norma, præscriptio probitatis. Illuc concurrunt subditorum industria & conatus, quò præcesserint imitantium facta & exempla. Hæc est felicissima principum conditio; ut quidquid faciunt, præcèvideantur. Quod non valent imperiis, extorcent exemplis. Quæ si veltro etiam judicio comprobatis, legite ex Romano Oratore, *sanctissimis Leopoldi legibus universam Austriam compositam, confirmatam.* Nam Leopoldus enervavit imbecillitatem, stabilivit Religionem: erexit Justitiam, oppressit iniquitatem: reposuit urbibus humanitatem, ejecit sævitatem: jurgia extinxit, accendit concordiam: incendia libidinum sopivit, castissimi amoris excitavit: licentiam accidit vitiis, civitatem donavit libertate. Miratus ipse est, quæraginta annis quievissè in pace Austriam: quam concussam, ac penè prostratam bellis acceperat. Sed sanctissimis id legibus tribuamus. quibus Marti ferrum extorsit; Agricolis dedit; Bellonæ eripuit, Mercurii Caduceo affixit. Ut fundata legibus firmiùs stabiliretur tranquillitas, *Fœderis Arca* in Neoburgico colle templum & Aram extruxit: ad quem litatur usque hodie Principibus: ad quam sanctissimi Marchionis ossa requiescunt in pace. Ut Sacerdotes adessent Aræ, fundavit Monasteria, ut essent, qui die ac nocte Pacem nostram implorarent. S. Cruci in vicina valle honores restituit, signum pacis erexit. Ab Innocen-

tio II. *Peculiaris B. Petri Filius* dictus est : quia Petra fuit, vel ad quam aliderentur fluctus, quæ vicina Stephani rabies concitârat : vel quâ fundere-
 retur murus Religionis tranquillitati protegen-
 dæ; in quem eniti non posset Pannonica barbari-
 es: vel quæ percussa exsiliret in ignes, quibus cru-
 delitatis exercitus absumeretur. Ab Innocentio
 VIII. *Robustissimus Lapsus è funda Ecclesia vibratus*
 appellari meruit: vel quia per utramque Fortunam
 gyratus accepit imperium : vel quia insultantes
 Austriæ prosperitati fastuosum Pannoniæ Gol-
 athum Stephanum interemit. *Ut Rosa placida* &
Sol, ingenioso Poëtæ anagrammate dictus est
Leopoldus Austriacus : quia ut Ros spinas, sic se-
 veritatem Clementiæ; ut luci radium, sic le-
 gibus adjunxit executionem. Hanc vero non tam
 armis expressit, quàm vitâ, non tam imperio, quàm
 exemplo. Quo impellere volebat suos, ipse
 præivit. Ut suos omnes censeret Themistocles,
 unus fuit omnibus Miltiades. Nemo non effon-
 ditur in agrorum culturam, ubi Rex Tumquidaro
 terram prosulcat. Nemo extra Tyri fossas
 oriatur, ubi Alexander Macedo iis implendis
 fasces adportat. Nemo in glorium æstimat, are-
 nam ædificio suggerere, ubi Constantinus Impe-
 rator duodecim terræ cophinos & saxa suppeditat.
 Id omnes agunt non inviti, quod agendum vita
 Principis ostendit. Nemo legum virginitatem vio-
 lat, cum Reges eam exemplo propugnant. Vivo
Leopoldo vixit in Austria Pietas, Castimonia,
 Sanctitas : quia ipse, ut vixit, ita dictus est *Pius*,
Castus, *Sanctus Leopoldus*. Amabilis cæteroquin
 omnium Pater, exemplo omnibus intulit violen-
 cem.

am. Violentissimum enim jubendi genus est, exemplo imperare. Ut imperaret pluribus, securis Austriacis Imperatoribus præluxit : quos ut faceret haeredes Austriæ, fecit virtutum. *Regnavit à Ligno Crucis Rudolphus Primus*, didicit à *Pietate Leopoldi*. Confluxit armatus Cruce Albertus Triumphator ? Symbolum desumpsit à labaris *Leopoldi*. *Victoriam & Pacem* duos statuit Imperii pedes Fridericus Pulcher, quibus adhuc stat Austria Dominatrix; & vincere didicit, & quiescere à *Leopoldo*. *Fide & Constantiâ* stetit Albertus Secundus, Honorificus : sed quâ præluxit *Leopoldus*. *Liber & gladius* Friderici Pacifici, sunt Consilium & Industria *Leopoldi* : illis per quinquaginta annos pacem servavit, *Leopoldi* tranquillitatem suâ iunxit. *Maximilianus per tot discrimina rerum* inrepidus magnanimitatem *Leopoldi* expressit. *Ætus Caroli Quinti à Leopoldo* est accensus : Religio *Ferdinandi Primi, Justitiam à Leopoldo* descripta. Prudentia *Maximiliani Secundi*, per *Leopoldum* signata. Constantia *Rudolphi Secundi à Leopoldo* imitata. Affabilitas *Matthiæ ex Leopoldo* effigiat. Clementia *Ferdinandi Secundi, Iustitia & Pietas Tertiæ*, Amabilitas *Quarti*, à *Leopoldo* accepta : *Leopoldi Primi Hungariæ Regis* ut nomen, ita *Consilium & Industria à Leopoldo* derivata. Cum ergo unum vides *Leopoldum Austriæ Marchionem*, Austriacos Imperatores omnes cogita : cum omnes intueris, unum cogita D. *Leopoldum*, *Consilio & Industriâ* fundatam Austriæ gloriam, *Consilio & Industriâ* per tot Archiduces, Reges, & Cæsares derivatam, *Consilio & Industriâ* perennaturam augurare. Eâdem semitâ

ad eundem terminum est iter: excipiuntur eodem
 portu, qui eâdem navi feruntur: non exerrant
 eodem scopo, qui eâdem lineâ progrediuntur.
 Quando memoriæ occurrit *Consilium & Industria*
 Divi Marchionis *Leopoldi*, superstitem agnomi-
 nem gratulare *Serenissimum Leopoldum*, quem Au-
 stria Archiducem colit, Hungaria Regem ven-
 tatur, Bohemia expectat, Imperium inter vo-
 ta, quid hæres lingua? Imperium inter vota: (Eu-
 mutus intelligor. Qui hæreditate successio-
 nis fortunæ, anteoccupavit successionem Vir-
 tutes. Cujus nomen accepit, involavit in facta. Ut, si
 licem prædicatis Austriam *consilio & indu-*
 Divi *Leopoldi*: felicissimam sperare Austriam, U-
 gariam, Bohemiam, Orbem universum debet
Consilio & Industriâ Serenissimi Regis Leopoldi.

*Dicta Vienna Austriæ in Basilica S. Stephani
 mine Austriaca Nationis ad Academicos.*

ORATIO XV.

DE S. LEOPOLDO Austriæ Marchione.

Antecedentium Heroum facinora sunt ponere
 sequentium vel institutio, vel censura. Ut ante
 opera metimur ad regulam, sic principum vi-
 tam ad Antecessorum gloriam expendimus. Et
 enim (communi omnium opinione) violenta quo-
 dam obligatio, ut eum sequantur virtute, qui suc-
 cedunt dignitate. At magna virtutis magni sunt
 passus, ingentis ac gravis animi, profunda vestigia.

horum orbita dum currunt posterī, vel asse-
 untur commendationem, vel incurrunt vitupe-
 am. Ubi ingentes præeuntium passus fatigant
 quentes, illorum quidem adjiciunt laudibus: ac
 orum castigant inertiam. Ubi succedentis pares
 nt passus, & celeritate pariter ac magnitudine ex-
 quant vestigia, suæ plurimum lucratur gloriæ,
 nil derogat præeuntis. Nam & isti sua servit
 ærogativa, quod cæteris sit exemplar: & ille
 am probat magnitudinem alterius mensurâ. Ne-
 sse enim est non esse exiguum, quod magno ad-
 quatur. Non habet Austria, quod de suis queratur
 principibus: qui nec priorum infamant vestigia
 atrendi lentitudine, nec suæ gloriæ per illorum
 agnitudinem patiuntur derogari. Quos digni-
 te sequuntur & annis, assequuntur virtute &
 oriâ, cujus prius adeunt hæreditatem, quàm Pro-
 ciarum. Ut felix ager, culturam præveniunt, &
 tatis florem maturitate fructuum anteverrunt.
 onæ indoles enim ipsam Majorum gloriam tra-
 unt in naturam. *Sed habent tamen hanc nostri*
principes obligationem, quam eçtypâ ad Prototypa:
æ arcta non distendant. distenta non ardent, pro-
ducta non brevient, brevia non producant: sic ocu-
is, sic ora ferant, sic brachia fiant. Sed hoc quoq;
abent felicitatis, quod Majorum industria aliquid
posterorum arti relinquat. Non quod informem
elineaverint imaginem, sed quod illa ornatûs ac-
essum patiat. Ut quantum, quod æmulentur,
abeant Austriaci, quantum addiderint per tot sæ-
cula ornamentis, intelligatis, Leopoldum exhibeo.
Leopoldi Pulchri pulchrior filius parentis elogium
uperavit. Quod tulit in vultu, expressit in moribus,

traduxit in animum. Formam sortitus, quam ipsi
 Gratiæ amarent, prodidit animum supra huma-
 num. *Ædes exculta indicium faciunt hospitis non
 ignobilis. Species corporis est quoddam mentis simula-
 chrū. Plerumq; elucet in fronte, quod latet in anima.*
*Tenuis favilla facile obtegitur cinere: at grandior
 ignis coërceri impatiens, ex animo in vultum, velut
 in theatrum, profilit. Ut summa est deformitas, cum
 à formoso vultu degenerat animus; ita suprema est
 pulchritudo, cum venustati frontis respondet maiestas
 animi.* Turpe mendacium est, candor ingenis, um-
 bra in pectore, frons explicata, animus involutus.
 Specie suâ usus ut stimulo, excoluit Virtutem: ut
 illicio, reverentes omnium amores traxit. Quo-
 rum veniebat in oculos, illa beebatur in animos. San-
 ctitati secururæ vitæ prælusit capilli candor, cum
 quo, velut innocentiae tessera, prodivit in lucem
 jam tum immortalitatis Candidatus. Credidit
 enim per eos candorem lucis emicare, quo pro-
 baret, se non esse filium tenebrarum. Sed fortis
 canitiem morum notavit natura, quos in ado-
 lescentia maturos prodidit: ut, si annos non nume-
 res, puerum fuisse neges. Vix luci datus est, illico
 parentis aula succussu terræ trepidavit; jam tunc
 hoc sanctitatis prodigium sacro horrore venerata.
 Cum præsentiret innocentiam Leopoldi, tenta-
 vit suâ trepitatione perversos ab aula mores excu-
 tere. Sæpe magna aula sunt magna vitiorum recep-
 tacula; & ad innocentis Principis obsequia concu-
 runt, & sese insinuant grandia mundi propudia. Quæ
 etsi sanctior Princeps proscribat non semel, sub ma-
 dace probitatis larva revertuntur. Aula sanctara-
 rum miraculum! ut frequentia miraculum demat,
 nascantur.

antur *Leopoldi*. Disciplina jam capax ætas suâ
 tate educationis necessitatem antevertit. Mo-
 nim annorum urgebat celeritas bonæ indolis.
riens dies prius editis montibus se insinuat, serius
alles descendit; sic excelsa Heroum anima iam
m tenent, cum alia suis adhuc tenebris invol-
tur. Clari sanguinis à Majoribus ducti cum me-
 flet, ne esset obscurus Nepos, patrem illi ubique
 num exhibebat. Naturæ beneficio sic ornatus,
 nihil egeret industriæ; matris industriam sic
 usit, quasi nihil duxisset à natura. Sub illius
 tenuis tyro magisteria edidit probitatis. Cum
 sequentiſſimus esset, non amavit imperia, ante-
 re cupidus imperantem *Servilis genii* ratus
nihil agere, nisi jussum. Pulchri parentis serva-
 tis nomen, id cavet semper, ut maculas non ad-
 teret, quod non ignoraret, *Pulchritudinis en-*
o vel navum officere. Cum Patris nomen mo-
 is explevisset, *Pii* appellationem sibi adjectu-
 , paterno agnomini Maternam virtutem con-
 xit; ut cum à neutro degeneraret, utrumque
 mimeret. Utriusque insignia prætendit, castiga-
 mos mores; quibus senilis ætatis fructum non
 misit adolescens, sed, acerbâ quantumvis æta-
 exhibuit maturum. *Lente virtutis est diutur-*
m sui expectationem facere: incitata indoles ab
u currunt: quæ diu dubitat, raro emicat; quæ an-
expectat, in herba emarcescet. Properat vivere,
 i meritis ætatem distinguit, non annis. Splendo-
 sanguinis, ac virtutis, adjecit & Sapientiæ.
 m scire quæreret, facere addidit. In honesta-
 natrium indagatione, etiam utiles invenit.
 gnus olim evasurus imperio, eam excoluit par-
 tem

tem, qua bene imperaret : *Majus Africano nostrum ratus, Principem ignorantem. Qui enim caput est multorum, hac stringitur obligatione, ut multum sciat. Hac est digna Nobili iuventute occupatio, caput scientiâ excolere: ut qui vel Provincias gubernaturi sunt potestate, vel Principum solis alluvione consilia, non adferant in Curias inane caput, cui emergens crista sit tumulus emortuae sapientie.* Bonarum artium cum esset avidissimus, malum factus est incapax : cum ad illas tenderet strepens, ad harum pervenit ignorantiam. Dubites, uti maiorem laudem meruerit, an quod plurima ediderit, an quod plurima ignoraverit. Cum Palladem oleæ jurasset, inermem Palladem non amavit. Eodem illius oleo ad Athletica usus certamina, et oleum, nec operam perdidit. *Rarus Princeps bellum non habet, ut armis non egeat. Privatus ad bellum artes tractet, Princeps etiam arma. Bellum, cui precluditur, occupat in expertum. Discendum est in otio, quod agendum est in bello. Aliàs armis incertitatus Princeps parum fida est Respublica salva.* Cum nobili hoc Principe respiraret Patria, exspiravit Pater Leopoldus Pulcher. Quia digniore videbat Austriæ gubernaculis filium, ne inferior suis meritis loco detineretur virtus, suo cessit è solio & vita; voluit enim hunc canis suis honorem ad id quod non moreretur injustus; & cum non posset meritum filii solvere, nisi solveret jura patriæ, huic paratum precium deposuit. Hoc vero sui publicitati accessurum intellexit, quod opportunitissimum tempus supremæ quieti nancisceretur: ut *quiesceret in pace*, quam filius mox Austriæ patriæ curus esset. Non sensit Austria decedentis jacturam

acciperet meliorem. Sic amara facile dige-
us frequentis suavitatis amore. Aulpicaturus
 minatum in alios, prius in seipsum exercuit.
ad turpissimum crederet mancipium sui alius im-
re. Quas enim leges Provinciis dabit, qui nul-
atur? Pugnant ergo suæ indixit Juventutis
 solum voluit innocentiam, non affectus. Li-
 tiam tamen cum reprimeret, non amisit liber-
 m. Nemo enim magis liber est, quàm cui intra
esti limites agendi potestas constringitur. Felix
ffitas, ubi tantum id licet, quod licet! seipso in-
 ampullissimum virtutis circum coarctato, suos
 em finibus circumscribere est aggressus. Ut
 us esset Princeps, cœpit esse Medicus: ut sanis
 eraret, morbos sustulit. Quos etsi momento
 atos vellet, morâ est usus. Quod sciret, Me-
m impatientem esse pejorem morbo: praefestinata
dicinâ exacerbari malum: lenta quandoque ob-
endum infirmitati, ut ad medela obedientiam
atur. Ne dissoluti mores Reipublicæ com-
 em solverent, sanctioribus legibus constrinxit.
 m tamen æmulatus, ducere maluit, quàm tra-
 e. Vel quod ingenua mentes violentiam non to-
 nt, vel quod periculosa sit vis in reluctantes ani-
 exercita. Emollienda sunt duriora corpora, ut
 as: quibus si inferas vim, in plures partes dissili-
 . Ne ergo cogeret pœnis, duxit exemplo. Hoc
 et felicissimum excelsa conditio Principum, quod
 um acta agendorum sint regula: & quâ procedunt
 , longum semper comitatum trahant. Cùm ita
 eret, ut imperare nihil videretur; quæ sperare
 poterat, impetravit. Nova facies Austriæ red-
 a, ostendit, Etiam juvenem Principem feliciter

gubernare posse, cui sanctitatis opinio fecit auctoritatem. At gubernationis principia rara sunt sine fortuna. Cum totæ purpura prodit plerumque & spina, ergo non vili æmulo confligeret. Fulmen nactus hostem Hic quam ferebat in nomine Coronam, latere imperio moliebatur in Austriam. Fugam quietis juraverat Leopoldo Pulchro: servavit, dum majus à rupta commodum effulgeret. *Suspensa Principi semper esse decet limitancorum fidem: intenti lucris, invigilant vicinorum damnum. Vitæ fortuna, vitrea est eorum fides, & plerumque hac fingitur, dum illa constat.* Par nomini ferocia sævit in Austriam: sed nesciebat se cassum Fulmen, & fatuum ignem esse, dum in Leopoldum incurrit, ut securius vinceret, providit ne vinceretur. Dominus Ducibus universum commisit exercitum, Bonæ Causæ, & Disciplinæ: Huic imperavit, alii obtemperavit. Non est robur ad vincendum fortuna. Bonâ causâ: miles, quem ducit in Campum, non dubiam pugnam, sed ad certam victoriam. Disciplina in milite ut obtineret, imperavit probitate, quod non feliciter pugnet pro bonâ causâ miles probus. Deest plerumq; sceleri fortuna & dissoluti exercitus mores non ligant trophæa. Ne ulli suorum deset animus, se singulis infudit Leopoldus. Exercitus fortunam suâ Virtute æstimans, cum hoste incititer congressus est; ut ipsum Fulmen terruerit. Cujus cum numerum mortibus censeret, docuit, & gentem virtutem ingenti numero prævalere. Terræpidârunt illicò sub Duce Fulmine ignes fatui, & ferocia strepitu ad pedes translato, quam sperare poterant suis à manibus vitam, à pedibus mendicare. Contentus esse poterat unâ strage confusum ho-

stis. Sed hoc habet insania febris, à sparsò sanguine
 bementius incalescit. Refectâ acie, sed laceris ani-
 redit in campum at herbam non reperit, quam
 ortaret: quòd omnem vel fugæ ardor decoxerit,
 iam præcerpserit Leopoldus; cui una victoria se-
 da pignus porrexerat. Cum desperato agendū
 ratur Marchio, ut vires quiescerent, pugna-
 genio Non enim solo impetu & calore sospitatur
 nabelli, sed Consilio & Industriâ. Vix nec lenta
 na est secura victoria, ita nec calida temeritatis
 elix eventus. Ab ingenio quandoq; petita suppetia
 virium habent, quàm numerosus exercitus. in-
 ventum hostem eâ parte aggreditur, quâ se tu-
 rebatur. Non cæde actum est, sed strage. Pars
 as ferrum visceribus hausit, quàm manu corripe-
 Pars suo sanguine Leittam auxit, ut vadari non
 set: in æstu fugæ ferri frigore obriguerunt per-
 i. Demū succensa castra festivis victoriæ igni-
 luserunt. Stephanus cum à tergo reliquisset vi-
 riam, à fronte salutavit infamiam: ut vel invitus
 acernere cogeretur, eadem illi luxerunt flam-
 , quæ hostilem insaniam egerunt in cineres.
 m assertâ Patriâ Patriæ Pater acclamaretur, sensit
 triæ non esse Matrem. Illa tamen Matri defec-
 m non advertebat, cujus omnes affectus à Leo-
 do experiebatur. Ut diffamatam à sanctitate
 lam redderet sanctiorem, Agnetem duxit, Cæ-
 am Filiam, Sororem, Neptim, & inde Aviam.
 ia utrique virtus conciliabat amores, nec ille
 am ducere, nec ista alteri nubere debuit. Ma-
 ducitur uxor, cui amorem asserunt opes, &
 iorum cera. Nulla est inops, nulla obscura, quam
 locupletant virtutes, & illustrat Innocentia.

*Qua tamen utraque conjungit, Miraculum est. Nam
 nihil propè rarius est, quàm magna fortuna cum
 integra Innocentia. Omnino par Conjugum, quod
 genus & genius, Virtus & Innocentia pares fecerunt.
 Sulcepti è Conjugio Liberi auxerunt familiam
 merito, numerum gloriâ. Nec degeneres esse
 terant, nisi Maternum lac revomerent, cum
 ipsam virtutem suxerant. Utcumque verum
 patrimonium virtutis citò decoqui; Per hos tam
 ultra tertium hæredem transiit. Filii gubernarunt
 Austriam, cumulârunt titulos, rexerunt Com-
 nobia, honestaverunt Infulas, Marchiones, Duces,
 Prælati, Episcopi, Archiepiscopi. Filiz nup-
 datæ fœdere & affinitate junxerunt Leopoldus
 Marchionibus, Principibus, Ducibus, & Regibus.
 Alias proles avara bonorum æternitas in flore pro-
 cerpsit; Quòd non egeret Austria tot exem-
 plum unum Leopoldi & Agnetis nunquam satis exple-
 ra. An bene alteri Conjugi cum altero convenire
 semper, omen ne acceperis à nomine Agnetis
 Leonis. Quamquam & si hoc placet, non è Sy-
 vis Leonem accipe, sed è cœlo. Nam qui illi
 Joanne visus est Leo, Agnus fuit. Quantus
 mutuus utriusque amor fuerit, hinc collige, aliter
 ab altero Conjux dedit etiam in hac vita Agnetis
 sequi, quocunque ibat. Tum verò ut Republicam
 feliciter gereret, privatam ordinavit. Si-
 gularum Virtutum servus, omnium Dominus, cum
 singulis obsequeretur, omnes habuit ad arbitrium
 Alias nulli subiectus, virtutum etiam mancipium
 esse voluit. Quod crederet, sine hac servitute
 lum Principem esse liberum. Cum pacem peperisset
 Austriæ, reperit tamen hostem, quem opprimere
 seipsus*

sum. In hunc desæviiit acrius, ut lenitatem ser-
 aliis. Cum amaret omnes, uni sibi fuit in-
 is, animum nactus propè divinum, ut contu-
 em premebat. Leges, quas laturus erat aliis, pri-
 ipsi fixit: *quod nullus facile reverentiam le-*
neget, quando eas Legislator colit. Omnibus
 et lucebat, sibi tamen uni videbatur obscu-
 Dignitatis sedem humilem ratus, nisi virtu-
 attolleret, cum ad infimos se demisit, supra
 mos eminuit. *O quale monstrum est, Princeps*
et non elatus! à magna enim fortuna non cor-
ri, nec Herculi contigit. Vini naturam habet:
si temperetur dementat. Indomitus equus est:
si non regatur, in precipitia rapit. Ut plurimis sua
tas fuerit infelicitatis auctoramentum. Se licet
 meret, animo tamen efferebatur: sed ad cœ-
 Ita agebat Principem, ut Sacerdotem crede-
 qui Horas Deo diceret, sed momenta dica-
 ipsum secum deferens semper habebat aram
 ritium. Orantis violentiam senserunt Cœ-
 quos non semel protraxit in terras. Hos
 us expertus pro suis ex ubi tores, liberior ipse
 vigilabat. *Non dedecet Principem cœli curam.*
um bene regendi elementum, est Principis pietas;
quietem non concedit, nisi in centro. Cœlum in-
 re solitus, corpus tamen in terra relinquebat;
 sapius, plumas exosus, humi reclinabat. Ter-
 cilicet, ne oblivisceretur, eam capiti applica-
 Nec fuit durus somnus in sinu-Matris. Hic
 novus Jacob deprehensus *in via*, ad portam
 dormivit. Somni cæteroquin parcissimus,
 lias suas aliorum quieti obligaverat, Laboribus
 gaudens aliorum lassitudinem recreare. Sic

totus alienis commodis intentus, ut sui oblitum
crederes; sic totus intra seipsum recedebat, ut extra
se aliud nihil cogitare existimares. Devinctus om-
nibus, nullius debitor; Abstractus à singulis, effu-
sus iæ omnes, cum imperandi potestate, serviendi
necessitatem sibi imposuit. In summa libertate
captivus, in felicitate vitæ penè sui vespillo, inter
basilicas dapes se ad Tantalipœnas condemnavit.
Delicias ex animo æstimans ad sensum non adven-
sit: divitias ex animi æratio metiens, cæteras pos-
siones fecit egenis tributarias. *Sed nec infelicitas
alios gubernat, qui sibi ipsi & parere didicit, & imp-
rare; ipse sibi Consul, & Civis; ipse Rex, & colonus.*
Cum improbis nihil habuit commune Leopoldus
nisi quòd, cum esset optimus, omnes voluerit se me-
liores: cum omnes effecisset optimos, se omni-
bus præstiterit meliorem. Bonæ gubernationis
primam regulam posuit, Religionem. Vultus
enim à prima sphæra rapiuntur cæteræ, à religio-
ne partes omnes felicitatis impelluntur. Ut Deum ha-
beret suis secum in terris habitantem, magnificæ
ei sumptibus ædes alias ædificavit, alias restauravit,
alias dotavit. Ne sine splendore suis in ædibus ve-
saretur Deus, ei famulos, quales decebat, pios
Religiosos addixit. Ut in populum divinus cu-
tus propagaretur, seminaria sanctitatis Magistra
fundavit. Cum nullis læderetur injuriis, Divinus
sentiebat acerbissimè. His solùm irasci potuit
cæteris nequetangi. Cum uno bello quadraginta
annorum pacem stabilivisset, peccantes servare so-
licitus, delicta insectabatur. Nemo, eo Principe
petivit: nisi qui melior esse noluit: ut casus la-
bentium esset stantium eruditio. Hoc solo nomi-

Justitiam armatam coluit: quòd noxiis esset merui,
sis præsidio Illam enim Principes decere credidit
Justitiam, qua plures terrore corrigeret, quàm pœnis
sumeret; quaque, ne ferro cogeretur recidere ro-
ustam audaciam, adhuc teneram minis curvaret.
Adem enim est Iusti Principis commendatio, qua
medici; morbos & vitia tollere, homines servare. Im-
manu Principis laus potior est ferri hebetis quàm a-
sti. Ut sui non decissent incorrupti Justitiæ Sacer-
otes, Magistratus tales esse voluit, quos criminosi
non reperirent sui similes: qui aequitatem instrue-
rent monitis, & docerent exemplis. Efficax enim re-
persuasio est, innocentis iudicii. Nam sunt excessus
timidini, cùm sciuntur Magistratus inculpato: &
eretur quisque scelus, cuius non videt complicem in
suggestu Quibus iudicii libram concessit, ab iis vo-
luit merita ponderari, non munera. Gladius con-
emnitur, ubi aurum suspicatur Inermis redditur lu-
tex, cùm à cupiditate constringitur Cunctatores ta-
men voluit, cùm judicarent de salute: propterea
quòd alia sententia corrigi potest: qua transacta est
de vita, se mutari non patitur. Sed & alienis delictis
usus est ad gloriam, dum materiam clementiæ sta-
ruit delinquentium reatus, & pœnarum asperita-
tem suâ lenitate mollivit. Ferias quoque indixit
gladio, cum provenit sine cruore correctio: com-
motus placidè, minatus otiosè, iratus clementer.
Cùm sævitiam odisset, violentiam tamen exer-
cuit, quâ suorum affectus rapuit, benignitate. Hæc
in unum exercita mille animos lucratur. Ut cru-
delitas in unum multos armat ad odium, sic clemē-
tia in unum exhibita est augmentum amicorum.
Cùm nemini nocere vellet, neminem odisse pos-
set,

set, effecit tamen, ut timeretur ab omnibus. *Es enim timor non crudelitatis, sed majestatis proprius, quem comitatur reverentia, non tormentorum suspicio.* Belluas iste, ille ingenuas mentes agit. *Frustra custodes cumulat Princeps, quem non tuentur amores.* Ingentes copia non satis muniunt, cui munendo non sufficit paucorum praesidium. *Ubi enim communis omnium est amor, vel unus custodia satis est.* & omnis numerus parvus est, ubi est odium omnium. *Amari, coli, diligi, inexpugnabile est munimentum.* At non potuit non amari, qui aureis ciis trahebat. *Aurum nunquam passus est incitari, quin de manu fluere.* Hoc uno fortunam suam aestimabat, quod posset benefacere; cui, vellet, naturae bonitas contulerat. Non audiebat Stoici Romani legem. *sic egenti dandum esse ut ipse non egeat.* Nam postquam penè prodigi amplissimas opes erogasset, auditus est aliquando ingemuisse, quod egentium multitudine superata facultates, eum jam ad teruncii defectum redegerent. Non redegerunt tamen ad egestatem. *Quam munifica & liberalis manus, etiam nolens fœneratur.* & beneficia sparsa, velut semen, redeunt auctiora. *At veluti Sol radios suos longissimè spargit, ita virtus, etiam cum latere se putat, eminus conspicitur.* Doli aliàs incapax hunc dolum patitur; quod cum latissimè fulgeat, sibi uni sit obscura. *Sparsa est totâ Germaniâ Leopoldi fama; & qui sibi tam beate Austriæ tam feliciter imperaverat, visus est Principibus dignus, qui Germaniæ imperaret.* Ita viros in arcto exercitia suffragium sibi facit ad amplissimum campum. *Collidebantur mutuis armis Henricus & Conradus, Pater & Filius, quasi necdum*

essent consanguinei, nisi per cædes & funera mu-
 tum sanguinem confunderent. Quam Patri abro-
 averat Coronam Pontifex, filius sibi impoten-
 ter arrogabat. Neuter jam placebat concussæ Ger-
 manix; quia alter non poterat, alter non debebat.
 deo seu bellantium odio, seu bellorum fastidio,
 cupacis & quietis amore, inter duos litigantes
 tertius rogabatur *Leopoldus*. Nunquam alias du-
 ctus, hinc etiam marmor stetit: non emollicus pre-
 bus, non advocatus splendore. Adeò suam ama-
 bat Austriam, ut illi soli imperare felicius duce-
 ret, quàm Germanix. Virtutem eximiam agno-
 vis, quæ rogari debuit. *Aliàs ad honorem nemo non*
Mercurius. *Præcipiti ambitu festinatur ad solia.*
 virtutem supremam agnosce, quòd tot precibus
 non sit flexus. *Efficacissima aliàs sunt preces, cum res*
ablanditur. Meritis se æstimavit *Leopoldus*, non
 tamis. Coronam meruisse contentus, habere con-
 tempsit. Quòd *gloriosius* crederet hominem mereri,
 quàm obtinere. Nam mereri, non nisi optimis conti-
 ni, obtinere, etiam pessimis. Sed auxit regnan-
 dignitatem, cum regnare recusavit. *Nemo enim*
imperio dignior est, quàm qui noluit imperare. Re-
 quum sui ne perderet, alienum non admisit. Ve-
 rum quam hic rejecit Coronam, æternitati serva-
 vit. Reluctatus est semel, pro qua luctatus est
 semper. Noluit eam, ubi perdendi restabat pericu-
 lum, ut ibi obtineret, ubi semel indepta, est im-
 mortalis. Adeptus est tandem xv. Novembris, cum
 ita annos constante gloriâ deduxisset ad canos,
 quod Principum paucis contigit: *Rara enim feli-*
tas pervenit ad senium. Cum in tranquillitate
 Austriam gubernâisset annis XLII. quod paucio-

154 DE S. LEOPOLDO
 ribus : Regna enim, ut mare, momento vertuntur
 cum sanctitatis nomen obtinisset in terris, quo
 paucissimis : A diuturna enim felicitate non cor-
 rumpi prodigium est. Illico à Cœli Clavigero a-
 missum esse, ne dubites : erat enim Innocentii I
 testimonio *Peculiaris B. Petri Filius*. Ne mor-
 faceret pater, meruerat observantia filii. Si licet
 die omen accipere, DD. Felici & Secundo in Ec-
 clesiæ fastis sacer, Felix & Secundus fuit Leopoldus
 Funestior visus est Austriæ subducto Sole, cuius
 absentia non minus torquet, quàm præsentia re-
 creat. Occumbentem stellam vix unus aliquis ob-
 servaverit: cadentem Solem tota natura luget. Ba-
 ni Principis funus amanti populo & immaturum
 semper, & luctuosum. Nemo non optat immortalem
 quem expertus est optimum. Sed natura hoc vitium
 est, quod nullus sit Princeps, qui aliquando suos na-
 affligat, vel vivens, vel moriens. Natura quoque
 beneficium, quod nullus sit Princeps, qui aliquando
 suos non recreet, vel vivens, vel moriens. In exitu
 demum aperitur: Malum tripudia comitantur a-
 tumulum, bonum lachryma. Blandissimæ lenitatis
 encomium promeritus hanc unam reliquit Au-
 striæ acerbiter Leopoldus, sui desiderium. Sed
 providit tamen vulneri medicinam, ut quod illi
 excitaverat desiderium, Posterorum Principum
 Consilio & Industriâ expleretur.

Et Vero Latere, felix Austria, Casare,

LEOPOLDI sVCCessore;

In qVo totVs tVVs LeopoldVs reponitVr.

ReLVXêre per aCra tates Leopoldi

LaVDes, VltVtes, aC gLorix,

In Variis AVstriacis CæsaribVs Variæ:

TV soLVs LeopoLDe oMnes

ConsILio & InDVstrîâ eMIs.

In te Vno & soLo CoLLeCtæ sVnt VnIversæ

VirtVtes AVstriacæ,

qVas proDiga natVra In pLVres Liberaliter

DispersIt.

In te MartIs ferVIDIorIs CaLor ,

In te Vno Læta paCIs aMoenorIs Dies,

IngenIVM, CanDor, affabILitas , generosItas,

InDoLes , MaIestas, reLIgIo, æqVitas,

prVDentIa, IntegrItas, CLementIa, gratIa,

MagIfICentIa, LenItas, fortItVDO,

anIMI CeLsItVDO, benIguItas,

ConsILII, & InDVstrîæ noMen ,

et qVICqVID VItVtIs In prIvato , qVIC-

qVID poLIItIcæ gratIæ In prInCIpe esse

soLet, aVt ConVenIt;

In VnIVs LeopoLDI AVstriacI , aVgVstiqVe

CæsarIs peCrVs, DIVItæ CopIâ Con-

VenerVnt.

CLaVDaMVs :

In LeopoLDo Cæsaræ VIVat resVsCItata pax,

VItVtIs, gloriâ, gVbernationIs qVtes, pletas,

IntegrItas, & reLIgIo sanctI LeopoLDI.

Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani

nomine Nationis Austriacæ ad Academicos.

OS (o) SO

G 6

ORA

ORATIO XVI.

DE S. LADISLAO

Ungariæ Rege.

*Cajus funus currui impositum sponte sine
vectore, Varadinum delatum est.*

Illud restabat unum, Academici Auditores, ut
post substratum Apostolici Regni moderatrici
Virgini sceptrum, post inclinatæ ad obsequium
galearum cristas, post lunatas acies Virgineo tholo
anathema defixas, post erecta Cœliribus æternatur
ra trophæa, ipse tandem etiam in Libitinæ feretro
æternum se amoris monumentum figeret, qui
se ad Lucinæ incunabula Reginæ Virgini dedi
caverat *Ladislau*. Enimverò impositum currui,
dicamne cadaver? nullum Virtus post se relinquit
superstes cadaver: dicamne umbra? unus Cœlesti
um ornamentorum splendor hanc odit pedisse
quam: dicamne cineres? nullis potest amoris flam
ma tumulari cineribus; dicamne exuviæ? Regum
exuviæ regna sunt; quæ nullis possunt curribus
contineri. Imposita tamen currui aliqua pars *La
dislai*, eo ipso die, quo Lampadophoria veteres
Athenæ præparabant, nova amoris sancit Pana
thenæa, non ut ad profana Palladis delubra, sed ad
Protectricis Ungariæ Virginis aram ardentem ex
tincti corporis facem defigat: dum spontaneo,
adeoque prodigioso motu incitatæ rotæ sacratissi
mâ onustæ sarcinâ, sine jugalium equorum admi
niculo, sine directore deferuntur. Non eguit scili
cet vectore jumento amoris cursor, cui vel famuli
Cœli;

celites altos humeros subjecerunt, vel missi sub ju-
Spiritus, nunc demū excussis frænis, quibus com-
missi vivo parebant *Ladislao*, velocissimo impetu
metam deportant. Quod si instructū funus ora-
tione prosequi imperatis, ad bustum usque prose-
quamur: non quòd digna busto oratio pompam
ultrare præsumet: sed ut cum meæ dictionis ar-
gumentum sit funus, suæ quoque à tumulo vitæ
incipia hauriat, cunas sortiatur in sandapila, in-
tere adolescat, Regum exuviis adornetur, illu-
retur Herois umbrâ, ad bustum senescat, cineri-
bus demum, ubi magis conclamata fuerit, quàm
clamata, tumuletur. Quanquam ego cum im-
mane plaustrum Regio onustum funere conspicio,
non tam superbientem Regum casibus Libitinæ
pompam, quàm post fulminatos hostes triumphan-
s *Ladislai* speciem videor intueri, hoc uno am-
bitioso Romanorum apparatu felicior, quòd,
non edomitis ad fræna leonibus, non missis sub
iuga Elephantis, non jugalibus cervis, non equis
peregrino ex Orbe advocatis suspensio passu pro-
trahatur; sed ad Varadinense Capitolium (quod
tunc ipse Orbis Imperatrici Virgini dedicave-
rat) spontaneâ rotarum volubilitate rapiatur. Uti-
nam mortua illa cum optimis animorum spoliis
Epicuri disciplina in hæc *Ladislai* tempora fuisset
reservata! didicisset profectò, vel in Rege mortuo,
vitam beatam Virtutemque in rotam conscendere
potuisse; vel ut præcipiti impetu deturbaret Fortu-
nam; vel ut secundissimo incessu raperetur ad glo-
riam. Utinam inani fremitu fulminantes Tyranni,
in hanc ætatem crudelitatis suæ exordia protraxis-
sent! didicissent, minas quidem in Fortunæ rotam

sibi concessas; Victoriā verò ac Triumphum
Ladislao. Et enim unus ille est, qui è volubili ro-
ta in præcipitium egit Fortunam: sedentem ne-
cam cum Apelle, quæ nullo unquam aut loco au-
xatate quievit? an stantem, quæ Rhamnusiam
rapacitate semper agitur? Unus ille est, qui admi-
rabile dedit Virtutis spectaculum; ut, quæ levi-
tis olim & inconstantiae fuit imago, constantia
nunc esset & Virtutis simulachrum. Vocem olim
audiveramus Saporis Persæ; quod si cum Fortuna
ipsa duello manus conferre liceret, palmam esset
reportaturus, res ipsa, eventusque gloriosus serva-
batur Ladislao. Ut intelligeremus unum tandem
existere potuisse Regem, quem non ut victimam
saginasset ad supplicium, nec ut hostiam ad po-
nam coronasset Fortuna. Non enim per huma-
næ felicitatis stadium decurrenti ad victorias La-
dislao, vel regna moras injecere, vel derinu-
erunt curæ, vel irretiverunt illecebræ, vel impe-
divit dignitas, vel avertit insolentia, vel potestas
retardavit. Nihil magis edit obstacula, quam
incitatus ad gloriam cursus: qui cum in metam
anhelus intendit, impedimenta vel non sentit, vel
frangit. Vidimus equidem verendam diadematis
majestatem (quanquam natus ad libertatem La-
dislaus suum illâ verticem nunquam voluit coro-
nari) vidimus tamen etiam fronte prohibitam hu-
mili obsequio ancillantem coronam; ut quæ im-
mortalis coronâ dignissimum caput regere non po-
terat, vel ejus saltem pedibus offenderetur: vel
quem unum ad regni gubernacula divinitus da-
tum esse intelligebat, in compedes transmutata æ-
ternæ nexu regnis adstringeret; vel ut doceret
splen-

glendidas esse Regibus umbras, qui pro Sole ipsam habeant Virtutem. Vidimus auratas Regiæ dignitatis notas; sed quas illustriores reddebat status, quàm opulentæ peregrini maris piscationes. adoravimus sanctam illam Regnorum Dominam regiam, sed aureo suffusam rubore: an quòd ea pareret sanctissimi Regis manu tractari? an quòdaderet non majus in terris tantæ Virtutis præmium, posse reperiri? Suspeximus Regalem purpuram, sed quam Cœlitum ante amor seipso imbuat, quàm cruore muricis tingeretur. Sed tum etiam bis tinctam vidimus; quando per meos hostium nimbos, non sine vulnere sibi viam regit, ut raptæ in prædam Virgini, in virginitatis sylum securum reditum patefaceret. Quid quòd vulnus ipsum immani oscitans hiatu medicum subito è cœlo manus reparavit? Crediderim, ne plus sanctissimi sanguinis effunderetur; quàm stringendam purpuram desiderabatur. Sed parum erat vel proprio sanguine decorum vel murice macularum sagum induisse, quod probis æquè ac improbis Fortuna sine meritorum discrimine elargitur; nisi detractos etiam Othomanicæ Lunæ rubores suæ trabæ adungere ornamentum. Etenim astra, quæ sacrilegus Barbarorum furor è sanctissimis delubris eripuerat; dicatæ Superis faces, quas in cruentum lumen propudiosis cornibus Othomanica sibi Luna vindicârat; eò (Numine sic disponente) rapta videri poterant, ut reparanda Ladislao servarentur. Vos ego montana Cherelem testor, quæ nec petroso aditu, nec umbrosis lustrorum scenis ita Chunos rutari potuistis, quin in uno Ladislao disceretis nihil tam inivium

est

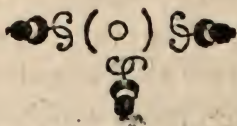
esse, quod Virtus non calcaret secunda; nihil tam obscurum, quod suo illustris splendore non irradiaret. Vos Lami Lapique appello, qui decolores Chthonum sanguine, procellas tingendæ Ladislao purpuræ suppeditastis. Vos Save, Isterque fluviorum Principes testor, quoties oppositos riparum limites hostili adaucti sanguine perrupistis? quoties cruenta Lunæ cornua in ferrugineum livorem degenerare conspexistis, & inaudito hæcæous spectaculo experti estis, etiam mediam Lunam deliquum pati potuisse? quoties experientiâ didicistis, non magicis solum carminibus (quod superstitionis credebat Antiquitas) sed & vi, & robore, Virtutēque *Ladislai* Lunam in fluvios potuisse deturbari? Vos Bulgari & Græci, vos Macedones & Belli, vos Thraces ego compello, quoties Lunas vestras ad *Ladislai* pedes substravistis, & vel invitæ nobilem estis testari *Ladislauum*, cujus calceis Lunas addebatis. Vos denique Orthodoxis infesta Turcarum agmina, quæ ad Actinutem desolationes Urbium, oppidorum vastationes, regnorum incendia, templorum everfiones, Religionis excidium, sacrorum profanorumque miserandam confusionem vomebatis: vos ego compello, qui præcipiti vestrâ fugâ comprobastis, felicius ad defectum Lunæ confluisse *Ladislauum*, quàm vel vos ad ejusdem incrementum destinaveritis, vel ad plenilunium Spartani consueverint præliari. Quid si & Lunâ ipsâ adjutrice Lunæ cornua debellarit *Ladislauus*? certè si inductum prælio diem memoriâ repetamus, cum suo decrevit, & prælio & triumpho sanctissimus Rex, quem Orthodoxi Vereres, Christianæ Luna Virginis sacrum esse voluerunt: ut

post-

osthabito Bellonæ opitulantis præsidio, hanc
nam armorum bellicque Præsidem adoraret. Ex
mirabimur fusos fugatosque hostes, crepta spolia,
Victorias reportatas? Non potuit non feliciter Lu-
nam debellare, qui eâ belli Præsîde nirebatur, cuius
dudum pedibus sua cornua calcata Luna subjecit.
Non potuit non hostilis exercitus robur profligare;
qui è *Turri fortitudinis* decertabat. Non potuit
digestas in furorem acies non frangere, compo-
sitos in Ungariæ perniciem ordines non turbare,
pro quo *Castrorum acies ordinata* confligebat. Quæ
cùm primum belli præses agnita est Ladislao; illi-
cò candidatus Angelorum exercitus sanctissimo
Regi visus est præliari. Emergit ex certamine glo-
riosa victoria, quod tam bonis avibus fuerat in-
choatum. Verùm quorsum hæc à nobis disputan-
tur, Auditores? ut intelligamus scilicet debellatam
Fortunam, fusam fugatamque inconstantia,
quando ipsa inconstantia Præses ac Dea Luna est
profligata. Quare Cœlites emortuo victori trium-
phum decernunt, non quem iumenta (vel ex eo tar-
da, quod ferri pondera ad celeritatem eorum pedi-
bus subiciantur) sed quem ad omnium retro sæ-
culorum invidiam vel alati Pegasi provehant, vel
Angeli cervi; ut qui certissimum in aureis cor-
nibus Victoris Nuntium Varadinum tulerunt; ii-
dem sint & pompæ victores, & triumphi stipatores.
Quæ enim vi, quo impulsu, si non famulâ eorum
ope, qui jam inde à primis incunabulis Ladislao
adstiterunt, currum adeò incitari existimemus, ut
non modò insequentium turmæ equitum, sed nec
mea amplius dicendo assequi posset oratio, nisi jam
ad tumulum propè pervenissemus. Quanquam
quis

quis tumulus thesauro huic excipiendo potest dignus inveniri? Arca thesauris propria est, non sepulchrum: ut non immeritò proinde Divorum Theaurarius Deus voluerit Varadiensem *Fœderis* aut *testamenti Arcam* condendo *Ladislao* destinare. Crediderim, ut omnis retrò ventura posteritas habeat, unde sibi inexhaustam cœlestium divitiarum copiam depromat. Quanquam quid conditum tumulatumque prædicamus *Ladislauum*? cujus vivam effigiem superstes cineri Virtus ita expressit in Augustissimo Imperatore, eodemque Potentissimo Ungariæ Rege *Ferdinando III.* ut historiam repetivisse *Ladislai*, sit vitam depinxisse *Ferdinandi*; gesta commemorasse *Ferdinandi*, sit ad Vitam revocasse *Ladislauum*. Ut vel hinc viva spes effulgeat exterminandi aliquando Orientalis illius Planetæ; quando attrita primum à *D. Ladislao* cornua omnino decussabit *Ferdinandus*, ortumque & occasum admirationis suæ famâ copulabit: quando aut deturbata è rota Fortuna ipsa sui ultrix Sacratissimoque Imperatori supplex alas incidet; aut ad eum, ad quem sedere cœpit cum omnium gaudio *Ferdinandus*, defixa clavum, omnem sibi ereptam sentiet inconstantiam; quando denique nullæ aliz mundo supererunt rotæ. quàm geminæ illæ terrestris, cœlestisque globi Pietate & Justitiâ copulatz triumphum provecturæ *Ferdinandi*.

Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani nomine Nationis Vngarica.

ORATIO XVII.

DE S. CATHARINA.

Sponsalia Christi & Catharinae.

Quâ demum id factum ratione, Senatus Academicæ, aut quo à vobis decretum est consilio, Philosophiæ Proceres, ut illustrandæ Parentis de vobis, deque Republica literaria optimè meriti Catharinæ laudes, uni mihi inter vos postremo, super amplissimis benevolentia vestrae brachiis in Philosophiæ amplexus assumpto, in hæc sapientissimorum virosum panegyri decantandæ committerentur! Hæcne gratias conjunctus vigili cum sollicitudine Maternus Amor à sapientissimis filiis merebatur? Itane inflammatus ille in amantissimam Genitricem extinctus est ardor, ut eam supereminè inter vos adsciri, ac propè heri consilio vestro ad auctorati Philosophi ore salutari jubeatis? siccinè, quæ plurimum per annorum evolutiones amplissima in vos cumulavit beneficia, aut exciderunt memoriâ, aut eam tantummodò meruerunt commendationem, quæ à postremo inter vos Oratore abunde possit impendi? Quod si contemptus quoddam genus est, salutando Principi indisertum destinare Oratorem, impietatis est Tutelam Matrem vestram Divam *Catharinam* ultimi subsellii viro commisisse. Sed teneo animum, consiliumque vestrum Philosophi. Animadverto, quò suavissimum illud vergat in me conspirantium suffragiorum imperium. Intellego vos Indorum æmulari institutum, qui à recentissimè nato filio universorum (ut ipsi ajunt) Matrem

trem Lunam Lunam ex arbore salutandam decreverunt, dum me in hanc multorum antehac floridam eloquentiâ, nunc meâ solum inopiâ sterile-scentem arborem exposuistis. Cerno vos ut sublimitate scientiæ, ita & consiliorum acrimoniâ imitari aquilas, dum natum recenter pullum, jubetis vivacissimum *Catharina* Solem contemplari. Agnosco vos Poëtæ legem, quam pectoribus vestris ipse olim impressistis, meis etiam præcordiis instillare.

Matrem cognoscere disce.

Pareo, quia imperatis : lubens, quia etiam grata sunt Matribus prima lallantium verba filiorum. Tu modò, dum ego te Matrem consaluto, me filium cognosce *Catharina*. Ut verò etiam Catharinam, ad primas conjugii faces revolvite cogitationem Exarserat enim verò *speciosus pro filiis hominum* Sponsus, ut amantem redamaret *Catharinam*, à qua *in uno oculorum* fuerat sanciatuſ. Habet scilicet hoc animorum ille Magnes, ut in quem sese amoris pondere inclinârit, facillimè ad se pertrahat Amoris reciprocatione. Est enim Amor fecunda Amoris radix, quæ progerminat in Amorem Est Amor Amoris semen; adolescit ubi seritur. Est Amor Amoris messis, qualis Satori excidit, talis rursus in falcem cadit Messori. Est Amor Amoris fomes; qui ubi scintillam conceperit, adolescit in incendia. Est Amor Amoris pabulum, quod in mutuum transit nutrimentum. Est Amor Amoris Pharos: lustrat, vocat, regit redamantem. Est Amor Amoris pretium : emitur, cùm expenditur. Est Amor apud Orpheum secretissima clavis, quâ amanti pectus aperitur : ne miremur ad immortalis

Numinis viscera penetrâsse *Catharinam* Est Amor Amoris Echo : ne miremur ex *Petra* Christo respondisse amore. Quæ ne tam ad lascivientis eloquentiæ pompam speciosa, quàm ad laudatæ virtutis commendationem vera esse intelligatis; agite asserti in integerrimam Sponsam castissimi Amoris indices notas expostulate : non dabo frequentas illas innocentissimè colludentis *Dei* ad *Catharinam* visitationes : non dabo Virginis cum Christo sanctissimâ cum voluptate colloquia : non dabo missas ultro citroque Angelicarum mentium egationes : non dabo cœlestis be laria sigmatis deliciosos in missus in columbæ m. nisterio apporata. Illam, illam precor Nuptialis fœti connubia-isque celebratis illustrissimam noctem in memoriam revocate. Extinxerat Vesper diem : sed nullis *Catharina* pectus involvit tenebris Hesperugo. Ardebant flammæ cœli faces, quarum ad invidium exæstuabant vota *Catharina* Prostratus somno jacebat orbis; erecta vigiles agitabat curas *Catharina*. Enimverò indormire nescit Amor, quem nulli infestant vapores, in quo soporiferas humorum nubes æstus & ardor omnes consumunt. Si debant mortaliū curæ; una calidissima inter suspiria vocali silentio Numen fatigabat *Catharina*. Quid agis vocantū facilis ad votum *Deus*? Non sum amanti te sistis *Catharina*? Desiderati absentia boni nimium quantum cruciat animum inquietum. Torquebis *Deus*, si præsentiam distuleris. Nihil morosum magis est Amori, quàm mora : mori est morari Torquebis si distuleris : crudelitas quoddam genus est, amantem non adire. Torquebis si distuleris : dilata vota mentem dilaniant.

Sed

Sed differebat credo Numen , dum calidissimè *Catharina* suspiriis descensuro nubes conflaretur. Hac enim verò provectus , satellitio stipatus Anglico, castissimâ sociatus Genitrice , biparentibus cœli valvis emissus, prono in terras lapsu sese innuavit. Ingreditur jam notum *Catharina* penetrale; castissimo consalutat amplexu, & conjugali dilectam Cajam desponsat annulo *Catharina* qui si nullam fortassis pallâ gemmam coërcebat, ambiebat tamen gemmam *Catharinam* , in qua una, ad Pyrrhææ opprobrium gemmæ, non fabuloso cum Apolline commentitium Musarum concilium, sed ipsa vivebat Sapientia. Ite nunc, Amoris testes investigate notas: unum mihi contractum Dei cum *Catharina* connubium efficacissimum charitatis est documentum, argumentum dilectionis. Ratum habeo matrimonium, quod annuodonatione est subarrhatum. Ratum habebunt Arcopagiticæ Justitiæ tribunalia, quod coram Angelis testibus est contractum. Ratum pronuntiabunt Ecclesiasticæ æquiritis Consistoria , quod initum vident coram summo Sacerdote. Nec parentum quispiam assensum requisierit , qui ratione prævolâ jam tum vel legerit, vel audierit dicenda ex Clementin. III. de puella nubili, cap. Cum virum, de Regularibus, qualibet, dum habet arbitrium in electione propositi, Parentum sequi non cogitur voluntatem. Sed quid si stipatus omni Charitum joco, leporum risu, ludentiumque Venerum pangyri Imperatorum favor dolosæ Voluptatis aspiret irritamenta? Quid si armata minis violentis, instructa tormentis crudelitas, horrenda funeribus immanitas exaggerato suppliciorum examine tener-

rimæ Virginis animum aggrediatur expugnandū ?
Hic demum & intaminati amoris, & incorruptæ
fidei ostentandæ amplissimum *Catharina* thea-
trum aperietur. Explicentur ergo mendaces in ore
risus, in oculis Soles, in fronte serenitas, toto vultu
deliciæ Gratiarum : misceantur verbis Favonii,
gestibus Charites, donis Voluptas, felicitas uni-
versa promissis. Helenæ abstrahi poterunt, allici
Proserpinæ, Cynthiæ avocari, Catharina nec mo-
veri. Audivi ego illam, virili fastu fœminarum il-
licia proculcantem. Quid inquebat, Tyranne ?
speras Fortunæ objectu, divitiarum illicio, favorum
larvâ, gratiarum mendacio, Voluptatum irri-
tamento aut abducere à Deo animum, aut refigere
à voto cogitationem, aut separare affectum ab ama-
to, aut Amorem à Sponso avocare ? Nescis scilicet,
quod cum Poëtis pridem decantaverunt &
pueri ? nescis Amorem cœcum esse ? non videt
splendores opum, voluptatum scenas, theatra de-
liciarum. Nescis Amorem surdum esse ? non audit
bene sonantes odas promissorum. Nescis apud
Agathonem, Amorem rem liquidissimam esse ?
non detinetur objectis opum acervis ? Nescis Amo-
rem alatum esse ? insidiantis Fortunæ castes super-
evolat. Pueris mella objice, mulieribus rosas, im-
bellibus animis voluptates. Catharina sub tuo mel-
le fel, sub rosis spinas, sub Voluptatis larva tormen-
torum examen intuetur. Apage, non sum mea. An-
nulum testor translatis juris testimonium. Ut datâ
infringam fidem, doces : fœdis fragum est. Ut suffu-
rer ? Sacrilegium est. Quid ad hæc simulato recta
sub favore crudelitas ? Intumescit animus, inhor-
rescit vultus, frons asperatur, concutitur pectus,
contre-

contremiscunt artus, distenditur collum, totum corpus inquietâ fluctuatione agitur. Sed quæ demum in fulmina crudelitatis illa nubes relolvetur? producta tabescentem inediâ conficies? Nescis Virtutem carere stomacho, stomachum affuetus saginare. Si necessarias vitæ tuendæ epulas acueris, aderit statis per diem horis fidelissimum columbæ ministerium, quod Divina submissas curâ cibariorum delicias suppeditabit. Sibi facilius contabuisse, quam æstuosa Amoris febris contpuerat. Vescum negabis panem? at non prohibebis, quod minus felicibus auris *Navis Institoris Maria de longe portans panem* ad eam delabatur. Cibum verabis? suo se Sponso pascet, qui ad omnis invidiam metamorphoseos factus est *panis de cælo descendens, quem qui manducat, vivit in æternum*. Convivari prohibebis? Juge convivium abesse non potest, ubi ille degit, cujus *Caro verè est cibus, cujus Sanguis verè est potus*. Ad carcerum tenebras speluncæ noctes antrorum umbras condemnabis? sed incassum: habet secum *mundi lucem*, habet *Solem Justitiæ*. Quia ipsa sibi lucem facit Virtus: ad scititii nihil indiga Solis: ipsa sibi Sol est nullius conscius umbræ: ut puros non habuisse oculos credam illum, quisquis in Sole primus maculas conspexit. Nihil agis immanis ferocia, nihil ferox immanitas. Ad rotas provoca, si earum motu moveri, earum revolutione ab Amore possit devolvi, *Catharina*. Sed rotantur cœli, stant fixæ stellæ: volvetur rota, immota stabit *Catharina*. Novum dabit orbi spectaculum, cum inconstantia Symbolum Fortunæ rotam, Virgo in rotæ volubilitate stabilis, constantia efficiet simulachrum. Novum dabit

bit Epicureis prodigium qui multis retro firmam
 sæculis opinionem non posse beatitatem in ro-
 tam conscendere, eo tandem die condemnabunt,
 tanta cum alacritate per laniaturos dentes
 endere videbunt *Catharinam*. Quæ res & fa-
 lis demet miracula, & efficiet porro, ut filean-
 Argivæ, taceantur Phocides, non commemo-
 tur Lacenæ, sepeliantur Amazones: una post-
 minum memoriam Rotarum Victrix, in amore
 bilis, in promisso immota, in connubio fidelis
 nectur *Catharina*. Agnoscitis in amore Spon-
 a connubium in annulo, fidelitatem in tormen-
 Nunc verò prolem tantæ Parenti supparem,
 ole & Virtute matrisantem conspice. Illam
 o Regiam Maximini Conjugem, illum militia
 cem Porphyrium, ducentos illos cum Duce mi-
 s, fœcundissimo susceptos partu, maternâ for-
 tos industriâ, ad dignos tantâ Parente mores
 ucatos; quos suo formavit imperio, instruxit
 ubernio, exercuit legibus, munivît exemplo,
 mavît Virtute: ut nullus potuerit Cæsareus fa-
 rex cogitare gratias, quibus illiceret; fraudes,
 bus irretiret; machinas, quibus impeteret; do-
 res, quibus frangeret; tormenta, quibus expu-
 aret. Neque illa præteritæ quinquagena Ale-
 ndriæ miracula, eruditione, famâ, supercilio,
 tu, sapientiâ, canâque majestate verendum
 nsilium, quos felicissimo partu ad immortalita-
 m est enixa *Catharina*, quibus nascentibus ob-
 etricata est Tyranni securis, ut sapientiæ genui-
 um esse partum intelligatis, quam eâdem obste-
 icante natam esse pridem audiistis. Cadunt à
 latre non Lucinæ in cunas, sed Libitinæ ad se-
 pulchrum

pulchrum. Nunc demum credite Philosophiam esse mortis imaginem; quæ cum patit, sum etiam in prole similitudinem exprimit; cui proinde cunarum vicem debet tumulus inservire. Abiuntur recenter nati, sed suo in sanguine. An quia Regia stirpe oriundi, jam à primis natibus assuecunt purpuræ? An quia purpuratis Patribus adscribuntur, suo malunt, quam peregrino murice radiare? An demum quia cum ex Matre progeniti essent, quam per intimas anthesedes Amoris febris depascebatur, parem formis contraxerant calorem, qui venæ sectione rat persanandus? Quidquid demum id fuerit, illud indubitatum habeo, uterinos illos nostros sed majores natu fratres extitisse, Philosophi auditores, ut cum in eorum indolem respicimus, pari etiam Virtute succrescamus. Tota equidem sese Parens primogenitis infudit olim, sed & relictis nobis super aliquid reservavit. Manat enim adhuc uber illud sapientiæ lactis dulcore, nos quasi modo geniti Infantes, lac sine dolo concupiscimus. Accedimus patulis ad terram lacte fluentis desideriiis, & in deliciarum partem vos quoque scientiarum lumina, sapientiæ Augusta advoamus. Non detrectabitis appropinquare Catharinæ Æsculapii, qui ejus ossa reparandis hominum morbis, saluberrimo fluxisse unguento è verustatis tabulis accepistis. Non detrectabitis acquiescere Vindices, qui ad Maximini tribunalia, summo cum ardore Justitiam propugnantem audivistis Catharinam. Non detrectabitis Theologiæ Aquilæ, qui doceantem audivistis Catharinam, diligenda explicatione partem illam, quæ de Deo Uno

quoque differit, illam quæ de fide, spe & chari-
 agit, illam denique quæ Deum hominem do-
 Accede Austria, accede Imperator Ferdinandus,
 qui jam diuturno fulminantis belli incendio
 uatis. Habet in victorias strictum acinacem *Ca-*
rina, habet rigidum ferrum ad temperandos
 us, ad fulminis Martis flammæ extinguen-
Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani
ine Facultatis Philosophica ad Academicos.

O R A T I O XVIII.

E S. CATHARINA.

Catharina Universitatis Protectrix.

Ervet etiamnum hodie ad Alexandriae mœnia
 calore Martio confusus pulvis, & ad gloriosum
 spectaculum nostram evocat attentionem, A-
 emici. Agite ergo, dum primis éminus afful-
 tis victoriæ radiis aspergimur, ab umbra ad So-
 à quiete ad laborem, à carcere ad mappam, à
 e ad bellum, ab urbe ad aggeres, à foro ad valla,
 odio ad arenam, à porticu ad campum; à fere-
 cœlo ad fulminantis Gradivi tempestatem glo-
 sissimam hostium detriumphatricem comite-
 ai *Catharinam*. Etenim in aperto campo, in sta-
 arena, sub ferreo Marte virescentes hostili dex-
 æ palmæ extorquentur, in patenti ad prælium
 uore ex ipsis fusorum cadaveribus Imperato-
 n triumphis solia eriguntur; erumpente ex ho-
 um trucidatorum tumulis lauro victoriosus Du-
 us æternum pereñatura tempora inumbrantur.

Stent abortivas inter delicias Sardanapali, nativas
inter hortorum purpuras educantur Heliogabali;
nullâ unquam cæde, nisi in rolas, delieatè barbari
imbelles manus cruentent Sybaritæ: fortissima iu-
terim Heroïna Virgo contra Fortunæ tyrannidem
animata, furoris crudelitate incensa, crudelita-
tis barbarie incitata, tantò certior de victoria, quan-
tò sub pietatis auspiciis securior decertabit. Quan-
dum curiosâ ad laudabilem æmulationem pietas
te ad aras usque coronarias amici Philosophi
prosequimur, vos quoque Vitæ Vindices Æscu-
pii, vos æquitatis propugnatores Jurisperiti, vo-
cæli Patres Theologi pari nobiscum incitati spiri-
tu, quàm præterlapsis temporibus solum Philo-
sopham credebatis, hodie Medicam, Jurisper-
tam, Theologam, Bellonam ac Protectricem ve-
stram adorare *Catharinam*. Ita enim verò decerni-
si Augustam vestram literarum Universitatem
hortum quendam esse dixeritis, ego Floram si-
lutabo *Catharinam*. Si cælum vocaveritis; Solem
appellabo: Si Deorum immortalium munus non
cupaveritis; Pandoram admirabor: si Rempubli-
cam compellaveritis; Dictatricem venerabor:
familiam, imaginabimini; Matrem exosculabor:
si corpus unum nominabitis; cor indigitabo:
Senatum concipietis; Consulem reverebor: si Re-
gnum exclamabitis, Reginam acclamabo: si imperi-
um efferetis; Imperatricem adorabo *Catharinam*.
Ut quisquis sese agnoscit in horto florem, in cæ-
Stellam, in Republica civem, in familia filium,
corpore membrum, in Senatu confessorum,
regno imperioque subditum; hac una pariter
beat, à Flora decus, à Sole lumen, à Dictat-

Leges, à Matre Amorem, à corde vitam, à consule prudentiam, à Regina nutum, ab Imperatrice iussu accipere: verbo dicam Academiam Protectricem assumere *Catharinam*. Et verò iam Jurisperitam auditis *Catharinam*; eam animo concipite, quæ jus facere maluerit, quàm audire leges servare magis, quàm citare; tabularum notas, magis factis describere, quàm verbis dictare. Ne de trivio Advocatam censeas, pro Deo causam agit. Disce quàm peritam esse juris oportuerit, quæ Deum habuit Clientem. In hoc uno & vindictivæ leges, & commutativæ pandectas insumpsit: quo cum peroraret, cœlum ipsum tanquam iudicem excitavit in vindictam: quod illicò renam frontem contraxit in nubes, detonuit agore, fulmina & rogam cœli reis decrevit. Ausas agenti equuleus & rota dederunt cathedrâ. Illo cum penderet, suspensos tenuit Spectatores suæ constantiæ admiratione: in hac cum peroraret, eruperunt è radiis flammæ, ut dicentis invocarent orationem, ubi tota in flammis sanctissimâ excaudit indignatione. In cinerem abiisset, vel ad Numinis vindictam Tyranni in oculos invocaret: vel ut ad veterum Oratorum morem pro Deo reo non tam cinere sparsa, quàm tota cinis peroreret; exoraretque suum in Imperium ac honores reponi Numen, quos sacrilego fuerat ausu idolatrarum manus suffurata. Sed cum in Regnum non valeret Christum restituere, insignia saltem imperii extorsit. Quia ut Regem ostenderet, suâ um purpurâ convestivit. Imò ut Austriacumaceret, non minùs *Candidum* quàm *Rubicundum*, fuso ad purpuram cruori lac addidit ad candorẽ.

Vicerat penè causam universam, cum aurum Tyrannus in auxilium advocat, aptissimum justitiæ expugnandæ instrumentum, quo cum perstringuntur oculi, plerumque animi excecantur. Sed in auro lucis videt *Catharina*. Cui aurea erat anima, non ardebat alienâ: egestatis argumentum, non appetere. Prodigere maluisset, nisi Jurisconsultorum pandectæ sualissent commutare. Quare omnes cum Deo transigendi iniret rationes, per omnes emptionis, Cambii, promissionis; Emphyteusis, nominatos æquè ac innominatos contractus semetipsam Deo transcripsit. Ut æterna lucra emeret, sese vendidit. Cambium receptum post mortem, vitam deposuit. Ad securitatem perennis crediti sanguinem in pignus tradidit. Contractum societatis cum Angelis fecit ad commune lucrum gloriæ ac felicitatis. In Deum deum cum lucrum non ambiret, liberalissimâ sese donatione transfudit: satis, id unum lucrum arbitrata, quod à Deo sit acceptata. Jam verò si Juris utriusque rationem suavissimâ ac pienssimâ nuper Eloquentiâ in hoc ipso loco & gravissimum Virorum confessu intra Decalogi limites contineri ita probavit, ut Academicorum omnium consensum juxta ac applausum extorserit; Juris privati peritissimam sola assertione probamus *Catharinam*. Ut non immeritò proinde Angelorum manibus in montem Sinai deferri meruerit, ut eo ipsa habitaret in loco, in quo primùm Divino nutu sancitæ leges apparuerunt. Dicam melius, eo ipso emineret in colle spectabilis, in quo legum tabulas Moysis indignatio fregerat, suâque ipsa præsentia tabularum defectum justitiæ Magistra compensa-

ensaret, dum in ea, quæ digito Dei, hoc est, Spiritu Sancto sculptæ cernebantur leges universæ, (licet in molliori sexu) perennius saxo duraverunt. Quare date veniam Philosophi, suam ut agnoscant Jureconsulti *Catharinam*. In hoc nempe gladium gestat, ut Justitiam una Propugnatrix vultus. Sed non ita justam dicite *Catharinam*, ut Medicam negetis. Sororium quoddam est vinulum Justitiæ & Medicinæ. Illa publicam curat aletudinem, hæc privatam. Illa populorum morbis medetur, hæc in privato cive humorum discordiam temperat: utraque si incalescens vulnenum putredo exigit, ferrum admoveat in salutem. Vultis pharmaceuticam illam artis medicæ partem, quæ morbis medicatu subvenit, spectare in *Catharina*? Effusa Idololatrica pestis Tyrannum corripuerat, & latè per universam Alexandriam urbem vagata debitas cœlo animas orco transcribebat: una & præservativis medicamentis sese conservavit, & sanativis correptos quinquagenos Philosophos integerrimæ restituit sanitati. Vultis non ignobile Diæretices experimentum? Sybariticas exosa mensas Deum epulabatur. Angelorum contenta pane, quot (Deum immortalem!) digessit fastidia? quot crudas Tyrannorum eructationes furoresque domuit? Expectatis solenne aliquod Chirurgiæ documentum, in hac verò parte Medicam adorete *Catharinam*. Cum accepisset sive ex Hippocratis arcanis, sive ex Galeni aphorismis, in acutis morbis, si floruerit ægrotantis ætas, mittendum esse sanguinem, omnem non ad stylos & scapella, sed ad enses, ad mucrones Tyrannorum furorem evocavit. Ad-

sunt Carnificum cruentæ manus, & jam per revolutionem capitis in innocente corpore. jam per coctum pariter & incocti sanguinis evacuationem atroci defæviunt phlebotomiâ. Hac unâ Amori medicum est ratione; hanc unam frequentata cordis systole, & creberrimè reperitus exigit arteriæ percussus. Adeste, si quos sanguinem juvat excepisse; amorum pelves subjicite. Non decet hinc gutta perire, dum

Quota fusa cadit guttula, gemma cadit.

Si vos gutta conspexerit, de consanguinitate liberabit gloriari. Adeste, si quos inspiciendi ad æmulationem sanguinis gloriosa tenet ambitio; nisi calor signa non spectabitis; cui scilicet Amoris febris animam pariter ac cruorem accendebat. Vos verò dum Archiatram spectatis *Catharinam*, illi quoque Diis immortalibus penè pari vitæ necilque arbitro cœtui præficite Protectricem. At patieminus hæc Theologorum sidera? patieminus Jurisconsultam, Medicamque audire *Catharinam*, & non illico Theologicos quoque ritulos illi decernens. Non vidistis eam scilicet non tam de Deo agentem, quàm cum Deo. Carceri illi schola fuit, in qua objectum sibi de cœlo Deum sæpius est speculata. Cum detruderetur in tenebras, lumen gloriæ vidit. Cum infra naturam premeretur, naturam est supergressa. Cum arctaretur in carcerem, immensum Divinitatis pelagus est pervagata. Angelos habuit & Sodales, simul & commensales, qui cœlestes illi dapies ministrabant. In cœlo versatam diceres, si angusto carceris spacio cœlum posset definiri. Mortalis naturæ cum Divinitate connubium quoddam renovavit: quin sese dato acceptoque annulo

immor-

immortali Deo desponsavit. Hoc unum mirari
 orestis Theologi, quòd cum vestram profiteretur
 sapientiam *Catharina*, humanos non dederit actus,
 solum Divinis assueta: quos ut perenni gratia ful-
 gebat, ita felicius eisdem ultimum hominis finem
 stassecura, quàm humanis. Ut nemo mirari jam
 lebeat, vel ejus funeri stellas adstitisse, vel sepul-
 chri locum mortalibus non patere. Nam si Theo-
 logorum proprium esse credidistis Propheticum
 id; *stellarum* in morem *lucere in perpetuas eter-
 nitates*, in Theologici Augustalis sacraria eam ad-
 mittite; quam cunnubio stellarum videtis adje-
 ctam *Catharinam*. Sepulchrum verò Theologæ
 frustraneo in terris labore investigatis. Cujus tu-
 nulo cœlum ipsum accendisse faces creditis; ean-
 dem quoque in cœlo sepultam esse non dubitate.
 Sic sisto panegyris cursum Orator, ubi stella fixa
 stitit *Catharina*, ne erraticum in planetam intem-
 pestivo calore declinem. Quare concludite id tan-
 tem Academici, non jam Philosopham tantum
 appellari *Catharinam*, quod evulutorum hætenus
 minorum fuit argumentum; sed nec sine injuria
 pureconsultam negari, Medicam cum omnium
 approbatione dici, Theologam cum Academici
 consensus commendatione & applausu debere
 nuncupari. Date à tot prærogativis Academicam,
 à lacte candidam, à sanguine purpuream, ab utro-
 que Austriacam, vestramque nominari *Cathari-
 nam*. Tu verò, ubi cœlorum agis *Catharina*, si
 quam tuo nomini quotannis ad has aras devotissi-
 simam cernis *Vniuersitatem*, hortum agnoscis, te
 Floram dici: si Deorum munus appellas, te Pan-
 doram nominari: si Rempubicam non negas, te

Dictatricem nuncupari : si cœlum credis , te
Solem suspici : si corpus affirmas , te cor appella-
ri : si Regnum intelligis , te Reginam coli : si im-
perium non diffiteris , te Imperatricem Acade-
micam cernuo à nobis vultu adorari patiare. Quod
dum agis , tuas quoque Philosophis impende lau-
reas, ut obumbres : Tuum illud , quòd è sepulchro
stillâsse balsamum memoravit Antiquitas, in vulne-
rum morborumque medelam concede Medicis.
Tuum illum, quem etiamnum tenes, acinacem; Ju-
stitiæ propugnatoribus porrige Jurisperitis. Tuas
illas rotas ac flammæ accende Theologis, ut redi-
vivi Eliæ cœlo infirantur : Tuum collo promanan-
tem sanguinem Academicæ Jūvenum coronæ ad
verecundiam & pudorem : Tuum denique largissi-
mo fluvio diffusum lac , omnium Facultatum Ty-
ronibus suffice, ut ad sapientiæ virtutisque maturi-
tatem tuo lacte nutriantur.

*Dicta in Basilica S. Stephani Vienna Austria
nomine Philosophica Facultatis.*

O R A T I O XIX.

DE S. CATHARINA.

Nutrix.

GRatos in Nutricem animos exhibere , pro-
gnas inclinare Voluntates , obsequiosos affe-
ctus ducere , non tam defixæ Athenarum pro-
pyleis tabulæ ab iis exigebant, quos juvenilibus an-
nis evolutos secundæ cum prosperitate fortunæ e-
vexissent; quàm vestris inarata pectoribus leges ef-
flagitant Neo Rhetores , quibus ad sublimiorem
educan-

educandis sapientiam prodigioso ubere lac ministrat opulenta Nutrix *Catharina*. Enimverò si Poëtarum edicto impium est corporis Nutrici non referre gratias; sacrilegium consentiente dicemus Aristide, animorum Altrici debitum honoris ac reverentis animi tributum denegare. Nam sitientibus humorem lacteum præbere labellis, etiam veris est commune. Quod neque Armeniæ tigres, neque Leænae Caspiæ suis patribus inviderent, hoc scilicet homini impensum ab homine rependendis immortalis debito gratiis virtus vocabitur; impensa verò ad Diviniorem virtutem alimenta, lactæ mentium epulæ, nutrimenta gloriæ unà cum actentium incremento turpe etiam ingrati animi vitium educabunt? Non patiemur id Auditores; non patiemur aut voluntates nostras affectusque communes ingratos dici, aut intellectus iniquos rerum æstimatores appellari. Novimus enim non licam, corpus esse umbram, animum Solem; hunc quoque, illud fumum à veteribus nuncupatum: sed novimus, si corpus est Divina manu excultus hortus, animum esse cultorem: si corpus augustum quoddam est theatrum, animum esse Actorem: si corpus inimitabilis humano artificio est pictura, animum esse lucem: si corpus est serenissima Majestatis sedes, animum esse Principem: si corpus amplissima est aula, animum esse Imperatorem: denique si corpus cælum quoddam est lineamentis suis, veluti sideribus interstinctum, animum ejusdem cæli motricem esse Intelligentiam. Ut proinde si Cultoribus horri laudem, theatri fabris commendationem, tabulæ Pictori encomium, sedi Phidiæ panegyrim, structori aulæ honorem, Cœ-

li molitori admirationem debemus. debeamus pariter floris parenti, Actoris Magistro, Lucis principio, Principis Educatori, Imperatoris nutricio, Intelligentiæ conservatori, laudem, commendationem, encomium, panegyrim, honorem, admirationem. Quare sustinebo non invitus prodigiosam aliorum Eloquentiam è tuis Heroïna laudibus, vel seligere miracula, vel adferre prodigia, vel exaggerare Virtutem, vel exempla proponere, vel documenta recitare, quibus damnato animorum corpore nostrum omnium & affectus provocentur, & amores inardescant. Quorum omnium cum venerabundus concepti in te ardoris indicem excolatus fuero Eloquentiam, unus demum ego, si facundiâ dicendique ubertate longè inferior, certe affectus amandique calore nulli secundus, palam te meam Rhetorumque omnium, quorum Interpretes sum hodie constitutus, *Nutricem* compellabo. Quo uno nomine non auribus duntaxat mellea quædam suavitas, animisque amor inspiratur, sed tua quoque, dulcissima *Nutrix*, intaminatæ Vitæ sanctimonia, heroicorum facinorum multitudo, exuberantes Amoris flammæ, pietatis ardor, Virtutum norma, inæstimabile in sapientiæ Gymnasia beneficium, ac universa felicitas nostra continetur. Quod ne speciosè magis ad splendorem, quàm ad Virtutis commendationem verè à me dictum existimetis; statuite vobiscum Auditores, eam demum & *Nutricis* nomine intelligendam, & sequace ad Nominis umbram honore demerendam, quam & morum Nobilitas & lactis cum Ubertate salubritas, & pronus in lactentes Amor commendat. Sic enim verò præcipientem olim Maje audi-

divi Theanum : *Cum liberorum Mater effecta fueris, hac præcipue te moneo, ut nutricem deligas nobilem, sanam & amantem.* Nam (ut quod erat in partitione primum aggrediamur) ita naturæ aut vitio, aut beneficio comparatum est, ut ad Nutricis mores lactentis vita efformetur, cum primo nutrimento Vitæ prima aut vitiorum aut virtutum semina combibuntur, radici per insitionem maritatus surculus, ejusdem aut salubrem, aut venenatum succum in fructus derivat. Age dic, quid propudium illud Cæsarum hominumque probrum Tiberium Neronem, ad eam perpetuò bullientis stomachi crapulam educavit, ut publicâ vulgi sententiâ non jam Tiberius Nero, sed per insigne dedecus Biberius Mero nuncuparetur? Respondebit Suetonius, bibosæ Nutricis scelere vinum lacte permixtum puero propinatum. Quid urbanam illam feram, inhumanam inter homines belluam, Cajum Caligulam, ad eam accendit crudelitatem, ut non modò firiret vulnera, sed aspersas quoque ab occisorum plagis cruore mensas calidissimo lambere appetitu? Respondebit Dio, truculentæ Nutricis immanitate cruentatas sanguine mammas, in sitim puero fuisse exhibitas. Quid si Alcibiadi eam infudit animi magnitudinem, ut supra hominum eventus conditionem penè Diis par existimaretur? Respondebit Plutarchus de generosæ Spartanæ uberibus Spartanos quoque cum lacte spiritus combibisse. Reliqua pervolvite aut historiarum monumenta, aut commenta fabularum. Discetis Abidum Curetum Regem Cervarum lacte enutritum tantam earundem contraxisse velocitatem; ut dum nullo persequentium cursu premi posset, solis à

fronte objectis retibus caperetur. Discetis Midam
Lydorum Regem à nutricibus formicis evasisse
varum ; Achillem à Leonibus fortem ; Paridem
astutum à vulpibus ; suavem facilemque ab apibus
Platonem ; rapacem à Lupa Romulum ; Camillam
denique à Tyrrhenarum equarum lacte ita cursu
præstitisse , ut si vel

*Intacta segetis per summa volâisset
Gramina, nec teneras cursu lasisset aristas.*

Adeò in omnem naturæ partem tam ad belluinam
desciscientis feritatem , quàm heroicarum Vir-
tutum enitentis celsitudinem , primus valet Nu-
tritor succus puerilibus labris propinatus. Ut
felices vos proclamare libeat Neo-Rhetores, qui-
bus ad omnium retrò sæculorum invidiam singu-
lari faventis cœli beneficentiâ ejus contingit ab
uberibus pendere Nutricis ; in quam genero-
si pridem animi dotes convolârunt universæ.
Quòd dum dico ; nohim ego in *Catharina* laudes
Regium sanguinem, Majorum purpuras , avorum-
que sceptrâ adnumeretis. Non sunt tua, quæ Ma-
jores traxerunt paludamenta ; nemo alio splendore
evasisse illustrior : suâ Phœbus trabeatur luce , ne-
que geminatis splendidior redditur Panathenzis :
suo quisque est dives , & domestica felicitate bea-
tus. Qui circumstantibus gaudet , domesticam
profiteretur egestatem. Neque à crusta murum,
neque à vagina gladium , neque à phaleris
equum , neque Virum à basi æstimamus. Puni-
lionem sive in Tauri montis supercilio, sive Arme-
niâ collocaris in rupe , nunquam evadet Hercules,

nunquam crescet in Atlantem. Quare ne mendicam
alienæ laudis effecerim *Catharinam*, de suo com-
mendo. Medusæa est facies, quæ stybii menda-
cio adulteratur: cui Charites in vultu rident, &
stybium fugit, & cerussam. Animum ergo inspice,
quisquis nobilitatem *Catharina* pervestigas. He-
roëm diceres, nisi sexus fateretur Heroïnâ. Nam
ingredere, si lubet, mecum illud, dicam nè Martis
fanum, an Erebi caminum? ubi sacrilego thure aut
lævigatus è rupe, aut excisus ex trunco Deus evoca-
batur in vota: stat scrupus aut quercinus in ara
Deus, effumant acerræ, lustratur populus, lunan-
tur genua, levantur brachia, tolluntur voces. cæ-
duntur victimæ; Popæ ferale carmen surdo Nu-
mini occurrent. Advolat Imperator, infundit-
ur Aula, inducitur *Catharina* propudioso saxo, sa-
cros jubetur quæ thure, quæ prece honores exhibere.
Quid ages Heroïna? ejurandum est illud infami
de quercu suspensum Numen, proterendi sunt
Christiani ritus, exuenda est peregrina religio, &
quos cum nupero latice combibisti mores exter-
minandi. Parens jubet, Cæsar urget, aula hortat-
ur, populus expectat universus. Id si præstiteris,
extorsisti à Parente amores, favores à Cæsare,
honorem ab aula, ab universo populo admiratio-
nem. Quin te Regia præstolantur connubia, quo-
rum in obsequium gemmata rident laquearia, su-
dant marmorei postes, auratæ rectis inambulant
trabes, texuntur paludamenta, cœlis invida affur-
gunt solia, populorum moderatrices arrident Vir-
gæ, Augusta frontis ornamenta radiant coronæ.
Quid expectatis Auditores? quæ in partē *Catharina*
sele consumet deliberatio? an in parentis jussa, Cæ-
saris

faris monita, aulae hortamenta, universi populi expectationem? Nos fortassis imbelli saeculo progenitos homulos vel acerba succussissent imperia, vel angusta flexissent monita, vel aulica urissent hortamenta, vel populi commovisset expectatio. At firmatum adamante *Catharina* pectus nulla potuerunt succurere imperia, non flectere hortamenta, non expectatio commovere. Imò, quid rigida gemmis, inquit, ad omnis barbariei opprobrium ostentatis laquearia? Laquei sunt puerilibus animis irretiendi: nubes sunt, quae subeuntium verticibus perpetuam grandinem comminantur. Quid mihi marmoreos postes reservatis? Lubricos nimium praebent aditus incedenti. Quid horrentes ab auro trabes magnificis rectis inambulantes? jam suo calore ignem simulant, in gravia olim incendia erupturum. Quid purpurea texitis paludamenta? quae circum talos oberant indumenta, incedentis plerumque gressum impediunt. Quid factura coelis in invidiam solia erigitis: nemo securè per precipitia graditur. Quid gentium ac provinciarum dominas porrigitis virgas? non faciet beatam, quod fortior potest eripere. Quae demum fronti spondetis diademata? nempe quae gestantem pondere suo deprimant, quae capitis vinciant libertatem. Apage ampla curarum habitacula, quemcunque tangit Amor quieris: fuge lubricos marmoris aditus, quisquis auras non ipso in limine pedem fallere: tolle de rectis aurum, qui domus incendia times: exue quae pedem flagellant paludamenta, quisquis ad immortalitatem cutris: descende sublimi è solio, quisquis inde lapsum prospicis: depone virgas, quisquis in tua verbera ab alio

ripi illas posse intelligis : excute diadema fronte,
nil quis amas in pulchram temetipsum efferre li-
bertatem. Ringere jam belluine furor, recrudescere
rabies, efferare Tyrannis. Elusæ ceciderunt blandi-
tiæ, detectæ fraudes, irritamenta detriumphata.
Contrahe densâ supercilium nube, oculis fulgura,
ore tona, manu fulmina : quâ tandem tua tempe-
stas strage detumescet ? nempe quæ vano fragore
aures circumstrepet, animum non percellat.
Quid ? in vincula conjicies ? sed animo libertatem
non adimes. Detrudes in carcerem ? sed si liberam
cœlo mentem evagari non prohibebis. Damna-
bis ad tenebras ? sed ipsa sibi virtus innubis est
dies. Fame enecabis ? sed advolantes è cœlo
inter Aligerorum manus epulas, ut invideas,
non poteris prohibere. Puerili expugnandæ imbe-
cillitati admoveri possunt illæ terrorum larvæ, quas
Heroicæ ac super humana omnia elatæ mentes
despiciunt. Rotis ergo invehatur furor : cedent
in quadrigas triumphantis *Catharina*. Rare ex-
emplo discet posteritas in rotæ volubilitate con-
stantem perstitisse *Catharinam*. Credent, si revi-
viscant Epicureis beatam aliquando vitam naturâ
suâ constantissimam etiam volvi potuisse, ubi
vel confidentem, vel rotatam viderint *Cathari-
nam*. Denique nulla secutura ætas egebit Romani
Consistorii rotâ ad examinandam *Catharina* vi-
tam, ubi suam in hac rota probaverit sanctitatem.
Fabricantur nihilominus à sacrilego, nescio
quo Vulcano rotæ, armantur crudeli ferratorum
dentium ordine, eriguntur in cursum; materies den-
tium collisione discerpenda opponitur *Catharina*;
sed non rota : animus enim supra nubes elevatus
fulmi-

fulmina moliebatur, quibus furoris instrumenta percelluit, confregit, dejecit. Et verò sterisset etiam corpus invicti animi simulachrum, nisi ad securim protractum caput in messem porrexisset. Sed quæ nostræ felicitatis est summa, dum collum inciditur, fluentia lactis emanant. An ut suo candore impio ritu damnatæ Virginis probeant Innocentiam? An ut quasi *modogeniti Infantes inde lac rationabile concupiscamus*? An ut fœminam spectemus; quam spectatâ roboris animique magnitudine jure virum dixissemus? Felices nos, Commilitones optimi, quibus ea contingit à Nutrice lac ministrari, à qua & generis nobilitatem (quæ unâ clauditur animi magnitudine) combibere valeamus. Quos Nutricis vestræ Spiritus cùm mente pervolvitis, salubritatem quoque suppeditati lactis in animorum nutrimenta animadvertite. Scio equidem non eandem in animis esse substantiæ vicissitudinem, quâ corpora alternis decrementis incrementisque variantur. Scio animos ab omni materiæ concretionem secreta non sumere ab alimentis staturam, augmentum ab ætate, incrementum à tempore; neque perdere senectute robur, florem morbis, morte ipsa vigorem: sed scio pariter destitutam rerum simulachris animam, tabulam veluti rasam subiugredientibus rerum coloribus ad eam quandoq; pertigisse sapientiam, ut quemadmodum membra lacte, sic animam doctrinis enutrirî, non ægè nobis persuadeamus. Ut non immeritò literaturam humanam Aristides verè purum lac, & hominis maxime proprium esse pronuciârit. Cui sententiæ si vestro quoque nutu suffragamini, Auditores, salubre non negaveritis *Catharina* lac, cujus haustu

Faustina Imperatrix è mortis confinio ad vitam evocata , ducenti cum Porphyrio milites Erebi faucibus erepti , quinquageni Philosophi suis per-
fidia tenebris sunt evoluti. Et verò si ad lactis munditiem sanitatemque dilaudandam spectet
quamplurimum , quonam conjugio manet, quo-
nam alimento nutriatur, avidis adyolate labellis, sa-
lutem ipsam incolumitatemque bibituri. Repetite
enim carcerales illas *Catharinæ* tenebras , & si-
mul cœli miracula obstupescite. Eripuerant mor-
talibus oculis diem obscura noctis imperia ; sed
purâ mentis acie immortale Lumen spectabat *Ca-
tharina*. Jacebant sopore strata hominum corpora,
sed ad Deum erecta stabat *Catharina*. Silentium
quies quaquaversum imperaverat ; sed *Catharina*
pectus Amor faciebat inquietum. Inaudierat sci-
licet , nescio quam , Christiani Numinis majesta-
tem, cujus rideat in fronte serenitas, rubeant in la-
bris corallia, totum corpus mortalibus oculis im-
peret admirationem. Illicò moveri *Catharina*,
ardere pectus, gestire animus , succendi desideria,
fervere vota, amor inflammari. Neque tulit sem-
per pronus in vota Deus morum ardoremque pe-
ctoris fraudari , animum ac desideria eludi , vota
amoresque frustrari. Sed audite rei portentum : cu-
ruli nube, quàm magis *Catharina* desideriiis, quàm
terræ vaporibus coaluisse crediderim , Augustissi-
mæ Matris deportatus in sinu Infans Deus , per
illas carcerum tenebras , per atrorem noctis pe-
netrat *Sol iustitia & lux vera*, qua illuminat om-
nem hominem venientem in hunc mundum, sese *Ca-
tharina* oculis infundit. Dumque submissa poplite,
sublimis animo , attonita spectaculum bibit *Ca-
tharina*.

tharina, sperato citius à Divinissimo Infante depromitur annulus, teste Magnâ cœlorum Regiâ, testibus cœli Prætorianis, ipso Summo Sacerdote ac salutis nostræ Pontifice præsentè matrimonii pacta annuli vinculatione ieiuntur. Dicetis hoc ex castissimo connubio lactis illam ubertatem suam deduxisse originem: ego verò nolim hoc uno vos persuaderi argumento, ut illum ipsum vitalem succum sanitatis parentem asseveretis; nisi pariter Angelicâ natum alimoniâ intelligatis. Deceverat insana crudelitas Virgineos animos diuturnâ luc expugnare, jamque plurimo vallatæ custode aditum valvæ prohibebant. Sed quæ supernis labuntur e sedibus purissimæ mentes, neque valvarum egent reductione, ut admittantur, nec quanta vis custodium manu prohibentur accessu. Illæ igitur obsequiosæ Numinis in mortalium salutem animæ, illæ gratiarum ministræ mentes, illæ auxiliares e cœlo copiæ, in commeatus defectu *Carnem filii hominis*, in impendente ab esurie mortis periculo *Panem vitæ* subministrant. Quod si nullum esse potest in salutis cibo venenum, nulla morbi lues in Angelorum esca, nullum in Pane vitæ semen mortis; dicite per Deum immortalem, poteritne aliquod permisceri illi lacti venenum, quod à salutis cibo est progenitum? poteritne morbi lues in illo latere succo, qui ab Angelorum esca originem traxit? poteritne mortis semen illo liquore condi, quia pane vitæ dimanat? Libet hîc illud vobis suggerere: *Gustate & videte*; vel si mavultis, plenâ amystide lactis poculum exhaurite: ut sit saluti, acclamabit *Nutrix vestra Catharina*: ut sit benè mihi, bene vobis, bene omnibus, boni Cœlites advo-
vebunt

ebunt. Quare nec de Nutricii in nos amore lice-
 re dubitare. Audivistis aliquando prodigiosum
 illud spectaculum, quod orbis universi merebatur
 oculus, nisi invidæ illud carcerum tenebræ obve-
 nissent. Audivistis filiam ad captivi, & jam fame
 necandi Parentis carcerem penetrasse, detexisse
 ubera, emarcidi patris labiis applicuisse, lactasse;
 dubitantem in vitæ mortisque confinio salutare
 succo recreasse. Audivistis; & verò etiam cum ad-
 miratione approbastis. Sed larvam scilicet virtu-
 tis, umbram *Catharina* audivistis. Nam ut quid
 putatis universas penè toto Christiano diffusas or-
 be Academias sub *Catharina* patrocinium convo-
 lasse; nisi quod ad captivas hominum mentes cali-
 ginosis ignorantia detentas tenebris, una pervadat,
 deficientes sinu complectatur, & deviantem ab hu-
 manis moribus intellectum amabilissimo lacte nu-
 triat ad sapientiam? Quod cum animo considero,
 videor mihi oculis intueri animatam illam Aristi-
 dis picturam: in qua delineata in Urbis excidio Nu-
 trix, plagis hostilibus saucia, & jam morti celiura
 adhuc lactenti præbebat ubera puello, fovebat si-
 nu, amantibus brachiis complectebatur. Legite
 mecum in *Catharina* historiam, cujus in illa tabula
 legistis Allegoriam. *Catharina* in Orthodoxæ fidei
 ac scientiarum excidio, verrice saucia, ac moribun-
 da, sitientibus vobis lactis fluentia recludit. Accur-
 rite, si cui lactis amore anhelant animi: neque pu-
 deat jam adolescentia labra lactis candore imbue-
 re, cui toris ego velim vos animis innatare, ut can-
 dorem innocentia combibatis. Accurrite non hu-
 mano succo mentium vitam prorogaturi, sed Di-
 vino Charitum lacte imbuendi. Etenim non tam

inge-

quis è cui *Catharina* nominis elementis præpositâ sanctitatis indice notâ, effecit, ut *S. Catharina, Charis nata* dicereris. Accurrite, & dum *Charim* vobis natam intelligitis, *Catharinam*, illud vos amabili pariter efficite anagrammate, non tam literis quàm operibus expresso, in vobis, ut legatur *Chara natis Catharina*.

Dicta ad Eloquentia Auditores.

ORATIO XX.

DE S. URSULA

Sagitta Amoris.

Nescio, an aberrantis naturæ vitio, an magis inauditæ affinitatis lege factum sit, Magnifice Domine Rector, Clarissime Nationis Rhenanæ Procurator, Proceres, atque Auditores Academici, ut vel frigidæ mortis imaginem calidus assumpserit amor, vel calidissimi amoris personam gelida mors induerit. Enimverò tantum instar alterius est in altero, ut si mortem vigere oculis liceret; Amorem à te spectatum vix ambigeres; mortem à te visam esse existimares, si oculis spectare amorem concederetur. Ita suam Amor personam sustinet ut repræsentandæ morti factus, ita Mors suo comparer in vultu, ut exhibendo amori simulata esse videatur. Dum utrique sua est frons, utrique est aliena: dum alienam uterque simulat, neuter suam dissimulare potest. Sub amoris mendacio vera mors legitur; sub mortis figmento verus amor se denudat. Inspice utrum lubet; aut utrumque

U R A T T O XX. 191
e in uno, aut in altero alterum inspexisti. Nudus
le, nuda & illa; cæcus ille, cæca & illa; surdus ille,
rda & illa: pallens ille, pallens illa: armatus ille, ar-
natur & illa: arcu ille, arcu & illa: telis ille, telis illa:
trum maximè amorem inter mortemque sit
netuenda confusio, cum distinctio investigatur.
Quod si rei universæ hujus aspectabile symbolum
hibere animis desideratis; Parthenomartyrem
Vrsulam, cujus hodie Rhenanus sanguis debita
eneratione ad præsentis aras cultum exequitur;
culis vestris repræsentate. Denudatur equidem
abente furore verecunda Virgo, ut vel amoris
stibus incaluisse intelligamus, dum vestes ponit;
el mortis obriguisset gelu, quæ nullis egeat integu-
mentis. Velantur gemini sub Virgineâ fronte oculo-
rum pyropi, ut vel Panomphæi Amoris cæcitas
xprimatur, vel ad meridiem etiam serenissimum
aligantis imago mortis depingatur. Quidni ob-
rduisse credam, cujus aures nec blandientis Ty-
anni lenocinia tangunt, nec percellunt tonitrua
ulminantis? Neque pallor, quantumvis verecundiâ
uffusæ deesse potest Viragini, cui vel Amor cor ip-
sum, ipsam sanguinis officinam, suavissimâ violen-
tiâ eripuit; vel furor ruborem omnem unâ cum in-
nocente sanguine crudelissimâ tyrannide exsuxit.
Sux denique Heroinæ Amazoni sunt sagittæ mor-
tis, ne dicam, an amoris? an mortis simul, & Amoris?
Erramus profectò in avia seducti Auditores, nisi
quam mortis telo confixam hodie Martyrem ve-
neramus, eandem Amoris vulnere sauciatam Vir-
ginem suspiciamus. Quare agite Senatus Aca-
demice, dum mortis, amorisque arundinem in *Vr-
sula* vulneribus expendo, vos sine vulnere, amate;
ne

ne mea quoque in amore vestro emoriatur ora
 Atque ego quidem, dum inauspicacissimis *Vrj*
 ad vitam plagis sagittam amoris compello, nol
 in ea, mentem animosque tela convertaris, qu
 Cytheræis in ignibus fabricata nimium ocula
 cæcus puer blandissimo furore in *Vrjulam* molie
 batur. Viderat enim verò ille, quem proclivis sem
 per in deteriora Pictorum Poëtarumque vulg
 oculis cassum mentiebatur; viderat infamis Cup
 do propagatum in Virgine Noti Principis vera
 dum stemma; in qua unâ vivâ veluti plurimorum
 epitome & historia, Majorum legebat illustres
 sanguine atavos, Augustos à fama proavos, Urb
 um labantium colossos, nutantium populorum
 præsidia, gentium decora, pacis firmamenta, ma
 nimenta belli, Provinciarum Hercules, Regnorum
 Rerumque publicarum æquè serenâ tranquillitate
 florentium, ac turbatâ tempestate fluctuantium
 Atlantes. Viderat affluentes in unius Viraginis ob
 sequium opes, cœlo turgentia in famulatum pala
 tia, externa in parietibus marmora, peregrina in
 laquearibus maria, Orientale in trabibus sylvæ,
 Occidentis superbiam in argento, Dalmaticos in
 auro montes, omnem in gemmis Erythræi maris
 apparatus. Viderat compressi corporis prop
 Divinam majestatem, cujus frontem tranquillabat
 serenitas, supercilia flectebantur in iridem, oculos
 gemini accendebant Tyndaridæ, genas pingebat
 Flora, os inhabitabant Gratiæ, labra colorabat Au
 rora, vultum insumebat Helena, Heroïna statu
 ram omnem componebat Camilla. Viderat; & ut
 primus esse solet per oculos in penitioris animi fi
 nus rerum amabilium illâpsus, Cyprias in corde
 flam

mmas, eudendis in unius *Vrsula* expugnationem
 gittis officinam excitavit. Sed qua parte primos
 munitissimum pectus tentabis assultus honesta-
 omnis inimice puer? quâ viâ in editam mentis
 em evadere posse arbitraris? Regias, inquis,
 etur ad nuptias, jam fraudibus nostris paten-
 ma via est aperta. Sic Helenas vicimus, sic ex-
 navimus Didones. Ametur: amabit, nulla vis
 ore fortior; etiam triplicis ferri munimenta per-
 it. Ametur. Magneticum Amoris est robur,
 entia ferro pectora mutuos trahit in amores.
 etur. Amor amorem ferit: amor amoris est
 ta, & fructus. Ametur. Incendiarius amoris
 amor: quoquò pertingit, flammam invehit. A
 gio sanguine ametur: ut pretium faciat amori
 vitas. A Rege ametur, ut imperandi potestas
 hit in Virgine studium obsequendi. Illuc nem-
 subditorum pronæ inclinantur voluntates, quò
 gum præviis diriguntur imperiis; quas si amor
 o flectit, metus frangit. Ametur. Amorem eri-
 Regium meretur longa retrò Avorum series,
 perat affluentium fortunarum preciosa tempe-
 s, augusta, ac prope divina corporis species ex-
 rquet. Sed extrema licet moliaris projectè in om-
 em turpitudinem puellæ, assurgentem certè su-
 a humana omnia Viraginis animum non demoli-
 s. Potes nefande cordium agricola amorem serere;
 d nec segetem spera, nec messem. Cum in semen-
 vitium fuit, omnis ante herbam perit agricola-
 m expectatio. Potes sacrilege mentium incendia-
 e flammam & ignes jacere, sed rose cœli imbutum
 ectus non corripis. Ardere nequit animus, qui
 ore mader. Potes inverecunde honestatis Propola

Regias apparare nuptias, sed choreas alias non videbis, nisi quibus Herous *Vrsula* vigor procul ab omni advocatus connubio, ad immaculatum Agnum exsiliet. Regius amor imbelles expugnare potest animos, non *Vrsulam*, amari ea non possit, nisi ab illo, qui ipsa est charitas: cui uni placuisse, omne est amphitheatrum delectasse. Frustra verò etiam Amoris subsidium mendicatur a Avis, suffragium ab opibus, à flore vultus Imperium. Non sunt illustres Avi, quos vanitatis fumus involvit, non est generosus sanguis, in quo virtus non bullit. Obscurum est stemma, à quo cùm cætera traxeris, splendorem animi derivare non potes. Illos solum Majores cense, quorum res vel formant exempla, vel instituunt leges, veterudiunt documenta: quorum non tam nomine gaudeas, quàm virtutem imiteris; non tam sanguine superbias, quàm conjuncta cum commendatione facinora jure possis æmulari. Plebejum enim verò nepotem facit, qui præter nomen nihil, nihil præter sanguinem transcribit. Illa verò fulgentis auri acrimonia, quæ ubi illuxit oculis, plerumque animos consuevit excecasse, illa gemmarum grandædo, quæ tantam animo minatur tempestatem, quantam adferre vertici solet majestatem, nullum faciunt amoris precium, nullæ eundem proritant illecebræ, nulla imperia extorquent. Aurum sub terras natura damnavit, ut proterendum pedibus magis doceat, quàm animis affigendum. Editos etiam montes quasi mausolæa imposuit, ut in mortuorum censum adnumerandum scias, neque sumentium detestanda mephyti suo de tumulo erui posse intelligas. Gemmas vel Erythræis demeritis

tibus , vel Hesperios damnavit ad vortices,
 vel illas cum aquis diffluere discas , vel etiam
 mortalium pectoribus , plūs quā Decumanos
 ctus excitare. Verenda den. que majestas cor-
 ris , explicatæ frontis augusta dignitas , Regia
 ulorum superbia , oris mella , lepores gestu-
 , verna genarum jucunditas , amœna totius
 tus serenitas , abominando sunt amorī suffragi-
 non verecundæ calculus dilectioni. Apage cru-
 lis mentium Proustes , Tyranne puer : plebejos
 mos immunitatis tuæ sagittis meram statue.
 non sauciatur Cythereâ cuspide , quem castus
 or sibi in vulnera prærogavit. Achilles est , quem
 enæ non tangunt sagittæ , nedum possunt vul-
 rare. Quid si verò furor arma ministret , plus-
 am Cydoniâ crudelitate plenis pharetris in *Vra*
am exoneranda ? Illicet , nempe & furor amorī
 oserviet , hoc ager , quod venti in flammæ : quas
 m laborant extinguere , majoribus augent in-
 mentis , hoc habet furoris barbaries (quo et-
 n in bonorum Rempublicam adscisci potest)
 od amorem manifestet. Vulnera , quæ infligit fu-
 , aut fenestæ sunt , per quas amor prospicit ; aut
 næ , per quas prodit in apertum. Dilectionis
 ensura aliena est crudelitas , tantum amas ,
 tantum sustines ; si pati detrectas , exultantis
 oris indicia præbes manifestæ : iniquitatem pro-
 s amorem , cum imperitus non moveris , concus-
 s non excuteris. Acuat ergo vibretque furor sa-
 ttas Mortis , Amorī a se vibrata spicula non in-
 lebit ; & recentissima veritate induet antiquitatis
 gmenta Fabula enim verò est , dormiente aliquan-
 o Morte in fraudes vigilasse Amorem. Dum

stratis ossibus procumbit illa, in propinquum
 dolosus amor insinuat, dormienti sagittam eripit
 suamque illi non sine fraude supponit. Excursus
 Mors inde somno, cæca in mortalium cædes vi-
 latura: surgit; rela non sua corripit, sævit hinc, for-
 inde, omnem latè regionem cadaveribus funel-
 tura. At ecce portenta rerum! jam nemo prole
 à morte, nemo migrare in funus, nemo in cada-
 collabi: quoscumque ferit ad mortem, ad nova
 aritari vitam, ardere omnes, æstuarè, amare. F-
 bulamne cecinimus Auditores, an descriptam
Vrsula historiz veritatem enarravimus? Illz ill-
 quas jaciebat in necem Virginis sagittas furor,
 moris acurissima fuerunt instrumenta. Corripieb-
 librabat, feriebat crudelitas; at ardebat, æstua-
 amabat *Vrsula* lauciata: mortem intendebat tyra-
 nis, amoris vitam adferebant sagittæ. Est scilicet
 stupendarum metamorphoseon architectus amor
 qui novit fel in mel, spinas in rosas, turbines in
 renitatem, tempestates in quietem, funera in festi-
 satelitium mortis in coronaria Amoris arma com-
 mutare. Non amat, cui tormenta, sunt fel, cruci-
 tus sunt spinæ; adversa sunt turbines; crudelitas
 tempestas; tyrannis, est funus; catastæ sunt morte.
 Amor habet in tormentis mella, in cruciatibus
 rosas, in crudelitate quietem, in tyrannide festum
 in catastis coronas. Quo & illud evictum volo
 quæ furoris fuit in *Vrsulam*, eandem esse Amor
 sagittam. Quam in sententiam, si vestra quoque
 cum prona animorum inclinatione trahantur
 fragia Procurator Clarissime. Inclyta Rheana
 Natio, Proceres, Auditoresque Academici, videte
 quanta labantibus animis, ac propè desperantibus
 Impe-

perii rebus subjiciantur fulcimenta. Errat sci-
et adhuc Vandalici furoris cruenta tempestas,
us vestigia Transdanubianus necdum extinxit
er, & quacunq; penetrat, vulnera secum in-
hit, & funera, cædes, & strages, excidia, & va-
ates. Ejus unius furore diripiuntur urbes, ex-
nduntur oppida, vastantur agri, premitur in-
centia, exturbantur jura, eliminatur religio,
ra profanáque omnia sacrilegè cruentantur.
ne cede malis Augustum Imperium. St. &
et ad portas Hannibal; stat eriamnum tibi pro-
s & focis armata *Vrsula*. Memineris Rhenas
s è fastis pari aliquando Hunnorum injuriâ
ellam Coloniam præsentissimum Virginis *Mæ* sa-
tis auxilium impetrasse. Enimverò cum arctifi-
na muri coronarentur obsidione, Duce *Vrsulâ*
mensus Heroinarum Amazonum exercitus ar-
bus ac sagittis armatus pro mœnibus stare visus,
trere hostem, turbare, statione excutere, proflî-
re. Vivit adhuc Bellona *Vrsula*, vivunt He-
inæ Amazones, quarum (si modò nostra non
rioriatur pieras) vivet ad patriæ incolumitatem,
d Imperii salutem, ad Austriaci Martis Leopoldi
ictorias, ad Augustissimi Ferdinandi III. trium-
hos parata in Divæ *Vrsula* manibus Amoris.
agitta.

*Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani
omine Nationis Rhenana ad Academicos.*

O R A T I O XXI.

D E S. B A R B A R A

Imago Dei.

PRostrati ad Damascena suburbia Pauli hodie
 eterna recordatio vestram mihi in memoria
 revocavit Partheno Martyrem Barbaram. Do-
 mini sub ejusdem Virginis ac Martyris auspicio
 congregati Sodales. Habent, nescio quid, conver-
 sus vocante cœlo persecutor Paulus, & persequen-
 te Patre everſa Filia consanguineæ affinitatis. Na-
 ſive ad illam converto oculos, ſive ad iſtam ave-
 ro animum; utrinque crudelitatis ſcena, & formi-
 dandum perſecutionis theatrum oculis animoque
 repræſentatur. Illic *ſpirans minarum & cædis in Di-*
ſcipulos Domini Saulus eodem, quo invehitur equo
 vulnera Damasco infert & funera, cædes & ſtrage
 buſta & ſupremum excidium Pietatis: iſtic i-
 fugientem filiam, non minus rabie quàm curſu co-
 citatus Pater, derestandam ſæculis Tyrannidem
 eodem gerit in pectore, quo prius paternum affe-
 ctum nutriebat. Illic violento cœli fulmine juga
 ſuo excuſſus Saulus ad terram alliditur, & fulguran-
 tis lucis acrimoniâ lux illi omnis extinguitur: iſtic
 immugiente nube eliſa fulminis procella filicidan-
 Patrem, Tyrannum ſuæmet ſobolis Dioſcorum
 vindice ferit imperu, & omnē vitæ lucem proſcri-
 bit. Illic atteritur Damasci Tyrannus, & ſalutem
 conſequitur: iſtic conteritur Barbaræ Interempro-
 ſed ea contritio nihil ei conſert ad ſalutem.

ita edicente Chrysostomo, assentiente Chrysologo, ubi Ecclesiæ evadit Paulus : isthic utrumque ubi puella Virgo Parenti porrigit: sed qui Leenam suxit, Virgineo ubere non pascitur. Illic receptis oculis Paulus fit ipse *Ecclesiæ oculus*, restante Hieronymo : isthic oculi pupilla est Barbara, per quam Deus periclitantes supremo in agone respexit. Illic Paulus evadit *Ecclesiæ propugnaculum*, teste Tertulliano : isthic Barbara rurrim fortissimam salutis nostræ Deus exadificat. Ut meritò restaurandam vobis, solenni Magistratus innovatione, pietatem fervoremque in Tutelarem Patronam vestram hoc ipso die censueritis, quo Paulus in cœlestem Senaturn adlectus festo de cœlis adlucentium ignium applausu à Deo ipso vas electionis deputatur. Quare cum socialem Paulum inter ac Barbaram agnoscat is ipsi affinitatem, pariamini non gravare, ut & nominis Divini bajulam edicam hodie Barbaram, ubi vos ex Apostolorum actis ejusdem Bajulum Paulum constituistis: & ubi vos singulare illud esse dicitis Pauli elogium : *ut portet nomen meum*: ego quoq; in idem encomium omnem Divæ Barbaræ commendationem reducam. Atque ut argumento fidem ex ipso Barbaræ nomine eliciamus, ad Hebræos fontes animum revocate, ut quandam Divinitatis speciem eruatis. Nam si, quem filium nos appellamus, illi *Bar* nominaverunt, si verò quod nos voce, *genuit*, aut *creavit*, significamus, illi dissyllabo verbo *Bara*, ex æquo exprimunt : ex etymo nominis illud tandem efficiamus; ut si cui Barbaræ nomen ingeratur, idem ex Hebræorum vocibus Filium vel genuisse intelligat, vel creasse. Qua quidē nominis origine non illud so-

lūm intelligimus, cujus demum artificis singulari opus extiterit Barbara; sed hoc quoque animadvertimus in suavissimi illius nominis impositione id præstitisse *Deum*, quod celeberrimi etiam hodie Pictores usurpant: qui si colores forsā per artis industriam absolutissimam digesserint in imaginem, ut cujus à penicillo consumatum opus fluxerit, posteritas non ignoret, nominis sui characteres, velut perenne suæ famæ monumentum subscribunt: *Appelles faciebat, Rubenius pingebat*, dum Filius ipse compar æterno Patri *Deus*, ubi consumatissimæ virtutis opus Barbaram efformavit, ut excellentiam operis vel ab Authore æstimaremus, hujus impositione nominis suum veluti subscripsit *Bar-Bara, Filius creavit*: eo tamen discrimine; ut si illi, cum quodam perfectionis defectu (ita ex imperfecto tempore suspicari licet) omnem imaginis elegantiam faciebant, aut pingebant; Deus certè ad cultissimi operis perfectionem; perfectum quoque verbum subscribat in Barbara *creavit*, aut *genuit*. Ut intelligamus ex iis, si nullum est humani moliminis opus, cui non sua adhærescat imperfectio: Barbaram sanè non esse humanæ industriæ laborem, cui eadem Divina manus Bar-bara, hoc est perfecti temporis verbum adscripsit, quæ ipsam contulit perfectionem. At quid hoc demum singulare est in Barbara, quod vel illa cœlestium miraculorum pompa, vel circumnatantis arrisus auræ, vel limpida aquarum percussiones, vel stantis oceani pigrizia, vel montium tumentes clivi, vel effusæ pluvitiæ amœna theatra, inter sua encomia non adnumerent? Istud omnino: quod quanquam universa illa sanctissimâ conspiratione à nobis, evincant facile, ut ea

Divini moliminis augusta quædam opera esse intelligamus; ipsa tamen omnia, à sibi innata imperfectionis labe penitus removeere non valeamus, quam jam inde à sui exortu contraxerunt. Consulte enim sacrorum oraculorum arcana, & ubi perlegeritis illud : *Quando preparabat cælos, quando certâ lege, & gyro vallabat abyssus, quando æthera firmabat sursum, & librabat fontes aquarum, quando circumdabat mari terminum suum, quando legem ponebat aquis, ne transirent fines suos, quando appendebat fundamenta terræ* : sic demum statuite : maturo consilio Sacrum Oratorem ingenitam rebus imperfectionem, ipso verbi significantis tempore expressisse; cui merito & ipsi adscribatis : *Deus faciebat*. At verò ubi applicata Divina manus ad illam, quam venerant Tutelarem nostram *Barbaram* efformandam, tunc enim verò sine omni rei imperfectione *Barbara, filius fecit, creavit*. Unde illud quoque non violentâ deductione conficimus; *Barbaram* cænois lege à Filio datam, *ut portet nomen ejus*, quæ vel in capite, ac primâ nominis sui syllabâ totum consilium gerit. Quod dum unâ mecum concluditis, nolite obsecro, nescio quas, inanes nominis umbras, aut otiosam in *Barbara* concipete nomenclaturam. Alexander ille, degener sui nominis hæres, potuit à Macedone increpari, juberique vel Alexandri nomen ponere, vel motus Alexandri inuere. Illis ignava sunt nomina, qui quam jactant sanguinis claritatem, factis obscurant: quibus paternus est gladius, sed timida manus : Majorum aut clypei, sed ignavo pulvere sordidi : intrepida Majorum est cassis, sed leporis caput : quibus præ-

ter nomen virtutis avitæ, nihil est super: quibus
 men ipsum suæ est segnitiei exprobatio. Barb
 quod in nomine gessit, expressit in factis. M
 artificis magnum opus: *Filius creavit*. Magni
 rentis magna filia: *Filius genuit*. Utroque non
 vel Parentis sui, vel artificis sincera epigraphæ,
 ve compendium, viva pictura, expressa imago.
 neque hinc Parthenomartyrem nostram vulgo
 nino eximimus, unde primum ejus excellen
 emendicamus argumentum. Nam, ut infini
 alias naturæ impressas Divinitatis imagines per
 tereamus, quis ignorat illum Dispensatorem de
 rum, stellarum Imperatorem, Parentem homi
 num, Rectorem temporis, annorum metatorem
 naturæ speculum, pupillam cœli, cor universi
 mundi animam Solem, Dei quoddam esse simul
 chrum! Certè si Sol Heraclito est fons luminis,
 Jamblichus est visibilis imago Divinitatis: si Sol
 Hebræis est lux, Filius Dei *lux vera est, quæ
 illuminat omnem hominem*: si Sol Orpheo est o
 culus Justitiæ, sacratissimo Patrum Senatui & Ec
 clesiæ universæ Filius Dei est *Sol Justitiæ*: si Sol
 Platoni Colossus est, aut Idolium Divinitatis, De
 Filius *in Sole posuit tabernaculum suum*: si Sol
 Homero est Thios, seu Divinitatis filius, Filius
 Dei à Patre procedit in similitudinem producen
 tis. Ut non immeritò proinde ipse se aliquando
Solem, Lucemque Mundi nuncupaverit: Quare
 fatebor non invitus, quòd Barbara Dei Imago
 sit; hoc habere cum Sole, cum cæteris, quæ nostris
 oculis se exhibent creaturis commune: quibus
 non secus ac olim eburneo Minervæ scuto Phidi
 as sui imaginem ita insculpsit, ut eam divellere non
 possit,

possis, nisi cum universi operis detrimento. Authorem suum sapiunt omnia, produnt omnia; ut Solem radius, ut Speculum formam, ut ignem calor, ut Magistrum Discipulus, ut fontem rivus, ut plagam ventus, ut ictus vim, ut venam aqua, ut fructus radicem. Ut me etiam consentiente præclare Boëtius universum hoc imaginem esse Dei pronuntiaverit. Id tamen non sapiunt universa, ut quantumvis sint Dei figmenta, & manuum ejus creaturæ, genuinæ tamen ejus similitudines valeant nominari. Utcunque sapiat artificem opus, nondum est tamen artificii simile. Utcunque sit expressa vel coloribus Imago, vel in speculo forma, necdum est tamen, vel speculantis, vel imaginari similitudo. At dum Barbaram Parthenomartyrem Tutelarem vestram à Filio non creatam modò, sed genitam ex ipso nominis etymo intelligitis, singularem quoque cum Dei Filio similitudinem ejus animadvertite. Nam si, Philosophorum placito, *generatio est origo viventis à vivente in similitudinem naturæ*, Barbaram Patronam Præsidemque vestram revocata ad Hebræorum fontes nominis elementa, à Filio genitam esse contestantur. Si secunda in Augustissima Trinitate persona *procedit à generationis in similitudinem naturæ*, Barbara Antistes vestra se à Filio genitam gloriatur. Ac neque dum ad singularia Barbaræ eluctati simus encomia: qui cum cætera quæ hoc universo continentur, picturam aliquam Imaginemque Dei fateamur; hominem tamen etiam quemlibet ad *similitudinem Dei conditum* esse non possumus diffiteri. Accepimus hoc ex Divinitatis tripode: audivimus à Zoroastre Bactriano in Chal-

dæorum oraculis : intelleximus ex Poëtis à Phocylide & Nasone ; ex Oratoribus à Cicerone ; ex Astronomis à Manlio ; ex Philosophis à Stagyrita. Ita omnino est : fuit aliquando *simulachrum similitudinis Dei* in terris homo : sed ô infelix metamorphosis ! *cùm in honore esset*, non intellexit : *comparatus est jumentis insipientibus*, & *similis factus est illis* : deperditæque illâ speciosissimi Numinis similitudine, unus publicâ omnium confessione exclamavit : *Ut jumentum factus sum apud te*. Hæc est infelix illa sociorum Ulyssis inferas metamorphosis. Hæc est Pythagorica metempsychosis, seu humanarum animarum in bestias ferasque transmigratio ; quâ exutus hominem vel superbus in leonem, vel rapax in lupum, vel mordax in canem, vel insidiator in Pantheram, vel in Tarantulam invidiosus turpissimè degeneravit. Ut verum omninò sit, quod edixit Boëtius : *Verum si in malitiam homines humanam quoq; amiserent naturam*. Evenit igitur, ut quem transformatum vitis videas, hominem æstimare non possis. Verum est, quod non sine intimo animi sensu ac dolore exclamasti Orator auree : *nihil miserabilius esse peccatoribus*, qui & ipso hominis nomine priventur. Fuerit ergo, Deo sic jubente, olim ejus similitudo mortalis homo : at ipse vitio suo exuto Deo in similitudinem abiit belluarum. Una, una est Diva Barbara, quæ quam sumpsit Dei similitudinem nullo unquam vitio deposuit. Quare si verum est illud Legati Gentium Pauli : *Qui adheret Deo, unus Spiritus efficitur cum eo* : unam animo semper ac voluntate cum Deo spectate Barbaram, ut quam simillimam agnoscatis, Quid non egituræ

avelleret furor, tyrannis ut abscinderet; dolus ut abstraheret, crudelitas ut Amorem à Deo avocaret! Includit tenebræ turri: sed Amor ipse & fax sibi est & oculus; & divina in tenebris plerumque videt acutius. Hominum arcantur consortia; sed suppleant Angelorum: ut si amicitia aut pares facit, aut invenit; nihil non Angelicum in Barbara agnoscere debeamus. Evadit castissima Dancæ turri in libertatem; sed simul Patrem habet persecutorem. Ut expeditior instet fugienti, paternum deponit affectum: nimis gravem ratus sarcinam, filiam persequenti. Sed ubi paterna viscera genitor exuit, propè materna rupes aperuit; quæ fugientem sinu excepit. Retrahitur in vincula, sed libertatem amor non amittit. Loris & flagellis concutitur, sed Amor non excutitur. Præscinduntur ubera: quasi verò tam adhuc esset illius Amor tenellus, ut lacte indigeret, quod invidit Tyrannus. Ubi lac non potuit, sanguinem dedit Virgo Amori jam adulto, & vulnera sitienti. Quid restat, nisi ut verticem præbeat crudeli nimium Agamemnoni Iphigenia: Præbet; & uno ictu rescatur. Agnoscite non duræ cervicis Amorem. Sed nolite hic, ubi collum inciditur Virgini, Amorem credere superatum. Prostratum videte potius ab Amore Tyrannum. Cadit de cœlo grando, ut Tyrannum lapidet: vindex fulgur accendit ignes, lupo in terrorem: elisum fulmen in impium labitur, ut vel hac saltem ratione tam immane scelus conteratur. Ad eò Amorem Barbaræ nihil extinguere, nihil infusam semel expressamq; Dei similitudinem potuit eradere. Sed audio, nescio quem, dilaudantem Sebastianos, in quos densus telorum imber;

Stephanos, in quos saxorum grando; Ignatios, in quos Leonum rictus: Laurentios, in quos ignes & flammæ: Catharinas, in quas ferrum & rota, ad evertendum extinguendumque amorem illum, similitudinis aut conciliatorem, aut conservatorem nihil omninò valuere. Alius ergò nobis Barbaræ cum Dei Filio petenda est similitudo. Mittamus cætera. Istud singulari prærogativâ tuum est, ô Virgo Martyr Barbara Tutelaris: æternæ morti surripere morituros, sempiternamque vitam certo munimine asserere. Hoc agis quod factus homo Deus, cujus ille unus labor studiumque fuit, æternam nos in libertatem felicitatemque restituere. Tu enim in naufragio securitatis tabulara suggeris, in tempestate portum aperis, in prælio scutum porrigis, in lapsu sinum supponis. Quisquis opportunè in calamitate à Deo collati beneficii magnitudinem ab ipsa malorum ingruentium gravitate ponderavit; ab ipsa imminentis periculi atrocitate atrocitatem à Diva Barbara impensi eminentiam facile æstimabit. In suprema enim mortalium calamitate, ubi frustra sunt hominum solatia, nil profutura remedia, una est illa consolatrix, una est (date veniam audaci verbo) una est ad plenitudinem Redemptionis Interventrix; dum ut mortem avertat, *panem vitam* subministrat: ut solamen adferat, Consolatorem Dei Angelum æmulata, calicem propinat ad animarum salutem ebibendum! O sanctissima Patrona! ô Tutelaris! ô Præses! ô Virgo! ô Martyr! ô Barbara Imago Divinitatis, *simulachrum similitudinis Dei*. Imaginem hanc dum ego hodie vestris animis proposui, Domini Sodales, Pictores

vos postulo: qui cū elegantis operæ, cultissimiq̃ue laboris picturam cum admiratione fueritis contemplari, etiam ad imitandi studium accendimini. Depingite in animis vestris Barbaram, ut totum Deum depingatis. *Date corda vestra in similitudinem picturæ.* Illud tamen memineritis, vetustâ Romanorum lege sancitum fuisse olim, ut & vili servorum turba picturam nemo exerceret: ut si quem sua redegit in servitutem cupiditas: si cui sævo dominatur imperio effrænis animi licentia, si quem sua sublora redegit improbitas, expediat sese vinculis, disrumpat catenas, jugum excutiat: ut *sicut portavit imaginem terrestris hominis, ita portare possit & cœlestis.* & tum demum liberati donatus liberalissimam hanc pingendi artem sui in cordis tabula exerceat: Veterem querelam sibi trahat in laudem: *Verum tamen in imagine pertransit homo.* Sit aliis sanè in opprobrium, *pertransire in imagine*, dum famam depingunt in aëres; vanum nomen in littore, laudum irides in vapore, perituras Coronas in bullis: vestra ea sit commendatio, *pertransire in imagine*, dum una vestra assidua perpetuaque sit occupatio in animis vestris Barbaram effigurare. Quod solenne Apelli fuit, id vestrum sit symbolum: *nulla dies sine linea*; donec etiam extremam trahatis in Barbara. Utinam ea mihi, ea vobis contingat felicitas, ut cū in supremo vitæ margine animas nostras inspectans Deus quæsierit: *Cujus est hac Imago?* subscriptam reperiatis Barbara; unicum nostræ felicitatis argumentum.

Dicta Vienna Austria ad Sodales S. Barbara in conversione S. Pauli.

ORATIO XXII.

DE S. I G N A T I O

Soc. JESU Fundatore.

Ex lapsu Ignatii erectus mundus.

Herous Ignatii animus, inter insanientes Gallici furoris metus imperterritus, inter obscuras Gradivi nubes serenus, in fatali lapsu erectus, illud in Panegyrista suo efficit, Auditores, ut depulso timore constans, excussa dubitatione intrepida, exanimi spiritu ad vitam propè revocata vitalis facundia erigatur. Enimverò jacere non possum unus, ubi exurgit Orbis universus. Neminem sursum immunem pertransit *Ignatius*, cujus mens universum Orbem complectitur. Non potest negligere suo vel in timore pallidum, vel in humilitate jacentem filium, qui etiam hostes ad animi firmitatem celsitudinemque crexit. Hoc habet ignitus ille calor, qui in mundi salutem verecundo illapsu tuam, *Ignati*, afflavit tibiam, ut animum superingressus Oratoris, diurnam linguæ glaciem resolvat in panegyrim. Et mover illa etiam, qua Parenti optimo non degeneres filii obstricti sumus, obligatio: ut qui inimicos quoque habuit laudatores, suâ à domesticis non fraudetur commendatione. Nefas est filere filios, quando fœcunda Adversariorum eloquentia excurrit in laudes *Ignatii*. Detrahit paternis laudibus, quisquis eas audit otiosus. Dubitasse de laudationis materia credi potest, qui sponte sese taciturnitatis imperio vinculavit. Enimverò Silentium est illustrissimarum laudum obscura vox,

gloriosorum facinorum angustus carcer, & merita
per accumulatas Virtutes commendationis turpissi-
ma sepultura. Ne ulla tuis laudibus per injuriam
umbra misceatur; ignis es *Ignati*: ne arctum coga-
ris in carcerem, Orbem universum in libertatem
asseris: ne tua turpi silentio sepeliantur facinora,
eo ipso die cœperunt à lapsu principium, quo plu-
vias in ignibus linguas inaudito prodigio Cœlum
terris liberaliter indulsit. Quamquam cum excelsa
tua *Ignati* merita in animum demitto profundius;
intelligo demum illa supra hominum erecta con-
ditionem, eò celsius evasisse, quò verecunda Elo-
quentia represso figurarum volatu solâ audeat ad-
miratione aspirare. Unde quantum me debita Pa-
renti hortatur obligatio, tantum negatâ exequendâ
facultate illustrium factorum deterret majestas.
Exigis Parens optime ab obsequi parato filio de-
bitum Virtutibus tuis commendationis tributum;
commendandarum augusta rerum dignitas, quam-
vis invitum, cogit esse inobloquentem, Par in utro-
que scelus, si vel loquar, si vel fileam; ubi nec loqui
licet sine irrogata laudatis rebus injuria; nec filere
ine derogato virtutibus tuis debito laudationis
plendore. Siluisse præstat, quàm loquendo virtu-
tem sauciare. Sed & siluisse nefas est, cum nullum
lebeant magnæ Virtutes Oratori facessere labo-
rem. Et procurata verbis commendatio, & impera-
um à timore silentium occulta quædam detractio-
is est species. Ægrè maxima creduntur Heroicæ
mentis facinora, quæ magnificis aliquando verbis
non intumescunt. Ægrè mortales supra limites
lata creduntur opera, quibus admiratio nullum
crevit Panegyristen. Ut nemo alienis dictis est
major

major, sic nemini suas impendit opes Eloquentias: quàm cui suffragium rulerit magnitudo. Ut quemque sua facta honestant, sic facinorum quoque Solem umbra sequitur Orationis. Equidem laudatus maximè est, qui fecit maxima: at vulgò tamen cum communis non eximet opinio. nisi sub amara demissionis nocte sepultum præmium eloquentiæ lumine illustretur. Mediata supersticiosè verbum minoris virtutis sunt argumentum: at negatibus commendandis laudatio, est incitatio ad gloriam Virtutis repressio. Quid ergo? loquar necum injuriæ crimine? an cum detractionis nota silebo? Ubi alterutram in partem discedere prohibemur, abire in utramque non veramur. Et loquendo silere, fas est, & loqui silendo. Sic in tuarum Ignati, virtutum commendationem feratur oratio, ut silentii culpâ vacet: quâ si dixisse nihil videbor, ipsum silentium facundissimus erit tuarum laudum Panegyrista. Uberius enim illum commendaveris, quem pro dignitate nunquam satis potueris commendare. At ne mea in incertum vagentur Oratio, sese ad prostrata Pampelonæ mœnia affigat Ignatio. Ibi primum assurgat, ubi jacet Ignatius: ibi sua combibat lumina, ubi ille fumo involvitur; ibi secundo flumine devolvatur, ubi ille Martiali sanguine diffuit; ibi exspatietur libera, ubi collapsum muri fragmen pedes collidit Ignatio. Quo illud lucri mihi eveniet, ut si in illius materia obscura processerit oratio, caliginoso istud fumo, quo Gallicus Ignatium furor involvit, tribuatur: si Scæzonem ægrè protraxerit, suo sese Themati accommodasse judicetur. Nec erit turpe ibi claudicare Oratorem, ubi cum honestate claudicaverit dilaudatus.

Si adjacuerit oppressus Orator, in gloriæ id partem ducet, se adjacere prostrato Ignatio potuisse. Sed in ipso Ignatii fumo mundi lucem, in vulnere orbis salutem, in Ignatii lapsu erectum Orbem, in confrecto crure erecti orbis constantiam speculabor. Ego enim sic existimo, felici illo, & sæculorum votis desiderato Ignatii lapsu orbem omnino universum suis erectum à casibus constituisse. Quod si ad commendationis fumum speciosè magis, quàm ad rerum laudatarum majestatem verè, à me dictum esse existimeris, Atlantem fortasse desiderabitis, cujus amplissimo robore sinuata brachia mundum complectantur: invictissimum Alcidem postulabitis, cujus humeri dubitantis mundi ruinæ subiecti casum prohibeant. Dabo Atlantem, dabo Alcidem, & quæ per singulos amplexuum roborisque parca Virtus dispersit, in uno spectabitis Ignatio copulata. Cujus in brachia amplexando orbi successit Charitas, in humeros attollendo mundo Fortitudo. Illa facit, ut velit, hæc, ut possit. Non sufficit Charitate destituto, admiranda licet, fortitudo: Charitas sine fortitudinis consortio jaceret. Facile non potest, qui non vult; frustra vult, qui non potest. Voluntatem in Ignatio accendit charitas, facultatem præstat animi celsitudo. Ac de prima, quid est, quod verba faciam apud eos maximè, quibus cum Ignatii sit notissima Charitas, tum nihil perfectius habent, quàm Ignatii historiam, historiam esse charitatis Quem si nunc & coram adstantem liceret intueri, in ipsa Ignatii compositione Charitatis exemplar agnoscere. Corpus enim illi erat, quale Charitas ipsa, si quod mortalibus videnda oculis corpus assumeret, induisset.

Statu-

Statura mediocris, sed in ipsa tamen mediocritate sublimis, ut paulatim à terra discedens cœlo sese attollere videretur. Frons illi erat ad serenitatem explicata, in qua aptissimis characteribus Amoris comes descripta legebatur affabilitas: supercilia ne in tumorem assurgerent, gratissima animorum conciliatrix modestia deprimebat: gemini oculi gemini erant Amoris faces, quas nec sine demissione attollebat, nec sine laudabiliter superba elatione deprimebat. Vultus colore fuscus, quasi emicantem laborabat Virtutem modestiâ obvelare: nisi permixtus igneus interiorem Amoris flammam proderet: humeri ad sustentanda onera amplii, pectus magnæ animæ capax, totus Ignatius viva Charitatis effigies. Sed nolim magis corpore, quàm animo expressam in Ignatio existimetis Charitatem, cujus divinisimum pectus delapsa cœlo Charitas visa est animare. Sic enim verò decerno, animum in corporis universo esse primum motorem, in intellectus cœlo Solem, in frigido voluntatis palatio ignem, in oculis facem, in vultu colorem, in fronte serenitatem, in labris risum, in venis vigorem, in corde calorem, in tota membrorum cuncta Dictatorem. Ut dum pyropos in oculis, vernam in fronte serenitatem, rosas in genis, viva in labris corallia, amœnitatem in vultu, dexteritatem in motu, ardorem in pectore, laborem in venis, in corde lumen, in voluntate flammam uni animo non iniqui rerum altimatores attribuimus; illud quoque intelligamus, sola Charitate Ignatio scintillare oculos, rubere genas, candere frontem, ardere pectus, salire venas, intellectum illustrari, stimulari memoriam, voluntatem accendi, ipsam

animam ipsam esse Charitatem. Utinam in arcanum Ignatii penetrare libera subiūgrediendi nobis concederetur potestas ! intueremur scilicet in angusto illo pectoris solio Reginam dominari Charitatē; spectaremus in scelus designari prælia, damandæ licentiæ refigi tabulas; impuritatis antiquari decreta, revocari in urbes æquitatem, in lares concordiam, in templa religionem. Videremus Juventutis licentiæ parari fræna, senectutis desidii incitamenta, castimoniæ asyla, morum innocentiae munimenta. Animadverteremus Dominam in animos restituī rationem, domitam ab membris ejici cupiditatem; reduci in penetralia sanctimoniam, expelli à majoribus corruptellam; neglectum in domibus calcari luxum, cultam in compitis obviare modestiam; prostratam in tribunali jacere injustitiam, erectam in foris stare æquitatem. Conspiceremus præstandis impendi consiliis linguam, exhibendis auxiliis manus, adeundis periculis pedes, subeundis oneribus humeros, animum animis excolendis. Conspiceremus fluctuanti constantiæ recludi portum, æstuanti impudicitiae affundi frigidam, grassanti calamitati repagula objici, calcitranti formidini stimulos subjici, exultanti audaciæ habenas imponi. Intueremur denique ab animosa Ignatii Charitate Idolorum vastari fana, æterno Numini dedicari altaria, impietatis aras everti, Religioni templa consecrari, & barbaras illas nauseantis naturæ vomitu extra Orbem, extra mores, extra humanitatem ejectas regiones ad humanitatis ac Virtutis consortium advocari. Jam tum scilicet ea rudi cogitationum penicillo in Ignatii pectore Charitas depin-

depingebat, quæ felicissimo eventu in utriusque Orbis incolumitatem ad exitum deducta gratulamur. Quâ unâ re ita veterem dehonestavit fabulam, qua nescio cujus animo dominandi calor fascēs & secures, sceptrā & coronas, regiones & Provincias, Regna & Imperia insculpsisse ferebatur: ut in summam gloriæ partem trahi debeat, nullam esse religionem tam barbaram, nullos tam ab humanis moribus secretos populos, nullam tam à ferocia & immanitate infamem nationem, quæ in amplissimo Ignatianæ mentis theatro depicta, ejus vel non flecteretur institutione, vel non exerce-retur legibus, vel non armaretur exemplo, vel spiritu non imbueretur. Eras ibi non minus animis, quàm vultibus obscurus Oriens, cujus illè squalori Xaverium jam destinabat. Eras in illa calentis amoris officina rigidissime Septentrio, cui accedendo Claudium Jagum præparabat. Eras in illa Charitatis sede afflictissime Occidens, cui, ne occideres animo, semetipsum dedicabat. Neque tu ocelle mundi, Archiducum nutrix, Regum Cæsarumque mater Austria abesse poteras, cujus incolumitati Claudium Jagum devovebat. Vos quoque Italia, Gallia, Lusitania, Lainio, Salmerone, Roderico beabat Ignatius. Universus denique in ea amoris tabula descriptus erat orbis, qui ut in Ignatii animum ingrederetur, per vulnus sibi viam patefecerat. Enimverò orbis ille è ferro frigidus, qui ad gēna tua supra Pampelonæ mœnia est allapsus, mundi symbolum fuit; à te calorem postulantis, cui non ignobilis Poëta affixit lemma: *Affusus genibus totus tibi supplicat orbis*: certus cum primum exuendæ glaciæ, cum in secretum cogitatio-

um tuarum Ignarium subiverit : certus vetustæ
 ubiginis eradendæ, ubi tuæ Charitatis fuerit in-
 endio inflammatus. At quò te inconsultæ mentis
 consilia præcipitem agunt vesane munde? Audes à
 prostrato auxilium, à jacente robur, à propemodum
 animato vires sperare? Ita profectò Auditores,
 omnino ratione se sibi restituendum sperabat
 Orbis, qua primis sui exordiis fuerat ex nihilo
 vocatus. Repetite enim universam nascentis
 humani generis historiam, ut renascentis per-
 gnatum Mundi historiam intelligatis; ad illa
 prima exorientis orbis redite primordia, ut feli-
 cissimum reviviscentis in resurgente à lapsu Igna-
 tio præludium videatis. Videtis illic, Deo sic jubente,
 prostratos Adæ lacertos, ut primitiæ inde mor-
 alium extrahantur & assurgant! Ego verò, dum
 terræ afflictum ad Pampelonæ muros cerno Igna-
 tium, Divinæ providentiæ id esse consilium intel-
 go, unius lapsu jacentem orbem restaurare.
 Videtis illic tolli unum de ossibus Adam? Ego verò
 tolli unum de ossibus Ignatium animadverto. Vi-
 detis illic ædificari in mulierem? Ego verò ædifica-
 i gratulor in heroinam *Iesu* Societatem. Vide-
 is ab illa matre universum hominum genus pro-
 pagari? Ego verò ab hac parente devastatum video
 reparari. Age hic Augusta Heroum cœlestium Pa-
 ens, Orthodoxæ fidei Nutrix, Religionis tutela,
 victrix, virtutum omnium Assertrix
 societas, prima exortus tui incunabula specu-
 are Dum te ad vitam enititur Ignatius, Pampelo-
 æ collabuntur munimenta, ut vel sponte in tua
 ima fundamenta confluant, vel Tartareorum
 versione castrorum præludant. Involvitur fumo

Exer-

Exercitus, ut per tuas Amoris faces fuligine sua in
 lucem Orbis evolvatur. Plaudunt tympana, ut in-
 dormiens erroribus suis terra exciteretur ad verita-
 tem. Classica intonant, ut receptui canant impie-
 tari. Ex osse nasceris, Auguror? cum universa mun-
 di caro defluerit, tu adhuc perseverabis superste.
 Hoc enim habent ossa prærogativæ, ut putredine
 nescia post excisas à serpentibus carnes propè super-
 vivant. Ex osse nata es fracto, sed inde integritate-
 tem hausisti. Vulnus illud Ignatii medullas pate-
 fecit, ut non tantum exteriores mores, sed & me-
 dulas parentis imbiberes. Ex osse nata es pedis,
 ut vel cadentis quondam Viraginis Evæ lapsum
 stando corrigeres; vel jam tunc in futuras contra
 inimicos excusiones parareris. Ex osse nata es, ut
 cum cæteri mortales in microcosmo sunt caro, tibi
 ossium vices incumbere intelligas; ut corpus rela-
 bentis Orbis erigas, erectum fulcias, fultum con-
 solidas, promoveas solidatum. Atque ne sin-
 gulorum præcepta desideres, unum omnium com-
 pendio amplissimum exemplar spectabis *Ignatium*.
 Videbis ut humiles exosus valles Serratum collem
 superabit. Credo ego ad Stellam matutinam pro-
 perabit, ut vel primus affulgentis salutis radios in-
 tueatur, vel qui in *Aurora* quondam creatus esse
 mundus dicebatur, idem *Ignatii* ope ad *Auroram*
 quandam recreetur. Miraberis ad elementarios
 Bærcinone pueros virum tricenarium sese dimitte-
 re, sed primas ibi accendet faces exurendæ antiquæ
 mundi rubigini. Stupebis ægrorum per Xenodo-
 chia servire necessitati; sed per corporis vulnera in
 vulnus penetrabit animorum: ulceribus etiam ora
 applicabit, pus exsugot, ut abditum intimis animi
 medul-

edullis toxicum exsugar. Sequeris Italiam, Galliam, Hispaniam percurrentem, ut discas, non in loco affigi Charitatem: alatam ipsam esse Deam, & cum Sole curas dividere. Ad illud tecum crebit Orbis attonitus; *Ignatium* tempestate perigida, mordente gelu, stringente glacie, nuda corpore in lacum demergi; sed illud inde conuenient Luteriæ, probatam *Ignatii* Charitatem animis multis extinguere non potuisse: illud commendabit Gallia, submersum Cypriis aquis animæ etium in piscationem ab *Ignatio* perquisitum. Illud pons admirabitur; glaciem obstinati in scelus uenis, sui nominis ac virtutis igne *Ignatium* elicare potuisse. Illud cœcutiens fatebitur Juuenis, ubi ab *Ignatio* lucem accensam. Illud testabuntur undæ, naufragæ succursum esse castitati. Illud denique proclamabit orbis; antiperistaseos virtute ammamentem *Ignatii* charitatem ea cœpisse incrementa: ut angusta jam pectoris perfractâ arcâ rumpat in verba. Ibis impurissime Adolescens, evora stygi victima, ibis libidinum tuarum ardore incensos Inferorum ignes acrius excitare: dum ego peculiaris victima fulminantem ex cœlo vindictam sustinebo. Resistit attonitus Juuenis: tum primum stare condiscit, in præcepta aliâs assuetus vivere. Firmat gressum in ponte, cui mox reparatae Integritati cedit in arcum triumphalem. Degit in stagnum oculos, quos cœlo attollere pudor vetabat; concutitur animo, sed ipsâ concussione impurissima Venus excutitur. Suspirat: sed inter suspiria Cyprius ignis expirat. Illachrymatur uberrimè; ut vel tot fœdatam sceleribus animam oculorum imbribus abluat: vel illicito arefactas

ab æstu medullas rore irriget lachrymarum. Vi-
am denique relegit; detestatur amores, erroresque
emendatione castigat. Quid ad hæc Charitatis ex-
empla addi posse existimatis? Obstupuere scilicet
Lutetiæ, & cum integritatis candorem propag-
ari viderent, derivatum à luto nomen propè amile-
runt. Ego verò nihil miror, qui *Ignatium* non du-
bito Paulinam combibiturum charitatem, cuius
ad similitudinem jam jaciuntur vitæ melioris fœ-
damenta. Fulminatus è cælo Paulus prototypus
est *Ignatii* à Pampelonæ mœnibus deturbari. Au-
gustus ille turbo lucis, qui affixum solo Paulum in-
volvitur, splendoris ejus symbolum est, quem in pro-
strati *Ignatii* viscera per tibiam subingressum acce-
pimus. Nata in oculis de luce cœcitas, *Ignatiana*
est cœcitatis imago, quæ obducto veluti velo probi-
buit interituræ gloriæ fumum nihilumq; dignita-
tum conspiciari. Illud denique ab ipso Numine in
Paulum, elogium est in *Ignatium*: *Vas electionis est*
mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus &
Regibus. Arque hoc est, quod ingeniosissimus illes
quisquis fuit ab Arte Pictor expressum voluit, dum
ad hominis Dei pedes provolutum in genua depin-
xit *Ignatium*, cuius ille manibus divinâ elaboratum
dexterâ labarum, augustissimo *Iesu* nomine radia-
tum, committeret, cum epigraphæ: *Ut portet no-*
men meum coram gentibus & Regibus. Ex quibus
illud conficio, ut si natam primùm in Damasco-
no lapsu Doctoris gentium agnoscitis Charita-
tem, *Ignatii* quoque fervorem in Pampelonensi
casu sua sumpsisse exordia non dubiteris. Sed
nescio quid mihi præsumptuosus imperavit affe-
ctus. Angustis nimium cancellis parentis encomia
condu-

cludimus. Elaboratæ à filiis parentum laudes
 pensam etiam ab hostibus commendationem
 cedant oportet. Ea duntaxat protulimus dome-
 ci, quæ ne facilè negaverint inimici. Illud de tuo
 obis animi ardore persuademus *Ignati*, eum (da-
 veniam verbo) propè cum Divino, verecundè
 men, posse comparari. At Herois mores nisi tra-
 rit & affectus, Heros vix unquam sui nominis
 um conceder. Virtute Macedonem prius exprime,
 nam dicaris Alexander. In quos magna cadunt
 omina, propria nominum præmittunt facinora.
 t geras *lesu* nomen, *lesu* vitam repræsenta *Ignati*
 : hoc scilicet exigunt, ad quos præter *Ignatii*
 omen, nihil pervenit. Nos qui Parentis vesti-
 a assiduâ veneramur æmulatione, dum in bruto-
 um domicilio nascentem speculamur humani ge-
 neris Salvatorem, videmus etiam successorem *Ignati*
um in stabulo felicitati nostræ exoriri. Cum
 enatorum Collegium à Christo convocari audi-
 us, audimus pariter ab *Ignatio* Decemvirarum
 onscribi. Cum toto Orbe diffundi Apostolos gra-
 lamur, gaudemus quoque neque Sarmatico frigore
 ardatos, neque Lybico calore prohibitos, neque
 rasiliâ feritate territos, nec Japoniâ aut Chinen-
 immanitate perculsos *Ignatii* Socios, quò mi-
 us in extremos Orbis sinus penetrarent, exulan-
 em fidem reducerent, mores revocarent, hu-
 manitatis æquè & Divinitatis leges inveherent.
 Cum non suæ venatorem, sed paternæ vindicem
 gloriæ Christum intelligimus. Intelligimus *Ignati*
um, omnia ad maiorem Dei gloriam machinari. Cum
 expullos ab humanis pectoribus Christi voce tene-
 oriones Orci legimus, legimus quoque per univ-
 sam

sam Italiam capitalem Inferorum hostem proclamarunt *Ignatium*. Cum Judæis adstringi vinculis libertatem, virgis subjici innocentiam, illudi sapientiam Christi, non sine magno animi dolore percipimus: percipimus æquè Gallorum, Hispanorumque vinculis natum ad asserendam munus libertatem adstringi *Ignatium*: insonanti Lutetiarum virgarum parari supplicium, per Hispanorum castitatis instar raptari. Cum nostram lacerari maledictis Salutem obstupescimus: obstupescimus quoque nullum esse hominum ordinem, nullam ætatem aut conditionem, cujus morsu non laeditur *Ignatius*. Cum purpureos Charitatis imbres ex illa corporis nube, quam latenti prætexuerat Divinitati Homo Deus, defluere gloriamur, gloriamur pariter *Ignatianorum* membrorum sanguine purpurata maria, terræ sinus in uberem fidelium messem fecundatos. O *Ignati* viva *Iesu* historia, an quia *Iesu* vitam propè omnem adæquasti, solus quem ille spirabit Charitatis Spiritu destituèris non feremus id audire, qui magni Ducis nostri Mutii Vitellesci impressa medullis habemus verba: *Sancta hujus Societatis unus est, eritque Spiritus, Spiritus Iesu*. Neque dubitamus eosdem Parentis actus animatos à sanctissimo Spiritu, quem in successoribus filiis Orbis universus experitur. Non patiemur id cogitare, qui cum *Digitum* paternam dexteram divinissimum esse Spiritum intelligimus, tum à Pontificiis oraculis *Digitum Dei* nominatum esse *Ignatium* non ignoramus. Non sustinebimus id animo concipere, quia & Spiritum illum Ignem à Deo illatum didicimus, & ingenioso Poëtæ Augustini Grammaticæ *S. Ignatium de Loyola*, esse Ignem à Deo

um ad excitandæ charitatis incendia admirar.
 Non dabimus id in cuiusquam venire suspitionem , qui diem eundem & sanctissimi Spiritus
 su illustrem, & *Ignatii* nobilem esse casu gloria-
 ur. Quæ cum in dubium nemo vocare possit, il-
 restat, ut vereres fabulosa Antiquitas demolia-
 statuas Amoris. Delete Panegyricos ve-
 os Oratores, quibus Amoris cœcitatē collau-
 stis, *Ignatius* affixus lectulo jam in nimbos re-
 vicitur, ut oculos distillet ad cœcitatē. Era-
 e insipientis commenta ingenii Poëtæ, qui nu-
 m confloxistis Amorem; *Ignatius* vestes nudita-
 pauperie gloriam, commutat. Devorate tinea,
 quæ adhuc in chartis supersunt, sagittarum elo-
 a, quibus Amor hominum animos impugnet
 expugnat: Ignatio una est sagitta beneficien-
 voluntas, quam veteris in opprobrium Abary-
 quæ emitrit, insequitur. Illos denique, quos non
 de commento Amoris fronti inaravit antiquitas.
Æstatis & Hiemis) quos pectore insculpsit (*Lon-*
& Propè) quos prætextæ limbo affixit (*Mortis*
& Vitæ) characteres, debito veritati obsequio *Ign-*
atii fronti inaremus, insculpamus pectori, præ-
 textæ affigamus: cui & Pontificiis oraculis, &
 Divinâ munificentia Divinissimi Spiritus ea-
 em elogia Charitatis ita esse collata intelligimus,
 & vitam Christi historiam *Ignatium* credamus,
 & dum ex illo reparatum à Divinissimo Spiritu
 laudum profiteamur, de *Ignatii* pari voluntate du-
 citare non valeamus. Quam in sententiam si vestra
 etiam congerantur suffragia, laboriosam ego in
 Orbis subsidia facultatem, magnanimamque
Ignatii fortitudinem proclamabo. Enimverò nun-
 quam

quam in imbelli pectore resedit charitas. Quo ea pervenit, aut vires invenit, aut contulit. Ea verò ita *Ignatium* roboravit, ut quod ad nominis immortalitatem sibi *Quirites* olim arrogaverant, derogaverit, suæque effecerit virtutis tesseram, *Agere & pati fortia*, quod illi Romanum esse voluerunt. Ne victum proinde judicate, quem videtis prostratum. Vulnere fortitudinis sunt notæ, argumenta Victoriarum. Cum deponetur in plumas, jam tum vel substratas lignorum exuvias, vel nudum Veneriis aut Barcinone solum meditabatur. Cum violentos fauciatæ tibie dolores reprimere cataplasmate allaborabit, voluntariis sustinendæ pœnitentiæ plagis corpus præparabit. Cum dimanantem per vulnus sanguinem sistet, eò illum reservabit, ut olim prodigus animæ totum possit sub barbarorum securibus profundere. In ipsis fauciatæ pedis fasciis suis vinculis & catenis præludet. Non ergo jacebit *Ignatius*. Antæus est, à lapsu fortior. Videbitis illum ad Serratum collem properantem: an ut primas ex edito pro hominum salute excubias agat? an ut ad Virginis illius aras? quam *Turrim fortitudinis* Majores nostri compellaverunt, novis armis induatur? an denique ut ad castrorum aciem ordinatam dirigendæ aciei formam accipiat? E quibus, si augurari licet, jacebitis cœli odia, terræ lues, inferni proles, jacebitis Lutheri & Calvinii, Zvinglii & Oecolampadii, Illyrici & Brencii, Melanchtones & Münsteri. Jacebitis Fotichides & Amidæ: Jacebitis idolorum delubra, quæ excogitavit mendacium, impietas fabricavit. Te quoque Stygis imbelli pecus scipione propulsabit, te solis literis Lauretanis ædibus exturbabit.

ed furores tamen tuos coges in aciem , erumpes in orbem, irrumpes in ædes , imis à sedibus convellēs fundamenta. An ad hæc *Ignatium* , hæc & illâ parte meditaturum effugia arbitraris ? Nostra hæc est animorum imbecillitas, etiam prius salutem circumspicere, quàm periculis impetamur. At *Ignatius* si nutent ædes, nec advertet; cuius jam animus terris ereptus cœlo sese immiscuit : si in ruinam se flectant parietes , lapsum suo robore prohibebit ; si convellantur fundamenta , stabit inconcussus. Jam tuas in *Ignatium* vires exere tellus, cui barathrum omne succubuit ; dabis scilicet carceres, dabis catenas ; sed non tot, quot ille jam calentis animi voris desideravit. *Mendozæ* purpuratam testor veritatem. At maris pericula , *Syrtes* & *Charybdes* , *Symplegades* & *Acroce-
raunia* virtuti opponetis; etiam lacerâ cymbâ transvehetur. Si hiet in valles pelagus, non deprimet animi celsitudinem : si navis latera verberentur fluctibus, non concutient magnitudinem. Ibit navis secunda naufragii, quia fortitudinem vehit. Terrarum objicies molestias ? Nudis arenas *Syriæ* *Asiæ*que pedibus transvolabit, neque ardorem sentiet, majori amoris æstu inflammatus. Barbarorum lucos penetrabit interritus , ut *Solis* *Justitiæ* vestigia insequatur. Si montes opponet natura, detumescent ad *Ignatianam* animi celsitudinem : si obtrektorum linguas, silentio superabit. Nihil omnino erit ; quod *Ignatii* possit lacerare magnanimitatem. Atque hæc est amplissima illa hæreditas, quam cum ad seros nepotes transcriberet, diverbio illo comprehendit ; *Bona* scilicet *agere* , & *malâ pati*, Quod quidem abunde hætenus à te im-

pletum videmus. *Iesu* Societas. Nam quod in Orbe
est regnum, quæ in regnis Provincia, quæ in Pro-
vinciis civitas, ubi non sis vel exilio mulctata,
vel invidiis exercita, vel injuriis vexata, vel con-
tumeliis lacerata? Sed non sensisti exilia, cui Or-
bis est patria. Ejici regno potes, sed non Orbe:
cadere non potes, nisi in cælum. Invidiam non
ægrè pertulisti, quam rectè factorum testimonium
non ignoras. Nemo egestatem, sed opes vel aurum
invidet. Pirata est invidia: onustas observat naves,
parcit vacuis. Injuriae & calumniae virtutis co-
tes fuerunt, acueris Societas, cum tereris. Unde fu-
rores cælo propinquiorem stiterunt navem, cum
procellis intumuerint. Quid jam Barbarorum sa-
vitiam, Tyrannorum crudelitatem invicto animo
toleratam memoremus? Vidistis Comenenses
Criminalem & innocentiam vitæ, & fuso etiam
sanguine criminis nomen diluentem. Expen-
distis Insulae Floridae Baptistæ Seguræ sanguine ir-
rigatæ, ut è floribus in fructum, aliquando ado-
lesceretis. Combibistis Salsétani Campi Rudol-
phi Aquavivæ & Sociorum quinque funera, ut
aquâ vivâ ad vitam irrigati surgeretis. Confixi-
stis sagittis Petros Correas, Joannesque Solas, cru-
deles Brasili, sed stimulos ad æternas coronas cur-
rentibus addidistis. Deproperârunt Oceanum tres
cum Arabio Socii, ut per mare rubrum Ægyptia-
câ servitute solveretur infidelitas. Habet suos Nan-
gasachum Paulos, Jacobos, Joannes: Habet An-
glia Campianos: habet Hispania Fernandios,
Gallia Salthmochios, Orbis universus Societatis
Jesu cruorem; de quibus cum gloriamur, ei-
dem *Ignatio* ut Parenti sobolem, ut radici ramos,
ut

ut Soli radios, ut Oceano fluvios, ita attribuimus; ut libeat quoque imitari, quod commendare delectat. Quid ad hanc in orbis salutem ex Ignatianam Charitatem & fortitudinem Ignatiana morietur posteritas? Non patiemur gloriosissime Pater, ne qua nostrâ subsequendum desiderium tuo nomini labes inuratur: ut in nostra vivas commendatione, in nostris vives vestigiis: ne ut tibi gloriosum fuit, tantam nobis virtutum tuarum ac meritorum hereditatem per tuorum etiam sanguinem consignare; ita nobis sit opprobrium, cum inertiam nostrâ prodigere. Tu modò, qui jacentem erexisti mundum, correntes nostras excita voluntates: è vastissimo tuæ Charitatis igne lucem suppedita, quâ errorum tenebris involutas, non modò Asiæ, Africae, Orientis Regiones, sed Europam, Austriamque nostram illustremus. Denique, quia monendi præsumo potestatem; da renascentis mundi secundæ Elia, ut fiat in nobis Spiritus tuus duplex, propensissimæ alter in orbis emolumenta voluntatis, alter in mortalis ejusdem incolumitatem expeditissimæ facultatis.

Dicta Vienna Austria.

O R A T I O XXIII.

D E S. I G N A T I O

Soc. JESU Fundatore.

Publico bono datus.

SI Virtutem nobile quoddam fingentis animi simulachrum esse existimarem, si eam Platoniorum seductus in errorem inter abditas Lunæ cavitates sublimem pendere arbitrarer; esset equi-

dem, cur vel Ignatio veræ laudis nomen, quod
hactenus virtuti soli publico mundi suffragio li-
beraliter concesseramus, hodie probè de rerum
natura eruditi audacter denegaremus; vel ab iis
splendoribus, qui sub oculos & communem vulgi
æstimationem cadunt, aliquam pro Divo Pa-
triarcha commendationis partem mendicaremus.
Etenim si illustres familiæ splendores, si avirum
Majorum stemma, maculatum hostili sanguine
Avorum sagum, si diffusa per hominum ora paren-
tum gloria, si relati per vulnera triumphi, si Regum
favor, & secundioris Fortunæ ancillatus plebejos
animos sui admiratione suspendunt: his saltem per-
suasum titulis ignarum vulgus aliquam Divo Igna-
tio panegyrim destinaret, quam ab inani Virtutis
fabula Sapientes instituere detrectarent. Nunc
verò cum Virtutem, siue illa Viris nomen dederit,
siue acceperit, præcipuam virorum notam esse in-
telligamus: quæ mentibus insita heroos animos à
segnioribus terræ figmentis secernit; nihil omnino
est, quod vel illa Fortunæ ludibria, æquè probis
ac improbis communia, in laudum Ignatiana-
rum partem advocanda persuadeat; vel de vera
laudationis materia nos ultra dubitare patiatur;
ubi non ociosam Sanctissimi Patriarchæ virtutem
universus Orbis commendatione publicâ contesta-
tur. Etenim sicut nulla est tam remotum ad mundi
limbum damnata regio, nulla tam barbara Natio,
nullus tam vasto secretus Oceano populus, ad
quem laboriosa Ignatii Virtus, non famâ tantum
& vacuâ narratione, sed liberali etiam beneficentiæ
suæ impendio pertigerit; ita nullus est inter ho-
mines dignitatis ordo, nulla fortunæ conditio,

nullum naturæ discrimen, quod cū ea præstitisse
 Ignatium experiatur, quæ ab omnibus prædicari
 debeant; illud tamen efficisse non confiteatur, ut
 nullo sæculorum ambitu pro dignitate valeant
 prædicari. Nam si consideretur impensorum ab
 Ignatio beneficiorum multitudo, omnem Arith-
 meticæ numerum; si expendatur magnitudo, om-
 nem Geometriæ decempedam; si suspiciatur singu-
 laritas, omnem Sapientum æstimationem; si ex-
 pendatur utilitas, omnia populorum desideria supe-
 ravit. Ut facile mihi persuadeam, si in Romanæ su-
 perstitionis sæcula incidisset Ignatius, nullas intra
 mœnia futuras fuisse Laureas, quas non glorioso
 vertice ipse impleret; nulla theatra, quæ commu-
 ni Civium plausu non occuparet; nulla fana & de-
 lubra, quæ sui Numinis religione non consecraret.
 Sed non indiget inani admiratorum superstitione,
 qui solidæ Virtutis meritis omnem veræ gloriæ se-
 mitam occupavit. Suis ipse major est incremen-
 tis, quàm fictæ religionis mendacio. Non est
 pulchrum, quod eget calamistro: non est Virtus,
 quod vitio consecratur. Facessat ergo supersti-
 tiosa Antiquitatis religio, & exaggerata per sa-
 crilegium commendatio: dum ipsa materia om-
 nem facile cultum verborumque facundiam super-
 greditur. Ipse suorum gestorum amplissimum est
 ornamentum; ut quisquis seu adscititio cultu, seu
 Orationis pigmento ornare voluerit, meritò ti-
 meat, ne corrumpat. Quare & ego mitto om-
 nem de Eloquentiæ cultu sollicitudinem, quando
 ipsum sibi argumentum amplissima est panegyris.
 Quidquid tamen de te dixerō, gloriosissime Patri-
 archa, dictum erit ad splendorem magnificæ, quia

nihil fecisti ad memoriam posterorum humiliter, amplissimè laudaberis, si quidquid protulerimus, necdum laudandi obligationi satisfacisse arguemur. Atque ut inde mea proficiscatur oratio, unde Virtutis ipsius commendatio petitur; ajo, uti Virtutem Regnorum Rerumque publicarum Matrem, ita Divum Ignatium communi orbis emolumento cœlitus esse concessum publici boni propagatorem. Jam enim inde à primo ejus ad Pampelonæ mœnia præliantis casu, nescio quid ominis capio secururæ in mortalium Rempublicam felicitatis. Videtis eum excusso muro prolabantem, qui ipsis propugnaculis fortior Pampelonam protegebat? si non subit memoriæ ex Poëtarum fabulis redivivus Antæus à lapsu fortior; subeat ex arcanis Divinitatis oraculis Paulus Divini honoris acerrimus propugnator. Si non ingeritur animo Brutus suo à lapsu Romæ imperium affecutus; ingeratur Philippus, qui universam Africam suo jugo subjecit. Si non objicitur menti dejectus è cœlo Lucifer, objiciantur ea sidera, ad quorum lapsum *nostra Redemptio appropinquabit*. Si non repræsentatur Horatius Cocles agrè scazonem molitus; repræsentetur Jacob in femore percussus, ut à vulnere multorum populorum pater constitueretur. Si non cogitatur Severus, quamvis pede claudus felicissimè imperium erexisse; cogiteretur Philippus vulnerato femore suas per universum orbem victorias protulisse. Si verò spectatur è sublimi propugnaculo in terram prolabens Ignatius; occurrat animo *granum frumenti quod cadens in terram fructum afferet* copiosiore. Si auditur bellicæ machinæ fragor, quo prosteratur; *Filius toni-*

et inde surrecturus cogitetur. Si in casu propè
 exanimis videtur Ignatius ; Sol ingeratur suo ab
 occasu ad Orientem progressurus Si ingentem mu-
 si partem secum trahens obversatur Ignatius , in
 ipsa Ecclesiæ fundamenta jam tunc à Deo conje-
 ctum esse persuadeamur. Si confraçto osse procu-
 buisse cernitur Ignatius, ex ipso osse nova salutari
 hominum propagationi erigenda Eva , Societas
 Jesu, cogitetur. Si demum ex vulnere claudus con-
 sideratur Ignatius ; id Divino consilio evenisse exi-
 stinemus, ut à Divina cum insequente gratia ran-
 dem apprehenderetur. Adeò in ipso jam vulnere
 ad nostram sanitatem, in ipso casu ad Religionis
 Orthodoxæ firmitatem à Deo destinabatur. Quare
 cum Ignatium contemplor, post arma sua Serrata-
 næ Virgini dedicata , à populari tumultu Mino-
 reffanam in speluncam à Deo seductum ; obversa-
 tur animo superstitiosa veterum Romanorum reli-
 gio, qui in profundo oscitantis terræ latibulo Deo
 Conso faciebant, à quo Magnarum rerum consilia
 excipiebant ; ut mihi persuadeam in ea spelunca
 primas à *Magni consilii Angelo* promovendi publici
 boni institutiones Ignatio esse dictatas. Occurrit,
 Xenocratem in obscuro specu cum Philosophia fa-
 miliaritatem amicitiamque contraxisse; ut credam,
 in eo primum angulo penitiorum cum Divina Sa-
 pientia ab Ignatio initam esse consuetudinem.
 Memini Reipublicæ bene instituendæ præcepta in
 caliginosæ rupis hiatu hausisse Platonem ; ut asse-
 ram gubernandi ad felicitatem Orbis instituta in
 ea scrobe ab Ignatio esse concepta. Recordor Nu-
 mam à sua Ægeria Regni conservandi leges in te-
 nebris esse edoctum, ut non dubitem in iis umbris

Ignatium universi mundi sustinendi methodum
 didicisse. Recogito è Poëtarum fabulis Vulcanum
 in antro Lemnio officinam ignis cudendo fulmini
 accendisse ; ut facile consentiam huc Lyparam
 omnem commigrasse ad accendendas in Ignatio
 flammæ ardentissimæ charitatis. Considero ex na-
 turalium rerum Historicis stillantes ex superin-
 cumbente terra in subjectas civitates aquarum la-
 chrymas durari in columnas ; ut præsagiam in illo
 rupis cavo per tot fusas oculorum lachrymas Ignatium
 in firmissimam Ecclesiæ columnam solidari.
 Credo dilectissimam Dei Sponsam *inductam in cel-
 lam vinariam, ut ordinaretur in ea charitas* ; ut in
 terræ profunditate Ignatium charitatis vino in-
 ebriatum esse non diffitear. Animadverto commu-
 ni mortalium ritu mortuorum cadavera ad sepul-
 chra destinari ; ut cum audio Ignatium occiduum
 illic vixisse exanimem, omnino mihi persuadeam
 eum, alterum veluti Curtium, ad patriæ orbisque
 incolumitatem in illam scrobem ad spontaneam
 mortem se coniecisse. Intellego denique spectando
 purius Cœlo angustiora terrarum spelea subservi-
 re, ut non ambigam ad videnda cœli miracula eò
 subductum Ignatium nihil amplius terrenum me-
 ditari. O felix vel uno Ignatio hospite spelunca
 terræ ? Dicerem te drimam rudimentorum Scho-
 lam, in qua prima veræ sapientiæ elementa alpha &
 omega condiscuntur, nisi dici mallets Theologia, in
 qua arcanissima cœlorum mysteria explicantur.
 Vocarem te umbratilem futurorum consistium
 palæstram, in qua per excubias, & spontanea ver-
 bera humanæ salutis præliaturus miles eruditur; ni-
 si Campus Martius vocari præambires : in quo
 pluri;

plurimâ sanguinis effusione primus hostis, rebellis Caro, debellatur. Nominarem te arenam luctatoriam, in qua designantur victoriæ, nisi Circus nominari deligeres, in quo ante lentam designationem celeritate pugnæ Victoriæ obtinentur. Appellarem te Sybillæ antrum, in quo adeundi Elysi campi documenta exhibentur; nisi Augustæ Virginis templum appellari merereris, in quo se tibi spectabilem Mater viventium non semel præsentavit. Inscriberem te Homericam Najadum speluncam, in qua per assiduas lachrymas Ignatius defluit; nisi inscribi desiderares potius Alphæi antrû, in quo colliguntur aquæ ingentibus onerariis ad salutem deportandis. Nuncuparem te sacrosanctam Vulcaniam, in qua expugnando orbi cuduntur arma Charitatis, nisi pyrii operis officina amares nuncupari, in Idolorum scelerumque omnium ruinam uno impetu disrumpenda. Indigitarem te spelæum Angliæ, in quo Divinioris auræ illapsu gratissima melodia excitatur; nisi per auditos ferri verberis ictus nova mihi Lypara menti ingereretur. Probarem te obscurum Davidis antrum, in quo tot hostium insidias evitavit Ignatius; nisi ut Cœlum adorari meruisses, in quo sanctissimæ lucis amœnitate ad visionem Dei est illustratus. Hac ergo formatus in schola, armatus in campo, sacratus in templo, imbutus in antro, accensus in officina, duratus in Lypara, eruditus in cœlo, erumpit tandem in apertum uno imbutus consilio, uno, sed æterno, firmatus decreto aggrediendæ ardua, sustinendi difficilia, tentandi inausa, pervincendi obstantia, firmandi Orthodoxos, atterendi hæreses, convellendi Gentiles, educandi pueri-

tiam, erudiendi Juventutem, erigendi afflictos, reprimendi effrænes, purgandi Xenodochia, penetrandi in carceres, fundandi Ecclesias, diruendi Synagogas, formandi Seminaria, instituendi Academies, excurrendi in compita, penetrandi in urbes, omnem remotissimi orbis regionem sanctissimo zelo invadendi. Hinc quoniam una est Charitatis molestia, vel pedum laborare defectu, vel manuum penuriâ, quibus alienæ vel succurrat calamitati, vel sublevet miseras; prima succedit animo cura idoneis sibi ad tanti moliminis opus committentes deligendi. Equidem si generoso illi & infracto animo par corpus natura concessisset, non egeret sociis viribus, quas ad instaurandas collabentis mundi ruinas applicaret. Sed amplissimam mentem angusto natura ergastulo circumscripsit: velocissimum spiritum mole corporis aggravavit, infractum animum fragili carne sepivit, ut cum velit ametque plurima, valeat agatque paucissima. Quod unitamen illiberalis negavit natura, pluribus non parca concessit. Orbem universum evolvere mens erat Ignatio: nec terrebatur vastitate molis, dummodo sibi pares intelligentias nancisceretur. Adsciscit feliciter operi novem socios, quibus ipse totidem veluti Musis ad Cœlestem harmoniam, terræ hactenus inauditam, præficeret Apollo: ad quem verius, quàm ad Orphei lyram feræ & sylvæ, saxa & rupes moverentur. At quos demum socios animo designatis? animæ magnæ, laboriosæ Virtutis, acerrimi Spiritûs, inflammatae charitatis, supra naturam fortes, supra imitationem eximios, supra invidiam admirandos. Unum cum nomino Xaverium, prodigia vel in ipso nomine objicio. Cujus Viri ampliss;

lissimam charitatem, æstuantemque animi ardorem cum minor Europa non caperet, calcato Oceano inaccessus mortalium avaritiæ terras penetravit. Cujus labori nihil indomitum, fortitudini nihil laboriosum, constantiæ nihil molestum, magnitudini nihil vastum. animo nihil sublime, virtuti nihil inaccessum. Cui deliciarum semper nimis; laborum nunquam satis: quem nulla strinxerunt frigora, nulli fatigarunt ardores: qui percurrit terras, exhausta maria, mundum omnem miraculorum famâ adimplevit, qui ad extremum mundi marginem delatus brevissimo temporis spacio Christianæ vivendi rationem in sexaginta sex Regnis fundavit, feliciterque ad eò propagavit, ut una Amangucium nondum exactâ mensium duodena supra triginta millia per sacri laticis affusionem Orthodoxæ fidei additorum numeravit, qui arrogatam à Romanis per fastuosa mendacia gloriam facinorum suorum veritate superavit; quando plures unus decennii curriculo subjecit Ecclesiæ, quàm illi sæculorum ætatibus per dispersitos in orbem exercitus copiosissimos suis fascibus subdiderunt, qui per superatos suis laboribus naturæ terminos, per suscepta in aversum orbem itinera, per prostrata tot Idolorum simulacra, per fundatam in tot Regnis & Provinciis Ecclesiam, per centum diversissimarum linguarum prodigia, per quotidiana in quovis populo miracula, per depressam Bunziorum arrogantiam, per eximiam Divinarum rerum scientiam, per accensam in omnes Nationes & populos, in omnem hominum ætatem, ordinem, & conditionem, ardentissimæ charitatis flammam, Indiarum Apostoli nomen sibi meritò comparavit.

Qui

Qui denique pridem mortuus, cœlo quidem receptus, in terris tamen operatur, æqui pronus in vota hominum, ac facilis in prodigia. Adjicite Xaverio Fabrum, Quem virum? Humili loco & sanguine natum, ut comparati splendoris nihil omnino suis natalibus deberet: non minùs suæ fortunæ Fabrum quàm alienæ felicitatis. A pueritia ovium pastor, cum grege suo de innocentia, de simplicitate certavit. Cùm inter oves ageret, dexteræ olim indispiscendæ privilegium accepit. Imò & Agnum sequi didicit in via, dum Virginalis Castimonix voto se cœlo obstrinxit: ut non ægrè hac prærogativâ donaretur in patria. Cum *Petri* nomine constantiam induit: cum *Fabri* agnomine recudendi sæculi ambitionem. Per Lusitaniam, Hispaniam, Galliam, Italiam, utramque Germaniam *Deum* circumtulit. Immensum pondus cùm gereret, ab ipsa sarcina gerendi vires capiebat. Certè nisi valentior fuisset animo, quàm corpore. sub ipsum laborum initium ponderi succubuisset. Cùm Deo plenus esset, nunquam satur fuit. A Virtute Religiosus, à dicendi facundia Orator, à Sapientia Doctor: amatus in aulis, æstimatus à populis, formidatus ab Hæresi, in quam quacunque procedebat, Faber mallium librabat. Si ferreos animos aggrediebatur; vel sui zeli igne eliquabat; vel vehementiâ confringebat. Hinc sui famam excitavit, quæ cum Concilio Tridentino prodidit, ut Theologus ambiretur. Docendi prudentiâ, agendique fortitudine, duabus velut pennis in sublime ferebatur. Sed quantum alienâ æstimatione attollebatur, tantum innatâ animi demissione se deprimebat. Facilis vinci vincebat, quidquid aggrediebatur. Orbem superasset unus,

par voris extirisset facultas Quid verò de Jacobo Lainio attexemus? Scientiarum omnium æquè rapax ac prodigus. Discendo capiebat flumina, docendo effundebat Oceanos. Mores reformavit Italiæ ad suorum ideam. In Galliis languentem fidem erexit, expulsam reduxit; extinctam pietatem excitavit. Pontificius in Tridentino Theologus, Oraculum est visus cum diceret, miraculum cum sileret. Peroravit in omni causa sapienter: pro immaculata Virginis Conceptione calidissimè; eumque, quem à febris patiebatur calorem, transfudit in Orationem Sapientiæ & sanctitatis suffragio quærebatur ad purpuras. Erubuit ad nomen, & lachrymis calorem diluit. Supremis Ecclesiæ gubernaculis in Purpuratorum Patrum senatu dignus judicatus, è conclavi profugit. Columba aliquando in ejus sacrificantis capite visa, vel aureum ei ramum ostendit, quem populis ad Elysios campos à se deducendis præferret, vel sæculi sui Noëmo Olivam attulit sedandæ tempestatis interpretem, vel reperto Jordanis prodigio filium Dei est professa; vel demum sanctissimi Spiritus assistentiam est contestata. Adjungite Lainio Salmeronem, duorum Romanorum Pontificum in Concilio Tridentino Theologum, Pauli III. in Galliam & Hiberniam pro Orthodoxa Religione Apostolicum Legatum, Oratorem in Sicilia, Doctorem in Italia, Operarium in Flandria, Oraculum in Germania, Miraculum in Polonia, Ideam Prudentiæ, prodigium eruditionis, tripodem Principum, Sapientiæ omnis Magistrum. Cujus acta si cogites, nullum scribendi; cujus scripta si inspicias, nullum agendi tempus à semetipso im-

impetrare potuisse judicabis. Scripsit unus legenda
 sæculis; egit unus imitanda æternitati. Nec præter-
 ite Claudium Jajum, cujus ossa etiamnum Vienna
 vestra tenet; sed aliena pietas suorum invidet ve-
 nerationi. Certavit in eo cum sanctitate doctrina.
 Alterâ exemplat fuit; alterâ oraculum: utraque
 afflixit Hæreticos, suspendit Ratisbonam, ornavit
 Augustam, tenuit Vormatiam, instituit Ingolsta-
 dium, formavit Viennam, ubique Patris, Angeli,
 Apostoli nomen est lucratus. Cum ad vilissimam
 plebeculam se abjiceret, ad Principum aulas qua-
 rebatur. In his ita versatus est, ut semper averfaretur,
 semper tamen amaretur. Videri cum fugeret,
 in diem prodiit omnium oculis amabilis, omnium
 æstimatione stupendus. Cum nullum ambiret ho-
 norem, omnium meta statuebatur. Meritis suis
 irasci visus est, cum Tergestina Infula à Ferdinan-
 do Romanorum Rege, conspirante Pontifice inge-
 rerentur. Nulla ei cæteroquin obedientia difficilis
 visa est, hæc etiam intolerabilis. Non omittite Si-
 monem Rodericum, ne virum negligatis Lusita-
 niæ incolumitati à Deo præstitutum. Gessit multas
 plura voluit. In Orientalem Indiam ab Ignatio de-
 stinatus, jam Orientis spolia meditabatur. Aggres-
 surus cum Xaverio iter, in medio mari & fixit, &
 æstuavit. Lusitanicam terram ubi tenuit, vororum
 suorum naufragium fecit. Regis detentus imperio
 aulam formavit. Ibi agendi patiendique invenit
 occasionem, ubi cæteri delicias nundinantur. Regis
 filium cum institueret, Nosocomia vilemque ple-
 bem non negligebat. Utrâque fortunâ exercitus,
 levantem pressit, prementem excussit. Gratia illi
 invidiam peperit; Ille sibi & Societati nominis im-
 mortæ

mortalitatem. Cum omnis illi spes Indiæ succisa
esset, per suos molitus est, quod ipsi negabatur.
Complura enim fundavit Seminaria, ex quibus no-
væ semper Orienti Colonia submitterentur. Re-
vocate in mentem Paschasium Broëtum, quem ob
singularem candorem, ob incorruptam morum sim-
plicitatem, ob constantem vitæ sanctimoniam Ig-
natus Angelum dixit; quem Paulus III. in Æthio-
piam Patriarcham destinavit; quem Hibernia cum
Pontificia potestate Nuncium excepit, quem Ita-
lia & Francia virtutis & sapientiæ Numen est ve-
nerata. Revocate Joannem Codurium in acerba
ætate jam cœlo maturum, propè citiùs ad metam
delatum; quàm laborum circum ingrederetur: si
animi capacitatem præparationemque consideres,
nullo inferiorem; si toleratos labores expendas, nul-
li parem. Sed injuria hæc temporis fuit, non de-
sidia voluntatis. Revocate denique in memoriam
Alphonsum Bobadillam; cujus prudentia probata
in Aulis Caroli & Ferdinandi Imperatorum, sapi-
entia audita in Cathedris, sive oraret ad populum,
sive de mysteriorum arcanis disceptaret; Spiritus
vehementia spectata in congressibus Hæretico-
rum, quos vel gloriôsè confudit, vel felicissimè
confecit; constantia lacerata adversis, sed nunquam
fracta; patientia impulsæ molestis, sed nunquam
mota; charitas laudata in castris, sive cùm vulne-
ratis ipse vulneratus succurreret, sive cùm peste
corruptis ardentissimo zelo inserviret; Divinæ glo-
riæ proferendæ ambitio totâ Italiâ Germaniâque
commendata, submissa denique in publica omni-
um admurmuratione & populorum plausu de seip-
so existimatio per rejectas insulas, quas Ferdinan-
dus

dus Imperator meritis jam gravi ingerebat , confirmata. His ergo Ignatius sociis , hoc sanctitatis & doctrinæ flore prima jecit Societatis illius fundamenta , de cujus in proferenda Religione laboribus , in erigendis moribus industriâ , infirmanda Virtute sudoribus , in relatis per calcatas Dæmonum cervices victoriis luctamine , in defixis pertumentia Satraparum capita trophæis ardore , in ductis per tot Hæreticorum turmas felicissimo Marte confectas triumphis splendore , & recordari jucundissimè , & de amplissimo fructu per universum mundum collecto omnis debeat securura posteritas quàm diutissimè gloriari. Quam ego unam cum nomino , obliviscor penè omnium cæterorum , quæ ab Ignatio cum festiva populorum admurmuratione gesta , orbi admirationem imperârunt : quantumvis singula suâ mereantur pænegyri commendari. Una , una hæc est Societas , ad cujus commemorationem sileantur *Fulminatrices* Aurelii Veri legiones , ad cujus lucem obscurantur *Voluntaria* copiae Antonini , ad cujus famam taceantur Persarum *Gradates* ; ad cujus vitam sacra *Amantium* legio Thebanorum solo nomine superstes vivat , reipsa ad institutum Ignatii comparata merum famæ cadaver. Non patitur me à vero declinare magnus ille Indiarum Apostolus *Xaverius* , cujus effato conscriptus ille sub Ignatii signis exercitus ; *Societas est amoris atque concordia*. Non patitur me à recti namite exorbitare Romana Veritatis cortina ; quæ de vitæ norma , institutisque ratione consulta , respondit : *Spiritus Dei est hic* : quem si ignem Amoremque esse credimus , meritò debeat *amoris Societas* nominari quæ

quæ illo, jam inde à sui primordiis, animatur. Ex quo & confectarium illud est, aut Amorem non esse Rerump. felicitatem : quod Plato volebat; aut Societatem parente Ignatio natam esse ad orbis universi incolumitatem. Nihil hic arrogantiae dedi, licet multum invidiæ. Sed proritare invidiam non minimum gloriæ est argumentum. Quæ intra publicam approbationem consistunt facinora; parem tolerant: quæ ad cæterorum livorem evadunt, excedunt imitandi facultatem, in illos enim potissimum suos dentes exercet invidia, quos virtutis æmulatione non potest adæquare. Ringatur ergo, & suo semet veneno conficiat: ego in Reip. Christianæ eximium prorsus & singulare emolumentum excitatam esse ab Ignatio Societatem pronuncio. Nam quid est (per Deum immortalem!) quod prima illa fidei propugnacula, & acerrimos Divini honoris vindices, Dei in terris commilitones Apostolos, hoc præ cæteris nomine veneramur? Nonne, quia doctrinâ erudiverunt populos & nationes, exemplo formârunt agendorum ideas, autoritate invaserunt omnium animos, legibus definiverunt actiones, dexterritate occupârunt affectus, solertiâ demum & indefesso labore id egerunt, ut novos mores induerent homines, veteres detestarentur; nova sacra admitterent sana, vetita exturbarentur; humanitatem induerent urbes, immanitatem exuerent, fœdera, & concordiam stabilirent populi; discordias & bella averterentur? Nonne quia universum inter se terrarum orbem partiti indixerunt bella, definiverunt victorias, reportârunt spolia, defixerunt trophæa, & contritis Dæmonum simulachris,

falso-

falsorumque Numinum proculcatis delubris, Cru-
cis vexilla in clarissima mundi luce explicaverunt.
Nonne quia per abrupta montium, & disjunctissi-
ma quæque regionum, igneis veluti circumlari
quadrigis evolarunt, excurrerunt penè extra Solem
& sidera, per squalentes arenarum tractus, per to-
stas vehementissimo Solis appulsu regiones, perri-
gentes æterno frigore terrarum plagas, per insani-
entes procellis Oceanos illuc evaserunt, ubi vel ho-
minis vestigium apparebat? Quam quidem Pro-
vinciam ita ab Ignatii Sociis & susceptam fortiter,
& pertractatam gloriosè intelligimus; ut nullum
sit iter tam asperum, quod non exegerint; nulla
natio tam barbara, quam non cicuraverint; nullum
solum tam sterile, quod non excoluerint, nullum
clima tam rigidum, quod non habitaverint, nullum
littus tam remotum, quod non occupaverint, nul-
lus angulus tam absconditus, quem non retexerint.
Invaserunt in templis cathedras, in Scholis pulpita,
in urbibus Xenodochia, in Xenodochiis obse-
quia, in carceribus pædorem, in navibus situm,
omnes domi labores, omnes militiæ incommodi-
tates. Expulerunt ex populis dissidia, ex urbibus
improbitatem, ex domibus rixas, ex compitis li-
centiam, ex Gymnasiis ignorantiam, ex tribunali-
bus iniquitatem, ex Aulis æmulationem, ex tem-
plis situm, ex altaribus immunditiam. Induxe-
runt in populos pacem, in urbes sanctimoniam, in
domos concordiam, in compita modestiam, in
Gymnasia Musas, in tribunalia Justitiam, in aulis
moderationem, in templa cultum, in altaria mun-
dissimam religionem. Compresserunt in Juve-
nute audaciam, in senectute avaritiam, in nobilitate
jactan-

antiam, in plebe dolos, in Dominis fastum, in
 is reluctantiam. Incitârunt sanctum in Juven-
 calorem, in senectute desidiâ, in nobilitate
 riam, in plebe innocentiam, in Dominis tempe-
 riam, in servis obsequendi studium. Loquantur
 manix & Bohemix, Hungariæ & Poloniæ va-
 lina ad Septentrionem regna, & populi, quos
 tam gelavit imminentis è polo Bootæ frigus,
 in extinctæ Charitatis rigores: in quorum per-
 em ex malè fœcundis Herciniæ lustris Hydra
 prodiit, ad cujus retundendos furores Christia-
 le rcules decertârunt: loquantur, quot errores
 eti, quot Ministri confusi, quot Hæretici con-
 i, quot urbes conversæ, quot Principes reducti,
 ot populi confirmati. Loquantur florentissimæ
 liarum Provinciæ, quarum innocentissima lilia
 tilenti odore Calvinus afflaverat, & intestinis
 è bellis integritatem floris violaverat: loquan-
 quî mores in plebem, quæ felicitas in aulam,
 æ arma in militiam inducta, ut qui hæctenus sine
 de, sine libidine, sine Numinis contumelia bel-
 n geri posse vix credebant: viderint non sine ad-
 ratione militem omnem à licentia, à rapinis, à
 nviciò tam alienum, ut existimarent ibi Scholam
 se virtutis, ubi stipendiarios scelerum priora sæ-
 la informabant. Loquantur desolatæ Angliæ re-
 ones, quibus natura prætendit maria in tutelam,
 et iis impietas abuteretur in perditionem; dum ex-
 icatissimis velis per Henrici libidinem & ambi-
 onem, per redivivæ Jezabelis immanitatem in-
 ecta improbitas omnem pristinx felicitatis sta-
 um evertit: loquantur cum Puritanis & Protestan-
 ibus secundo Marte confecta bella, sanguine im-
 butas

butas Carnificum secures , saturatam cœdunt
 Tyrannorum crudelitatem. Loquantur Ganges
 & Indus. & antea inculti Orientis populi , qui
 primo licet radio Sol afflaret quotidie , nunquam
 tamen diem mentibus attulit , donec ortus
 Occidente *Xaverius* centum diversissimas nationes,
 quinque Reges , complures Satrapas , innumera-
 merabilem hominum multitudinem fidei lumine
 illustravit. Loquantur ultimæ terrarum margines
 extra humanitatem projecta Japonia , non
 minus Sociorum sanguine , quàm sudoribus irrigata
 & fecundissima populorum Mater Sina , quæ , com-
 munis obvallata , obicem non invenit , quem
 nulli mo Sociorum stratagemati prætenderet. Lo-
 quantur dealbati ad morum candorem *Æthiopes*
 ejurato Nestorio , mutux Societatis inimici Peru-
 ni ad humanum commercium eruditi ; palabundæ
 per silvas Mexicani ad fabulosi Amphionis dedecus
 & opprobrium Orphæi in civitates coacti ; Brasiliæ
 ultima deficientis in feritatem naturæ linea , ab *A-*
træa sive in filios , sive in Patres crudelitate in fi-
 num humanitatis accepti. Loquantur potentissimæ
 Hispaniarum urbes , quæ ut Ignatium Italix dede-
 runt , ita ejusdem mores & vivendi rationem per
 Sociorum industriam illatam receperunt. Lo-
 quantur demum , quæ loqui discunt & docent ; ce-
 leberissimæ totius penè orbis Academiae & Univer-
 sitates ; in Hispaniis , Complutensis , Salmantica ,
 Comimbricensis , Madritana : in Galliis , Tur-
 none , Mussiponti , Lugduni , Flexiæ , Lutetiæque
 immortalia Lycea : in Austria Viennæ , in Bohemia
 Pragæ , Ingolstadii in Bavaria , Dilingæ in
 Suevia , Græcii in Styria , Tyrnaviæ in Hungaria

Blomucii in Moravia; Herbipoli & Bambergæ in Franconia; in inferiori Germania Moguntia & Colonia: Duaci; Dolæ, & Lovanii in Belgio, Cracovia, Posnania, Calissi, in Polonia; Vilnæ in Lithuania publica omnis eruditionis ac Sapientia Athenæa; in Italia demum & Sicilia, ut ad primordia revertamur, Messanæ, Panormi, Neapoli, Genuæ, Mediolani, Parmæ, Bononiæ, & in urbium ac orbis capite, Romæ humanarum æquæ ac Divinarum scientiarum emporia, in quibus, ut ex infinita scriptorum multitudine, quorum vel nomina ingentem Tomum conficiunt, quam paucissimos delibemus, emundata est ad castimoniam leges Poësis, instructa ad gravitatem Ethica, inducitur ad Majestatem Tragœdia, verecundia soccomunita Comoedia, incitata in fletus & affectus Elegia, armatum aculeis epigramma, Lyra ad amœnitatem formata per Alexandrum Donatum, Bernardinum Stephonium, Antonium Chanutum, Carolum Verpæum, Nicolaum Caussinum, Constantium Pulcharellum, Hermannum Hugonem, Matthiam Sarbievium, Gilbertum Joninum, Ludovicum Cellotium, Joannem Baptist. Masculum, Carolum Malapertium, Dyonisium Pettavium, Jacobum Libenium, Leonem Sanctum, Josephum Simonis, Tarquinium Gallucium, Baldvinum Chabillivium, Joannem Vincartium, Guilielmum Hesium, Andreæm Kanon, Andreæm Ines, Jacobum Balde, Jacobum Masenium, Vincentium Guinifium. Restituta est suo flori Eloquencia sacra & profana per Soarium, Cerdam, Caussinum, Pajotum, Remondum, Albricium Romæ miraculum, Herbelstum, Bencium, Perpinianum,

Stephonium. Revoluti Philosophicarum difficultatum nodi, per Fonssecas, Suarios, Mendozas, Arriagas, Oviedos, Pererios, Conimbricenses, Dandinos & Giarrinos. Recta cœlorum miracula per hujus sæculi Archimedes Clavius, Voellum, Keplerum, Scheinerum, Ricciolum. Grienbergerum, à S Vincentio. Illuminatæ sunt utriusque Theologiæ tenebræ (audite magna nomina, aut nominum prodigia) per Suarios & Vasquios, Molinas & Valentias, Ruizios & Becanos, Tanneros & Granados, Cardinales Bellarminos & de Lugo, Amicos & Arriagas, Martinones & Oviedos, Ripaldas & Bernaldos, Perezios & Bernaldes, Lessios & Artubalas, Pallavicinos & Espazas, Kennios & Vekenios, Sanchios & Laymannos, Palaos & Baldellos, Azarios & Reginaldos, Salasios & Fillucios. Formatæ sunt aulæ per sancta Politices instituta à Konzenio & Caussino, Scribanio & Juglare, Raynaudo & Fragoso. Divinorum Oraculorum Interpretes, Encomiastæ Augustissimæ Dei Matris, vitæ ad rationis regulam divinasque leges instituendæ Dictatores, per varia virtutum itinera duces amplissimam constituunt Bibliothecam. Adeò nullum est studium tam arduum, quod secuta Ignatium posteritas non feliciter invaserit; nulla disciplinæ tam severæ, quarum rigorem non mitigaverit; nullæ Musæ tam steriles, quas non fecundaverit: nulla scientia tam intricata, quam non evolaverit; nulla arcana tam involuta, quæ non explicaverit. Neque verò hæc ita scripserunt in Musæ quieti, ut non sollicitè sudarent in Scholis laboriosi. Quid jam de singulari illo ad formandos mores remedio, ad propagandam Rerum publ. felicitatem

o subsidio. de excogitata, inductaque per Ig-
 ram tenerioris ætatis institutione adferemus?
 nem ætatem informasti, qui Juventutem eru-
 ti. Inscripti teneriori tilia characteres, etiam
 bore leguntur. Plurimum refert, quid incidas.
 os tractabit & arma Vir, quem puerum in
 podromo & arena exercueris. Puerum sapiet
 m senex; quem adolescentem maturi mores
 formaverint ad senectutem. Vis sana à Vi-
 consilia, consulta à senibus oracula? fac, ut te-
 ior ætas inter Consiliarios, & Sapientes versetur.
 i adoleverit, reddet, quod accepit. Echo
 entutis est senectus; eos mores reddit Tithonus,
 os accepit Narcissus. Habebit venerandos
 pientiâ senes Senatus omnis, si adolescentes
 nnes Sapientiæ institutis erudierit. Ut meritò
 ovum orbis incolumitati per Ignatium exædifi-
 atum esse propugnaculum cogitare toties debeat
 us, quoties Juventutis educationi apertam in-
 cholis arenam recordamur. Assentietur cogita-
 ionibus nostris, qui eas pridem antevolavit, famo-
 ssimus æquè, ac fortissimus Belli Imperator Ale-
 xander Farnesius, quando instituta ad erudiendam
 Juventutem Societatis Collegia, validæ ad susti-
 nendos hostiles assultus munitioni, & ad eosdem
 propulsandos omni bellico apparatu instructissimæ
 arci præferebat. Enimverò tollatur ex urbibus
 exercendæ Juventutis industria, claudantur litte-
 rarum emporia, obsolescant desidiosa ingenia,
 aut circa umbras & larvas occupentur, prohibea-
 tur indolis cultus, subtrahatur naturæ lima, de-
 jiciantur pulpita, è quibus Virtutis cupiditas cum
 scientiarum splendore infunditur: tolletur scilicet

à Viris olim Reipublicæ gubernaculo admo-
 vendis sapientia, adimeretur Magistratui authoritas,
 excludetur à Senatu prudentia, exulabunt à Curii
 consilia, arcebitur à tribunalibus humanarum le-
 gum interpretatio, confunderetur in causis juris ordo,
 subtrahetur foris Justitiæ nervus, ejicietur ab
 urbibus humanitas, subtrahetur templis religio,
 deturbabitur cultus ab aris, negabitur Sacerdoti-
 bus honor, omnis ex orbe Rerum publicarum fa-
 cies eliminabitur. Et quæ demum succedere ope-
 rebitur temporum probra, quæ dedecora sæculo-
 rum? quam solitudinem in fana, furorem in
 ædes, licentiam in fora, confusionem in urbes,
 vastitatem in regiones? Persuadete scilicet mihi,
 inviolata Reipubl. mœnia inter furiosorum homi-
 num incursiones constituta; si milites è trivio co-
 acti, imbelles & enerves animæ dormire magis
 addidicerint, quàm pro mœnibus excubare: ut cre-
 dam tutò summam Imperii potestatem in exercita-
 to, improvido & nubiloso capiti posse concedi.
 Persuadete mihi, inter insanientes oceani procellas
 jactatam navim felicissimo cursu portum subitu-
 ram; si qui sedet ad clavum Typhis, nec tempesta-
 tes domare noverit, nec procellas ac turbines pro-
 videre: ut credam Reipubl. navim tot agitatam
 tempestatibus per eos quieti & tranquillitati posse
 redonari, qui Decumanos ipsi quotidie fluctus mo-
 liuntur. Persuadete mihi, extremo morbo affli-
 ctas Civitates ab iis Medicis pristinae incolumitati
 restitui posse; qui confossæ ac prope expirantis
 vulneribus venena infundunt: ut assentiar ab ipsis
 Regnorum pestibus mortiferas Reipublic. plagas
 posse curari. Sed stent sanè aliquando urbes, non
 à Civi-

Civium vigilantia , sed à nudo murorum ambi-
u hostili calori formidatae ; intrudatur violen-
tâ felicitate per decimam tempestatem oneraria
in portum , pro sit aliquando flamma flammæ ex-
tinguendæ , aut venenum veneno infringendo : ego
verò eam funestissimâ ruinâ convellendam Rem-
publ. non vanus augur pronuncio , in qua per negle-
ctam ingeniorum culturam , per sublata bonæ
indolis incitamenta , per impeditam depravati ge-
nii emendationem , per oclusum animorum luci
aditum , per involutum tenebris honestatis iter id
demum efficitur ; ut nulla sit in pace industria , nul-
la in bellis moderatio ; nulla in tranquillitate hone-
stas , nullum in turbatione consilium ; nullum in
otio negotium , nullum in negociis emolumentum.
Quare si videris , quâ latè expaciatur terra , quâ
natat Oceanus , quâ homines irradiantur sideribus ,
latentia ingenia in lucem eruta , pigra excitata ,
laboriosa ad facilitatem instructa , sicca & sterilia
ad fecunditatem animata , jacentem indolem ere-
ctam , depravatos in Juventute mores excisos ,
virtutes disseminatas & ad maturitatem adultas ,
si non vultis asseverare cum Paulo III. Socie-
tatem ab Ignatio inventam , esse agrum fertilem ,
qui non annis , sed diebus singulis multiplices &
uberes fructus producit : asseverabit infensissimus
Orthodoxæ Religionis hostis Kemnitius (quam-
vis gloriosè nimis) Societatem à Pontifice excogi-
tatam esse , ut labantem Ecclesiam fulcire aliquo-
modo possit . Si exaggeratè nimis à Pio IV dictum
esse exultimatis , innumerabiles fructus , benedicente
Domino Christiano orbi Societatem Iesu felicissimè
hactenus attulisse , & adhuc sollicitis studiis adferre

non desistere : Fatebitur Franciscus de Verulamio
 Angliæ Cancellarius Heretodoxus , *nobilissimam*
prisca disciplina partem in Iesuitarum Collegiis qua-
si postliminio revocatam. Si invidia in cuiusquam
 animo exsuscitat impensum Societati à Joanne
 III. Lusitanæ Rege elogium , qui Socios om-
 nes supra Religiosam eorum modestiam *Aposto-*
los nominabat ; pronuntiabit sinistro quantum-
 vis animo Schismatici in Æthiopia conciliabuli
 perversus Antistes, *Vidisse se* (in Sociis) *viros Apo-*
stolis quàm simillimos. Si (ut tot Summorum
 Pontificum & Imperatorum , Regum ac Purpura-
 torum Patrum singularia pro Societate preconia
 omittamus) quod à Præsidibus Concilii Tridenti-
 ni pronunciata sit Societas *latissimè per Christia-*
norum & Gentium etiam Provincias. Deo quod ce-
 pit opus promovente , cum maximo animarum fru-
 ctu *versari*, privatæ fortassis animi inclinationi at-
 tribuitis : illud saltem singularis affectus notâ ca-
 rebit , quod infensissimus Ignatio Dæmon ex
 Energumenâ illum *inimicum suum capitalem* sit
 contestatus : eo potissimum nomine , quod ut ille
 in commune orbis exitium toto universo disse-
 minat vicia ; ita Ignatius eam in mundi præsidi-
 um instituerit miliciam , quæ Societas Iesu nomi-
 nata , in ipso nomine sibi magnificum anagram-
 matismo circumfert imperium, *Viriosa feces* : quod
 gloriosis omninò facinoribus adimpler. Quæ uni-
 versa cum non minus ad præclaram Societatis exi-
 stimationem , quàm ad publica orbis commoda
 cogitantur ; cogitetur pariter non minus à nata ex
 Ignatio Societate in eum laudis revolvi, quàm Phi-
 losophus olim Macedo in se redundare sit gloriatus,
 quod

quod Filium haberet Alexandrum. Spectant ad Patrum encomia filiorum laudes; eidemque debent sua, cui debent seipsos. Quare si aprè & ad laudem magnificè Maurolycus Abbas Societatem appellavit *inexpugnabile Ecclesie munimentum*: Ignatium illius solidum esse fundamentum gloriemur. Si à Valerio Ximenez eximio in Carmelitana familia Theologo *firmissima Ecclesie Columna* est nuncupata, Ignatium illius esse Columnæ basin asseveremus. Si à Clemente VIII *dexterum Ecclesie brachium* est nominata; Ignatium ejus brachii nervum cogremus. Si à Gregorio XV dicta est *Sacra militia, Catholici nominis defensione & hereticorum excidio clarissima*; Ignatium ejus militiæ Imperatorem asseramus. Si verò Rerum fundamenta, sustinendis urbium ruinis subjectæ columnarum bases, in militum brachiis nervorum vigor, Legionis fortissimi Ducis exemplo animatæ, quidquam publicæ utilitati conferunt; concludamus vel cum Romano Oratore Zambeccato, Ignatium *hominem juvandis hominibus vere natum* nisi fortè Angelum cogiteris destinatum a Deo totius orbis Tutelarem; vel cum Gregorio XV. Ignatii *animum mundo majorem, sua pietatis opera ultra unius avi terminos extendisse.* Quæ omnia eò demum conspirant, ut digna sæculis parentum memoria supervivat in filiis, & eodem fonte deducatur Virtus, quo manavit appellatio. Sanguis & stemma parentum sunt laudes; gloriosa æmulatio encomiū est filiorum. Publicæ rapinæ genus est, illius nominis pallio honestari, cujus virtutē non geras. Quoties iis nos genitos esse parentibus recordamur, quorum generosus in mundi sub-

fidia spiritus nunquam potuit prosperis *eneruari*,
 nunquam adversis convelli fortitudo, nunquam pe-
 riculis terreri magnanimitas, nunquam terroribus
 moveri constantia; recordemur quoque *vastissi-*
mam adhuc superesse nepotibus arenam, in qua no-
 stra sese ad bella, non umbratili pugnâ, sed laborio-
 so conamine virtus exerceat. Quoties signatum
 Majorum sanguine Orientem, calentem sudoribus
 Septentrionem, illustratum splendore Meridiem,
 animatum spiritu Occidentem cogitamus: cogi-
 temus quoque viva adhuc cadavera passim inam-
 bulare, nostro spiritu animanda; plusquam Cano-
 pæas urgere tenebras sapientiæ nostræ radiis ex-
 pungendas; frigere sub ardentissimo Sole charita-
 tem nostro igne accendendam; fervere adhuc aci-
 naces nostro sanguine gloriôsè purpurandos: ut
 nullæ incitatum ardorem retundant molestiæ, nulli
 frangant labores, nullæ enervent ærumnæ, nulla
 pericula remorentur.

Dicta Vienna Austria.

ORATIO XXIV.

DE S. FRANCISCO X A V E R I O.

Anima Xaverii Charitas.

SI quod fabuloso Memnonis Colosso Orientis
 beneficio Solis commenti sunt evenisse Poëtæ,
 ut ad primam ejus vigilantis majestatem mar-
 morea durities in liquidissima verba solveretur;
 idem quoque renascentes hodiernâ die remotissi-

mo ex Oriente Xaverii splendores intuenti eveniret Oratori, sperarem omnino, fore, ut rigidam pridem contrictus in glaciem Eloquentiæ repor, calentis afflatu luminis eliquatus in dignam Xaverianis laudibus orationem devolveretur. Sed (quod meæ est palmare vulnus infelicitatis) ad radiatam Xaverianarum virtutum opulentiam palam expositus, idem experiri cogor, quod ad flammeam Parentis dignitatem evehctus Phaëthon serò tandem deploravit. Enimverò ut incitata voluntas Xaveriano calore, quibusdam quasi ambitionis stimulis pungatur vehementius; confunditur in lucis acrimonia intellectus, memoria radiorum infinita multitudine perturbatur. Exigit Parens à non ingrato filio debitæ commendationis obsequium; commendandarum augusta majestas rerum etiam nolentem cogit esse ingratum. Sequi Xaverianarum Virtutum gradus Oratorem filium addecebat; sed quid sequi juverit, si assequi prohibemur? neque enim gradientem sequimur, sed volantem. Quem modum statuemus orationi, quando Xaverius omnia fecit ultra modum? Illud unum profectò restat, ut quando acerrima radiorum tempestas mentem præstinguit Oratoris, tu sanctissimi diei Parens Xaveri, quod olim à Genitore suo rogabat Phaëthon, in nostra quoque vota vocatus, facilis

circum caput omne micantes

Deponas radios, propiusq; accedere mādes,

ut multiplicium radiorum clarissimis velatam tenebris animam tuam sine velo intueamur. Neque enim is es Xaveri, cui vel ex veterum superstitione metempsychosi Poëtarum, emissa per Elysia voluptatis portas Herois alicujus obtigerit anima;

vel quem supra populares undas, vulgaremque ceterorum hominum conditionem excellentioris animi sublimitas elevâit : sed cujus visceribus formosissima Cœlitum Charitas sui ipsius prodiga ita se infudit ut ipsa tuum illud Divinissimum pectus singulari prodigio visa sit animare. Ego enim sic statuo : animum esse vigorem pectoris, scilicet animi corporis, arcumque motorem, qui meminit, providet, totumque hominem moderatur ; cujus beneficio augusta quædam in humanis corporibus refulgeat dignitas, eorundemque arguta porrectio, facilis contractio clarescens color motus dextrissimus pariatur. Ut si animum argutari in oculis, vernare in fronte, florere in genis, exultare in voce, ridere in labris, ardere in corde, spirare in venis, in omnem membrorum Rempubl. felicissimo dominari imperio admiramur, admiremur pariter unâ charitate Xaverii hilarescere oculos, vocem aut leniter submitti, aut graviter inclinari, candere frontem, rubere genus, ridere labra, spirare pectus, ardere mentem, inflammari voluntatem. Admiremur unam semper memoriæ stimulum, intellectui oculum, aspectui facem fuisse Charitatem. Erravi ! admiremur memoriam, Intellectum, voluntatem Xaverio fuisse Charitatem. Ingrediamini enim si lubet mecum arcanum illud Xaverianarum cogitationum Augustale, reperietis scilicet vivacissimam Charitatem, eversiones Dæmonum, extirpationes scelerum, vitiorum direptiones, demolitiones Idolorum providentem. Reperietis eum virtutibus domicilium, Altaria pietatis, Religioni templa, Cœlitibus aras. Deo immortali cultum ac venerationem machinantem, Reperietis

is cum rudiori ingentem ætati præcepta; ægris hominum corporibus medicinas, depositis animis pharmaca, vinctis libertatem. Audiveramus aliquando, nescio quem, ea dominandi libidine exarsisse, ut cum dies noctesque populus juga, iura gentibus, Provinciis leges, Regnis lora, Imperiis augustales virgas meditaretur; ita menti populos, gentes, provincias, Regna ac Imperia impressisse, ut eadem mortui visceribus vivacissimè insculpta legerentur. Fabulam scilicet audiveramus, ut in Xaverio spectaremus veritatem. Vos ego testor nauseantis naturæ vomitu in extremum mundi limbum ejectæ regiones, quas non ita ab hominum commercio submovit crudelitas, quin vos in ipsa amoris sede, in cogitatione portaret Xaverius. Vos appello ab humana consuetudine longè remoti Ternatenses, Machazarii, Magacenses, Amboinenses, quos necdum visos barbariem, necdum agnitos feritatem dedocebat. Vos in testimonii Provinciam adduco, Comorinæ ripæ, oræ Piscariæ, Travanchoridis littora; quæ non minus cogitationis æstu alluebat Xaverius, quàm undarum sesepementium fervore flagellaverit mare. Vos con-testor Molucæ, Melindæ, Socotoræ, Mauricæ, Japonicæ, Ceilanæque Insulæ, & quidquid est Barbarorum toto Oriente nominum ac populorum; quorum imagines Xaverii impressæ visceribus occupabant deliciosè mentem, sollicitabant aspectum, laborem provocabant. Te denique testor somniorum Dædale Morpheu, qui ut Xaverio fabricares somnia, fabricabas Charitati. Legi ego, legistis vos, audivistis universi stupenda noctis illius prodigia, quæ quiescentis Xaverii humeris vultu hor-

254 DE S. XAVIERIO
ridum, vastum mole, immanem pondere *Ech*
pem gestandum imposuit. Audiistis anhelâsse
pondere? halitus hic erat Charitatis, quem *cam*
dormiens respirabat Xaverius; ut ejus vel *calore*
rigescentes hominum animas concalefaceret, vel
sacrilegè ad Dæmonum aras evolutum fumum dif-
flaret. Audiistis æstuâsse Xaverium? æstus ille
erat Charitatis, quo vel plusquam Aquilonari Ori-
entis hyemi præparabat æstatem, vel nefariis *fieri*
ac Popis, aris ac fanis, Diisque incendia molie-
batur. Audiistis sub illa mole sudâsse Xaverium?
sudor erat ille Charitatis, quo vel concolores vol-
tibus Æthiopum mentes ablueret, vel sterile-
scens Chinatum solum irrigaret, vel secundissimis
ventis navigantis Idololatriæ classem veluti super-
fusa tempestate demergeret. Quin & aliquando
audiistis illas per quietem Xaverio vel excidisse,
vel extortas esse voces: *Amplius Domine, Am-*
plius. Audivistis & illas identidem æstuosa inter su-
spira ingeminantem: *Satis est Domine, satis est:* quam
ego quidem rem ita intelligo, & deliciarum ve-
nam, & adversorum tempestatem sopitis sensibus
vigili fortassis Charitati sese insinuâsse. Illæ avul-
sum terris animum cœlis inferebant, ista barbaro-
rum immanitati Xaverium objiciebant. Illæ avo-
catam ab hominum crudelitate mentem Divino-
rum Spirituum commercio recreabant; ista ful-
minantis intemperie cœli, æstuantis ardore So-
lis territabant. Illæ purissimam cœli crystallum,
augustissimum Divinitatis solium, ipsam majesta-
te verendam Triadem depingebant; ista barbaro-
rum immanitati dilaniandum Xaverium obtende-
bant, Quid agat media Charitas, inter mel & fel,
thy-

thymum & absynthium, serenum & nubilum, delicias & vipera, rosas & dumeta, arridentes cœli voluptates, & sævissimam tyrannidem adversantis fortunæ? si mella propinat cœlum, *Satis est*, exclamat, *Satis est Domine*: si felle pluit; *Amplius*, ingeminat *Amplius*: si in thymum & rosas ducit, *Satis est*, inquit, *satis est*: si absynthium prælibat & dumeta: *Amplius Domine, amplius*: si serenum ostendit diem; *Satis est Domine, satis est*: si doloribus tormentisque tonat & fulminat; *Amplius Domine, amplius*, exclamat. Quid expectatis Auditores à vigilanti Xaverio, si hæc illo dormiente Charitatis portenta admiramini? Ego certè vetustum ex Antiquitate Talum fabulam exuisse suspicor, cùm historiam specto Xaverianam. Quid enim? putatisnè verum illud an commentum? ferreum aliquando Talum Vulcaniis affusum fornacibus per quietem incaluisse; & ex ignita illa Lemno prorumpentem obvios afflasse calore, corripuisse igne, in cinerem & favillam redigisse? Fabula est; sed umbra historiæ præludium veritatis. Xaverium jam pridem calidissimis, non Vulcani, sed Ignatii Scazonem molientis correptum ignibus per quietem Charitas animat. Cavete mortalium postremi, quos ad mundi terminos condemnavit natura: suis permotus ignibus in vos erumpit Xaverius, ut obvios amoris brachiis complectatur. Cavete innutritæ cædibus, afflatæ latrociniis, parentum sanguine potatæ regiones; quas ubi Europâ excesserit, in cineres vertet Xaverius. Jam enim quod per æstuantium fervorem meditationum sibi depinxit privato Charitatis in secessu, eadem Xaverius inflammatissimæ voluntatis executione;

cutione, in amplissimum alterius orbis theatrum
 deducit: ad quod cum per longissima terrarum spa-
 tia deferretur, à semetipso pridem discessit. Cui
 itineri nec parcebat, cum sederet, nec cum jaceret,
 derogabat. Facile eò fertur corpus, quò affectus
 prævolârunt. Memini ego, nescio quem è Poëta-
 rum fabulis Abaridem eâ Divorum liberalitate do-
 tatum gratiâ, ut quoquò arcus jactu telum præmi-
 sisset, eò incitatissimo corporis volatu raperetur.
 Xaverii ut meminisse liceat præsentissima facit hi-
 storia, quem assiduis versata in cogitationibus
 Charitas, tandem profert in apertum. Vix cogitat
 Indos, jam tenet: vix meditatatur Japones, jam am-
 plectitur. Hoc illud fortassis est telum, quod Pi-
 ctorum meâ sententiâ ingeniosissimus ille Xave-
 riano pectori, per Algeri manus simulata veritate
 impressit, quod non ejaculatus est citius, quàm asse-
 curus. Et verò obstitit inclemens natura, crude-
 lis Tartarus repugnavit; sed neque venti flammis,
 nec immanitas obfuit Charitati. Et illæ flantibus
 Euris, & hæc spirante crescit immanitate. Te te
 appello memorabilium feracissima fabularum Æ-
 gyptus, flammaram ostenta prodigia, ut sumamus
 à commento suffragium veritati. Sæviebat fortè
 in arborum cædes non nemo, cui elapsa bipennis
 manibus in subjectam impacta silicem, ignitam
 animam excussit. Illico animatus ignis, vicinas
 corripit segetes, exundat, & in annosam devolutus
 quercum excidium nemori afferebat. Illu-
 stre è Cœlitibus hospitem stolidam Ægyptus opi-
 nabatur advenisse, cui proinde salutando & Ora-
 tores decrevit, & amplexus expedit. Sed ubi sur-
 dum ad orationem, sævum in amplexibus experitur
 hostem

hostem, hostem proclamat. Tum sine mora armari cives, urbibus, oppidisque cum tumultu erumpere, truncis arborum reliquiis moliri mœnia, cæduis sylvarum ramis sua castra præmunire, configere, in ignem flammamque fustes rotare. Enimverò præsumptis viribus bacchari flammæ, sævire acrius, corripere mœnia, excedere, in cinerem demoliri. Fabulam nē canimus, an Xaverianæ virtutis allegoriam? sit fabula, sit commentum, dummodo id constet universis, per damna, per cædes, ab ipso ferro Xaverianam sumpsisse animos Charitatem. Quid enim concolores vultibus effecere aliud Æthiopum animi, quos subseffores in latebris aiebat crudelitas, cum venientem fustibus ac sagittis excipere Xaverium, quam quod æstuanti in immanitatis omnisque barbariei interitum flammæ, novum in augmenta pabulum suggesserint? Et verò spectate incrementum. Ab hominibus ad Dæmones, ab extrema terrarum regione ad Tartareum expugnandum Imperium progreditur. Cognoscite acies, sistuntur campo, acuitur furor, moventur arma, toto impetū irruitur in Xaverium. Quid agitis vesana turba, inferni agmen, ministri feritatis? in unum acies & phalanges, in inermem armati, sævi in mitem ac benignum involatis? minoris latratum canis major despicit: minoris insultum belluæ irridet Leo: ad pueri fescenninos Gigas nec circumspicit. Et vos multitudine innumeri, viribus Leones, immanitate barbari, crudelitate Tyranni, stipato exercitu coronatis unum, quorum unus stipatissimum sæpè exercitum devastavit? sed premitte porrò Xaverium, id exprimetis, ut, quod oraculo prædictum orbis jam pridem crediderat, illud

illud tandem historiâ videat confirmatum. Cre-
debamus, quod fortis sit, ut mors dilectio; & de-
ra, sicut Infernus æmulatio; videmus pugnantem
in Xaverio Charitatem incumbens inferni mo-
le firmiorem. Etenim non possunt sustinere arden-
tis Amoris lumina, *potestates tenebrarum*; fugiunt
charitatis splendorem Tartari tenebriones; per-
celluntur luce nocturæ; fugantur leones igne; per-
stringuntur calore principes in rigentis Aquilo-
nis monte assueti confidere. Ite jam intemperat-
is injuriæ cœli, infesta terrarum odia, accumulatz
maris tempestates, nova in Xaverii Charitatem
bella decernite, ubi victum, fugatum, prostratum
deletumque glorioso prælio infernum spectetis.
Oppone natura montes; Amor pennas habet, ut
supervolet: discinde terras per interfusi pelagi
tempestates: etiam naufragum Magister Amor
docebit enatare: diffunde graves è nubibus plu-
vias; *aqua multa non poterunt extinguere Charita-
tem*: Insperge dumetis itinera; stimulos pones ad
celeritatem: Brumali flumina obdura gelu, vide-
bis charitatis incendia, etiam cum frigescit: at-
matas frigore oppone nives, Soli oppones eliquan-
das. Nam si Phœdro & Orpheo ex Poëtarum, An-
tistheni & Charidemo ex Philosophorum, Chry-
sostomo & Bernardo ex Divorum concilio con-
scriptis Patribus adstipulamur, cum Amorem om-
nem, tum illum, quo Xaverium miramur anima-
tum, Solem appellabimus. Ut si miramur ad sua
proferenda beneficia Solem ab oriente properare
in occasum, miremur Xaverium suos ab occidente
cursus in orientem incitasse. Si Solem illustris-
simam *Dæi umbram* cum *Ægyptiis* appellamus.

Deum

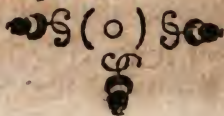
Deum verò charitatem esse cum Joanne asserimus, Xaverium quoque *Dei* umbram appellemus. Si Solem cœli oculum cum Poëtis nominamus, Xaverii oculum nominemus charitatem. Si Solem rerum universalem Patrem cum Philosophis dicimus, dicamus Xaverii Charitatem rerum in Oriente præclarissimarum genitricem. Si denique Solem cum Empedocle mundi animam nuncupamus, Xaverii animam nuncupemus Charitatem. Sed nolo plus affectui vestro pronæque in Xaverium voluntati, quàm rationis argumentis tribuatis; nolo prius affectu persuasi in Xaverio adoretis Charitatem, quàm rationis oculo perspiciatis. Age verò sacer Orator, Divinorum interpres, Magister gentium qua tu vultus habitusque compositione, spectâsti Charitatem. *Charitas patiens est*, Xaverius ad incudem magnes, in spinis rosa, in nocte stella, sub cadentium nimborum tempestate Oceanus est. Non emollitur magnes, non sauciatur rosa, non obscurantur stellæ, nec mediterraneorum elapsu fontium pelagi sapor dulcoratur. Quâ frontis hilaritate spectabilem intuitus es Charitatem? *Benignâ*. Eadem viderunt Xaverium Hispaniæ Nosocomia, Xenodochia Italiæ, compita Galliæ, deserta Indiæ, Japoniæ solitudo. Experta est Barbaries, quam ad Herculis Gallicani invidiam aureis Amoris catenis vinctam, in libertatem asseruit. Quos animi Spiritus legisti in Charitate? *Non amulatur*. Xaverius ubi natalium contempsit splendorem, superbam ædium proculcavit magnificentiam, Sirenes animorum despexit voluptates, oculorum irritamenta projecit Divitias, ne unus sibi restaret, laudabili sese prodigalitate publi-

cæ Orientis incolumitati dedicavit. Qualis in gestu Charitas, qualis visa est in actione? *Non agit perperam.* Loquatur Badagarum exercitus, qui ne in destinatum Xaverianorum interitum advolaret, unus sui objectu pectoris vetusto nobilior cælitæ Xaverius copiosissimum exercitum profligavit. Loquantur nobilitata illa in ora Sinensi vasa, quæ falso maris ebria liquore, dulcissima Charitas ad dulcorem revocavit. Loquantur compositæ maris procellæ, deterfa cæli caligo, & serenissimi dubitantibus in vitæ mortisque confinio hominibus soles restituti. Quem esse Charitatis Spiritum didicisti. *Non inflatur, non est ambitiosa.* Quid dices, si Xaverium videris tantum à sui commendatione erubuisse, quantum à vituperiis nemo expalluisset. Quid dices, si ad Honorii Aristitis genua provolutum spectes Xaverium, quem Pontificiæ auctoritatis diploma, Apostolicæ legatione ornârat. Perge arcanorum sacerdos, totam describe Charitatem. *Non querit quæ sua sunt.* Non miror jam illustri familiæ claritatem tenebris, res à parentibus proavisque relictas silentio, majorum titulos ac imagines æterna à Xaverio oblivione fuisse involuta: non miror opibus egestatem, contemptum honori, convitia laudibus, servitium dominationi prætulisse: Non miror Apostolicum Authoritate Legatum, nobilitate clarum, doctrinâ eximium, virtutibus cælestem, nauticas obire turbas; adire valetudinaria, publicis servire diversoriis, erigere languentes, solari mœstos, curare morbos, lambere ulcera, & subinde horum reliquias eportare. Sed rotanè hæc est Charitatis facies? *Non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet veri-*

tati Impura illa imaginis umbra per quietem ob-
 jecta, egesto de naribus sanguine profligata, im-
 pensus pereuntibus animis dolor, centena homi-
 num millia sacro mundata latice, qui sunt gaudii,
 tuarum testes cogitationum. Conclude tandem,
 quam cœpisti Charitatis descriptionem Paule,
 ultimam lineam grahe: *Omnia credit, omnia*
sperat, omnia suffert. Quæ verò Xaverii fides?
 quam animatum prodigi sanguine purpurarunt
 Martyres, quam cœlo tot intulêre myriades? quæ
 spes illa, qua in sexaginta Turcicarum navium
 classiem, victoriâ jam de Christianorum concrema-
 tis navibus superbientem, ipse ducentos aut tre-
 centos milites, prioris reliquias prælii, cum certa
 spe eventusque victoriæ involâvit? Quæ illa spes?
 quâ vicenis quinque Tolanorum millibus, qui à
 Christo sacrilegè defecerant, & in Christianorum
 etiam cædem crudelitate duce ferebantur, ducen-
 tos ipse, ac triginta tantum milites ita opposuit, ut
 vinceret; ita vicit, ut ruentibus cœlo tenebris, ca-
 dente fulmine, pluyente cinere, grandinantibus sa-
 xis consepeliret. Quæ demum illa animi firmitas,
 quæ constantia mentis? quâ Barbarorum derisit
 insultus, Oceani tempestates exhaustit, cadentis
 Solis toleravit injurias, adversa latronum molimina
 propulsavit? quæ illa pectoris celsitudo? quâ pri-
 mo seipsum aggressu vicit, & lascivientem carnem
 strictis ad suras funibus compescuit, jejunii appe-
 titum cohibuit, flagris sensum composuit, oratione
 sese totum frænavit. O vera Amoris effigies Xa-
 verii! ô verum charitatis simulachrum! Nemo pro-
 inde jam miretur, illa & Numinis æterni, & Bar-
 barorum etiam hominum in Xaverium amoris do-
 cumen-

cumenta. Amorem enim fons est amoris, qui cum bibitur, sitim non sedat, sed accendit. Amor incendium est amoris: quemcunque invaserit animum, paribus flammis involvit. Amor illicium est amoris: per omnem semitam, quâ graditur, gravissimâ violentiâ sequentem trahit amatum. Amor nutrimentum est amoris; hoc ubi excreveris, alterius accipis incrementum. Amor rete est amoris: hoc dum panditur, amor trahitur captivus. Amor elatilis est amoris: hæc dum gustatur, animus inhamatur. Amor speculum est amoris: quos à se disperferit radios, recipit cumulatiores. Amor Cynosura est amoris: hæc ubi cordis ex polo refluxerit, statim alieni amoris portum recludit. Quæ si vestro etiam assensu comprobatis, videte quid tanti Parentis Virtus, & amplissimæ Charitatis anima postulet. Ego certè ne meâ ignaviâ suffundatur, felicissima metapsychia aut animæ migratione Xaverii animam, quam in vos jam pridem migrâsse animadverto, meo etiam infundi pectori desiderarem. Audi Clientem Xaveri! quid prohibet uno animo tot animari corpora, quæ pridem tecum in eâ societatem? Ad exundationem ita sese tuo pectori Charitatis infudit Oceanus, ut diceres, *Satis est, Satis est*. Sed compesce Xaveri vota, patere cœlestis delabi flumina Charitatis; si repletus superetfluis, in pectus istud vacuum & inane; cui exundantem Charitatis animam si infuderis, tum demum votorum compos exclamabo, *Satis est*.

Dicta Vienna Austria.

ORATIO XXV.

DE S. FRANCISCO
XAVERIO.

Indiarum Apostolus.

SI universa Rerumpublicarum felicitas privato singulorum studio describeretur ; equidem gemina illa Epicteti documenta *Ἀνέχῃ καὶ ἀπέχῃ* veterem Romani nominis splendorem omnino extinguerent ; quem illi non interiturae famae avari nundinatores, fortia agendi patiendique legibus definiebant. Nam dum quisque suo contentus tugurio exterorum incurius viveret, nullo fatigatus incurſu ; nemo per publicae utilitatis provincias Heroici sibi nominis gloriam compararet. Cadit enim per indicta sibi silentia communium negotiorum procuratio, & per accisos difficultatum aditus duræ virtutis experimentum, prohibetur. Singulorum ad quietem secessus tollit populorum commercia ; & dum nemo aliis vivit, omnes ante sua funera fatali nominis oblivione sepelimur. Nunc verò cum secunda Regnorum fortuna Heroum multitudine stabiliatur ; ea demum Respublica felicitatis apicem consecuta judicabitur, quæ in suorum censu numeraverit quamplurimos non minus acres privatae quietis inimicos, quam studiosos publicae incolumitatis propugnatores. Enimverò dum nemo sibi nascitur, quisque sapius vivendi privilegio vivit. Ubi alter alterius vitæ studet, ita suâ singuli vitâ vivunt, ut
omnes

omnes alienum fructum experiantur, extetq; communis quædam populorum vita, quæ omnium animis & studiis coalescat. Atque hoc demum pulcherrimo studiorum consensu constituuntur ordines, digeruntur Magistratus, componuntur cives, retunduntur hostes, servantur mœnia, extunduntur limites, proferuntur jura; & dum alternum pacis bellique imperium securâ felicitate stabilitur, unica Heroicorum virorum progenies, æternaturâ apud circumfusas regiones gloriosi nominis famâ enascitur. Quare si alterius Orbis Apostolum Xaverium turpi silentio aut nominis sepulchro exemplum volumus, eundem aliis natum esse proficemur. Indormit desidiosa Fama, cum per heroica facinora non excitatur. Obmutescunt centenz ejus linguæ, si, quod loquatur singulare, non suppeditas. Incidit ipsa sibi pennas, si, quod ad populorum admirationem proferat, non dictaveris. Id verò non est publico Soli se subtraxisse, negasse suam consiliis sapientiam, negotiis industriam, periculis vigilantiam, difficultatibus laborem, bellis fortitudinem; sed per omnem agendi patiendique circum suam in Reipublicæ commoda magnanimitatem exercitare. Hanc unam alieni commodi Cynosuram grandes illæ animæ in suarum gloriarum cursu suspexerunt; quæ Romam, Spartam, Athenas animoso sui sanguinis impendio ad nominis immortalitatem evexerunt. Ad hanc cotem exacuerunt suæ fortitudinis arma Scipiones & Alexandri; quibus Imperiorum Regnorumque felicitatem latissimè circumtulerunt. Ad hunc portum per inundantem proprii sanguinis Oceanum aspirârunt Leonidæ & Curtii; ut luctantem cum interi-

tu , & propè naufragantem Rempublicam decumanis procellis eriperent. Ad hoc denique centrum nativo spiritûs pondere inclinârunt semper primi illi Ecclesiæ fundamentales lapides Apostoli, qui suos labores per immanes terrarum mariumque tractus ad extremos deficientis naturæ imagines protulerunt. Quorum cum impensum aliorum incolumitati sudorem intueor, unus mihi *Xaverius* utriusque mundi prodigium Curtios & Leonidas sepelit, Alexandros & Scipiones confundit, Romæ, Spartæ & Athenis omnem demit admirationem. *Xaverius* : quem virum nomino ? cujus singulum vitæ momentum singularis est actio; singula actio exaggeratissimæ panegyris argumentum : cujus explicandis facinoribus laboret æternitas ; cujus enarrândis miraculis deficiant Oratores : cujus recensendis virtutibus non sufficiat Arithmetica : cujus describendis itineribus Cosmographica tabula delineetur : cujus laudes tentare quidem omnibus, nulli verò emetiri concessum. *Xaverius*, multarum gentium & populorum Pater, cujus ardor exhaust Oceanum; cujus charitas totum Orientem est amplexata; cujus sapientia orbem erudit; cujus spiritus Bonziorum rumorem exsufflavit; cujus constantia inconcussa, cujus virginitas illibata; cujus magnitudini angustus orbis, cujus fortitudini nihil difficile, cujus potentiæ cesserunt elementa, cujus integritatem mors ipsa non ausa est violare. *Xaverius*, dicam compendio omnia, dicam cum Romano Oratore, cum Quirinalis Insulæ auctoritate, cum universi orbis approbatione, *Xaverius Indiarum Apostolus*. Quod cum auditis, jam vos, & obviantium difficultatum enavigandos Occa-

nos, & infractam animi generositatem vobis ipsi mente depingitis : illud unum Apostolicum rati symbolum, *Agere & pati fortia*; quod Romana sibi temeritas in suarum laudum Epigraphen arrogabat. Quæ si prosequendi mihi plenam conceditis potestatem, ingredimini primum mecum Romanum illud Nosocomium, in quocum ab aliorum corporibus ægritudinem morborumque tormenta & cruciatus amoliretur *Xaverius*, Deus illi rerum agendarum tolerandarumque seriem reducto veluti sipario spectandam demonstravit. Quiescebat nocturno sopori raptisper concessus post diurnam lassitudinem *Xaverius*, ac Deus illum novâ rerum specie de cœlo vigilantî animo objectâ fatigabat. Videbat, non fingente ad illusionem Morpheo, sed revelante ad duræ virtutis experimentum Deo, explicaram in cœlo mappam; quâ vastissima Orientis Regna & Provinciæ, populi & nationes, sinus & maria, littora & promontoria exhibebantur. Videbat discedentem per vastissimas solitudines ab Europâ Africam, abeuntem in extremos expirantis mundi & naturæ angulos Asiam; & effusam illam in amplissima terrarum spacia arenam, suis laboribus Dei invitantis imperio destinatam esse agnoscebat. Subibant deinde animum convolutæ in semetipsas indignantis Oceani tempestates, infames mille naufragiis scopuli, conspirantia in navigantium funera ventorum prælia, sublata ad cœlorum assultum procellæ, depressi in profundissimam abyssum aquarum hiatus; & intelligebat pericula, quæ sibi erant subeunda, monstra, cum quibus luctandum; naufragia, quibus erat

at involvendus. Pingebantur minantes in
cœlum Caucaſi, qui erant anhelò ſpiritu ſuperan-
ti; cana perpetuis nivibus Acroceraunia, quæ
rant ſanguineis veſtigiis purpuranda; horren-
tes Japonico gelu ſcopuli, qui erant calidiſſimo
odore eliquandi; lubricæ continâ glacie rupes,
quæ erant ſummâ velocitate emetiendæ; & intel-
legebat uno veluti curſu Olyſſiponem, Mozambi-
um, Melindam, Socotoram, Goam, Comor-
inum, Travancoridem, Geilanum, Negôpa-
anum, Meliaporam, Malaccam, Molucas, Am-
boinum, Mauricas Inſulas, Japoniam, Sancianum,
Sinas, & ſi quid eſt amplius barbarorum nomi-
um ac nationum brevi decennii ſpacio per cen-
tum miliarium millia ſibi eſſe & excurrenda & ex-
colenda. Objiciebantur armati in unius interi-
um Badagarum exercitus, contracti ſubſeſſorum
arcus, volantes ſagittæ, igniti acinaces, fre-
mentes Bonzii, inſanientes Brachinanes, imma-
nes inferni copiæ; & agnoſcebat crudelitatem ver-
berum, quæ ſuo jam corpori parabantur. Re-
præſentabantur apud Reges odia, apud Magnates
invidiæ, in foris deſpectus, in aulis probra, in plebe
cachinni, in tribunalibus calumniæ, in occurſi-
bus maledicta, in congreſſibus opprobria, in con-
vitiis venena, in converſatione doli, in affatu
proditiones. Occurrebat in ſolitudinibus fames,
in Oceano ſitis, in urbibus egeſtas, in iuguriis mor-
bi, in littoribus naufcæ, in arenis calores, in Inſu-
lis nuditas, in ipſa Sinarum fronte ſub aperto cœ-
lo mors ſicca ſine tortore, ſine profuſi ſanguinis
triumpho ſubeunda. Spectabat denique quidquid
poſſeſt novercantis fortunæ barbaries terrâ mariq;

periculorum ad terrorem , violentiæ ad persecu-
 tiones, ferociæ ad vulnera , immanitatis ad inte-
 ritum excogitare. Sed cum videret naufragia ,
 emergebat animus ; cum pingerentur frigora, inar-
 descebat spiritus ; cum describerentur itinera, pa-
 rabantur in Evangelium pedes ; cum objicerentur
 pericula, armabatur pectus ; unaque illa , quamvis
 amplissima , & par mille Heroibus tolerandorum
 scena , unam *Xaverii* sitim non ita poterat re-
 stinguere, quin repetitis clamoribus , *Amplius !*
Amplius ! ingeminaret. Non fingimus hæc elasci-
 vantis Eloquentiæ libertate ; sed quæ *Xaverius*
 ipse Simoni Roderici editarum vocum testi &
 curioso indagatori manifestavit , enarramus.
 Quare ab imaginaria Heroicorum facinorum pi-
 ctura ad exhibitam eorundem veritatem transfer-
 re cogitationem ; ut intelligatis scilicet, si ad au-
 dendum animus , ad aggrediendum robur , ad
 confligendum spiritus , ad superandum vires de-
 siderantur, neminem esse ex omni retro antiqui-
 tatis commendatione, qui cum *Xaverii* virtute
 componi, fortitudine comparari, magnanimitate
 ac constantiâ possit decertare. Cujus si res gestæ
 tantum ad calculos revocentur, dies ipse ; si itinera
 & peregrinationes, non exiguis circumscripta ter-
 minis vita, si Victoriæ, si triumphi, si cætera
 laude dignissima, linguæ ipsæ, debitaque iis pro
 merito celebrandis eloquentia deficiat. Qui paupe-
 ribus in Nosocomio curandis famulus, miseris ope
 sublevandis Pater, rudibus instituendis Doctor,
 nocentibus reprehendendis vindex acerrimus,
 in conversatione agnus, in cathedra Leo, mitis &
 asper, mollis & durus, suavis & acerbus : qui
 nullo

illo labore à procuranda hominum salute prohiberetur, nullo damno concideret, nullo respectu overetur, nullo periculo à Virtute deterreretur, nullâ spe ad turpia suâque indigna magnanimitate efferetur: cui voluptates erant odio, incommoda mori, pericula desiderio, labores cupiditati, mors ipsa lucro; qui nullum nisi ex rebus humanis fastidium, nullum nisi ex rebus cœlestibus auriebat solatium: qui plura Regna & provincias laborando excoluit, quàm ceteri oculis meditando pervolverunt; plura itinera confecit, quàm ceteri legerunt, plura vitæ discrimina adiit, quàm ceteri mente conceperunt. Sileant Macedones suos philippos & Alexandros, Persæ Cyros & Artexerxes; Græci Epaminondas & Pericles; Romani Marios & Scipiones; quorum quidem facinora præterquam quod à vera Virtute, tantum etiâ à fortitudine, ac magnanimitate deficiebant, quantum ratione totiusque recti ac justitiæ regula discedebant: Quos, ut omnia concuterent, amabat ambitio; ut regna & provincias depopularentur, incitabat audacia; ut urbes everterent, stimulabat insania, ut cinerarent populos, incendebat iracundia; ut flammâ & ferro sacra & profana confunderent, populos imperandi libido præcipitabat. Non est gloriosum facinus, quod vilis animus imperavit. Ubi refert quantum agas, plurimum refert, quâ mente. Fortitudini laudem furatur ambitio, Victoriâ defœdat avaritia, sceptrorum merita evertit regnandi libido. Nihil est tam honestum, cui turpis animus labem non aspergat. Unus memoretur *Xaverius* post tot ab Apostolis sæcula *Thaumaturgus*, in cujus animo cum propagandæ

divini Numinis gloriæ fitis æstuarer, tum ardentissima charitatis incendia per ipsa facta erumpabant. Invasit oram Piscariam zelus, & quæ per sentes & dumos figebat pedem, ad turpe Adonis per spinam vulnerati dedecus sanctissima rosarum vestigia imprimebat: quæ arentes calcabat arenas, sudore ad copiosissimam messem irrigabat. Lassatum diurno labore corpus ad nocturnum soporem vel anchoris injiciebat, nec dentibus tamen anchorarum incitatissimum animi cursum morabatur; vel morientium sese pedibus adsternebat, sive pietate commoriturus, sive dulcissimum teperurus somnum, ubi soror somni quiescebat. Involavit in Æthiopiam industria, & suo sudore comprobavit, non amplius esse inanem laborem, *Æthiopem lavare*. Occupabat Brasiliam pietas, & cum patricidalem parentum in filios, filiorum in parentes crudelitatem cicuraret, Saturnia jura extinxit. Saturnia tamen sæcula revocavit. Irupit in Travancoridem ardor, & cum nantes humano sanguine aras perpurgasset, divinis eas victimis immolandis consecravat. Pertravit in Ceilanum religio, & cum innumera Demonum simulachra suis basibus evertisset, delubra & aras supremo Numini vendicavit. Immisit in Muluccos constantiam, & inconstantissimam Deam Fortunam seu liberaliter donaret, seu avarè eriperet, seu vulneraret severè, seu tonaret acerbè, seu blandiretur amicè, inconcussus semper sui que similis aspexit. Ingressit in opulentissimos thesauros moderationem, & possidendi licentiam vel munificentiae legibus compescuit, vel spontè susceptæ egestatis fræno temperavit. Percurrit

barba.

barbariem mansuetudo , & aurearum Gallicani
Herculis catenarum memoriam extinxit omnino,
dum ferocissimos populos vinculis charitatis
colligavit. Afflavit Orientem affabilitas, & uno
propè anhelitu omnem efflavit Idololatriam. Quid
dicam succussam frequente convulsione terram ?
dicam non emorum animo *Xaverium* , dum nē
suis evelleretur cardinibus terra , gravi fundato-
rum ab eo templorum pondere est stabilita. Quid
dicam conjurata in perniciem cum terris maria ?
Dicam Apocalypticum Angelum *Xaverium* uno
pede terræ insultasse , altero maria compressisse.
Quid dicam inhumanam pelagus intumuisse in su-
perbiam ? Dicam felicem Dyrrachii ratem, quæ *for-*
runam Caesaris vehebat; feliciorē illam, quā *Xa-*
verii magnanimitas ferebatur. Dicam in omnia ele-
menta *Xaverium* felicissimo imperio dominatum,
omnium obsequia vel solo nutu extorsisse. Audivi-
mus enim & perterrita incendia ad unius vocem
compressisse licentiam, & provocatas è cœlo flam-
mas inter tonitrua & cineres ad Christianorum
tutelam in Tolanos Idololatrias esse delapsas; ut si
Metapsychosin vetustatis commentum esse nesci-
remus, faciliè Eliæ spiritum in *Xaverium* transmi-
grasse crederemus. Vidimus ipsius terræ, pigri cæte-
roquin elementi, expeditam ad obsequendum ve-
locitatem, quando vel Insulas & promontoria hor-
rendis motibus concussit, ut ejectâ perfidiâ fidem
confirmaret; vel ad Tolum immanes sub montium
præruptis fauces aperuit, seu ut uno hiatu om-
nem iniquitatem absorberet, seu ut planam Evan-
gelio semitam reseraret. Admirati sumus aëris offi-
ciosa obsequia, sive cū ad unius imperium se-

renitatem revocavit, quam vel turbata ventorum
 rixâ involverant, vel coactâ in densum exercitum
 nubes sepeliverant; sive cùm *Xaverii* corpus non
 sine prodigio in sublime libratum frequenter exce-
 pit, ut optimè de terris meritum cœlo tantum in-
 ferret; sive cùm solo *Xaveriani* cadaveris odore
 purgatus efflato pestifero halitu, qui totam cir-
 cum Malacensem regionem occupaverat, se re-
 stituit salubritati. Quæ verò portenta non ob-
 stupuimus in Oceano? Non memorentur, pacatæ
 ad unius nutum turbatissimæ aquarum seditiones;
 taceantur hiantes toties ac propè dilaceratæ naves,
 quæ contra rebelles procellarum insultus integræ
 constiterunt: prætereantur, quæ jam syrtibus ad-
 hærebant, uno *Xaverii* imperio in altum retrusæ:
 sileantur, quæ vel sine vulnere ad scopulos allisæ,
 vel sauciata lateribus, totisque solutæ compa-
 gibus, nullas in naufragium aquas admiserunt:
 non repetantur vel in fatalem malaciam advo-
 cata ventorum obsequia, vel eorundem violentia
 sæviente Oceano exturbata. Ut vel negligente
 hæc oculo meditantes, ni fabula esset Neptu-
 nus, facilè Gentilium affectum probaremus, qui
Xaverio Neptuni nomen imposuerunt. Sed nec
 memoremus illustre prodigium servientis Can-
 cri, qui ereptam per undarum injurias penden-
 tis è ligno Dei imaginem dolenti *Xaverio* repor-
 tavit: nec reperiantur post diuturnos quidem, ir-
 ritos tamen & desperatos Piscatorum labores in-
 genti agmine pisces in retia convocati. Illud verò
 non sine palmari injuria præteriremus, quod inter
 prima Gentium Apostoli decora adnumeramus:
Xaverium triplici absorptum naufragio cùm ven-
 tis

is & mari luctatum duas noctes duosque dies inter
aquas exegisse. Dicerem in uno *Xaverii* naufragio
totum Orientem submergendum, nisi intelligerem
Sacrae diphtheræ testimonio *aquas multas populos
esse multos*; quos jam tunc suo imperio *Deus Xave-
rio* committebat, quando cum glorioso naufragio
in profundum demersit. Dicerem vel fortu-
næ acerbicatem, vel Ventorum violentiam alla-
tam in *Xaverio* salutem Indis & Japonibus
invidisse; nisi scirem sub prima mundi libra-
menta *Spiritum Domini super aquas* illatum partu-
riendæ naturæ liquido illi elemento incubuisse; ad-
disceremque probè incubare *Xaverium* aquis, ut
nova prole Gangis desertas fœcundaret. Dice-
rem absorbendum oscitante abyssu *Xaverium*: nisi
ex aurea Chrysostomi eloquentia didicissem, *pu-
gnantem cum fluctibus Paulum animas è Diaboli
faucibus extraxisse*: intelligeremque *Xaverium*
pari nisu innumerabiles populos & nationes ex
abyssi tenebris ad purissimam lucem revocare.
Dicerem sepulto inter fluctus *Xaverio*, repetito
inundationis diluvio Orientalem orbem interitu-
rum: nisi audivissem, unum corrupto sæculo inte-
grum Noë in medio ponto portum naufraganti
mundo constituisse, colligeremque superiorem
fluctibus innatare *Xaverium*, ut securitatis ar-
cam perituris ministraret. Discerem amœnam
illam *Xaverii* affabilitatem aquarū falsugine ama-
ricatam: nisi legissem aliquando navigaturo Dio-
nylio Tyranno accidisse *in portis, ut mare dulcesce-
ret*; intelligeremque sapius imperante *Xaverio*
amarorem Oceani dulcorem nectaris induisse. Ut
vel hinc ambigere omnino prohibeamur, vitioso

illi elemento ambrosiæ inductum saporem , quod
sui gustu deinde præter gloriosam illam Marty-
rum triadem, quam nuper inter Divos nominatam
gloriatissimus , traxit etiam , Antonios Crimi-
nales & Aloysios Mendez , Alphonsos à Castro
& Franciscos Lopez , Gregorios Fernandez &
Petros Correas , Joannes Sosas & Petros Mar-
tinez , Baptistas Seguras & Sanctios Savallios,
Christophoros Rotundos & Rudolphos Aquavivas,
Nunnios & Paciecos , Silverias & Venustos, & (ut
sua etiam sunt Austriæ nomina) Adolphos dela Pe-
drosa , & Andreas Xaverios , & propè infinitos
alios vel Apostolicis facinoribus , vel Martyrii pal-
mis celeberrimos viros , ac etiam hodie complures
ex omni mundi regione æquè eximiæ sanctitatis
ac spectatæ sapientiæ, quos licèt quàm remotissi-
mos, suavissimus ille degenerantis à suo salo Ocea-
ni sapor sui amore inebriat. Dicerem denique
infelicitate suprêmâ *infigendum in limo profundi*
Xaverium; nisi eruditer à Plinio , *totum Orientis*
Oceanum sylvis refertum esse; deduceremque con-
fectariâ necessitate , non tam in mare ejectum,
quàm ad amœnam ferarum venationem in syl-
vas deductum. Quæ universa si ad justam ratio-
nis trutinam ponderatis; dicetis assuetam hyperbo-
bis antiquitatem minus audacem fuisse in affingen-
da Deorum manibus in res creatas potestate ,
quàm *Xaverius* potens fuerit ad obedientiam ab
omnibus elementis extorquendam. Pingit enim
illa, nescio quem , Soli Jovem dominari : admi-
rabimur nos quidem , vel ad Ezechiae vota So-
lem per denas lineas recessisse, vel ad unius Josue
Imperium suspensio cursu immorum constitisse ;
sed

Sed celebrabimus tamen orbi, eundem unius *Xaverii* nutu vel imperatâ sese Ecclypsi involvisse : ut communi lucis usurâ se indignos agnoscerent, qui sacrum fidei lumen ejurassent : vel intercepto gradu trihoræ spacio prodigiosè quievisse : ut sopitam exasperati Numinis iram intelligerent illi, quos super innata facilitate Deus Solem suum non jam oriri tantum faceret, sed produtius lumine radiare. Mentiatur illa nescio quem *Æsculapium* aut *Podalyrium* animas inter vitæ mortisque confinia dubitantes efficaci herbarum medicinâ ad stabilem sanitatem revocasse ; narrabunt *Veneriæ Xaverium* non modò foetentem ulcerum putredinem cum voluptate deterxisse, sed admoto etiam ore ad perdomandam nausæ contumaciam ægrotantis saniem linxisse avidè, & aquam à perlutorum ulcerum tabo squalentem exhaustisse : ac simul tam omnium ærumnarum gustum percepisse, quàm profluam in omnes pietatem suxisse : narrabunt leprosi illius manibus abluti, vel solo ejus attractu abolitum malum : narrabunt *Europa* & *India* sine herbarum miraculis solâ *Xaverii* umbrâ innumeris ægris prosperam valetudinem restitutam : ut sciamus neque *Xaverii* umbram fuisse ociosam. Comminiscatur illa *Mercurium* per umbrosi itineris errores defunctorum Manes ad Inferos deducere : affirmabit cum universa *Malaca* *Mahometanus Saranguis* *Bilium* suum viventium consortio ereptum, *Xaverii* suspirio inter vivos repositum : affirmabit ora *Piscaria*, *Comortinum*, *Goa*, *Bazainum*, & *Japonia* quinque supra vicenos in mortuorum numerum adscriptos, ac etiam triduana humatione

in putredinem defluos in vivorum censum repositos : Ut penè Christum in illo venerari debeamus , qui tot Lazaros ad vitam revocavit. Jactet illa benignioris Fortunæ arbitrio potentiorum liminibus aurum affluere, & opulenta gemmarum grandine arces flagellari : opponemus nos *Xaverium* solo lusoriarum chartatum attactu contulisse desperato lusori felicitatem , & gravem perditarum fortunatarum jacturam, & acerbum exulcerati animi vulnus reparandi : opponet nobiscum Mechaum nobile illud Sinarum Emporium Petri Vellii fortunatissima lucra ; cujus arcas in Cœli fœnore liberaliter evacuatas occultâ rursus argenti aurique multiplicatione *Xaverius* locupletavit : docebitque spontaneas divitiarum jacturas plurimum cœlo fœnerari. Intrudat illa vel Æolum Ventorum insanias refœnantem, vel Neptunum tridentis imperio fluctuanti pelago dominantem : Objiciemus nos *Xaverium* commoventem pro libitu sedantemque ventos, tranquillantem maria, ambigua dirigentem vela : laceras protegentem naves, insultantem monstrorum horrore, & vesanis pelagi tempestatibus imperantem : ut discat Persa catenas olim minatus Hellesponto, inanem suam esse jactantiam, ubi contumaces procellas ad arbitrium *Xaverius* compressit, excitavit. Ingerat illa sive Orpheum chordarum titillatione rigentes scopulos in amœnas choreas excitantem ; sive Amphionem citharæ potestate ad humanitatis leges in sylvis belluas cicurantem : regeremus nos *Xaverium* mitigantem populos situ extremos moribus barbaros, ritu sacrilegos, animis feros, imma-

nitare crudeles, quibus ferocire assuetudo, occidere ludus, dilaniare jocus, devorare voluptas: ut si stellas cœli oculos credidimus hactenus, hodie Dei pupillam concedamus *Xaverium*, per quem ille tot barbaris nationibus amorem infudit. Non advo- labo in hanc dilceptionem centum linguarum famam totidem Poëtarum hyperbolis celebratam; qui *Xaverium* intelligo centum disparibus ac dis- sonis nationibus, non expeditè tantum, sed etiam disertè concionatum, non sine prodigii addita- mento, sive quod una eademque ad constatam è variis gentibus dicentis oratio, suo singulis idioma- te novo Apostolici nominis testimonio persona- ret; sive quod multis simul diversissimi argumenti quaestionibus laceffit, unâ omnibus responsione satisfaceret: unius verbi compendio omnibus om- nia factus, qui unicum *Dei Verbum* prædicatione assiduâ circumferebat. Non adsciscam in compara- tionem, nescio quem Gallicum Herculem ex fabu- larum artifice vetustate; qui animadverto *Xave- rium*, non tantum dicendi vi & efficacîâ Indorum Brachmanes, Hebræorum Rabbinos, Turcarum Imanes, Japonum Bonzias conjuncto velut agmine veritati insultantes, in turpissimum silentium pu- doremque retrusisse; sed à senis etiam milliarium millibus, sui, velut prodigii, videndi audiendique desiderio Ethnicum, ad pacandas animi tempesta- tes attraxisse. Non adducam gloriosum illum per commenta Græciæ totius Orientis triumphatorem Baccum, qui *Xaverium* audio à Romanæ tripodis Oraculo post solo allisa & confRACTA quadraginta Idolorum millia, post coronata Regum Dynasta- rumque capita Christi jugo inclinata, post vicies

centena capitum millia in triumphum dicta, aucto æternitatis Catalogo *Indiarum Apostolum* nuncupatum. Non provocabo formidatum vel solo nomine Martem, quem sui jam pulveres sepelierunt, quando Xaverius vel suo zelo justissimi belli facem immisit in Acenos, & exili manu ingentem Deo victoriam reportavit: vel in bonæ causæ triumphum armatas preces eduxit in aciem: vel unus & inermis solo Exercituum Deo armatus, ipse Dux & Miles, ipse Imperator & Eques, crudelissimum Badagarum exercitum cum causâ vinceret, etiam bellandi felicitate superavit: vel demum coactam sæpius in verbera & flagella *tenebrarum potestatem* unus *Filius lucis* inexpugnabili patientiâ toleravit. Quæ omnia cum ab agendi aviditate magnanimum, à patiendi pertinacia constantem *Xaverium* probent; tum verò illud nobis violenter persuadent ut Romani oraculi voce eum meritò totius *Orientis Apostolum* veneremur. Quare non inane fuit illud figmentum Morphei, quando oppressus sensibus vigil animus ingentis magnitudinis Æthiopem humeris suis non sine sudore gestare sibi videbatur. Quo uno veluti præfagio intelligebat, in humeros suos Orientalem orbem inclinari, quod novus Atlas nec sine labore susciperet, nec sine sudore gestaret; id tamen ex eo fructus consequeretur, ut suo laborantis anhelitu afflaretur sanctitas Orienti, suo sudore non tam vultuum nigror, quàm animorum fœditas ablueretur. De quorum omnium secundissimo eventu, cum, nondum sera posteritas, gratulemur, credamus à *Xaverio* nobis hodie suavissimum salutis nomen, quod, sive re ipsa, sive ingeniosâ Pictoris fictione, à puero *Iesu* è manibus Virgi-

nis prono radiis circumfusum acceperat , eminùs
commonstrari; ut si illud *oleum effusum* agnovimus,
vel hoc ceromate ad gerenda pro Christi fidei bel-
la, novi Apostoli, perungamur; vel hoc oleo Mystæ
pro Orbis incolumitate etiam sanguinem litaturi
inauguremur; vel publicis mundi vulneribus sani-
tatem procuraturi medico hoc unguento instrua-
mur; vel denique coram gentibus & Regibus A-
postolorum vice Dei Legati comparituri, salutife-
ro hoc nomine, unico salutis clypeo, muniamur.

Dicta Vienna Austria.

O R A T I O XXVI.

D E S. M A U R I T I O,
ET T H E B Æ I S

Martyribus.

SI Spartanorum vetus ad harmonicas lyre vo-
ces bellandi ritus nostram superstes fluxisset
in ætatem, Auditores Academici; optarem ego,
Thebæa Legio, gloriæ tuæ, triumphorumque præ-
centorum Thebææ fidicinem lyre Amphionem,
cujus animata sonore, non tam ferventem Martiali
pectore calorem ebullires, quàm totum famâ dif-
fusâ per orbem utriusque Fortunæ victrix celebra-
reris. Etenim si laudum suarum Panegyristen non
nisi è domesticis, aut agnominibus superstitione
cauta admittebat Antiquitas, præterquam quòd
demandato dicendi munere sublevarer ego, Tu
quoque eum sortita esses Laudatorem, cuius ipsa
affinis es nomini, cuius Poësis omnis Numen ad-
orat, cuius Eloquentia gloriam peneratur. Sed

nec bene audiuntur fides, cum pro Fide efferves-
cunt praelia; nec Thebœia Legio Thebanum po-
stulat Oratorem solâ verborum pompâ magnifi-
cum. Affectata Heroorum commendatio detractio-
nis est species. Quæ vultui allinitur cerussa, eodem
colore deformitatem prodit, quoad venustatem
pingit. Quidquid adscititiis indiget, suo deficit.
Quæ procuratis ornatur sententiis virtus, à vitupe-
rii subijcitur argumentis. Precaria à Laudatoris
suffragio petita encomia, aut falsi sunt, mordaces-
que Fescennini, aut deducta per continuas ironias
vituperia. Quare sapientissimè illud à te factum est,
Inclita Saxonica Natio, quòd cum delegeris Ora-
torem, cuius non possit laciniosa eloquentia virtu-
tis veræ frontem obnubere, nec arrogato splendo-
re clarissimum Thebæorum Militum diem illustra-
re. Unde & ego mearum illud partium esse intelli-
go, gesta duntaxat Heroorum bella recensere, ut vos
parem victoriæ triumphum decernatis. Ne verò
præliorum omnium calore ferventium, multitudine
innumerabilium, magnitudine stupendorum in-
consultò seriem, & inextricabilem propè Labyrin-
thum ingrediamur, illa duo quibus & contra blan-
dientem lenociniis Maximiani vultum, & contra
eundem, crudelitatis ardentem incendio conflixe-
runt, ejusmodi esse statuite, quibus nihil virium ad
arma, armorum ad furorem, furoris ad insaniam,
insaniæ ad crudelitatem addi posse videatur. Utro-
que Fides imperitur, neutro tamen superatur. Non
emollitur prosperis, non opprimitur adversis. Quia
Vna est, vultum non variat. Affectuum ignara, nec
amat, nec timet. Ad immortalitatem nata, nec vitæ
servandæ desiderio illicitur, nec perituræ periculo
concu-

concutitur. Favoris divini conciliatrix mortalium odia non pertimescit. Solem dixeris; quem nubes possunt tegere, non lucem eripere. Oceanum nominaveris, qui tot supernè delabentium imbrum, tot infernè illabentium fluviorum aquas in suum colorem trahit. Impugnata non frangitur; laudata non flectitur, concussa non nutat, delinita non ridet, depressa non jacet, erecta non tumet; ad lenocinia surda, ad gloriam cœca, in utriusque Fortunæ vicissitudine semper sua. Inauduit extremum illud mundi probrum, & nauseantis naturæ vomitus Maximianus Imperator dictum lustrationi diem locumque vitari à Mauricio, sociam longius recessisse Legionem; Quirinalia detestari sacra, Deos Patrios orco devovere, Christianum Numen adorare. I licet mordere dolor animum, moveri indignatione, fervere irâ, æstulare furore, os, oculos, frontem vultumque omnem crudelitas inflâmare. Actum est Mauriti, periistis Thebæi Milites. Hæc frontis succensæ nubes non nisi in fulmen resolvitur. Cæsareus furor non lentè tonat: ut fulmen simul cadit, ferit, contrucidat. Ille tamen per quem premi omnino, comprimique non poteras, furoris imperus premitur animo, & simulatione coërcetur. Explicantur mendaces per frontem Charites, fingitur arrisu gratia, simulatur commiseratio, exaggerantur laudes, cumulantur promissâ, totus Cæsareus vultus lenociniis inducitur. Fingite si pœrestis animo generosa illa Martis pectora, & ad cumulandas Imperio victorias educatos spiritus Imperatoria oratione dilaudari: ibi florentia eorum nomina ostendi, quocunque sese Maximiani laurea pro-
tendunt: quâ Cæsaris auditur fama, illic eorum glo-
rias

rias commonstrari. Fingite spes Cæsaris universas in eorum ferro, Galliæ felicitatem in eorum victorias, Romani Imperii securitatem in eorum fide collocari Fingite gloriosa illis populorum Judicia, Provinciarum plausus, Civium æstimationem, paratos Romæ triumphos repræsentari. Fingite adjunctas preces, nequam tot Heroicis facinoribus sibi comparârunt nominis immortalitatem, eandem uno repente tumulo per degenerem actionem sepeliant: ne ex supremo gloriæ vertice se sponte præcipitent, ad quem per manentia cruore vulnera, per tot aperta capitis discrimina pertigerunt. Fingite dolosè piam admoveri cohortationem, ut patibularem *Deum* ejurent, Christianorum ritus detestentur, & patria Numina sacrâ thuris effumantis nube venerentur. Id si præstiterint, sponderi opes, Cæsareos amplexus, vestigalia Romæ, populorum obsequia, Deorum immortalium favores adpromitti. Quo verò ad hæc illicia Heroos animos constitisse spiritu existimatis? Scio inter Sirenium blandimenta prudentissimos etiam Ulysses periclitatos, monstrorum Domitores Hercules ad Omphales lenocinia enervatos, Philistæorum terrorem Samsonem ex unius Dalilæ amore in turpissimam servitutem abstractum! Adeò blanditiæ etiam in eos possunt quamplurimum, quibus nulli cruciatus timorem incutere valuerunt. At fregerint sanè multos, enervaverint plures, non potuerunt tamen vel movere Heroos animos, non Mauritium, non Thebæorum Legionem. Advertitur dolosa Siren, & per melleum illum frontis arrisum latens animi fel intropicitur. Quid enim? inquit Mauritius: gratiam polliceris? nempe ludentem

lxyâ

lavâ Hyænam ostentas, quæ dextera contrucidabit. Blandientes Imperatoris affatus spondes Favonios? nempe Finnorum mercibus pretium facis. Non emolcentes Etesias, tutius per Borealis furoris insaniam portum obtenturus. Quid honorem vulgi æstimationemque obtrudis? nulla est major miseria, quàm precaria felicitas. Nihil est tibi tutum, ubi à vulgo petuntur suffragia. Ambire honorem potes: aut nisi voluerit alter, non obtinere. Quid invida Cœlis Prætoria, Numidicis circumvestita crustis palatia, quid maculosa Corinthi mar-mora, quid maritas Cœlo Ægypti pyramides extruis? Nempe graviore strage ruituram famam parasc educare. Quid dignitatis fastigia, quid honorum apices suspicis? Excelsis prærupta adjacent, & lubrica est statio, cum pendula & præcipitio proxima ambulatur. Quid Luculli arces, Pygmalionis opes, Daunarum messes ingeris? Aureum dives mancipium est. Habetur à divitiis, quas habere se falsò existimabat. Non est dives, qui multum possidet, sed qui nihil desiderat. Omnes Mauritio, Thebæisque Heroibus divitiæ sunt, unum illum tenuisse, in quo *infinitus est thesaurus*. Apage lemniscatæ titulorum umbræ, fatui nominum splendores, aggregata maris vectigalia, & quidquid amplissimis Regnis venit annum in tributum. Apage ad Sardapali, & Sybaritarum opprobrium apparatæ voluptates. Frontem veris remittant, rideant, blandiantur: non credo. Immanes sub illo blanditiarum risu latent chelydri. Frons licet expectrecta sine severioris umbræ ruga magna spondeat, non credo. Serenitas hæc ingentes sinu colligit tempestates. Vertuntur in tormentum, quæ præparantur voluptati.

Diffu-

Diffugiunt celerius, quò caprantur avidius. Brevi gaudio longa fastidia nundinantur. Magnæ nobis divitiæ sunt divitiarum contemptus, maximamque à Voluptatis exilio capiemus voluptatem; opes dominos suos sæpius perdidērunt, quàm servārent, Nunquam tenetur securè, cui multorum invidia insidiatur. Quid ad hæc indomitus furor? Exulceratur scilicet animus, vesaniæ erumpit incendium: non frontis, non oris calor unus: fremit, frender, pallet, rubet, æstuat, ardet, & voce manūque funera minitatur. Stant tamen intrepidi Heroës, nullo alio loricati munimine, quàm virtutis: constantiâ impetum, fortitudine iram, animi magnitudine Tyranni frangunt insaniam. Equidem tibi Sacramentum diximus, Imperator, sed Deo prius. Sub tua labara sanguinem oppignoravimus, sed Cœlo non subtraximus. Utrique militare si possumus, utrique prodigas cruoris animas immolamus. Alteruter si ejurandus est; Deum veneramur. Hæc solum lege debetur Cæsari fides, ut Deo obligata non frangatur. Honesta si imperes, habebis obsequentes, Numini detestanda si jubeas, desinis esse Imperator. Vicarium Cœli te colimus: potestate si abuteris, non es Cæsar. Jube, quod Milites decet, excubias agere, stare in acie, configere, & patriæ incolumitatem venali sanguine reparare: experieris, quam debet Cæsari miles reverentiam, amorem, observantiam, non magis sacramento juratam, quàm gloriôsè profuso sanguine contestatam. Ubi cœlo nihil repugnas, tui sumus in vitam, in bella, in vulnera, in mortem: si Cœlo indicis bellum, balthœum exuimus, arma deponimus, non militamus. Fortes esse didicimus pro Cæsare, sed

non minùs constantes pro Deo. Pro te mortem triumphavimus sæpe, pro Cœlo nunquam formidavimus. Ut filios tibi conserves, non doceas debitam Numini fidem ejurare. Quid sperare possis à nobis Heroicæ fortitudinis pro salute patriæ, si experiaris imbelles pro Religione luctatores? Metum intentare poteris : non incutere. Occidere poteris, sed non vitam eripere. Virtus enim post funera vivit : cui per ipsa funera ad vitam aditus aperitur. O gloriosam libertatem ! ô memorandam futuris sæculis animi celsitudinem. Frustrà jam vesana rabies minitaris carceres : liber animus semper habet effugium, & ubi caliginosam in noctem eos demerferis, ad publicam lucem emergent illustriores. Frustrà paratis in supplicium flammis ardorem mentium moliris extinguere, si animorum calor majora inde sumit incrementa. Frustrà secures & ferrum, cades & funera designas, si Thebæa Legio

Per damna, per cades, ab ipsò

Ducit opes, animumque ferro.

Insanit tamen Oreste impotentior immanitate barbarâ, & indictâ caputum decimatione horrendam animis instruit laniationem. Quia peccare nemo voluit, peccasse omnes arguuntur. Ne omnes plectantur, decimus trahitur ad securim. Sed ubi fidelissimorum sibi militum numerum accidit, immortale Divorum capitolium funeribus auget ; & repetitâ ferali decimatione accumulât horrea Divinitatis. At etiam perempto decimo stant viribus integri, suo quisque sanguine nobilissimam signare victoriam præparatus. Neque spes ulla vincendi est immitis Tyranne, nisi sublato decimationis

præcepto, omnes eâdem involvas tempestate. Sed neque pro te stabit victoria, cum funeratos omnes fastuoso incessu proculcâris. Equidem mori possunt, sed à morte ipsa vitam fœnerantur. Eadem est Phœnicis natura, & Amoris indoles, ab ipso tumulo vivaciorem surgere, & recentem à funere spiritum auspicari. Antæi lapsus est amantis occasus: ut ille à casu fortior, sic iste à morte felicior. Quod si enim amor spontaneus est animi exitus, & quædam quasi in eum quem amat, affectuum peregrinatio, dum amans suos in cineres resolvitur, aut quadam quasi distillatione eliquatur in Authorem vitæ influit, nullâ eum patitur morte succidi. Egitis id Heroæ Thebæorum animæ. Irruit furibunda cohors amoris vestri roborisque acceptura experimentum, & dum vago per colla & jugulos, per fibras & medullas acinace vitam scrutatur, ediscit quàm in vobis, si in ullo unquam, fuerit *fortis, ut mors, dilectio*. Cædimini omnes, sed ut vestro ipsi sanguine, qui proprius est amoris color, amorem vestrum depingatis. Patente pectore (hoc est in ipsa amoris sede) hiantia excipitis vulnera, ut intelligamus universi, apertissimi vos fuisse pectoris Germanos, qui nulli periculo terga vertere didiceritis. Terram denique cruore vestro fœcundatis, ut vel ex ea vobis victoriarum testes laureæ enascantur, vel post redditas Cœlo decimas, ipsum etiam agrum Deo consignetis. Sed exurgite invicti Heroes, blanditiarum & furoris; iræ & favoris, utriusque fortunæ triumphatores; jam enim veteri triumphantium ritu corpora vestra si non minio, certè sanguine illita conspicamur. Exurgite expugnabiles acies in curules honori vestro præparatas

tas, & quo Cœlum apparatu subitis, eodem Clientis vestræ, Saxonicæ Nationis corda subintrate. Exurgite Victores Divi! aut si Cœlitum jam mixti triumphis humanos despicitis, concedite saltem, ut quod Trajano ante triumphum funerato Senatus Populusque Romanus decrevit, id quoque honori vestro devoti Saxones decernant. Vivi Trajani vicem jussa est in triumpho ejus imago supplere: suppleat & vestri vicem gloriosa imago, quam triumphatricem singuli pectoribus nostris insertam semper circumferemus.

*Dicta Vienna Austria in Basilica S. Stephani
ad Academicos nomine Nationis Saxonica,*

FINIS PARTIS II.

